University of Alberta Library
0 1620 2301 8920

КАЛЄНДАР

Канадійського Фармера

РІК XXXII 1952 ЦІНА 75 ЦЕНТІВ

Чого Потрібно на Вашій Фармі?

Нових знарядів, машинерії або приладдя?
Нового фундаменту або нової породи скоту?
Фармерської електричної системи?
Обгороди, осушення або других уліпшень?
Нових господарських будинків або хати?
Добудови або уліпшення теперішних будинків?

Позички Фармерського Уліпшення для вище вказаних потреб є до набуття в кожній філії The Royal Bank of Canada на догідних услівях. Питайте в найблищій своїй філії за пояснюючою книжечкою і за повними подробицями.

THE ROYAL BANK OF CANADA

Канадійський Годинник Найбільшої Вартости!

Ґарантований Хід виконаний у Швайцарії

Докладний

Повний Довіря

На Дарунок, що Вдоволяє

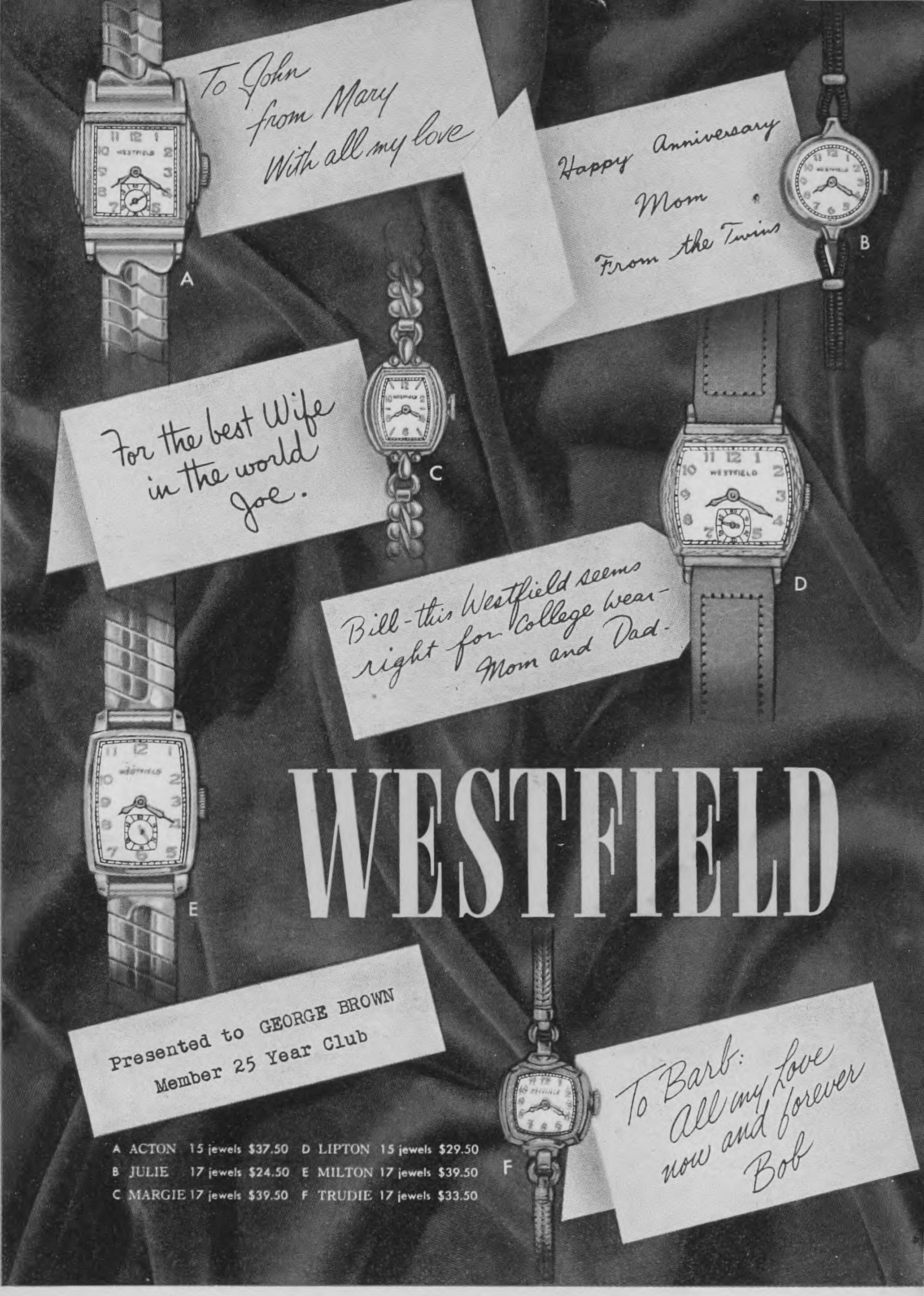

UKRAINSKA KNYHARNIA
656 Main Street, Winnipeg, Man.

Прошу мені вислати ....

Прізвище ....

....

Адреса ....

....

Місто .... Пров. ....

Готівка ☐ C.O.D. ☐

UKRAINSKA KNYHARNIA

Канадійський найкращий склеп дарунків найнижчих цін — найвижчої якости

660 MAIN STREET

WINNIPEG MANITOBA

Усі замовлення з провінції виконуємо відразу!

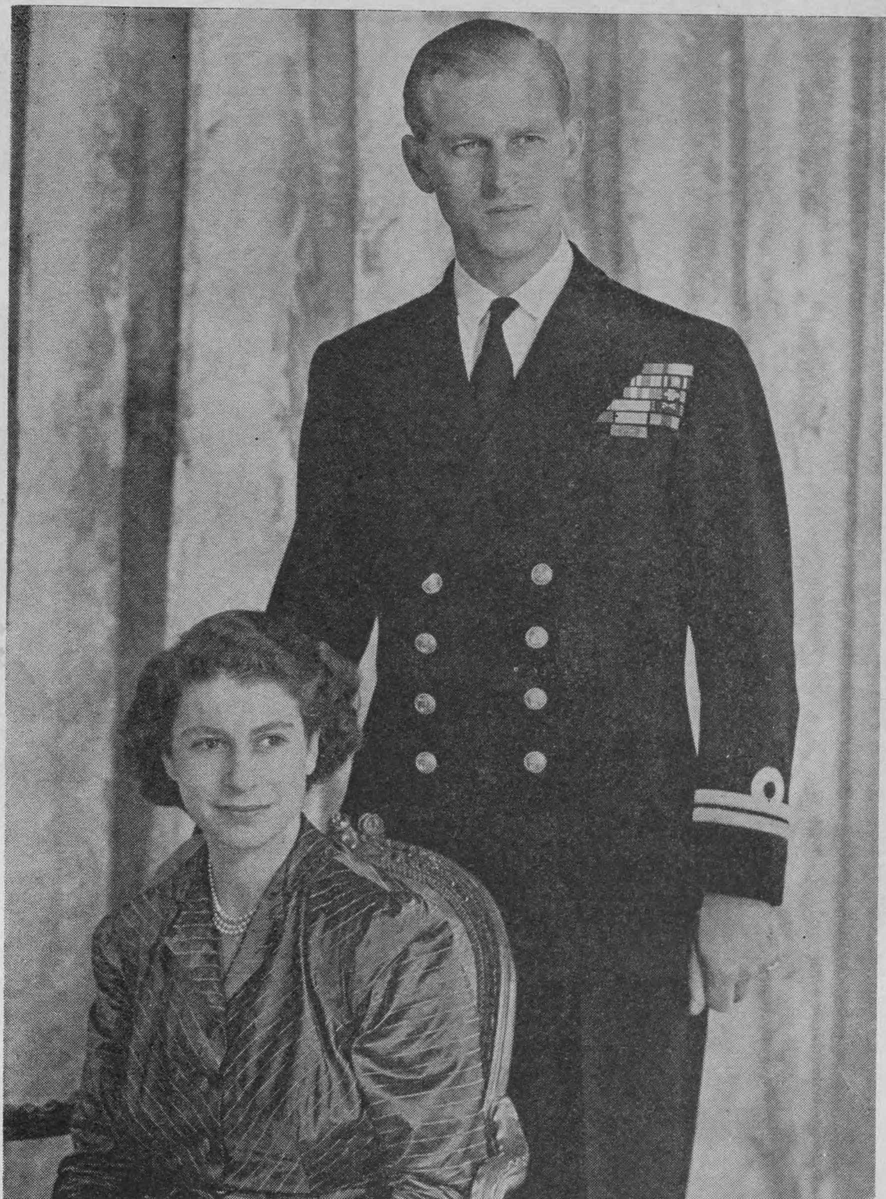

Принцеса Єлисавета і її муж Филип, Князь Единбурґу. Минулої осени, від 8 жовтня до половини листопада 1951, вони відвідували Канаду.

Народний Ілюстрований Календар

КАНАДІЙСЬКОГО ФАРМЕРА

На Рік Переступний

1952

Ціна 75 центів.

НАКЛАДОМ „КАНАДІЙСЬКОГО ФАРМЕРА"

295 Market Ave. Winnipeg, Man.

PRINTED IN CANADA

ЗМІСТ КАЛЄНДАРЯ

ADVERTISING INDEX

UNIVERSITY LIBRARY
UNIVERSITY OF ALBERTA

Що найбільш потрібне Вашій Фармі?

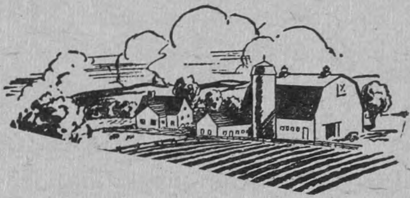

- √ **Трактор, комбайн, трок** чи який інший механічний реманент?
- √ **Худоби?** . . . Розродчої худоби або нового бугая для розведення якости Ваших стад?
- √ **Нового дому, стодоли, шопи** або яких інших будинків? А може перебудівок чи направ вже існуючих будинків?
- √ **Огрівальної чи водної системи?** У це входять форнеси та парники, огрівачі води, вбудовані збірники на воду і рури, або направа теперішньої системи.
- √ **Очищення чи зорання нового ґрунту?** Або може такі праці як: огородження, дренування, будова доріг, будова студень і т. п. інсталяцій?
- √ **Електрифікація фарми?...** Інсталяція нової або вживаної системи, або модернізація вже існуючої?
- √ **Електричне знаряддя?** . . . Доярка, кружлівка, помпа, машина до прання або холодільня?

Висилаєте Гроші Закордон?

Зайдіть до управителя або другого урядовця найблищого до Вас відділу Б оф М. Процедура є проста, кошт незначний.

"MY BANK"
TO A MILLION CANADIANS
B of M

Застановіться над тим, яка направа принесе Дам найбільшу користь в господарці на Вашій фармі і поговоріть про позичку для поправи фарми з управителем найблищого Вам відділу банку Б. оф М. Позичка для поправи фарми помагає тисячам канадійських фармерів у винесенні якнайбільшої користи з їхніх фарм **тепер.**

BANK OF MONTREAL
КАНАДІЙСЬКИЙ ПЕРШИЙ БАНК

Співпрацює з канадійцями на кожному кроці їхнього життя ще від 1817 року

РІК 1952

АСТРОНОМІЧНИЙ КАЛЄНДАР

Рік 1952 представляє рік 6665 Юліянського періоду; 5713 жидівської ери; рік 2705 від заснування Риму після Варра.; рік 2612 ніпонської ери; рік 1371-72 Магомеданської ери.

Перший день січня, 1952, є 2,433,649 днем від початку Юліянського періоду.

РІЖНІ СПОСОБИ ЧИСЛЕННЯ ЧАСУ

Християнська рахуба починається від народження Христа — тепер маємо 1952-ий рік.

Від охрещення Українського Народу Володимиром Великим 988 року маємо тепер 964 рік.

Грецька Церква числить за Біблією Старого Завіту, отже тепер маємо 7462-ий рік.

Жидівський рік, що почався в осени 1951 року, є 5712 роком. В осени 1952-го в вересні почнеться 5713 рік.

Калєндар протестантів є назагал той самий, що в римо-католиків щодо свят, які ще в протестантів є.

Жиди починають свій калєндар від 7-го вересня, 3761-го року перед Христом. Отже щоби знати, який в жидів рік, то треба додати до християнської рахуби 3761. Їх рік захоплює вчасти наші два роки.

Магометани (турки) числять рік по оборотах місяця, отже їх рік коротший від нашого і тому їх Новий Рік кожного року посувається 11 днів назад. Так, що з зими вертається до літа, а там знов до зими.

ПОРИ РОКУ, 1952

Весна починається 20-го березня, в годині 11.40 рано.

Літо починається 21-го червня, в годині 6.13 ранком.

Осінь починається 22-го вересня, в годині 9.24 веч.

Зима починається 21-го грудня, в годині 4.44 попол.

ЗАТЬМІННЯ СОНЦЯ І МІСЯЦЯ В 1952 РОЦІ

В 1952 р. буде 4 затьміння: два сонця і два місяця.

1. Частинне затьміння місяця 10-го лютого, видне в Азії, Европі, Африці, підбігунових околицях у Пів. Америці, крім західних й півн.-західних частей і в полудневій Америці.

2. Цілковите затьміння сонця 25-го лютого, видне на Атлянтійськім океані, середній Африці, Малій Азії і на кінці полудн.-центрального Сибіру. Частинно видне в Европі й Азії крім півн.-східних країв.

3. Частинне затьміння місяця 5-го серпня, видне в Австралії, полудн. бігуні, Азії, Европі, крім західних країв. Також у східних краях Полудн. Америки.

4. Перстеневе затьміння сонця 20-го серпня, видне в пол.-схід. Спокійнім Океані, Полудневій Америці й кінчиться на полудн. Атлянтику.

Затьміння подані по східньому "Істерн Стендерд" часі.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЄНДАР

Рік 1952 є переступним роком і має 366 днів, або 52 тижні й два дні. Є він:
964 від хрищення України.
406 від Тридентського собору.
370 від заведення григоріянського календаря.
356 роком від Берестейської церковної унії.

ПАСХАЛІЯ
(по старому стилю, але дати є нового стилю)

Ключ граничний .... П

Вруціліто до 14 березня .... S

Від 14 березня 1952 .... a

Тріод починається — 10 лютого.

Неділя мясопустна — 24 лютого.

Благовіщення — 7 квітня в понеділок 6 тижня Великого Посту.

Великдень — 20 квітня.

Вознесення Госп. — 29 травня.

Сошествіє св. Духа — 8 червня.

Мясниць — 6 тижнів і 5 днів.

Петрівки — 3 тижні і 5 днів.

ПОСТИ

(по старому стилю, але дати є нов. ст.)

1, В навечеріє Христ. Різдва 6 січня
2. В навечеріє Богоявлення 18 січня.
3. Сиропустний тиждень (25 лютого — 2 березня).
4. Великий Піст (3 березня—19 квітня).
5. Петрівка (16 червня — 11 липня).
6. Спасівка (14-27 серпня).
7. В день Усікновення Чесної Голови св. Івана Хрестителя 11 вересня.
8. В день Воздвиження Ч. Хреста 27 вересня.
9. Пилипівка (28 листопада—6 січня).
10. Кокнож пятниці крім загальниць.

ЗАГАЛЬНИЦІ

1. Від Хр. Різдва 7 січня до Богоявлення Госп. 19 січня включно, крім навечеря Богоявлення.

2. Між неділею Митаря і Фарисея й неділею Блудного Сина 10-17 лютня.

3. Від Великодня до Томиної не ділі (20-27 квітня(.

4. Від Сошествія св. Духа до неділі Всіх Святих (8-15 червня).

ЗАБОРОНЕНІ ЧАСИ

для весіль і забав з музикою й танцями.

1. Всі пятниці крім загальниць перед Великим Постом і по Зелених Святах.

2. Від Початку Пилипівки до Богоявлення — від 28-го листопада до 19-го січня — до йорданського водосвяття.

3. Від понеділка по неділі Мясопустній до Томиної неділі.

4. В Петрівку і Спасівку.

5. В день Усікновення Ч. Голови Івана Хрестителя — 11-го вересня, і Воздвиження Ч. Хреста 27-го вересня.

ДЕРЖАВНІ СВЯТА В КАНАДІ

В цілій Канаді святкується такі свята: Всі неділі в році, День Нового Року, Велику Пятницю, День Вікторії, 24-го травня; День Домінії, 1-го липня; День Праці — перший понеділок у вересні; День Памяти 11-го листопада, або в найближчий понеділок; День Подяки, що його уряд оголошує щорокуу, і Різдво Христове.

В провінції Квебек є ще отсі святочні дні, Богоявленє Господнє, Попелева Середа, Вознесення Господнє, св. Івана Хрестителя, Всіх Святих і Непорочне Зачаття. Пр. Діви.

НОВИЙ УКРАЇНСЬКО - АНҐЛІЙСЬКИЙ
ЛИСТІВНИК

ПІДРУЧНИК ДО ПИСАННЯ ЛИСТІВ у двох мовах: українській і анґлійській — у справах промислових, торговельних і т. п., із залученням взірців ріжних письм, товариських правил, приписів щоденного життя, контрактів, оголошень, векслів, правних приписів щодо видавання векслів, приповідок і діялектів. Нове третє поправлене видання. Ціна $1.25
ПОРАДНИК ДЛЯ ЗАЛЮБЛЕНИХ — або "Як писати любовні листи". Ціна ....35ц.

UKRAINSKA KNYHARNIA
656 Main Street Winnipeg, Manitoba

Січень — МАЄ 31 ДНІВ — January

Нв. ст.	Ст. ст.	ДНІ	СВЯТА: Греко-Кат., ст. стиль	Греко-Кат., нов. стиль	Греко - Православні
1	**19**	**В.**	**Грудень 1951.** Боніф.	**Н. Р. 1952. Обр. Гос.**	Преп. Ілії Печер.
2	20	С.	Ігнатія сщмч.	Сильвестра папи	Ігнатія Богоносця
3	21	Ч.	Юліяни мч.	Малахії прор.	Муч. Юліянії
4	22	П.	Анастазії мч.	Собор 70 Апостолів	Влмч. Анастасії
5	23	С.	10 мч. в Криті	Нав. Богоявл. Теопем.	10 муч. в Криті
6	**24**	**Н.**	**Н. п. Різд.** Н. Р. Ев.	**Богоявлення Господ.**	**Святий Вечер**
7	**25**	**П.**	**Різдво Христове**	Собор Ів. Христителя	**Різдво Ісуса Христа**
8	**26**	**В.**	**Соб. Пр. Б., Йос.**	Юрія і Еміліяна прп.	**Соб. Пресв. Богород.**
9	**27**	**С.**	**Стефана первомч.**	Полієвкта прп.	**Стефана первмч.**
10	28	Ч.	20,000 мч. в Нікод.	Григор. Нисійського	20,000 мучеників Ник.
11	29	П.	Дітей уб. у Вифл.	† Теодозія преп.	Дітей убитих Іродом
12	30	С.	Анисії мч.	Татіяни мч.	Муч. Анисії
13	**31**	**Н.**	**Н. по Різдві.** Мелаії	**Н. по Прос.** Єрмила	**Неділя по Різдві**
14	**1**	**П.**	**Н. Р. 1952. Обр. Г.**	Отців в Синаї і Р. уб.	**Січень 1952. Нов. Рік**
15	2	В.	Сильвестра папи	Павла Тив. і Ів. Кущ.	Сильвестра Печер.
16	3	С.	Малахії прор.	Поклін оков. Ап. Пет.	Преп. Монахія
17	4	Ч.	Соб. 70 Апостолів	† Антонія Вел. преп.	Соб. 70 Апост.
18	5	П.	Навеч. Бог. Теопем.	Атаназія і Кирила св.	**Св. Вечір п. Йорд.**
19	**6**	**С.**	**Богоявл. Господ.**	Макарія прп.	**Йордан**
20	**7**	**Н.**	**Н. по Просв.** С. св. Ів.	**Н. 31 по С.** † Евт. В.	**Соб. Івана Хрест.**
21	8	П.	Юрія і Еміліяна прп.	Максима ісп.	Преп. Григорія
22	9	В.	Полієвкта прп.	Тим. ап., Анаст. прим.	Муч. Полієвкта
23	10	С.	Григор. Нис. св.	Климента Анк. сщмч.	Григорія, еп. Нис.
24	11	Ч.	† Теодозія прп.	Ксенії прп.	Преп. Теод. Вел.
25	12	П.	Татіяни муч.	† Гр. Богослова	Сави архіеп.
26	13	С.	Єрм. і Страт. мч.	Ксеноф. і др. прп.	Муч. Ермила
27	**14**	**Н.**	**31 по С.** Отців в С.	**Н. 32 по С.** †Пер. м. св.	**Нед. 31 рядова**
28	15	П.	Павла і Івана прп.	Єфрема прп.	Преп. Павла Тив.
29	16	В.	Покл. оковам Ап. Пет.	Перен. м. св. Ігн. Бог.	Покл. кайд. ап. Петра
30	17	С.	† Антонія Вел. прп.	**Трох Святителів**	Преп. Антонія Вел.
31	18	Ч.	Атаназія і Кир. св.	Кира й Ів. безсребр.	Атанасія і Кирила

ІСТОРИЧНІ СПОГАДИ

14. І. 1649 р. вїзд Хмельницького до Києва. — 18. I. 1654 р. Переяславська угода Б. Хмельницького з москалями. 21. II 1803 р. вмер останній гетьман України Кирило Розумовський. — 22. I. 1918 Проголошення Самостійности України. — 22. I. 1919 проголошення Злуки українських земель. — 29. I. 1918 Бій під Крутами.

НАЙНОВІШІ ДЕКЛЯМАЦІЇ ДЛЯ СЦЕНИ І ШКОЛИ

НАРОДНИЙ ДЕКЛЯМАТОР

ЗМІСТ:—Вступ, а) Що й як деклямувати; б) Як устроювати народні вечерниці. 1. Патріотичні деклямації; 2. Принагідні деклямації поважного змісту; 3. Шутливі; 4. Сатиричні; 5. На ріжні торжества. Неоцінена книжка для кожного учителя, дириґента й для кожної родини, що хоче діточок навчити гарних деклямацій. — 275 сторін догідного формату.

Ціна 50 центів — в оправі 75 центів.

UKRAINSKA KNYHARNIA
656 Main Street Winnipeg, Manitoba

Лютий — МАЄ 29 ДНІВ — February

Нв. ст.	Ст. ст.	ДНІ	СВЯТА — Греко-Кат., ст. стиль	Греко-Кат., нов. стиль	Греко - Православні
1	19	П.	Макарія прп.	Трифона мч.	Преп. Макарія
2	20	С.	† Евтимія прп.	**Стрітення Господнє**	† Преп. Евтимія Вел.
3	**21**	**Н.**	**Н. 32 по С.** Мак. ісп.	**Митаря і Фарисея**	**Нед. 32 рядова**
4	22	П.	Тимотея ап.	Ізидора прп.	Препмч. Анастасія
5	23	В.	Климента сщмч.	Агафії мч.	Свщмч. Климента
6	24	С.	Ксенії прп.	Вукола прп.	Преп. Ксенії
7	25	Ч.	† Гр. Богослова	Партенія і Луки прп.	† Григорія Богосл.
8	26	П.	Кгеноф. і др. прп.	Теодора Страт. вмч.	Преп. Ксенофонта
9	27	С.	† Пер. мощ. св. Ів. З.	Никифора мч.	† Пер. мощів Ів. Золот.
10	**28**	**Н.**	**Н. Мит. і Фар.** Є. п.	**Блуд. сина** Харалам.	**Нед. Митаря і Фарисея**
11	29	П.	Пер. мощ. Ігн. Бог.	Власія сщм.	Пер. мощей Іг. Богон.,
12	**30**	В.	**Трьох Святителів**	Мелетія св.	**Трох Святих**
13	31	С.	Кира й Івана безср.	Мартиніяна прп.	Никити еп. Новгород.
14	1	Ч.	**Лютий.** Трифона мч.	Авксентія прп.	**Лютий.** Муч. Трифона
15	**2**	П.	**Стрітення Господ.**	Онисима ап.	**Стрітення Госп.**
16	3	С.	Симеона і Анни пр.	Памфила мч.	Симеона Бог.
17	**4**	**Н.**	**Н. Блуд. Сина.** Із. прп.	**Н. Масопуст.** Теод. Т.	**Нед. Блудного Сина**
18	5	П.	Агафії пр.	Льва папи	Муч. Агафії
19	6	В.	Вукола прп.	Архіпа ап.	Вукола еп. Смир.
20	7	С.	Партенія і Луки прп.	Льва, еп. катанськ.	Партемія еп. Ламп.
21	8	Ч.	Теод. Страт. вмч.	Тимотея прп. Евст. св.	Влкмч. Теодора
22	9	П.	Никифора мч.	Найд. мощ. мч. в Ев.	Преп. Панкратія
23	10	С.	Харалампія мч.	Полікарпа сщм.	Преп. Прохора
24	**11**	**Н.**	**Н. Мясоп.** Влас. сщмч.	**Н. Сироп.** † Нйд. Г. Ів.	**Нед. Мясопустна**
25	12	П.	Мелетія св.	Тарасія св.	Мелетія еп. Антіох.
26	13	В.	Мартиніяна прп.	Порфірія св.	Преп. Мартиніяна,
27	14	С.	Авксентія прп.	Прокопія прп. ісп.	Рівноап. Кирила
28	15	Ч.	Онисима ап.	Василія прп. ісп.	Преп. Пафнутія
29	16	П.	Памфила і ін. мч.	Касіяна преп.	Мч. Памфіла

ІСТОРИЧНІ СПОГАДИ

7. II. 1919 р. большевики зайняли Київ. — 9. II. 1918 мир осередніх держав з Україною в Берестю. — 12. II. 1939 вибори до першого сойму Карпатської України. — 20. II. 1054 помер великий князь української держави Ярослав Мудрий. — 24. II. 1871 р. народилася письменниця Леся Українка.

SUNSET
Made in Canada
DYES
FOR FAST DYEING

ДЛЯ СКОРОГО ЗАБАРВЛЕННЯ УСІХ МАТЕРІЯЛІВ ВЖИВАЙТЕ

Продаються в усіх аптеках та споживчих склепах або пішліть свою адресу та напишіть яку краску бажаєте до:

UKRAINSKA KNYHARNIA
656 Main Street, Winnipeg, Man.

Березень — МАЄ 31 ДНІВ — March

Нв. ст.	Ст. ст.	ДНІ	СВЯТА: Греко-Кат., ст. стиль	Греко-Кат., нов. стиль	Греко - Православні
1	17	С.	Теодора Тир. вмч.	Евдокії прпм.	Преп. Теодора
2	**18**	**Н.**	**Сиропустна.** Льва п.	**Н. 1 Посту.** Теод. сщм.	**Нед. Сиропустна**
3	19	П.	Архіпа	Евтропія сщм.	Еп. Архипа
4	20	В.	Льва еп. катан.	Гарасима прп.	Льва еп.
5	21	С.	Тимотея прп.	Конона мч.	Преп. Тимотея
6	22	Ч.	Найд. м. мч. в Евг.	42 мч. в Аморії	Муч. Маврикія
7	23	П.	Полікарпа сщм.	Василія і ін.сщм.	Свщмч. Полікарпа
8	24	С.	† 1 і 2 найд. гол. Ів. Хр.	Теофілякта ісп.	1 і 2ге знайд. гол. І. Хр.
9	**25**	**Н.**	**1 Посту.** Тарасія св.	**Н. 2 Посту** † мч. у Сев.	**Нед. 1 Посту**
10	26	П.	Порфірія св.	Кондрата і ін. мч.	Преп. Порфирія
11	27	В.	Прокоп. прп. ісп.	Софронія Пар. єрус.	Преп. Тита Печер.
12	28	С.	Василія прп. ісп.	Теофана ісп. Гр. Двоє.	Преп. Василія
13	29	Ч.	Касіяна прп.	Пер. м. св. Никиф.	Касіяна
14	1	П.	**Березень.** Евдокії	Венедикта прп.	**Березень.** Преп. Евд.
15	2	С.	Теодота	Агапія і ін. мч.	Преп. Теодота
16	**3**	**Н.**	**2 Посту.** Евтропія	**Н. 3 П. Хрестопокл.**	**Нед. 2 Посту**
17	4	П.	Гарасима	Алексія, чол. Бож. пр.	Муч. Конона
18	5	В.	Конода	Кирила еп.	Преп. Герасима
19	6	С.	42 мч. в Аморії	Хризанта й Дарії мч.	Аморейських 42 муч.
20	7	Ч.	Василія і ін. сщм.	ОО. убитих в об. Сави	Свщмч. Херсон.
21	8	П.	Теофілякта	Якова ісп.	Преп. Теофілакта
22	9	С.	† 40 мч. в Севастії	Василія сщм.	40 муч. Севаст.
23	**10**	**Н.**	**3 П. Крестоп.** Кондр.	**Н. 4 Посту.** Нікона пр.	**Нед. 3 Посту**
24	11	П.	Софронія	Захарії і Якова прп.	Теофана іспов...
25	12	В.	Теофана	**Благовіщення Пр. Дів.**	Софронія патр.
26	13	С.	Пер. м. св. Никифора	Соб. Гавриїла Арх.	Никифора патр.
27	14	Ч.	Венедикта	Матрони мч.	Ростислава кн. Київ
28	15	П.	Агапія	Іляріона мч.	Муч. Агапія
29	16	С.	Єавіна	Марка і Кир. прп.	Серапіона арх.
30	**17**	**Н.**	**4 Посту.** Алексія	**Н 5 Посут.** Ів. Лíств.	**Нед. 4 Посту**
31	18	П.	Кирила	31 Іпатія прп.	Кирила Єрусалим.

ІСТОРИЧНІ СПОГАДИ

1. III. 1918 українська армія зайняла Київ. — 2. III. 1861 знесення кріпацтва в Росії. — 8. III. 1169 р. Андрій Боголюбський зруйнував Київ. — 9. III. 1814 р. уродився Тарас Шевченко. — 10. III. 1861 помер Тарас Шевченко — 14. III. 1923 р. аліянти признали Польщі Західну Україну. — 15. III 1939 р. проголошення Самостійности Закарпатської України — 18. III. 1921 Договір поляків з большевиками в Ризі про розділ України. — 31. III. 1939 Мадяри зайняли Карпатську Україну.

TRY Tonic MUS-KEE-KEE
MACDONALD MEDICINE CO

НАШІ БАБУСІ НАЙШЛИБ БАГАТО ЗЛИХ НАВИЧОК В НАШИХ ТЕПЕРІШНИХ ЖИТТЄВИХ ЗМАГАННЯХ

Позвольте нам повернути до простих помічних средств. Позвольте навести природні способи, які були випробувані в минулих літах. Ви можете оминути MUS-KEE-KEE оригінальне средство природи, яке складається лише з рослин, без всяких сентетичних домішок, яке авторитетні люди в Канаді і Злучених Державах — від моря до моря — переняли від індіян, як їх одиноке лікарство. Ви хочете лікарство випробувати, тож вам лишається до порішення чи приняти доказані прикмети лікарства через розвідання чи випозичення. Ваш приятель чи сусід, який набув 3 або більше фляшок MUS-KEE-KEE, потвердить про його осягнені прикмети. До набуття по всіх аптеках і фармерських торгівлях. Почтою пересилають Ітон і Симпсон. Ціна $1.00.

Квітень — МАЄ 30 ДНІВ — April

Нв. ст.	Ст. ст.	ДНІ	СВЯТА Греко-Кат., ст. стиль	Греко-Кат., нов. стиль	Греко - Православні
1	19	В.	Хризанта й Дарії	Марії Єг. преп.	Муч. Хризанта
2	20	С.	ОО. уб. в об. С. П.	Тита проп.	**Поклони.** От. Ів. Сер.
3	21	Ч.	Якова	Никити ісп.	Ап. Якова
4	22	П.	Василія	Йосифа і Ґеорґія	Свщмч. Василія
5	23	С.	Нікона	Теодула і Аґатопода	Преп. Ник. Печер.
6	**24**	**Н.**	**5 Посту.** Захарії	**Н 6 П. Квітень.** Евт. св.	**Нед. 5 Посту**
7	**25**	П.	**Благовіщ. Пр. Діви**	Ґеорґія Мел. прп.	**Благовіщення**
8	26	В.	Соб. Гавр. Арх.	Іродіона і ін. ап.	Соб. арх. Гавриїла
9	27	С.	Матрони	Евпсихія мч.	Матрони
10	28	Ч.	Іляріона	Вел. Четвер. Терент.	Преп. Іларіона
11	29	П.	Марка і Кирила	**Вел. Пятниця.** Антипи	Муч. Марка
12	30	С.	Івана Лїствичника	Вел. Субота. Вас. ісп.	Преп. Івана Ліст.
13	**31**	**Н.**	**6 Квітна.** Ігнатія	**Воскр. Христ.** Арт.	**Нед. Квітна.**
14	1	П.	**Квітень.** Марії Єг.	**Світл. Понед.** Март.	**Квітень.** Марії Єгип.
15	2	В.	Тита	**Світл. Вівт.** Аристар.	Преп. Тита
16	3	С.	Никити	Агапії Ірини і Хіонії	Преп. Никити
17	4	Ч.	Вел. Четвер	Симеона прп.	Преп. Йосифа
18	**5**	П.	**Вел. Пятниця**	Івана прп.	Муч. Агатопода
19	6	С.	Вел. Субота. Евтихія	Івана Старопеч.	Евтихія арх.
20	**7**	**Н.**	**Воскресення Христа**	**Н. 1 Томина.** Теод. Тр.	**Великдень**
21	**8**	**П.**	**Світлий Понеділок**	Януарія і ін. сщм.	**Світлий Понед.**
22	**9**	**В.**	**Світлий Вівторок**	Теодора прп.	**Світлий Вівторок**
23	10	С.	Терентія	**Ґеорґія Вмч.** (н.н.)	Муч. Терентія
24	11	Ч.	Антипи	Сави Стратилата мч.	Свщм. Антипа
25	12	П.	Василія	† Марка ап.	Василя ісповід.
26	13	С.	Артемона	Василія сщм.	Свщмч. Артемона
27	**14**	**Н.**	**1 Томина.** Мартина	**2 Мироносн.** Симеона	**Нед. Томина**
28	15	П.	Аристарха	Якова і Сосіпарта ап.	Ап. Аристарха
29	16	В.	Агапії	9 мч. в Кизипі	Муч. Каліди
30	17	С.	Симеона	† Якова ап.	Свщмч. Симеона

ІСТОРИЧНІ СПОГАДИ

2. IV. 1111 р. похід українських князів на Половців. — 3. IV. 1649 р. договір Хмельницького з поляками у Зборові. — 7. IV. 1917 р. проголошення в Київі Української Центральної Ради. — 17. IV. 1668 Союз Гетьмана Петра Дорошенка з Турками. — 29.IV. 1918 р. проголошено гетьманом П. Скоропадського. — IV. 1915 бій УСС на Маківці.

SUNSET
Made in Canada
DYES
FOR FAST DYEING

ДЛЯ СКОРОГО ЗАБАРВЛЕННЯ УСІХ МАТЕРІЯЛІВ ВЖИВАЙТЕ

Продаються в усіх аптеках та споживчих склепах або пішліть свою адресу та напишіть яку краску бажаєте до:

UKRAINSKA KNYHARNIA
656 Main Street **Winnipeg, Man.**

Травень | МАЄ 31 ДНІВ | May

Нв. ст.	Ст. ст.	ДНІ	СВЯТА: Греко-Кат., ст. стиль	Греко-Кат., нов. стиль	Греко - Православні
1	18	Ч.	Івана	Єремії прор.	Преп. Івана Іспов.
2	19	П.	Івана Старопеч.	Атаназія Вел. патр.	Преп. Івана Ветх.
3	20	С.	Теодора Трих.	† Теодозія Печ. прп.	Муч. Гавриїла
4	**21**	**Н.**	**2 Мироносиц.** Януарія	**Н. 3 Розслабл.** Пелагії	**Нед. Мироносиць.**
5	22	П.	Теодора	Ірини мч.	Теодора Сикеота
6	**23**	**В.**	**Ґеоргія Вмч.** (на нед.)	Йова многострад.	**† Великомуч. Георгія**
7	24	С.	Сави Стратил.	Явлення Ч. Хр.	Преп. Сави Печер.
8	25	Ч.	† Марка ап.	**Ів. Богослава** (на н.)	Ап. Марка
9	26	П.	Василія	† Пер. м. св. Николая	Свщмч. Василія
10	27	С.	Симеона	† Симона Зилота ап.	Преп. Стеф. еп. Волод.
11	**28**	**Н.**	**3 Розслабл.** Язона	**Н. 4 Самар.** † Кир. і М.	**Нед Розслабленого**
12	29	П.	9 мч. в Кизиці	Епіфанія і Германа	Муч. 9 в Кизику
13	30	В.	† Якова ап.	Глікерії мч.	† Ап. Якова Завед.
14	1	С.	**Травень.** Єремії	Ізидора мч.	**Травень.** Свщм. Макар.
15	2	Ч.	Атаназія В.	Пахомія В. преп.	Пер. м. Бориса і Гліба
16	3	П.	† Теодозія Печ.	Теодора Освящ. прп.	преп. Теодосія іг. Печ.
17	4	С.	Пелагії	Андроніка і ін. ап.	Пелагії діви
18	**5**	**Н.**	**Самар.** Ірини	**Н. 5. Сліпорожд.** Теод.	**Нед. Самарянки.**
19	6	П.	Йова многострад.	Патрикія мч.	Преп. Йова
20	7	В.	Явлен. Ч. Хреста	Талалея мч.	Зявл. Чесн. Хреста
21	8	С.	**Ів. Богосл.** (на нед.)	† Конст. і Єлени	† Ап. Івана Богос.
22	9	Ч.	† Пер. м. св. Николая	**Возн. Госп.** Василіска	Пер. м. св. Ник.
23	10	П.	† Симона Зилота	Михайла ісп. Евфр.	Ап. Симона Зилота
24	11	С.	† Кир. і Методія ап.	Симеона прп.	Ап. Кир. і Методія
25	**12**	**Н.**	**5 Сліпородж.**	**6 Св. Отців**	**Нед. Сліпородженого**
26	13	П.	Глікерії	Карпа ап.	Муч. Гликерії
27	14	В.	Ізидора	Терапонта сщм.	Никити затв. Печер.
28	15	С.	Пахомія	Никити прп.	Пахомія Вел.
29	**16**	**Ч.**	**Вознесен. Господнє**	Теодозії прпмч.	**Вознесення Госп.**
30	17	П.	Андроніка	Ісаакія прп.	Ап. Андроника
31	18	С.	Теодота	Єрмія ап. і Єрмея мч.	Муч. Гликерії

ІСТОРИЧНІ СПОГАДИ

2. V. 1849 р. оснування „Головної Руської Ради” у Львові. — 8. V. 1945 капітуляція Німеччини. — 14. V. 1648 р. Хмельницький побив польське військо на Жовтих Водах, а 26. V. 1648 під Корсунем. — 15. V. 1848 знесення панщини в Галичині. — 21. V. 1596 Берестейська Унія. — 23. V. 1938 большевицький замах на життя Е. Коновальця в Амстердамі. — 25. V. 1926 р. большевицький аґент Шварцбарт застрілив Головного Отамана С. Петлюру в Парижі — 28. V. 1916 р. помер Іван Франко.

ПОВНИЙ УКРАЇНСЬКО - АНҐЛІЙСЬКИЙ

САМОЧИСЛИТЕЛЬ І МІРИТЕЛЬ ДЕРЕВА

(Ukrainian English Ready Reckoner and Log Book), зручна книжка для купців і продавців. — Таблиця готових рахунків від 1—100. Міритель будівельного дерева, дощок і ґонтів на дах. Таблиці проценту та таблиця погоди після Цельзія, Реоміра і Фаренгайта. Ціна цієї зручної й потрібної для кожного робітника і фармера книжки, —брошурованої — лише ....**35ц.**

UKRAINSKA KNYHARNIA

656 Main Street **Winnipeg, Manitoba**

Червень МАЄ 30 ДНІВ June

Нв. ст.	Ст. ст.	ДНІ	СВЯТА Греко-Кат., ст. стиль	Греко-Кат., нов. стиль	Греко - Православні
1	**19**	**Н.**	**6 Св. Отців.** Патрикія	**Сошествіє Св. Духа**	**Нед. Св. Отців**
2	20	П.	Талалея мч.	**Пр. Тройці.** Никиф .п	Муч. Талалея
3	21	В.	† Конст. і Єлени	Лукиліяна і ін. мч.	Константина і Єлени
4	22	С.	Василіска	Митрофана патр.	Муч. Василиска
5	23	Ч.	Михайла ісп.	Доротея сщм.	Препмч. Михаїла
6	24	П.	Симеона	Висаріона і Іляр. прп.	Преп. Симеона
7	25	С.	† 3 Найд. Г. Ів. Хр.	Теодота Анк. сщм.	†3те зн. гол. Ів. Хрест.
8	**26**	**Н.**	**Сошествіє Св. Духа**	**С по Сош.** Всіх Святих	**Зелені Свята**
9	**27**	**П.**	**Пр. Тройці**	Кирила Алекс. св.	**Пон. Св. Духа**
10	28	В.	Никити	Тимотея сщм.	Преп. Никити
11	29	С.	Теодозії	† Варт. і Варнави ап.	Преп. Теодосії
12	30	Ч.	Ізаакія	**Пр. Евхарист.** Онуф.	Преп. Ісаакія
13	31	П.	Єрмія	Акил. мч. і Триф. св.	Ап. Ерма
14	1	С.	**Червень.** Юстина	Єлисея прор. Методія	**Червень.** Муч. Юстина
15	**2**	**Н.**	**1 по Всіх Святих**	**2 по С.** Амоса пр. Єр.	**Всіх Святих**
16	3	П.	Лукиліяна	Тихона	Муч. Лукіяна
17	4	В.	Митрофана	Мануїла і ін. мч.	Митрофана
18	5	С.	Доротея	Леонтія мч.	Свщмч. Доротея
19	6	Ч.	**Пр. Євхаристії** (н. н.)	† Юди Тадея ап.	Муч. Висаріона
20	7	П.	Теодота	**Пр. Серця Іс.** (на н.)	Муч. Теодота
21	8	С.	Теодора Страт.	Юліяна Тарс. мч.	Ефрема патр.
22	**9**	**Н.**	**2 по С.** Кирила	**Н. 3 по С.** Евсевія сщм.	**Нед. 2 по Зел. Святах**
23	10	П.	Тимотея	Аґрипіни мч.	Преп. Силуана
24	11	В.	† Вартол. і Варнави	**Різдво Ів. Хрестителя**	† Ап. Вартол. і Варн.
25	12	С.	Онуфрія	Февронії прпмч.	Преп. Онуфрія
26	13	Ч.	Акилини	Давида прп.	Муч. Акилини
27	14	П.	**Пресв. Серця Ісус.**	Самсона прп.	Смерть кн. Мстислава
28	15	С.	Амоса	Пер. мощей К. і Ів.	Прор. Амоса
29	**16**	**Н.**	**3 по С.** Тихона	**4 по С. Петра і Пав. ап.**	**Нед. 3 по Зел. Святах**
30	17	П.	Мануїла	† Собор 12 Апост.	Муч. Мануїла

ІСТОРИЧНІ СПОГАДИ

5. VI. 1745 зруйнування Січі. — 5. VI. 1223 битва українських князів з татарами над Калкою. — 8. VI. 1919 початок Чортківської офензиви. — 23. червня 1917 Перший універсал Укр. Центр. Ради. — 29. VI. 1651 бій під Берестечком. — 30. VI. 1941 проголошення відновлення Самостійности України у Львові.

ЗІ ВСЯКИМИ ДРУКАРСЬКИМИ РОБОТАМИ УДАВАЙТЕСЬ ДО

ДРУКАРНІ "КАНАДІЙСЬКОГО ФАРМЕРА"

Нашою специяльністю є виконувати статути для товариств, членські книжечки, листовий папір, коверти, тикети і оголошення на балі, пікніки, концерти, представлення, бизнесові афіші продажі і всякі інші друкарські роботи.

РОБОТИ ВИКОНУЄМО, СКОРО, ДОБРЕ І ДЕШЕВО

Поручаючи нам роботу не будете мати заводу ні якого іншого клопоту. — Пишіть до:

CANADIAN FARMER

295 Market Ave. Winnipeg, Man.

Липень | МАЄ 31 ДНІВ | July

Нв. ст.	Ст. ст.	ДНІ	СВЯТА Греко-Кат., ст. стиль	Греко-Кат., нов. стиль	Греко - Православні
1	18	В.	Леонтія	Косми і Дамяна	Преп. Леонтія
2	19	С.	† Юди Тадея	† Полож. Ризи Пр. Б.	† Ап. Юди
3	20	Ч.	Методія сщм.	Якинта мч.	Свщмч. Методія
4	21	П.	Юліяна Тарс.	Андр. Крит. св., Марти	Муч. Юліяна
5	22	С.	Евсевія сщм.	† Атаназія Ат. прп.	Свщм. Евсевія
6	**23**	**Н.**	**4 по С.** Аґрипіни	**5 по Сош.** Сісоя В. пр.	**Нед. 4 по Зел. Святах**
7	**24**	**П.**	**Різдво Ів. Хр.** ☺	Томи і Акакія прп.	**Різдво Ів. Хрестителя**
8	25	В.	Февронії	Прокопія вмч.	Преп. Февронії
9	26	С.	Давида прп.	Панкратія сщм.	Преп. Давида
10	27	Ч.	Самсона	† Антонія Печ.	Преп. Самсона
11	28	П.	Пер. м. Кира і Івана	Евф. мч., Ольги кн. У.	Преп. Сергія і Гермог.
12	**29**	**С.**	**Петра і Павла**	Прокла і Ілярія мч.	**Ап. Петра і Павла**
13	**30**	**Н.**	**5 по С.** Соб. 12 Ап. ☾	**6 по Сош.** Соб. Гавр. А.	**5 по Зел. Святах**
14	1	П.	**Липень.** Косми і Дам.	Акили ап.	**Липень.** Косми і Дам.
15	2	В.	† Пол. ризи Пр. Бог.	† Волод. В. кн. Укр.	Полож. ризи Діви М.
16	3	С.	Якинта	Атиногена сщм.	Муч. Акинта
17	4	Ч.	Андрея Крит.	Марини вмч.	Андрея архіеп.
18	5	П.	† Атаназія Атон.	Якинта і Еміл. мч.	† Преп. Атанасія
19	6	С.	Сісоя В. преп.	Макрини і Дія прп.	Преп. Сисоя
20	**7**	**Н.**	**6 по С.** Томи і Акакія	**7 по Сош. Ілії прор.**	**6 по Зел. Святах**
21	8	П.	Прокопія ●	Симеона і Ів. прп.	Влкмч. Прокопія
22	9	В.	Панкратія	Марії Магдал.	Свщмч. Панкратія
23	10	С.	† Антонія	Трофима і ін. мч.	† Преп. Антонія Печ.
24	11	Ч.	Евфимії, Ольги	† Бориса і Гліба мч.	княгині Ольги
25	12	П.	Прокла і Іларія	† Успення св. Анни	Муч. Прокла й Іларія
26	13	С.	Собор Гавр. Арх.	Єрмолая і ін. сщм.	Собор арх. Гавриїла
27	**14**	**Н.**	**7 по С.** Акили	**8 по С.** † Пант. вмч.	**Нед. 7 по Зел. Святах**
28	**15**	**П.**	† Володимира Вел.	Прохора і ін. ап.	**† Володимира Вел.**
29	16	В.	Атиногена ☽	Калініка мч.	Свщмч. Атиноґена
30	17	С.	Марини	Сили і ін. ап.	Влмч. Марини
31	18	Ч.	Якинта і Еміліяна	Евдокіма прав.	Івана і Памви

ІСТОРИЧНІ СПОГАДИ

8. VII. 1709 бій під Полтавою. — 15. VII. 1015 помер український князь Володимир Великий, що охрестив Україну. — 24. VII. 942 договір князя Святослава з греками. — 27. VII. 1657 помер Б. Хмельницький.

УКРАЇНСЬКО - АНҐЛІЙСЬКА КУХАРКА

НОВЕ ПОБІЛЬШЕНЕ ВИДАННЯ
У ТРЬОХ ЧАСТИНАХ

КОЖНА УКРАЇНСЬКА ГОСПОДИНЯ повинна придбати собі цей практичний та випробуваний підручник до варення й печення. ЦІНА ....**85ц.**

UKRAINSKA KNYHARNIA
656 Main Street **Winnipeg, Manitoba**

Серпень — МАЄ 31 ДНІВ — August

Нв. ст.	Ст. ст.	ДНІ	СВЯТА		
			Греко-Кат., ст. стиль	Греко-Кат., нов. стиль	Греко - Православні
1	19	П.	Макрини і Дія	Проісх. Х. Хр. Мак. мч.	Преп. Макрини
2	**20**	**С.**	**Ілії прор.** (на нед.)	Пер. м. св. Стеф. арх.	**† Ілії пророка**
3	**21**	**Н.**	**3 по С.** Симеона	**9 по С.** Ізаакія, Д. Ф.	**8 по Зел. Святах**
4	22	П.	Марії Магдалини	7 молодців у Ефезі	Марії Маґдалини
5	23	В.	Трофима	Евсигнія ісп.	Муч. Трохима
6	24	С.	† Бориса і Гліба	**Преобр. Господнє**	† Муч. Бориса й Гліба
7	25	Ч.	† Успення св. Анни	Домет. прпм., Пас. вм.	† Успення св. Анни
8	26	П.	Єрмолая	Еміліяна ісп.	Преп. Мойсея
9	27	С.	† Пантелеймона	† Матія ап.	Пантелеймона
10	**28**	**Н.**	**9 по С.** Прохора	**10 по С.** Лавр. мч.	**9 по Зел. Святах**
11	29	П.	Калініка	Евпла мч.	Муч. Калиника
12	30	В.	Сили і ін. ап.	Фотія і Анікити мч.	Ап. Сили
13	31	С.	Евдокіма	Максима ісп.	Прав. Евдокима
14	1	Ч.	**Серпень.** Проісх. Ч. Х.	Міхея прор. Пер. м. Т.	**Серпень.** Знайд. Ч. Хр.
15	2	П.	Пер. мощ. св. Стеф.	**Успення Пр. Богород.**	Пер. м. муч. Стефана
16	3	С.	Ізаакія	Переп. Нерук. Обр.	Преп. Ісаакія
17	**4**	**Н.**	**10 по С.** 7 мол. в Ефезі	**11 по Сош.** Мирона бч.	**10 по Зел. Святах**
18	5	П.	Евсигнія	Фльора і Лавра мч.	Муч. Евсигнія
19	**6**	**В.**	**Преобр. Господнє**	Андр. Страт. мч.	**Преобр. Госп.**
20	7	С.	Дометія	Самуїла прор.	Прпмч. Дометія
21	8	Ч.	Еміліяна	Тадея ап., Васси мч.	Преп. Еміліяна
22	9	П.	† Матія ап.	Агатоніка і ін. мч.	† Ап. Матея
23	10	С.	Лаврентія	Луна мч.	Муч. Лаврентія
24	**11**	**Н.**	**11 по С.** Евпла	**12 по Сош.** Евт. сщм.	**11 по Зел. Святах**
25	12	П.	Фотія і Анікити	Возвр. мощ. Варт. ап.	Муч. Фотія
26	13	В.	Максима	Адріяна і Наталії мч.	Преп. Максима
27	14	С.	Міхея прор.	Пімена прп.	Прор. Михея
28	**15**	**Ч.**	**Усп. Пр. Богор.**	Мойс. Мур., Август.	**Успення Пресв. Богор.**
29	16	П.	Пер. Нерук. Образа	**Усікн. Гол. Ів. Хрест.**	† Нерук. образ Іс. Хр.
30	17	С.	Мирона	Александра і ін. патр.	Преп. Алипія
31	**18**	**Н.**	**12 по С.** Флора і Л.	**13 по С.** † Пол. п. Пр.Б.	**12 по Зел. Святах**

ІСТОРИЧНІ СПОГАДИ

1. VIII. 1913 померла поетка Леся Українка. — 2. VIII. 1914 почалася перша світова війна. — 15. VIII. 1856 уродився Іван Франко. — 22. VIII. 1809 помер гетьман Іван Мазепа. — 31. VIII. 1919 обєднані українські армії здобули Київ.

SUNSET
Made in Canada
DYES
FOR FAST DYEING

ДЛЯ СКОРОГО ЗАБАРВЛЕННЯ УСІХ МАТЕРІЯЛІВ ВЖИВАЙТЕ

Продаються в усіх аптеках та споживчих склепах або пішліть свою адресу та напишіть яку краску бажаєте до:

UKRAINSKA KNYHARNIA
656 Main Street **Winnipeg, Man.**

Вересень — МАЄ 30 ДНІВ — September

Нв. ст.	Ст. ст.	ДНІ	СВЯТА: Греко-Кат., ст. стиль	Греко-Кат., нов. стиль	Греко - Православні
1	19	П.	Андрея Стратилата	† Поч. рок. церк. С. пр.	**Муч. Андрея Страт.**
2	20	В.	Самуїла	Маманта мч.	Прор. Самуїла
3	21	С.	Тадея	Антима сщм.	Преп. Аврамія
4	22	Ч.	Аґатоніка	Вав. сщм., Мойс. пр.	Муч. Агатоника
5	23	П.	Лупа	Захарії і Єлисавети	Свщмч. Ірінея
6	24	С.	Евтиха	Чудо Арх. Михаїла	Перен. м. Пет. м. Київ
7	**25**	**Н.**	**13 по С.** Возв. м. Варт.	**14 по Сош.** Созон. мч.	**13 по Зел. Святах**
8	26	П.	Адріяна і Наталії	**Різдво Пр. Богород.**	Муч. Адріяна
9	27	В.	Пімена	Йоакима і Анни	Преп. Пімена
10	28	С.	Мойсея	Минодори і ін. мч.	† Знайд. м. Йова Поч.
11	**29**	**Ч.**	**Усік. Гол. Ів. Хр.** (н. н.)	Теодори прп.	**Усік. гол. Ів. Хрест.**
12	30	П.	Александра	Автонома сщм.	Александра
13	31	С.	† Пол. пояса Пр. Діви	Відн. Храма, Кор. сщ.	† Пол. Пояса Богород.
14	**1**	**Н.**	**Вересень. 14 по С.**	**15 по С. Воздвиж.**	**Вересень. 14 по З. Св.**
15	2	П.	Маманта	Никити вмч.	Муч. Маманта
16	3	В.	Антима	Евфимії вмч.	Свщмч. Антима
17	4	С.	Вавили	Софії і її дітей мч.	Свщмч. Вавили
18	5	Ч.	Захар. і Єлисавети	Евменія еп.	Пр. Захарії
19	6	П.	Чудо Арх. Мих.	Трофима і ін. бч.	Чудо Ар. Михаїла
20	7	С.	Созонта	Евстахія вмч. жени і д.	Предпр. Рожд. Богор.
21	**8**	**Н.**	**15 по С. Різдво Пр. Б.**	**16 по С.,** Кондр. ап.	**15 по Зел. Святах**
22	9	П.	Йоакима і Анни	Фоки св. Йони ап.	Якима й Анни
23	10	В.	Минодори	Зачаття Ів. Хрест.	Муч. Минодори
24	11	С.	Теодори	Теклі первомч.	Преп. Теодори
25	12	Ч.	Автонома	Евфрозини прп.	Свщмч. Автонома
26	13	П.	Відн. Храма	Представл. Ів. Богосл.	Корнилія
27	**14**	**С.**	**Воздвж. Чесного Хр.**	Калистрата мч.	**Воздв. Чес. Хреста**
28	**15**	**Н.**	**16 по С.** Никити	**17 по С.** † Хар. прп.	**16 по Зел. Святах**
29	16	П.	Евфимії	Киріяка отш. прп.	Влкмч. Евтимії
30	17	В.	Софії	Григорія сщм.	Муч. Віри

ІСТОРИЧНІ СПОГАДИ

I. IX. 1722 уродився український фільозоф Гр. Сковорода. — 1. IX. 1939 почалася друга світова війна — 5. IX. 1864 уродився український письменник **Мих. Коцюбинський — 17. IX. 1939 большевики зайняли західні українські землі.**

Увага! — "ЖІНКА ЯК МАТИ" — Увага!

Дуже популярна книжка для наших жінок, багато поучаючого матеріялу з образками. ЧАСТИНА І. **Гиґієна жінки:** заваготіння, роди й поліг і інше. — ЧАСТИНА II. **Як зарадити недугам:** практичний лікарський порадник для матерей, щоб тримати діти здоровими. 128 сторін. Ціна $1.00

UKRAINSKA KNYHARNIA

656 Main Street **Winnipeg, Manitoba**

Жовтень — МАЄ 31 ДНІВ — October

Нв. ст.	Ст. ст.	ДНІ	СВЯТА Греко-Кат., ст. стиль	Греко-Кат., нов. стиль	Греко - Православні
1	18	С.	Евменія прп.	**Покров Пр. Д.** (на н.)	**Вересень.** Преп. Евмен.
2	19	Ч.	Трофима і ін. муч.	Кипріяна сщм.	Муч. Трохима
3	20	П.	Евстахія мч.	Діонізія Ареоп. сщм.	Влкмч. Евстафія
4	21	С.	Кондрата ап.	Єротея сщм.	Ап. Кондрата
5	**22**	**Н.**	**17 по С.** Фоки	**18 по С.** Харитини мч.	**17 по Зел. Святах**
6	23	П.	Зачаття Івана Хр.	† Томи ап.	Зач. Ів. Хрест.
7	24	В.	Теклі	Сергія і Вакха	Рівноап. Теклі
8	25	С.	Евфрозини	Пелагії прп.	Преп. Евфросинії
9	26	Ч.	**Ів. Богослава** (на н.)	† Якова ап.	† Ів. Богослова
10	27	П.	Калистрата	Евламнія і Евлам. мч.	Муч. Калістрата
11	28	С.	† Харитона	Филипа ап., Теоф. пр.	† Преп. Харитона
12	**29**	**Н.**	**18 по С.** Киріяка	**19 по С., св. Отців 7 С.**	**18 по Зел. Святах**
13	30	П.	Григорія	Карпа і ін. мч.	Михаїла митр. Київ.
14	1	**В.**	**Жовтень. Покр. Пр. Б.**	Параскевії прп.	**Жов. Покров Пр. Бог.**
15	2	С.	Кипріяна	Евтимія прп.	Андрея Христа
16	3	Ч.	Діонізія	Лонгина сотн. мч.	Преп. Діонисія
17	4	П.	Єротея	Осії прор. Андр. Кр.	Свщмч. Еротея
18	5	С.	Харитини	† Луки ап. є в.	Муч. Харитини
19	**6**	**Н.**	**19 по С.** † Томи	**20 по С.** Йоіла поор.	**19 по Зел. Святах**
20	7	П.	Сергія і Вакха	Артемія вмч.	Муч. Сергія і Вакха
21	8	В.	Пелагії	Іларіона В. преп.	Преп. Палагії
22	9	С.	† Якова	Аверкія св.	† Ап. Якова
23	10	Ч.	Евлампія	Якова ап.	Муч. Евлампія
24	11	П.	Филипа	Арети мч.	Ап. Филипа
25	12	С.	Прова	Маркіяна і Март. мч.	Мч. Прова
26	**13**	**Н.**	**20 по С. Пр. Хр. Царя**	**21 по С. Пр. Хр. Ц.**	**20 по Зел. Св.**
27	14	П.	Параскевії прп.	Нестора мч.	Преп. Параскевії
28	15	В.	Евтимія	Параскеви мч.	Преп. Евтимія
29	16	С.	Лонгина	Анастазії прпм.	Муч. Лонгина
30	17	Ч.	Осії	Зиновія і Зиновії мч.	Память Отц. Всел. Соб.
31	18	П.	† Луки	Стахія і ін. ап.	† Ап. Луки

ІСТОРИЧНІ СПОГАДИ

1. X. 1187 р. помер князь Ярослав Осьмомисл. — 14. X. 1624 р. запорожці здобули турецьку столицю Царгород. — 16. X. 1648 Б. Хмельницький починає облягати Львів. — 12 X. 1916 бій УСС над Стрипою.

ЯКА БУДЕ ЗАВТРА ПОГОДА?

ГАРНА, МАЛЕНЬКА ХАТКА ПОГОДИ. Ділає наче ворожбит і предсказувач погоди. Дуже популярна й гарно декорована.

ХАТКА ПОГОДИ

показує 24 години наперед яка буде погода. — Коли має бути погода, то вийдуть хлопець і дівчина, а коли слота, то виходить стара баба-яґа.
Величина хатки — 7½ через 5 цалів, — 4 цалі глибока. Добре опакована. Ціна лише $1.75

Наш засіб є ограничений — Замовляйте сейчас.

UKRAINSKA KNYHARNIA

656 Main Street Winnipeg, Manitoba

Листопад — МАЄ 30 ДНІВ — November

Нв. ст.	Ст. ст.	ДНІ	СВЯТА Греко-Кат., ст. стиль	Греко-Кат., нов. стиль	Греко - Православні
1	19	С.	Йоіла	Косми і Дам. безсреб.	Блаж. Клеопатри
2	**20**	**Н.**	**21 по С.** Артемія	**22 по С.** Акиндина і ін.	**21 по Зел. Святах**
3	21	П.	Іляріона В.	Акепсими і ін. мч.	Преп. Іларіона
4	22	В.	Аверкія	Йоанікія В. преп.	Рівноап. Аверкія
5	23	С.	Якова	Галактіона мч.	Ап. Якова
6	24	Ч.	Арета	Павла св.	Преп. Арети
7	25	П.	Марк. і Мартирія	Єрона і ін. мч.	Муч. Маркіяна
8	**26**	**С.**	**Димитрія Вмч.**	**Собор св. Мих. Арх.**	**Димитрія Вел.**
9	**27**	**Н.**	**22 по С.** Нестора	**23 по С.** Онисифора	**22 по Зел. Святах**
10	28	П.	Параскеви мч.	Ераста і ін. ап.	Муч. Терентія
11	29	В.	Анастазії	Мини, Віктора мч.	Прпмч. Анастазії
12	30	С.	Зиновія і Зиновії	**Йосафата сщм.** (на н.)	Муч. Зиновія
13	31	Ч.	Стахія	† Ів. Золотоуст. св.	Преп. Спиридона
14	1	П.	**Листопад.** Косми і Д.	† Филипа ап.	**Лист.** Косми і Даміяна
15	2	С.	Акиндина	Гурія і ін. мч.	Муч. Акиндина
16	**3**	**Н.**	**23 по С.** Акепсими	**24 по С.** † Матея ап.	**23 по Зел. Святах**
17	4	П.	Йоанікія В.	Григорія чудотв. св.	Преп. Йоаникія Вел.
18	5	В.	Галактіона	Платона і Романа мч.	Муч. Галактіона
19	6	С.	Павла	Авдія прор. Варл. мч.	Павла архіеп.
20	7	Ч.	Єрона	Григорія пр.	Св. 33 муч. в Мелітині
21	**8**	**П.**	**Соб. св. Мих. Арх.**	**Введення в храм П. Д.**	**Собор Арх. Михаїла**
22	9	С.	Онисифора	Филимона і ін. ап.	Онисифора
23	**10**	**Н.**	**24 по С.** Ераста	**25 по С.,** Амф. і Гр. св.	**24 по Зел. Св.**
24	11	П.	Мини, Віктора	Катерини вмч.	Муч. Мини
25	12	В.	**Йосафата сщм.** (н. н.)	Климента папи Р.	Св. Івана Милостив.
26	13	С.	† Ів. Золотоустого	Алипія прп.	† Івана Золотоуст.
27	14	Ч.	† Филипа	Якова перс. вмч.	† Ап. Филипа
28	15	П.	Гурія	Стефана прпм.	**Поч. Пилип.** Муч. Гур.
29	16	С.	† Матея	Парамона Філум. мч.	Ап. і еван. Матея
30	**17**	**Н.**	**25 по С.** Григорія	**26 по С.** † Андр. ап.	**25 по Зел. Св.**

ІСТОРИЧНІ СПОГАДИ

I. XI. 1918 проголошення Української Держави в Галичині. — 1. XI. 1944 помер Митрополит Андрій Шептицький. — 6. XI. 1811 уродився галицький український поет Маркіян Шашкевич. — 21. XI. 1921 большевики розстріляли 359 українських героїв під м. Базар на Волині.

КОЛЯДНИК

ЦЕРКОВНІ КОЛЯДИ з додатком НАРОДНИХ КОЛЯДОК І ЩЕДРІВОК — як також найпопулярніших анґлійських коляд. Після збірки О. М. Кінаша.

ЦІНА 30 ЦЕНТІВ

UKRAINSKA KNYHARNIA

656 Main Street Winnipeg, Manitoba

Грудень — МАЄ 31 ДНІВ — December

Нв. ст.	Ст. ст.	ДНІ	СВЯТА: Греко-Кат., ст. стиль	Греко-Кат., нов. стиль	Греко - Православні
1	18	С.	Платона й Романа	Платона й Романа	Елеґія
1	18	П.	Плат. і Ром.	Наума прор.	Св. муч. Платона
2	19	В.	Авдія прор.	Авакума прор.	Прор. Авдія
3	20	С.	Григорія і Прокла	Софронія прор.	Преп. Григ. Декап.
4	**21**	**Ч.**	**Введен. в храм Пр. Д.**	Варвари вмч.	**Введен. в Храм Пр. Бог.**
5	22	П.	Филимона	† Сави Освящ. прп.	Ап. Филимона
6	23	С.	Амфілохія	**Николая Чудотворця**	Амфілоха
7	**24**	**Н.**	**26 по С.** Катерини	**27 по С.** Амврозія	**26 по Зел. Святах**
8	25	П.	Климента п.	Патапія прп.	Климента еп. Риму
9	26	В.	Алипія	**Непор. Зачаття Пр. Д.**	Преп. Якова
10	27	С.	Якова перс.	Мини і ін. мч.	Муч. Якова
11	28	Ч.	Стефана	Даниїла Стовп. прп.	Прпмч. Стефана
12	29	П.	Парамона	Спиридона прп.	Муч. Парамона
13	30	С.	† Андрея	† Евстратія і ін. мч.	† Андрея Первоз.
14	**1**	**Н.**	**Грудень. 27 по С.** Н.	**Праотців.** Тир. і Левк.	**Грудень. 27 по Зел. Св.**
15	2	П.	Авакума	Елевтерія сщм.	Прор. Аввакума
16	3	В.	Софронія	Аггея прор.	Прор. Софонії
17	4	С.	Варв., Дамаскина	Даниїла прор.	В. і Варвари
18	5	Ч.	† Сави	Севастіяна і ін. мч.	† Преп. Сави Освящ.
19	**6**	**П.**	**Николая Чудотворця**	Боніфатія мч.	**Николая Чудотворця**
20	7	С.	Амврозія	Ігнатія Богоносця	Амвросія еп. Медіол.
21	**8**	**Н.**	**29 по С. Патапія**	**пер. Різд. Отців**	**28 по Зел. Св.**
22	**9**	**П.**	**Непор. Зач. Преч. Д.**	Атаназії вмч.	**Зачаття Пресв. Бог.**
23	10	В.	Мини	10 мч. на Криті	Муч. Мини
24	11	С.	Даниїла Стовп.	Навечеріє Різдва	Преп. Никона
25	12	Ч.	Спиридона	**Різдво Христове**	Пр. Спиридона
26	13	П.	† Евстратія	**Собор Пр. Б.**	Пр. Авксентія
27	14	С.	Тирса і Левкія	**Стефана первомч.**	Мч. Фірса
28	**15**	**Н.**	**Праотців.** Елевтерія	**по Різдві.**	**Нед. Праотців**
29	16	П.	Аггея	Дітей убитих у Виф.	Прор. Аггея
30	17	В.	Даниїла прор.	Анисії мч.	Прор. Даниїла
31	18	С.	Севастіяна	Меланії прп.	Муч. Севастіяна

ІСТОРИЧНІ СПОГАДИ

4. XII. 1803 р. помер на Соловках останній Кошовий Запорожської Січи І. Кальнишевський. — 6. XII. 1919 р. почався перший зимовий похід Укр. Армії. — 7. XII. 1936 помер письменник Василь Стефаник.. — 13. XII. 1934 р. большевики розстріляли українських письменників С. Влизька, Б. Мисика, Д. Фальківського, М. Терещака, І. Т. Крушельницьких, М. Лебединця, Буревія, Шевченка і ін. — 19. XII. 1240 татари зруйнували Київ. — 23. XII. 1932 р. поляки розстріляли Біласа і Данилишина у Львові.

Загальний Церковний Устав

I. СВЯТИЙ БЕЗПОЛИЄЛЕЙНИЙ В НЕДІЛЮ

Вечірня Велика. Блажен муж, на Господи возвах: стихир 10: воскресних 7, Святому 3, Слава: Святому, І нині: Догмат рядового гласа. Вход. По Світе тихий. Рцім всі. Сподоби. Стиховна воскресна, Слава Святому (як є), І нині: Богородичен воскр. стиховни. По „Нині отпущаєши". Тропар воскр. гласа, Слава: Тропар Святому, І нині: Богородичен воскр. по гласу Наславника. Отпуст вел.

Утреня вел. По Бог Господь: Тропар воскр. 2. р. Слава: Тропар Свят. І нині: Богор. воскр. Сідальні воскр. Ангельський Собор. Іпакой гласа. Степенна гласа. Евангеліє воскр.. На каноні Ірмоси гласа і Катавасія рядова. По 3 пісні Кондак, — Ікос, Слава: Сідален Свят. І нині: Богор. По 6 п. Кондак — Ікос воскр. Перед 9 п. „Честнішую Херувим". По 9 п. „Свят Господь Бог наш" і Світилен воскр. Слава свят. (як є) І нині: Богор. світилна воскр. На хвалитех 8 стихир воскр. Сл. стихира еванг. І нині: Преблагословенна: По славословію вел. Тропар воскр.: як глас 1, 3, 5, або 7, тоді „Днесь спасеніє", а як глас 2, 4, 6 чи 8, тоді „Воскрес із гроба".

Літурґія: Тропар воскр. Слава Кондак, І нині: Богородичен для 1, 5 і 7 гласа воскресен, а до інших гласів дібраний Богор. (до 2 гл. В молитвах неусипающу (Успення), до 3 гл. Діва днесь (Покрови), до 4 гл. Йоаким і Анна (Різдва), до 6 гл. Заступнице християн (з Параклиса), до 8 гл. Взбранной Воєводі (Благов.) — або загальний: „Заступнице християн". Прокімен воскр. Причастен: Хваліте Господа з небес . . . , Апостол і Евангеліє рядове.

II. СВЯТИЙ ПОЛИЄЛЕЙНИЙ НА БУДНІ

Вечірня Велика: „Блажен муж". на „Гoподи возвах" стихир 6 або 8: Свят.; Слава: Свят; І нині: Догмат по гласу слави, (в Пятницю веч. Догмат уступаючого гласа) Прок.: дня 3 Чтенія. Стиховна: Свят.; Слава: Свят.; І нині: Богор. воскр. Стиховні після наславника.— Тропар Свят.; Слава: І нині: Богородичен воскр. після Слави. Отпуст великий з поминанєм Служби лише Свят.

Повечеріє: По „Достойно" Кондак Святого.

Утреня: Тропар: Свят, 2 р., Слава І нині: Богородичен воскр. після Слави. Дві рядові Катизми з малими Ект. Сідалні: Свят. з Богород. Полиєлей. Величання: Свят. Ект. мала, Сідален полиєл. з Богород. на Слава І нині. Степенна 4 гласа. (1 антиф.) Прокімен, Евангеліє і стихира по нім: Свят. Канони: Богородичен з Ірмосом на 6; Свят. на 8. (В суботу за Канони Богород. Канон храма на 6.) Катав. Рядова. По 3-ій п.: Сідален: Свят. Слава І нині: Богород. — По 6-ій п.: Кондак — Ікос. Свят. По 9-ій п.: Світилен: Свят.: Слава І нині: Богород. його. Стихири хвалитні; Свят. 4; Слава І нині: Богород. Славословіє вел. Троп. Свят.: Слава І нині: Богород. воскр. після Слави. — Отпуст великий.

Часи: На всіх Тропар і Кондак Святого.

Літурґія: Антифони повседневні Тропар; Слава: Кондак Свят.; І нині: Богородичен після Слави. Прокімен, Аллилуя, Причастник: Свят. Апостол і Евангеліє: (рядове і) Свят.

В цей день невільно правити Служби Божої в чорних ризах, хіба похоронну.

III. СВЯТИЙ ПОЛИЄЛЕЙНИЙ НА БУДНІ В ПОПРАЗДЕНСТВІ

Вечірня велика: „Блажен муж." На „Господи возвах": Празн. 3; Свят. 5; Слава: Свят.; І нині: Празн. — Вхід. 3 Чтенія. Стиховна з Славою: Свят. І нині: Празн. Тропар: Свят.; Слава і нині: Празн.

Повечеріє мале: Кондак: Свят.; Слава І нині: Празн.

Утреня: Тропар: Празн. 2 р., Слава: Свят.; І нині: Празн. — По рядових Катизмах. Сідалні: Свят; Слава І нині: Празн. — Полиєлей Величання. Ектенія мала. Сідален полиєлея Свят.; Слава І нині. Празн. Степенна 4 гл. (1 ант.). Прокімен, Еванг. і стихира: Свят. Канон: Празн. на 6; Свят. на 8. Катав. рядова. По 3-ій п.: Кондак — Ікос: Празн. Сідален: Свят. Слава І нині: Празн. По 6-ій п. Кондак — Ікос: Свят. По 9-ій п.: Світилен Свят.; Слава І нині: Празн. Стихири хвалитні: Празн. 3; Свят. 3; Слава: Свят.; І нині: Празн. Славословіє велике. Тропар: Святого, Слава І нині: Празн. Отпуст великий з поминанням Служби Празн. і Свят.

Часи: На всіх, Тропар Празника і Слава: Святого. Кондак, на переміну: на 1-ім і 6-ім Празника, на 3-ім і 9-ім Святого.

Літургія: а)коли був Празник Господський: два антифони: Празн.; третий звичайний з прип: Празн. — б) Коли був Празник Богородиці: антифони дня. — Тропар: Празн. і Свят; Слава: Кондак Свят.; І нині: Празн. Прокімен, Аллилуя, Причастник: Празн. і Свят. Задостойник: Празн. Апостол і Евангеліє (рядове і) Свят.

В цей день невільно правити Служби Божої в чорних ризах.

IV.
СВЯТИЙ ПОЛИЄЛЕЙНИЙ В НЕДІЛЮ

На Великій Вечірни: „Блажен муж." На „Господи Возвах" 10 стихир: 4 воскресні припадаючого гласа і 6 Святого, Слава: Святого, І нині: Догмат. Прокімен Суботи вечера і 3 чтенія Святого. Стиховна воскресна. Слава: Святого, І нині: Богородичен по гласу Слави. При кінці Тропар воскресний, Слава: Святого, І нині: Богородичен воскресний по гласу Тропара Святого. Отпуст великий.

На Повечерію: Кондак Святого по Трисвятім.

На Великій Утрени: На „Бог Господь": Тропар воскр. гласа, 2 р., Слава: Святого, І нині: Богородичен по гласу слави. Сідален воскр., Полиєлей і величанія Святого, Ангельський Собор, а по малій Ектенії Іпакой гласа, відтак 1-ий і 2-ий Сідален Святого без Богородичних, Слава: 3-ий Сідален Святого, І нині: Богородичен його. Степенна гласа і все проче до канона воскресне. На каноні, по 3-ій пісни кондак, Ікос і Сідален Святого, по 6-ій кондак і Ікос воскресний, по 9-ій Світилен воскр., Слава: Святого, І нині. Богородичен Світилна воскресного. На хвалитех 8 Стихир: 4 воскресні і 4 Святого (4-а стихира наславна), Слава: Стихира евангельська, І нині: „Преблагословенна". Проче до кінця воскресне. Отпуст великий з поминанням Святого.

На часах: — На всіх Тропар воскр. і Слава: Святого. Кондаки: на 1-ім і 6-ім воскресний, на 3-ім і 9-ім Святого.

На Літургії: Тропар воскр., Святого і кондак воскр., Слава: кондак Святого, І н и н і : Б о г о р о д и ч е н, по гласу Слави або Заступнице Христіян. Прокімен, Аллилуя, Апостол, Еванг. і Причастен, неділі і Святого.

V.
СВЯТИЙ ПОЛИЄЛЕЙНИЙ В НЕДІЛЮ В ПОПРАЗДЕНСТВІ

На Великій Вечірни: „Блажен муж". На „Господи возвах" 10 стихир: 3 воскр., 3 Празника і 4 Святого, Слава: Святого, І нині: Догмат. Прокімен дня., 3 чтенія Святого, Стиховна воскр., Слава: Святого, І нині: Празника. При кінці Тропар воскр., Слава: Святого, І нині: Празника.

На повечерію: Кондак Святого, Слава, І нині: Празника.

На Великій Утрени: Троп. воскр., 2 р., Слава: Святого, І нині: Празника. Сідален і проче як в неділю без попразденства, лиш по 3-ім сідални Святого, І нині: Празника. По 3-ій пісни Канона Кондак і Ікос Празника і Святого і Сідален Святого, Слава І нині: Празника; по 6. Кондак і Ікос воскр., по 9-ій Світил. воскресний, Слава: Святого, І нині: Празника. На 9-ій пісни (крім неділь внутр Празника Пасхи) береться „Честнійшую". На хвалитех 8 стихир: воскресні 4 і Святого 4, Слава: Стихира Евангельська, І нині: „Преблагословенна".

На Часах: — На всіх Тропар воскр., і Слава: на 1-ім і 6-ім Празника, а на 3-ім 9-ім Святого. Кондаки: на 1-ім і на 9-ім воскр., на 3-ім Празн. а на 6-ім Святого.

На Літургії. — Тропар воскресний, Празника і Святого, Кондак воскр. Слава: Кондак Святого, І нині: Кондак Празника. Прокімен Апостол, Евангеліє і Причастен, Неділі і Святого.

VI.
СВЯТИЙ З ВСЕНОЧНИМ НА БУДНІ

Вечірня Вел.: Слава святій. Прийдіте поклонімся, пс. 103. Бл. муж. На Господи возв. 8 стихир Свят., Слава: Свят. І нині: Догмат по гласу Наславника. Вхід. 3 Чтенія. Рцім всі. Литія святого.Стиховна святого. На „Нині отп." Тропар свят. 2 р. Богородице Діво 1 р.

На Утрені Великій: По Бог Господь Тропар Свят. 2 рази Слава: І нині: Богор.. воскр. після гл. Троп. Сідальні 2 Свят.; Полиєлей, Величаніє, Сідален, полиєлей, Степенна празника. Єванг. і стихира Свят. На каноні Ірмоси Св. Катавасія рядова. По 3 п. Сідален. Свят. Сл. І нині: Богор. По 6 п. Кондак—Ікос Свят. На 9 п. „Честнійшую" (крім 20 і 30 І.) По 9 п. Світилен Свят. 2 рази Сл. І нині. Богор. На хвалитех стихири Свят. І нині: Богор. По Славсословію вел. Тропар Свят. Сл. І нині: **Богор. воскр. —**

На Літургії: Тропар Святого, Сл. Кондак Свят. І нині: Богородичен. Прокімен. Причастен. Ап. Єв. Свят.

VII.
НЕДІЛЯ З БДІННИМ АБО ПРАЗНИКОМ БОГОРОДИЧНИМ

На Вечірні Великій: Слава Святій. „Прийдіте поклонімся"і псалом 103.Проче береться як повище, лише як Празн. Богор., то на Госп. возв.: Слава: І нині: Празн. По Ісполним: Литія, як Богородиці, то вся Празника, а як Святого, то перша стихира Храма, дальші святого, Сл. Свят. І нині: Богор. зо стихир воскресних по гл. Наславника. На стиховні стихири воскрвесні. Сл. І нині: Празн. Богородичного, а як Бдінний то Слава: Свят., І нині: Богор. воскр. з стиховни по гл. Наславника. По „Нині отпущаєши": Тропар Празн. 3 р. а як Бдінний: Богородице Діво 2 р. Тропар Свят. 1 р. По благословенню хлібів: Буди імя Госп. і пс. 33. Отпуст воскр. з поминанням Празника Богор. або святого дня.

Утреня: По Бог Господь: Тропар воскр. 2 р. Сл. І нині: Празн., а як Бдінний: Сл. Свят. І нині: Богор. воскр. по **гл.** Наславн. (як Празн. Богор. Прокімен, **Ев.** Празн. і по 50 псалмі стихира Празника. Святому беремо лише тоді Прокімен, Еванг. і стихиру, як його Храм.) Канон з Ірмосами воскр., катавасія рядова. По 3 п Кондак—Ікос воскр. і Сідален Празн. По 6 п. Кондак—Ікос празн. (Як Бдінний, то на каноні як під 1.) На 9 п. „Честнійшую", Світилен воскр. Сл. І нині: Празн. На хвалитех як під IV., лише Слава Празн. (Святому Слава: лише тоді, як його храм,) а стихира ев. по Утрені. Тропар один з двох воскресних.

Літургія: Тропар Воскр., Празн. або Свят.; Кондак воскр., Сл. І нині: Кондак Празн., як Свят., то Сл. Кондак Свят. І нині: Богор. дібраний як під 1. Проче все неділі і Празн. чи Святого. Задостойник Празн.

VIII.
ПРАЗНИК БОГОРОДИЧЕН НА БУДНІ

Усе, як під VI. лише по стихирах все Сл. І нині: Празн. на **Утрені:** Троп. Празн. 2 р. Сл. І нині: той сам. На 9 п. Припів Празн. При кінці Тропар Празн.

Літургія: Тропар Празн. Сл. І нині: Кондак Празн. Проче і Задостойник Празн.

IX.
ПРЕД — І ПОПРАЗД (ГОСПОД. АБО БОГОР.) В НЕДІЛЮ

Усе, як під 1, лише на Вечірні на Госп. возв. воскр. 4, Празн. 3, Свят. 3, Слава: Празн. І нині: Догмат гласа. Стиховна воскр. Слава Святому (як є), І нині: Празн. По „Нині отпущаєши": Тропар воскр. Слава Святому, І нині: Празника.

Утреня: На тропарах і Світильнах І нині: Празн. На Каноні по 3 п. Кондак—Ікос Празн., Сл. Сідален Свят. І нині: Празн. на хвалитех стихир воскр. 4, Празн. 4 з 2 їх припівами, Слава: стихира еванг. По славословію вел. Тропар воскр. один з двох. —

Літургія: В попразд. Господс. 3 антифони Празн., так само Прийдіте поклонімся. Тропар воскр. і Празн. Слава Кондак воскр. І нині: Празн. Трисвятоє Прокімен, Ап. Аллилуя, Еванг. і Причастен лише недільні. Задостойник Празника.

X.
ВІДДАННЯ ПРАЗНИКА В НЕДІЛЮ

Служба святого рядового переноситься на інший день. Усе як під 1 тільки на

ГАРНИЙ ВИГЛЯД ЦЕ

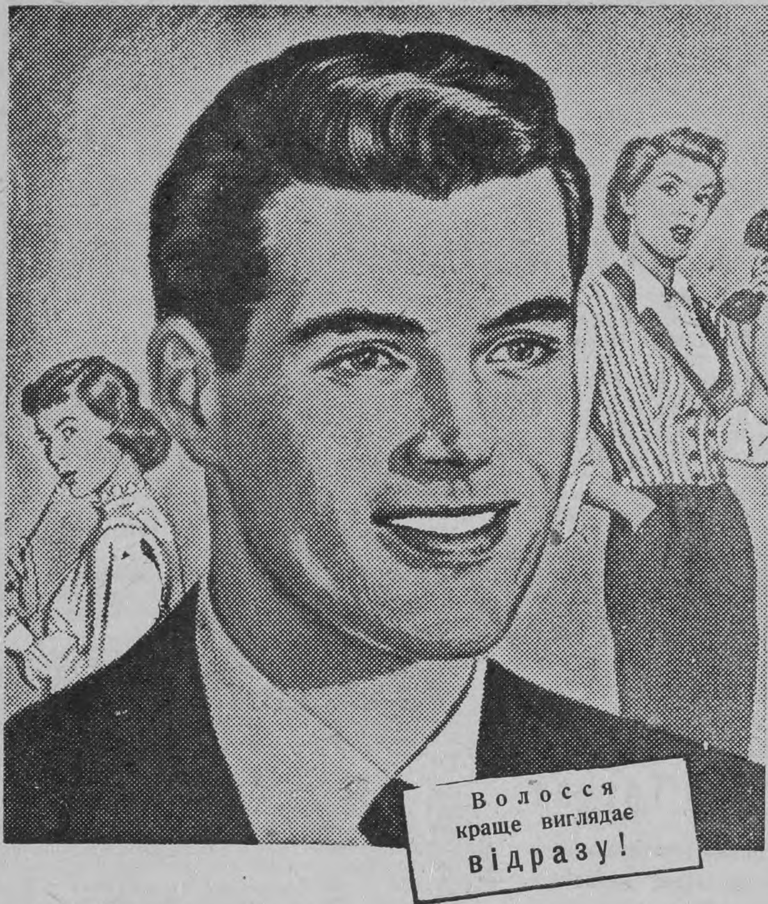

BRYLCREEM
ВИГЛЯД

У вигідних трубках або слоїках

MINARD'S LINIMENT

LARGE SIZE 65 CENTS
REGULAR SIZE 35 CENTS

є одним з тих домашних средств, які ми завдячуємо тій особі, що має найбільше довіря в громаді — родинному лікареві. Він то по довгих роках практики, з докладної обсервації, і доброго знання людської системи й його потреб, перший виробив і приписував Мінард'с Лінімент.

Так, рік за роком, слава і становище сего родинного средства зростали сильніше і сильніше аж сьогодні його популярність є на найвищім степені, і всьо вказує на то, що кожний рік принесе додаткове оцінення.

Загальні вказівки для родинного уживання

НА ПЕРЕСТУДИ, ҐРИПУ, ітд. загрійте лінімент і змивайте свобідно, натираючи груди і крижі, повторяйте що кілька годин аж стане лекше.

НА БРОНХИТ Й АСТМУ. Намастіть ліниментом грубий кусник брунатного паперу і прикладайте до горла так часто як се пацієнт може витримати, уживаючи завсігди свіжого кусника паперу.

НА ПЕРЕСТУДИ ГОЛОВИ. Загрійте лінімент і вдихуйте часто. Або, замішайте пів чайної ложечки Мінард'с Лініменту в пайнті горячої води в отвертій посудині і вдихуйте випари.

НА РЕВМАТИЗМ, НЕВРАЛЬҐІЮ. Як можливо загрійте болючі части тіла і прикладайте лінімент свобідно втираючи його добре, потім розсмаруйте лінімент на брунатнім папері і приложіть до тіла.

НА СПАЗМИ ЖОЛУДКА, КАПІЛ, АСТМУ, ітд. Беріть від пять крапель до пів чайної ложечки, відповідно до віку, з медом, сиропом або молясами.

НА ПОПЕЧЕННЯ. Уживайте рівні части Мінард'с Лініменту і солодкого, оливного, або кестор олію або крему, розсмаруйте на брунатнім папері і прикладайте до попечень.

НА НАГНІТКИ І БОНІОНС. Усуньте всю тверду шкіру і прикладайте лінімент свобідно.

НА БОРОДАВКИ. Прикладайте свобідно і часто.

НА УКУШЕННЯ КОМАРІВ Й ОТРУЙНИХ НАСІКОМИХ. Прикладайте свобідно.

ЗНАМЕНИТИЙ ПРЕПАРАТ ДО ВОЛОССЯ. Прикладайте чотири рази на тиждень, натирайте добре. Се забере ЛУСКУ і порплі з голови, очистить ВОЛОССЯ і причиниться до його росту і поможе недопустити до його випадання, зробить його мягким і блискучим.

Знамените на...

Біль Шиї і Перестуди Грудей

Загріти Мінардс і натирати ним болючі місця. **Нова металічна накривка фляшки** замикає силу Лініменту герметично. Не допускає до розлиття плину та легко її зняти.

Натирати свобідно Мінардом, щоби усунути всякі мушкулярні болі, штивність, біль в ногах, ревматичні болі і т. д.

Sales Agents:
Harold F. Ritchie & Co., Ltd.
Toronto 65

MINARD'S "KING OF PAIN" LINIMENT

НА БІЛЬ В ГРУДЯХ, В БОЦІ АБО КРИЖАХ, НА ВИВИХНЕННЯ, ПОТОВЧЕННЯ, НАПРУЖЕННЯ, СТЯГНЕННЯ МЯЗІВ, ЗДЕРЕВІННЯ ЧЛЕНІВ, НА ПЕРЕЗЯБЛЕННЯ, ШТИВНІСТЬ СУСТАВІВ, ЛОМБЕҐО, САЙЕТИКУ. Перше обмийте зболілі части тіла добре теплою водою, потім прикладайте Лінімент свобідно, натираючи добре рукою. Прикладайте часто.

НА ПОТРІСКАНІ АБО ПОСІДАНІ РУКИ, НА БОЛЮЧІ ЦИЦЬКИ, НА ПРИЩІ, ПЛЯМИ, ЛИШАЙ, НА БОЛЮЧЕ ЛИЦЕ ВІД ГОЛЕННЯ. Розпустіть Лінімент на половину зі солодким або оливним олієм або кремом і прикладайте раз на день.

НА СТАРІ РАНИ, ЧИРАКИ. Вимийте добре, приложіть Лінімент свобідно і накрийте полотном два рази на день.

НА ГЕМОРОЇДИ. Розпустіть на половину солодким або оливним олієм або кремом, і прикладайте добре кожної ночі.

НА РАНИ ТІЛА І ЗОВНІШНІ ОТРУЇ. Прикладайте Лінімент свобідно; буде боліти яку мінуту, але це причиниться до гоїння рани, і поможе усунути отруї.

НА ФАЛЬШИВИЙ АБО СПАЗМОДИЧНИЙ КРУП, ХРИПКУ І ЗВИЧАЙНИЙ БІЛЬ ГОРЛА. Змішайте чайну ложечку Лініменту з одною столовою ложкою меду, сиропу або молясів і беріть чайну ложечку мішанини що години аж стане лекше; також змивайте горло і груди Ліниментом.

БІЛЬ ГОЛОВИ. Змивайте голову і добре вдихуйте.

НА БІЛЬ ЗУБІВ. Змивайте лице, і коли є діра в зубі, вложіть кусник вати намоченої Ліниментом.

НА БІЛЬ ВУХА. Змішайте чотири краплі лініменту і чотири краплі солодкого або оливного олію, трошки загрійте і вложіть дві або три краплі в ухо.

МІНАРДС ЛІНІМЕНТ НЕ ЛИШАЄ МАСТИ, НЕ МАЄ НЕПРИЄМНОГО ЗАПАХУ, ВИСИХАЄ СКОРО.

Мінард'с Лінімент є конечним в стайні

НА ВИВИХНЕННЯ, НАПРУЖЕННЯ, ПОТОВЧЕННЯ, ВРІЗАННЯ, ЗДЕРТЯ, НАПУХНЕННЯ, НАТИСКИ ВІД ХОМУТА АБО СІДЛА, ПРИКЛАДАЙТЕ ЛІНІМЕНТ СВОБІДНО.

НА КОЛЬКИ. Беріть пів пайнти молясів, одну пайнту горячої води, чотири столові ложки Мінард'с Лінімент. Вложіть всьо у фляшку і потрясіть добре потім вилийте звіряті в рот.

ПРОТИ ЗОЛЗІВ АБО КАШЛЮ. Вкиньте одну столову ложку Мінард'с Лініменту до пів пайнти молясів і вилийте до звохченого ґрису або вівса. Змивайте добре шию.

MINARD'S LINIMENT CO., LIMITED
YARMOUTH, NOVA SCOTIA

Вечірні: На Госп. возв. воскр. 4. Празн. 6, Сл. Празн. 1 нині: Доґмат гласа. На стиховні і на Тропарях: Слава: І нині: Празн. Так само на **Утрені:** На каноні по 3. п. Конд.—Ікос і Сідален Празн. На 9 п. „Чеснійшую" світилен воскр. Сл. І нині: Праз. На хвалитех воскр. 4 Празн. 4 з 2 їх припівами. Сл. стихира єванг. По Славословію вел. Троп. воскр. —

Літурґія. Тропар як в Попразд. Прокімен, Аллилуя і Причастен неділі. Празн. Апост. і Євангеліє, як Празн. Гос. подс., то лише Неділі як Богородичен то Неділі й Празн.

Церковний Устав на 1952 Рік

(Старий стиль)

СІЧЕНЬ

5. І. Субота пер. Різд. Троп. Сл. І нині Конд. Предпр. Ап. 205, Єв. Луки 72.

6. І. Неділя пер. Різдвом. Св. Отців. Навечеря Різд. Гл. 4. Єв. воскр. 7. Веч. В. Воскресне опускається. На Госп. возв. 6 Отців, 4 Предпр. Сл. Отц. І н. Предпр. Стиховна Предпр. Сл. Отц. По Нині отпущ. Троп. воскр. Сл. Отц. І н. Навечеря. Утр. на стор. Веч.-Утр. 929. — Літ. Злат. Троп. воскр. і Навеч. Ап. Єв. Нед. пер. Різд. Ап. 328, Єв. Мат. 1.

7. І. Понед. Різдво Христове. В нед. вечером Вечірня. Благ. Бог наш. Царю небесний. Блажен муж. Стихири на Госп. возв. і Чтенія з Троп. гл. Веч.-Утр. стор. 958. По возгл. Трисвятого Прокім., Ап. Гал. 207, Єв. Луки 5. Рцім всі. Сподоби, Ісполним і по 2 возгл. Отпуст. Троп. Сл. І н. Конд. Різд. — Раненько Повечеріє вел. з Литією. На Утр. Єв. Мат. 2. Літ. Вас. Єлици. Ап. 209, Єв. Мат. 3. Задост. Празн. Замість Да ісполнятся і Буди імя Госп.: Всяческая... аж до відданя празн.

8. І. Вівт. Собор Пр. Богор. і св. Йосифа Обр. Гл. Веч.-Утр. стор. 971. — Літ. Злат. Троп. Празн. і Обр. Сл. Конд. Обр. І н. Собора. Трисвятоє. Прокімен Соб. і Обр. Ап. 306, Єв. Мат. 4. Прич. Празн. і Обр.

9. І. Середа, Св. Первомч. Стефана. Попр. Різд. Утр. зо Славословіем вел. На Літ. Ап. 17, Єв. Мат. 87.

12. І. Субота по Різд. На Літ. Ап. Єв. суб. по Різд. і суб. пер. Просвіч. Ап. 288 і 284, Єв. Мат. 46 і 5.

13. І. Нед. по Різдв., Богоотців і Віддання Різд. Гл. 5, Єв. воскр. 8. Веч. На Госп. возв. 3 воскр. 4 Різд. 3 Богоот. Сл. Богоот. І н. Празн. (Августу...) — На Літ. Троп. воскр., Празн., Богоот. Сл. Богоот. І н. Празн. Ап. 200. Єв. Мат. 4.

14. І. Понед. Обріз. Госп. і св. Василія В. Гл. 1. І. н. стилю.

18. І. Пятн. Навечеря Богоявл. Царські Часи. Вечірня з Літурґією св. Вас. Благ. царство і пр. гляди Веч. Утр. 470 стор. По Світе тихий: Прокімен: Бог наш на небеси... Ап. 143 до слів: "неключим буду." Єв. Луки 9. Задостойник. І по мол. заамвонній Водосвяття.

19. І. Субота. Богоявлення Госп. Раненько Повечеріє вел. з Литією. На Утр. Єв. Мар. 2. — Літурґія Златоуст. гл. 6. І. нов. стилю.

20. І. Неділя по Просвіч. і Собор св. Предтечі. Гл. 6. Єв. воскр. 9. Веч. на Госп. возв. 3 воск. 4 Празн. 3 Предт., Сл. Предт. І н. Доґмат. Прокімен: Господь воцар. Стиховна воскр. Сл. Предт. І н. Празн. На Літ. Троп. воскр. Празн. Ап. 224 і 42, Єв. Мат. 8 і Ів. 3.

26. І. Суб. по Просвіч. Ап. 236. Єв. Мат. 7.

27. І. Неділя 31 по Сош. Віддання Богоявл. Гл. 7. Єв. воскр. 10. Устав під ч. 9. Ап. Єв. Нед. Ап. 280, Єв. Луки 93.

ЛЮТИЙ

3. ІІ. Неділя 32 по Сош. про Закхея. Гл. 8, Єв. воскр. 11. Устав під 1. На Утр. Полиєлей нед. аж до Сироп. нед. Катавасія: Сушу до 22. ІІ. На Літ. Ап. 285, Єв. Луки 94.

10. ІІ. Неділя Митаря і Фарисея. Гл. 1, Єв. воскр. 1. Веч.-Утр. 94 ст. На Утр. по Єв. стихири покаянні до 5 нед. В. Посту вкл. На Літ. Троп. воскр. Сл. Конд. Тріоди. І нині: Діва днесь. Ап. 296, Єв. Луки 89.

12. ІІ. Вівторок. Трьох Святителів. Всеночне. Устав під 5. На Утр. Єв. Ів. 36.

Катав. Сушу. На 9 пісні замість "Честнійшую.": припіви Святих. На Літ. Ап. 335, Єв. Мат. 11.

15. II. Пятниця. Стрітення Господнє. Устав 2. II. нов. стилю.

17. II. Неділя Блудного Сина. Попраз. Стріт. Гл. 2, Єв. воскр. 2. Вечірня. На Госп. возв. 4 воскр. 3 Тр. 3 Празн Сл. Тр. I н. Доґмат. Стиховна воскр. Сл. Тр. I н. Празн. Троп. воскр. Сл. I н. Празн. Троп. воскр. Сл. I н. Празн. Полиєлей нед. "На ріках вавилонських" до Сироп. нед. Катав. Сушу. По 3 п. Конд. Ікос Празн. Сл. Сідален Тр. I н. Празн. По 6 п. Конд. Ікос. Тр. На хвалітех 5 воскр. 3 Тр. Сл. Тр. — Літ. Троп. воскр. і Празн. Сл. Конд. Тр. I н. Празн. Ап. 135, Є. Луки 79.

22. II. Пят. віддання Стріт. Устав під 10. Ап. Єв. Празн.

23. II. Субота задушна.

24. II. Неділя Мясопустна. Гл. 3, Єв. воскр. 3. Устав 17. II. нов. стилю.

БЕРЕЗЕНЬ

1. III. Суб. сироп. Пмаять ОО. Постників. На Літ. Ап. 213, Єв. Мат. 43.

2. III. Неділя Сиропустна. Гл. 4, Єв. воскр. 4. Веч.-Утр. 107 стор. — На Літ. Троп. воскр. Сл. I н. Кондак Тріоди. Прокімен Тр. Ап. 112, Єв. Мат. 17. — Вечером Веч. постна з поклонами.

Середа і пятниця (5. і 7. III.) Літурґія Преждеосв. Дарів. На ній Вечірня з наступного дня. Так само всі середи і пятниці Вел. Посту і 3 перші 3 дні страсної седмиці Літ. Преждеосв.

8. III. Суб. 1 В. П. Теодора Тирона Мч. † 1 і 2 Найд. Голови Предтечі. На Літ. Троп. Предтечі і Теодора, Конд. Предт. Сл. Конд. Теод. I н. Богор. воскр. Ап. 176 і 292, Єв. Мат. 40 і Мар. 10.

9. III. Неділя 1 Вел. Посту. Гл. 5. Єв. воскр. 5. Устав 2. III. нов. стилю. Буква недільна від 14 березня 1952: **а.**

16. III. Нед. 2 Вел. Посту. Гл. 6, Єв. воскр. 6. Веч.-Утр. 123 стор. На Літ. Вас. В. Троп. воскр. Сл. Конд Тр. I н. Богор. Йоакім і Анна. Ап. 304, Єв. Мр. 7.

22. III. Суб. 3 В. П. † 40 Муч. в Севастії. На Літ. Ап. 331, Єв. Мат. 80.

23. III. Нед. Хрестоплоконна. Гл. 7. Єв. воскр. 7. Устав 16. III. нов. стилю.

30. III. Нед. 4 Вел. Посту. Гл. 8, Єв воскр. 8. Устав 23. III. нов. стилю.

КВІТЕНЬ

2. IV. Середа вечером **Поклони.**

5. IV. Суб. Акафістова. На Літ. Ап. 320, Єв. Луки 54.

6. IV. Нед. 5 Вел. Посту. Предпразн. Благовіщення. Гл. 1, Єв. воскр. 9. На Вечірні на Госп. возв. 6 воскр. 4 Предпр. Сл. Предпр. I н. Доґм. Стиховна воскр. Сл. I н. Предпр. Троп. воскр. Сл. I н. Предпр. — На Утр. на хвалітех воскр. і Тр. — На Літ. Вас. В. Троп. воскр. і Предпр. Сл. Тріоди, I н. Предпр. Ап. 321, Єв. Мар. 47.

7. IV. Понед. 6 В. П. Благовіщення Пр. Д. Всеночне. На Госп. возв. 3 Тріоди, 7 Празн. Сл. I н. Празн. 3 Чтенія і проче Благов., як устав під 6. — На Утр. по 1 стихосл. Сідален Тр. проче Празн. Єв. Луки 4. Славословіє мале. Стиховна Тр. Сл. I н. Празн. Благо єсть... Троп. Празн. 1, єкт. Помилуй нас Боже... 3 покл. і Отпуст вел. — Веч. з Літурґією Золот. На Госп. возв. 11 стихир: 5 Тр. 3 Празн. і 3 Арх. і проче, як 25. III. нов. стилю.

12. IV. Субота Лазарева, устав 5. IV. нов. стилю.

13. IV. Неділя Квітна і страстна седмиця, устав 6. IV. і дальше.

18. IV. Велика Пятниця і 19. IV. Вел. Суб., устав 11 і 12 IV. нов. ст.

20. IV. Воскресення Христове і світлий тиждень, устав 13. IV. і дальші нов. ст.

27. IV. Неділя Томина, устав 20. IV. нов. стилю.

ТРАВЕНЬ

4. V. Нед. 2. Мироносиць. Гл. 2, Єв. воскр. 3. Гляди Веч.-Утр. 325 стор. На Літ. Троп. воскр. і Благообр. Сл. Кондак Тр. I нині Пасхи. Ап. 16, Єв. Мар. 69.

11. V. Нед. 3. Розслабл. і св. Вмч. Ґеорґія з 6. V. Гл. 3. Єв. воскр. 4. Всеночне. Після уставу 11. V. нов. стилю. На Літ. Ап. 23 і 29, Єв. Ів. 14 і 52.

14. V. Преполовлення Пятьдесятниці. Гл. 7. V. нов. стилю.

18. V. Нед. 4. Самарянки. Попразд. Преполовл. Гл. 4, Єв. воскр. 7. Гляди Веч.-Утр. 339. — На Літ. Троп. воскр. Препол., Сл. Конд. Самар. I н. Препол. Проче неділі Ап. 28, Єв. Ів. 12.

21. V. Середа. Віддання Преполов. На Літ. Ап. Єв. дня.

24. V. Субота. † Св. Славяне. Ап. Кирила і Методія. На Лті. Ап. 318, Єв. Мат. 11.

25. V. Нед. 5. Сліпор. і св. Івана Богослова з 21. V. Гл. 5. Єв. воскр. 8. Устав як 11. V. На Утр. Катавасія Вознесення. На Літ. Ап. 38 і 68, Єв. Ів. 34 і 61.

28. V. Середа. Віддання Пасхи. На Літ. Троп. воскр. Сл. Конд. Сліпор. I н. Пасхи. Ап. Єв. дня. Ап. 41, Єв. Ів. 43. Отпуст з хрестом. Сьогодні здіймається плащаницю.

29. V. Четвер. Вознесення Госп. Устав 22. V. нов. стилю.

ЧЕРВЕНЬ

1. VI. Нед. 6 св. Отців 1 Нік. Собора Попраз. Вознес. Гл. 6. Єв. воскр. 10. Веч.-Утр. стор. 361. — На Літ. 2 антиф. Празн. Троп. воскр. Возн. Отц. Сл. Конд. Отц. I н. Вознес. Проче нед. Отців. Ап. 44, Єв. Ів. 55. Задост. Вечером віддання Отц.

5. VI. Четвер. † Найд. Голови Ів. Пред. з 7. V., бо 7. VI. є субота задушна.

8. VI. Нед. Пятьдесятниці. Зіслання св. Духа. Служба 1. VI. по нов. ст.

9. V. Понед. Пресв. Тройці. Гл. 2. VI. по нов. ст.

15. VI. Нед 1 по Сош. Всіх Святих. Гляди 8. VI. по нов. ст. На Утр. Катав. Отверзу уста моя... до 13. VIII.

19. VI. Четвер. Пр. Евхаристії. Попразен. 8 днів. Сам Празник на неділю.

22. VI. Нед. 2 по Сош. Пресв. Евхаристії. Гл. 15. VI. по нов. стилю.

27. VI. Пятниця (10 по Пасці). Празник Н. Серця Христового на неділю.

28. VI. Субота. **Сострадaніє Пр. Богородиці.** Гл. 21. VI. по нов. ст.

29. VI. Нед. 3 по Сош. Празник Серця Ісус. Гл. 22. VI. по нов. стилю.

ЛИПЕНЬ

6. VII. Нед. 4 по Сош. Гл. 3, Єв. воскр. 4. На Літ. Ап. 93, Єв. Мат. 25.

7. VII. Понед. Різдво Івана Хрест. Гляди 24. VI. по нов. стилю.

12. VII. Субота. Верх. ап. Петра і Павла. Всеночне. На Госп. возв. I н. Доґмат сходячого 3 гласа На Утр. Єв. Ів. 67. На Літ. Ап. 193, Єв. Мат. 67. Задостойник.

13. VII. Нед. 5 по Сош. † Собор 12 Апостолів. Гл. 4, Єв. воскр. 5. На Вел. Веч. Собор 12 Апост. з відданням служби Верх. Апостолів. На Госп. возв. 4 воскр. 3 Верх. 4 12 Ап. Сл. Верх. I н. Доґм. 4 Гл. Стиховна воскр. Сл. Верх. Троп. воскр. Верх., Сл. 12 Ап. I н. Богор. воскр. На Літ. Тропар воскр. Верх. і Собора, онд Верх. Сл. Соб. I н. Богор. Ап. 103 і 131, Єв. Мат. 28 і Мар. 12.

20. VII. Нед. 6 по Сош. Гл. 5, Єв. воскр. 6. На Літ. Ап. 110, Єв. Мат. 29.

27. VII. Нед. 7 по Сош. Гл. 6, Єв. воскр. 7. На Літ. Ап. 116, Єв. Мат. 33.

28. VII. Понед. † Володимира Вел. кн. Укр. Гляди 15. VII. по нов. ст.

СЕРПЕНЬ

3. VIII. Нед. 8 по Сош. Ілії прор. З 2. VIII. Гл. 7. в. воскр. 8. Всеночне. Устав під 3. На Літ. Ап. 124 і 57, Єв. Мат. 58 і Луки 14.

10. VIII. Нед. 9 по Сош. Іл. 8, Еван. воскр. 9. На Літ. Ап. 128, в. Мат. 59.

17. VIII. Нед. 10 по Сош. Гл. 1, Єванг. воскр. 10. На Літ. Ап. 131, Єв Мат. 72.

19. VIII. Вівторок. Преображення Господнє. Гляди 6. VIII. по нов. стилю.

24. VIII. Неділя 11 по Сош. Попраз. Преобр. Гл. 2, Єв. воскр. 11. Устав під 7. На Утр. Катав. "Лици Узр." На Літ. Ап. 141, Єв. Мат. 77.

28. VIII. Четвер. Успення Пр. Богород. Гляди 15. VIII. по нов. стилю.

31. VIII. Нед. 12 по Сош. Попраз. Успення. Гл. 3, Єв. воскр. 1. На Утр. до 5 IX. Катавасія: Преукрашенная. Устав під 7. На Літ. Ап. 282, Єв. Луки 13.

ВЕРЕСЕНЬ

7. IX. Нед. 13 по Сош. Усікнов. Гол. Ів. Хрест., з 11. IX. Гл. 4, Єв. воскр. 2. Уст. під 3. Всеночне. Ризи світлі. (Піст припадає 11. IX. в четвер). На Утр. Катавасія: Крест. начертав... (до 4. IX.). На Літ. Ап. 166 і 33, в. Мат. 87 і Мар. 54.

14. IX. Нед. 14 по Сош. † Начало Індикта і преп. Симеона. Гл. 5, Єв. воскр. 3. На Літ. Троп. воскр. Інд. і Свят. Конд. воскр. Сл. Свят. I н. Інд. Проче все Інд. і Свят. Ап. 282 і 258, Єв. Луки 13 і Мат. 43.

20. IX. Суб. пер. Воздвиж. Предпразн. Різд. Пр. Д. На Літ. Ап. 126, Єв. Мат. 39.

21. IX. Нед. 15 по С. Гіздво Преч. Діви. Н. пер. Возд. Гл. 6, Єв. Утр. Луки 4. Уст. під 4. На Літ. Троп. воскр. і Різд. Сл. Конд. воскр. I н. Різд. Ап. Єв. Нед. пер. Возд. і Різд. Ап. 215 і 240. Єв. Ів. 9 і Луки 54. Задост.

26. IX. Пятн. Віднова храма. Предпр. Воздв. На Літ. Ап. 307, Єв. Мат. 67.

27. IX. Суб. Воздвижения Чес. Хреста. Сьогодні піст і фіолетні ризи. Гляди 14. IX. по нов. стилю.

28. IX. Нед. 16 по Сош. Нед. по Воздв. Попразд. Воздв. Гл. 7, Єв. воскр. 5. Устав під 7. На Літ. Ап. Єв. Нед. по Возд. Ап. 203, Єв. Мар. 37.

ЖОВТЕНЬ

4. X. Віддання Возд. і Суб. по Воздв. Устав 20. IX. нов. стилю. Ч. Хрест переноситься до захристії.

5. X. Нед. 17 по Сош. Гл. 8, Єв. воскр. 6. На Літ. Ап. 182, Єв. Мат. 62.

12. X. Нед. 18 по Сош. Память смерти св. Івана Богосл. з 9. X. Гл. 1, Єв. воскр. 7. Всеночне. Устав 28. IX. нов. ст. На Літ. Ап. 188 і 73, Єв. Луки 17 і Ів. 61.

19. X. Нед. 19 по Сош. Покров Пр. Ріви з14. X. († Томи ап. з 19. X. перенести на 14. X.). Гл. 2. Єв. Утр. Луки 4. Всеночне. Устав під 4. На Літ. Ап. 194 і 320. Єв. Луки 26 і 54.

26. X. Нед. 20 по Сош. Празник Христа Царя. (Гл. 3, Єв. воскр. 9). Всеночне. На Утр. Єв. Луки 95 з переступ. На Літ. Ап. 250 і 251 від слів: Благодаряще Бога до: а ще ли небесная і Ап. 292. Єв. Ів. 95 (стихи 33-37). — Вечером Віддання Праз. Прокімен: Кто Бог велій. Рцім всі. Отпуст вел.

ЛИСТОПАД

2. XI. Нед. 21 по Сош. Гл. 4. Єв. утр. воскр. 10. На Літ. Ап. 203, Єв. Луки 35.

8. XI. Субота. Вмч. Димитрія. Всеночне. На Утр. Єв. Мат. 36. На Літ. Ап. 292, Єв. Ів. 52.

9. XI. Нед. 22 по Сош. Гл. 5. Єв. утр. воскр. 11. На Літ. Ап. 215. Єв. Луки 83.

16. XI. Нед. 23 по Сош. Гл. 6, Єв. утр. воскр. 1. На Літ. Ап. 220, Єв. Луки 38.

21. XI. Пятниця. Собор св. Михаїла Архистратига. Всеночне. На Утр. Єв. Мат. 52. На Літ. Ап. 305. Єв. Луки 51.

23. XI. Нед. 24 по Сош. Гл. 7, Єв. воскр. 2. На Літ. Ап. 221, Єв. Лк. 39.

30. XI. Нед. 25 по Сош. Св. Йосафата свмч. з 25. XI. Гл. 8, Єв. воскр. 3. Всеночне. Устав під 3. Як храм, на Утр. Єв. Ів. 35. На Літ. Ап. 224 і 311, Єв. Луки 53 і Ів. 36.

ГРУДЕНЬ

4. XII. Четвер. Введення в храм Пр. Діви. Гляди 21. XI. нов. стилю.

7. XII. Нед. 26 по Сош. Попраз. Входа. Гл. 1, Єв. воскр. 4. Устав під 7. На Літ. Ап. 229, Єв. Луки 66.

14. XII. Нед. 27 по Сош. Гл. 2, Єв. воскр. 5. На Літ. Ап. 233, Єв. Луки 71.

19. XII. Пятниця. Николая чудотворця. Всеночне. Єв. Утр. Ів. 36. На Літ. Ап. 336, Єв. Луки 24.

21. XII. Нед. 29 по Сош. Предпразн. Неп. Зачаття. Гл. 3, Єв. воскр. 6. Устав під 7. На Літ. Троп. воскр. і Предпр. Сл. Конд. воскр. І н. Предпр. Ап. з 28 нед. зач. 250, Єв. 29 нед. Луки 85.

22. XII. Понед. Непор. Зачаття Пр. Діви. Всеночне. На Утр. Єв. Луки 4. На Літ. Ап. 320, Єв. Луки 3.

28. XII. Нед. Праотців. Попразн. Непор. Зач. Гл. 4. Єв. воскр. 6. Гляди 14. XII. по новому стилю.

29. XII. Понед. Віддання Неп. Зач. Устав під 10.

Пригноблені?

ПОМОЖІТЬ ПОЗДОРОВШАТИ СВОЇЙ ДИТИНІ

SCOTT'S EMULSION

Хлопці і дівчата у всяких шкільних віках ростуть так скоро і є так активні, що багато з них є знеможені і обезсилені з причини перестуди не виказуючи ніяких остерігаючих познак. Коли такий стан зістав виявленим, так для чого не дати їм доброго тонику, помогти піднести здоровий ріст, сильні кости, здорові зуби і більше жилаве тіло?

Scott's Емулсія має природні вітаміни А і Д з іншими потрібними складниками до помочі в будові сили і відпорности. Здорові, крепкі діти мають більшу відпорність на зимові долегливости і скорше виздоровлюють. Купіть милу в смаку, економічну Scott's Емулсію ще сьогодня.

2-49

SCOTT'S EMULSION

Не лише Тоник — Вона є сильною Поживою.

Дещо про Калєндар

ЩО ТАКЕ КАЛЄНДАР?

Слово календар походить від латинського слова "календаріюм," а це знову від слова "календе," що ним означувано початок кожного місяця.

Основою кожного калєндаря є астрономічні зміни дня і ночі, періоди місяця й пори року. Довший протяг часу, наприклад рік або ряд років, означувано користуючись астрономічними змінами місяця, від одної повні до другої, і цей протяг часу також у багатьох мовах задержав назву місяця. Але через те, що ні рік, ні час обороту місяця не мали округлого числа днів, тому повставали ріжні системи для обчислювання часу, а кожна система тим самим творила окремий калєндар.

На протязі віків повстало багато калєндарів; деякі з них задержалися ще по нинішний день. З важливіших — це калєндарі: єгипетський, грецький, жидівський, китайський, перський, юліянський і григоріянський.

ЮЛІЯНСЬКИЙ КАЛЄНДАР

Для нас цікаві два Калєндарі: Юліянський, за яким числить наша Церква й Григоріянський, прийнятий у цілому світі.

Юліянський калєндар повстав в 46 р. по Христі, за часів Юлія Цезаря. Він мав 365 і чверть дня. На кожні 4 роки 3 були звичайні і числили 365 днів, а 4 був переступний рік і мав 366 днів. Додатковим днем у переступному році був день 28 лютого, його рахували два рази. Початком року був 1 день березня. Пізніше початок року перенесено на день 1 січня. Юліянський калєндар прийняла Церква на нікейському соборі в 325 р. по Христі.

ГРИГОРІЯНСЬКИЙ КАЛЄНДАР

Соняшний рік має 365.2422 дні, а за юліянським калєндарем 365¼. Наслідком того повстає там ріжниця, а саме на 0.0078 днів менше. Та ріжниця протягом 128.5 років наростає до 1 дня так, що юліянський калєндар постійно відбігає від початку соняшного року. В XVI століттю та ріжниця становила вже 10 днів. Тоді астроном Людвік Лілій склав проєкт нового калєндаря, якого затвердив Папа Григорій XIII і видав наказ завести такі зміни: замість 5 жовтня 1582 року вважати 15 жовтня 1582 р. і переступним роком вважати кожний четвертий рік, але ті роки, що кінчаються двома нулями, вважати звичайним, крім тих, що діляться без решти на 4. Новий калєндар названо григоріянським або новим стилем.

ПОЧАТОК РОКУ

Звичай рахувати початок року 1 січня зявився у XIV віці. Україна, прийнявши від греків Христову віру, починала рік за грецьким калєндарем — 1 березня, рахуючи літа від сотворення світу. В 1492 році за новоріччя взяли 1 вересня, а в 1700 році початок року перенесено, як і скрізь в Европі, на 1 січня.

ПОРИ РОКУ

В північній частині земної кулі весна починається 21 березня, з весняним зрівнанням дня з ніччю; літо 21 червня, коли північна половина землі найближче до сонця; осінь 23 вересня, з осіннім зрівнанням дня з ніччю; зима 21 грудня, коли день найкоротший і ніч найдовша.

На південній півкулі, в країнах Південної Америки, в Південній Африці й Австралії — якраз навпаки, весна починається 23 вересня, осінь 21 березня, літо там тоді коли в нас зима, а зима коли тут літо. Це тому, що вісь землі не стоїть прямовисно до тої площі, по якій земля ходить довкола сонця, але похило, косо й в той час, коли північна половина землі відхиляється від сонця і приймає від нього якнайменше теплоти, південна наближається і там тепло, літо. І навпаки.

ПОРІВНАННЯ ЧАСУ

Відомо, що земля крутиться довкола своєї осі, й на протязі 24 годин робить повний оборот, при чому кожна частина її поверхні-то обертається до сонця, то від нього відхиляється, і через те є день і ніч та ріжні пори дня й ночі, ріжні години. Через те й не всюди на землі та сама година. Дедалі на схід там кожне місце вже більше повернулось до сонця чи далі від нього відійшло, а дедалі на захід, там година пізніша.

Коли, наприклад, в Ню Йорку саме полудне, то в Лондоні, Парижі, Амстердамі й Мадриді вже пята година пополудні; у Стокголмі, Берліні, Відні, Будапешті, Львові — шеста; в Царгороді, Атенах, Букарешті — сема; в Ленінграді, Москві, Києві — уже година восьма; в Тегерані (Персія) вже пів девятої, а в Калкуті (Індія) пів одинадцятої; в Сінґапор — якраз північ, а ще далі на схід уже по півночі; в Шангаї, Гонґ-Конґ і на Філіпінах, уже почався другий день, перша година по півночі; в Японії вже друга година; а в Австралії вже третя над ранком.

Зате на захід від Ню Йорку ще нема полудня. Територія Злучених Держав поділена на чотири часові зони, що називаються східна, центральна, гірська й тихоокеанська. Йдучи із сходу на захід кожна має час на одну годину раніше як попередня смуга. Коли в Ню Йорку полудне, то в Шікаґо щойно одинадцята година, в Денвер десята, а в Сан Франціско девята година перед полуднем.

НА ВИСТАВІ УКР. НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА

Др. І. Глинка (з ліва) і проф. Л. Білецький оглядають один з великого числа експонатів на виставі українського народного мистецтва, влаштованої в дні святкування 60-ліття поселення українців у Канаді — 7, 8 і 9 вересня 1951.

На щастя, на Новий Рік!

Глибока ніч, та хтось блукає
Полями онде за селом.
Старенький дід крадьки ступає
І бачно дивиться кругом.

— Шкода, шкода . . . Гадали люди,
Що мої дні будуть їм лекші.
Та царював я рік цілий
І йду, не давши їм полекші.

Жаль тих людей. Вони так чесно
Трудились на свойому полі.
Коби бодай наступник мій
Став добрим Роком щастя й долі.

— Я тут, мій батьку! Вже лечу!
Тепер ви можете спочити.
Мене вже Бог благословив,
Навчить цей нарід краще жити.

— Ну, слава Богу! Прощавай!
Як ти на крилах, любий сину,
То вже подбай, щоб і вони
Ішли все вгору, не вдолину.

★

Старий Рік зник! А Рік Новий
Над селами махнув крилом.
Дай, Боже, щоб прийшов до нас
З правдивим щастям і з добром!

ВИС. ДОСТ. ЛУІ СЕН ЛОРАН
Премієр Канади

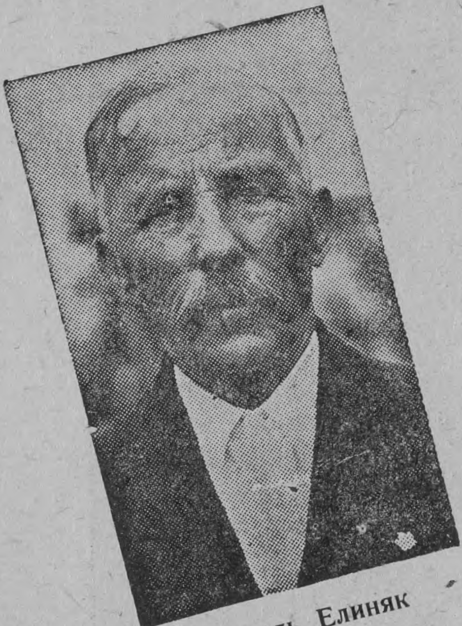

Василь Елиняк

Іван Пилипів

ПЕРШІ УКРАЇНСЬКІ ПОСЕЛЕНЦІ В КАНАДІ

Прибули з села Небилова, Західна Україна, до Квебеку вересня 7-го, року 1891

Шістдесятиліття в Оттаві

(Промова Дост. В. Е. Герриса, міністра громадянства й іміґрації, на святі 60-ліття поселення українців у Канаді, виголошена вересня 7, 1951).

Сьогодні минає шістдесять літ, як у пристані Квебек ступив на канадійську землю перший українець. В дійсності їх було два, Іван Пилипів і Василь Єленяк. Пустилися вони в дорогу за намовою в листах їхніх знайомих, менонітів, що вже були поселилися в Манітобі; хотіли власними очима побачити й переконатися, чи правду писали меноніти про чудові можливості в Новім Краю. З Квебеку поїхали вони до Виннипеґу і цілу осінь та зиму працювали на фармах у Манітобі, їздили, розпитували та вивідували в людей і урядовців, які займалися справами поселення.

Порадившись з товаришем, Пилипів вернув зимою на Україну з наміром продати своє господарство й вернути до Канади в товаристві своїх односельчан. Але що-ж сталося? Він почав розповідати сусідам про цей Новий Край, де землю давали задурно кожному, що хотів на ній робити, і де простори були такі великі, що поселившись, можна було зажити вільним життям, по вподобі, аби тільки не ломати законів країни. За це його зараз замкнули до арешту, де він провів 6 місяців, чекаючи розправи і відсиджуючи кару. Як то завжди буває, це мало протилежні наслідки: чутка про нього й новий вільний край відбилася широким відгомоном між населенням і ще його не випустили з тюрми, а вже кілька родин виїхали до тої золотої “обіцяної землі,” а слідом за ними приїхав і самий Пилипів. Такий був початок еміґрації до Канади 132,000 осіб українського походження. Цього вечера ми святкуємо й споминаємо той день шістдесять літ тому, коли два шукачі пригод висіли з корабля в Квебеку на канадійську землю, бо шукали кращого життя та втікали від застарілих і гнітючих законів. І дійсно, можна сказати без пересади, що в Канаді був лік на всі ці недомагання. Коли ми сьогодні споминаємо їх з пошаною, то не забуваймо, що наш край мусить далі лишитися таким самим ідеалом, як був тоді, щоб у ньому була для всіх однакова нагода поліпшити своє життя, щоб уряд не більше налягав на людей, як цього потрібно для загального добра в державі.

Я сказав, що за цими двома прийшло 132,000, але тепер число тих, що подають своє походження як українське, є багато більше. Я сказавби, що їх буде понад 375,000 цього року, а це значить, що дуже багато з них родилися вже в цій країні. Як ми вважатимемо людей з Британських Островів за одну етнічну ґрупу (хоча моя шкотська кров бунтується проти цього), то українці будуть щодо числа четвертою з черги етнічною ґрупою в нашому краю, цебто по британцях, французах і німцях.

Одною з дуже добрих сторінок української вдачі це здібність незалежно думати і безпристрастно й проникливо доказувати, щоб дійти до кореня справи. Отже не дивно, що між ними без числа орґанізацій, які висловлюють свої ріжні погляди та дають змогу виладуватися їхній величезній енерґії. Неминуче мусіло прийти до того, що скорше чи пізніше мали вибрати когось з них до уряду, і так воно й сталося в провінції Алберті, де вибрано Андрія Шандра послом до сойму в 1913 році. Від тоді аж до тепер були і є посли українського походження в соймах і в парляменті, які заступали не тільки українців, але й всіх інших канадійців. Під цей час один визначний українець, Н. В. Бачинський, є спікером манітобського сойму, а другий, Іван Дікур, послом до парляменту.

В музичному світі нам завжди приходять на думку українські хори. Але ці співацькі дружини є тільки основними ґрупами, з яких вилонюються такі талановиті музики як Донна Ґресько, скрипачка, і Юна Ковальчук, співачка. В науці маємо професорів українського походження в університетах МкҐил, Монтреалу, Оттави, Торонта, Манітоби, Саскачевану й Алберти. В стисло науковій ділянці багато осіб українського походження є заняті важливою дослідчою працею.

У другій Світовій Війні тридцять ти-

сяч з них (українців) служили в збройних силах цього краю — зусилля, з якого булаб горда всяка інша етнічна ґрупа в Канаді.

Я торкнувся тількиількома словами поступу, якого зробили українці в Канаді і не думаю довше над цим спинятися крім того, що скажу: українець шанує гріш і не купує щобудь і по якійбудь ціні. Він ощадний і господарний, — у нього чистенька хата. Усе, що я сказав цього вечора, можна висловити в кількох словах, а це, що за 60 літ українці стали канадійцями, хоча вони, як от цього вечора, ріжняться від інших, бо вбралися в народні строї. — Інші етнічні ґрупи, люди британського, французького, німецького чи іншого походження, теж післали "своїх" до соймів і парляменту, до університетів, шанують і не забувають своїх пісень, видали видатних музиків, тощо. Це зразок канадійського життя і на мою думку піонірам з України належиться признання, що вони стали невідлучною частиною, і то важливою й діловою частиною того, що ми звемо "канадійська нація."

Хоча ми не вбираємося так пишно як бачите на виставі, ані не маємо однакового замилування до краси, то є одна річ, яка нас усіх єднає: ми всі є тої самої думки, що були Іван і Василь 60 літ тому, — для всіх однакова нагода без зайвого вміщування й натиску з сторони уряду. Ці правди, в які вірили тоді одиниці тут то там, мають сьогодні ширше, світове значіння. Як уряди можуть здушувати та поневолювати одиниці, так само нації можуть придушувати й спиняти природний розвій інших націй. Іван і Василь хотіли втечи від цього і тепер усі канадійці хотять цього збутися. Так дивляться тепер на цю справу майже всі канадійці. Канадійці з України пройшли вогненну пробу, вони зазнали кривд і дискримінації. І чи можна дивуватися, що вони такі вразливі на те, щоб не дати себе використовувати кому будь чи то в Канаді чи поза Канадою? Це дух вільних людей і його конечно зберігати й далі плекати в нашому краю.

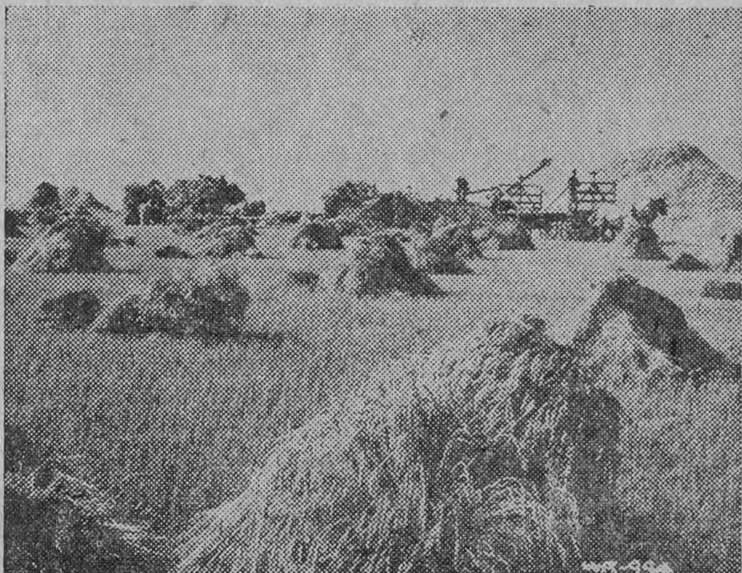

Осінною порою, в золоті від сонця дні серпня й вересня, наші заможні господарі молотять своє збіжжя. Від ранного ранку до заходу сонця гуде без перерви, хіба тільки в обідню пору, молотільня, а золоте збіжжя сиплеться на радість і життєву забезпеку тим, котрі своєю працею його випродукували.

Усуньте Біль від Перестуди Цим Способом

THERMOGENE є готова сейчас до вжитку! Ця медична вовна виділює лагідне огріття в поміч болю горла, перестуди грудей, бронхіту, невралґії, ломбеґо, сіятики і менших ревматичних болів.

THERMOGENE медична вовна вжита на першу познаку дрощів виділює лагідне проникливе тепло нагло. Так чиста і легка до ужитку.

Канадійці говорять, що THERMOGENE медична вовна є по правді "Теплотою яка Усмирює."

Здоровий THERMOGENE медичний виріб до натирання, — компанійний продукт, на скору полекшу перестуди голови. —

— Купіть Сьогодня! —

THERMOGENE

MEDICATED WOOL

Радієві Промови Проф. П. Юзика До Слухачів в Україні

I

(Вересня 5, 1951)

Цього року приблизно пів міліона українців в Канаді святкує великий ювілей — 60-ті роковини їх прибуття до цієї країни. Вони зупиняються, щоб окреслити кінець першого і найтруднішого етапу свого поселення, щоб віддати пошану тим тривалим піонірам, що уможливили ці успіхи, щоб застановитися над здобутками, і беручи науку з історії, щоб викресати майбутній поступ. Такі пропамятні свята відбуваються в кожній українській околиці від одного до другого кінця Канади.

Це є перша в серії трьох радієвих промов, звернених до слухачів України в цій урочистій хвилі, про життя українців Канади.

Від 1891 р. минає 60 років, від коли перші два українські поселенці прибули до Канади. Вони є: Іван Пилипів і Василь Єлиняк, селяни з села Небилова, в Західній Україні. Ці відважні піоніри взялися за рільництво на первісній канадійській землі й обидва досягли добробуту. Пилипів помер 1936 року, на 77-ому році життя. Єлиняк, що сьогодні має 92 роки, ще жиє; в 1947 р. канадійський уряд відзначив його, як одного з передових канадійських громадян, на рівні з премієром.

Шістьдесять років тому Канада, в порівнанню з европейськими країнами, була молоденька й з малочисленним населенням. Вона була в посіданню великих природних багатств і мала міліони морґів урожайної землі, яка чекала на заселення. Демократичний уряд оголосив запрошення европейським людям, щоб приїхали до цієї країни, де вони моглиб закладати свої господарства, поліпшити своє економічне й соціяльне становище, і де моглиб вони жити безпечно й свобідно.

На прохання Канади тисячі українців з ріжних частин України, але переважно з Західної України, пішли слідами Пилипова й Єлиняка. Нужда, великі податки й національні переслідування вигнали цих людей з рідних сторін. Вільні землі, економічні можливості й свобода були силою, що притягнгула їх до Канади. Більшість цих іміґрантів осілася на безплатних фармах, дарованих урядом, а багато найшли працю в ріжних індустріях. Коли брати під увагу, що майже всі іміґранти прибули сюди бідні, то треба признати, що вони зробили великий поступ, з якого сьогодні вони і їх співгромадяни можуть бути горді.

Вклад українців у будову Канади є річевий. Їх любов до землі, їх працездатність і їх витривалість у піонірському життю перетворили сотні тисяч морґів дикого степу й лісу в продуктивні фарми. По їх слідах прийшла цивілізація. Вони значно помогли в будові залізниць, доріг, індустрій і шкіл. Ці відважні люди доклали своїх зусиль до створення сіл і розвою міст. У своїх околицях вони створили громадські управи, порядок і добробут. Багато з цих околиць носять українські назви, як: Україна, Тарнопіль, Стрий, Зелена, Петлюра, Новий Київ, Новий Сокаль, Січ і багато других. Українські назви сіл, околиць, шкіл і вулиць по містах є тривалими свідками великого вкладу українців у розвій і добробут Канади.

За 60 років українці зробили величезний поступ на економічному полі, який заслуговує на більшу увагу, коли зважити, що переважна більшість започаткувала своє життя в Канаді без гроша. Сьогодні зачислюється їх до найкращих фармерів у цій державі, багато з яких посідають 350 морґів землі або більше, і які є власниками модерної машинерії, авт і прекрасних великих домів з електрикою. Українці в Канаді плекають найкраще збіжжя в світі. Наприклад, Василь Складан і Павло Павловський, з Алберти, кілька разів були світовими чемпіонами вівса. Українці реґулярно виграють перші нагороди в плеканню худоби, в молочарстві, городництві й у продукції меду. Багато створили

власні промисли; тисячі є крамарями, сотні власниками готелів і багато є фабрикантами. Наприклад, у Винніпеґу знаходяться дві з найбільших фабрик автобусів у Західній Канаді, які є власністю двох українців, що на початках створили ці заводи з маленьким вкладом капіталу.

ДР. П. ЮЗИК

Сини й дочки цих підприємчивих піонірів скористали з найкращої освіти, що Канада має. Коло дві тисячі українців — уродженців Канади, працює в учительській професії. Є багато лікарів, адвокатів, інжинірів, музик і письменників. Кілька є професорами університетів, а два є суддями. Українці розгалужуються в усіх напрямках професійного життя, в яких вони висуваються на чоло.

Канадійські українці відограють важну ролю в владі Канади. Багато муніципалів чи повітів у степових провінціях є очолені українськими війтами, посадниками й радними. В провінціяльних парляментах Манітоби, Саскачевану й Алберти українці в цю пору мають тринадцять своїх послів. З 17-ти українців, які були послами до манітобського парляменту, Н. В. Бачинський, бувший учитель, має за собою 29 років як посол, і сьогодні є предсідником парляменту: У всеканадійському парляменті засідало 4-ох здібних українських послів: Михайло Лучкович, Федь Заплітний, Антін Глинка й Іван Дікур; останній є тепер канадійським представником до Обєднаних Держав. Отже українці мають безпосередній і важливий голос у правлінню Канади.

Демократичний спосіб життя в Канаді, що цінить свободу одиниці й орґанізації, дав змогу українцям зберегти й плекати свою багату культуру. Поверх 400 українських греко-католицьких церков свобідно продовжують свої релігійні традиції й звичаї. Українська греко-православна церква начислює 250 церков. Сотні українських Народних Домів, деякі з них вміщаючи і 3,000 людей, є осередками культурно-мистецької праці. Їхні хори, орхестри, вистави, танцювальні гуртки, вишивки й писанки їхніх членів — здобули признання широких канадійських кругів. Українські часописи, журнали і книжки, що тут постійно виходять, збагачують рідну культуру. Українську мову вчать не тільки в рідних школах, але і в пятьох університетах.

Хоч це йогляд дуже короткий, то дає деяке поняття про здобутки українців Канади. Вони прийдуть під більшу увагу підчас 3-денного святкування 60-тих роковин українського поселення в Канаді, що відбудуться в днях 7, 8 і 9-го вересня ц.р. в місті Винніпеґу, яке уважається столицею канадійських українців.

II

(Вересня 7, 1951)

Це є друга з радієвих промов, переданих слухачам в Україні про великий ювілей українців Канади.

Сьогодні, 7-го вересня, очі й уші пів міліона українців і великого числа 14-міліонового населення Канади, що складається переважно з анґльо-саксонського і французького елементів, звернені на гарне й велике місто — Винніпеґ, що знаходиться в самій середині цієї просторої країни. Тут у Винніпеґу почалося три-денне святкування 60-тих роковин українського поселення в Канаді.

Винніпеґ, що є столицею центральної канадійської провінції — Манітоби, в якій живе 100,000 українців, які становлять 13% провінціяльного населення, є центром українського життя в Канаді. В цьому місті живуть компактною масою поверх 30,000 українців. Тут нараховується 15 церков, в тому 4 катедри, і 16 Народних Домів чи читалень та рідних

шкіл. Тут знаходяться: українська середня школа св. Миколая, Дівочий Інститут св. Марії, Колеґія св. Андрея, Осередок Української Культури й Освіти з багатою бібліотекою, музеєм і архівом, і Українська Вільна Академія Наук. Найбільші українські часописи: "Канадійський Фармер", "Український Голос" і "Новий Шлях" та журнали, наукові видання та постійно зростаюче число українських книжок, — виходять у цьому місті. Тому, що тут зосереджується провід церковний, інтелєктуальний, а зокрема провід усіх українських орґанізацій в цій державі, Винніпеґу визнано неофіційно столицею канадійських українців.

Серцем і мозком українського життя в Канаді є Комітет Українців Канади, якого уважають парляментом канадійських українців. Створений підчас останньої війни, в 1940 р., КУК координує загальну діяльність 6-ти великих всеканадійських громадських орґанізацій, іменно: Братства Українців Католиків Канади, Українського Національного Обєднання, Союзу Українців Самостійників, Союзу Гетьманців Державників, Української Робітничої Орґанізації і Союзу Українських Ветеранів Канади. Маючи повну піддержку української греко-католицької і греко-православної церков, та менших церковних орґанізацій, КУК заступає інтереси 95-ти відсотків канадійських українців. Ворогом Комітету Українців Канади є мале, але крикливе Товариство Обєднаних Українців Канади, яке під невинною, але фальшивою назвою, веде підривну комуністичну акцію. На щастя комуністичний елємент в Канаді слабий, і стає слабший з кожним днем.

Комітет Українців Канади установляє свої напрямні на всеканадійських конґресах, що скликаються що три роки, і на яких бере участь біля тисячі делеґатів від усіх українських національних орґанізацій і з усіх більших осередків українців Канади. Таких Конґресів було вже три. КУК підтримує демократичний устрій Канади, постійно бореться з комуністами на цих теренах та піддержує українську визвольну боротьбу. КУК солідаризується з Українською Національною Радою в Европі.

60-літний ювілей українських піонірів відбувається по цілій Канаді під проводом Комітету Українців Канади та під високим патронатом Ґенерал-Ґубернатора Александра, представника британського Короля, Юрія VI-го. На прохання КУК, голова канадійського уряду, премієр Сен Лоран, відвідав кілька найстарших поселень українців у Канаді. Всюди премієр вітав українських піонірів, вказуючи на великий вклад українців у розбудову Канади, і на великий поступ, який вони виказали за цей час у всіх ділянках життя в державі, котра ставить волю людини на першому місці.

Але найбільше святкування відбувається тепер у Винніпеґу. Не тільки українська, але й анґльомовна преса широко розписалася про цю подію. Щоденник "Вінніпеґ Трибюн" присвятив ювілеєві чотири сторінки з прекрасними ілюстраціями, подаючи історію й здобутки канадійських українців. Інші анґлійські часописи також помістили довгі статті, підкреслюючи конструктивність українського елєменту і стремління української нації до волі.

Найбільша в Винніпеґу саля Українського Національного Дому, тепер набита людьми, що оглядають зразково влаштовану виставку української преси й книжки, народнього, ужиткового й образотворчого мистецтва, що являється здобутками канадійських українців на культурному полі. Відділ преси й книжки нараховує 1,000 експонатів, відділ народнього мистецтва складається з українських вишивок, писанок, деревляних виробів і кераміки, а в відділі образотворчого мистецтва находиться біля сотні вибраних експонатів. Ціла виставка робить імпозантне враження на глядачів.

Формальне відкриття цієї виставки перевів Президент Манітобського Університету, Др. А. Г. С. Джилсон, що два роки тому створив у цьому університеті Відділ Словянознавства, головою якого є проф. Ярослав Рудницький, і де сьогодні викладаються українська мова, література й історія. Др. Джилсон висловив своє захоплення виставкою і ствердив, що українська культура є вартісним і багатим вкладом у скарбницю загально-канадійської, молодої ще культури.

Вступне слово виголосив о. пралат Василь Кушнір, широковідомий, довголітний президент Комітету Українців Канади, який між іншим сказав: "Під благодатнім впливом християнського, демократичного ладу в Канаді, індивідуальна персональність українського піоніра у-

тверджується сильно. Йдучи дорогою еманципації, в імя рівности всіх людей перед Богом, він стає вільним горожанином Канади, досягаючи того, чого йому на його батьківській землі заперечувала чужа окупаційна влада".

Головну доповідь на тему "Досягнення українців на культурній ділянці в Канаді" виголосив уродженець Канади, Павло Юзик, професор словянської історії й культури в Манітобському Університеті. Він підчеркнув творчу працю українського селянина й робітника, що мимо малої освіти й тяжких обставин, на вільній землі, зберегли рідні культурні цінності і створили кріпкі основи для їх розвитку в Канаді, чим ми сьогодні вельми радіємо.

Цей перший день ювілейних святкувань пройшов серед великого підйому й одушевлення українців Канади.

III

(Вересня 10, 1951)

Це є остання з трьох радієвих промов, переданих слухачам в Україні про 60-літний ювілей українців у Канаді.

Найважнішою подією в три-денному святкуванню в Винніпеґу було відкриття пропамятної таблиці, що відбулося в суботу пополудні, 8-го вересня. Не зважаючи на те, що це був робочий день, і що збиралося на дощ, біля 5,000 людей зібралося перед величавим будинком Манітобського Парляменту, щоб узяти участь у святі.

Програма почалася походом, що розтягнувся на 2 кільометри; в ньому взяло участь 26 орґанізацій в супроводі дутої орхестри винніпеґського піхотного полку. Ця довга колона зупинилася на короткий час біля памятника Невідомому Воякові, де Петро Українець, командант Українського Відділу Канадійського Леґіону, зложив великий вінок у память канадійсько-українських вояків, які віддали своє життя за Канаду в двох світових війнах. Начислюють 10,000 українців, що служили підчас першої світової війни; один з яких, Пилип Коновал, одержав Хрест Вікторії, найвище відзначення за хоробрість у Британській Спілці Народів. У другій світовій війні 40,000 українців, мужчин і женщин, були членами канадійських збройних сил.

Церемонія перед Парляментом почалася похиленням британського й синьо-

"ABSORBINE

держить мойого коня при праці

каже Мартин Павл з Певі Велей, Кент.

●„Я думав, що мій кінь буде спочивати один тиждень від спарення перстей, аж поки я не спробував Абсорбіни. Вона помогла в кілька годин. Я поручував Абсорбіну кожному фармерові як собі."

Так, нема нічого ліпшого як Абсорбіна на кулявіння з причини напарення, звихнення, спухнення, задраснення. Абсорбіна не є „все-лікуюча" але часом доказала в помочі на спухнення в котику, волокно, обрязклість копита, спарення перстей і недомагання набрязклости.

Вдержана через 50 років є вживана багато передовими ветеринарями. Не парить і не усуває волосіння. Коштує лише $2.50 за довго-тревалу фляшку, у всіх аптиках.

W. F. Young, Inc., Lyman House, Montreal

жовтого українських прапорів. Відкриття великої бронзової таблиці в будинку Парляменту довершив ґубернатор Манітоби, Достойний Р. Ф. МекВилліямс, приятель українців, який 20 років тому, разом з його дружиною, відомою письменницею, відвідав Україну й бував у Києві і Львові.

Розсуваючи британський і український прапори, що заслонювали пропамятну таблицю, Ґубернатор сказав: "В імені уряду й населення Манітоби відкриваю цю таблицю. Хай вона залишиться на довго як знак пошани не лише до українського народу, але й усього населення Канади".

Прекрасна таблиця, робота мистця М. Левицького, зображує робітника з джаґаном і фармерку зо снопом пшениці, задивлених у тризуб на тлі канадійського кленового листка. В низу напис: "Присвячується українським поселенцям-піонірам з нагоди їхнього 60-ліття, як признання їхнього вкладу у розвій Канади. У вересні, 1951 р".

Достойний С. Марку, міністер муніципальних справ, сам французького ро-

ду, промовляв в імені уряду Манітоби. Він сказав, що канадійці є горді українським вкладом, і звернув увагу на факт, що ці великі дотеперішні досягнення були можливі тільки при співпраці ріжних етнічних ґруп, що дорожать демократичною системою правління в Канаді та над усе цінять свободу.

Достойний Н. В. Бачинський, предсідник Манітобського Парляменту, заявив, що українці є щасливі в Канаді, і вдячні провідникам цієї країни, що стала їм рідною та привітала їх як рівних під кожним оглядом. Він побажав, щоб увесь український народ добився таких-же овочів свободи, як та, що існує в Канаді.

В суботу ввечорі відбувся величавий концерт у честь українських піонірів в Плейгавзі, одному з найбільших театрів у Винніпеґу. Мішаний хор, зложений з 125 співаків, під диріґентурою Тетяни Кошиць, дружини покійного Олександра Кошиця, одного з найвидатніших диріґентів і композиторів, та чоловічий хор Спілки Української Молоді, відспівали низку народних, історичних та визвольних пісень. Численні оплески здобули теж виступаючі солісти, музики й співаки. Грімкі оплески нагородили виступ відомої американської поетеси, Аґнеси Говде, яка написала епічну поему про Україну під царсько-московським гнетом. Вона приїхала зі Злучених Держав Америки, щоб прочитати свою поему присвячену українським піонірам у Канаді.

Зворушлива церемонія відзначення піонірів відбулася за предсідництвом інж. Володимира Коссара, що є головою Українського Національного Обєднання Канади, заступником президента Комітету Українців Канади, і бувшим високим старшиною Української Республіканської Армії в рр. 1918-1921. 15 українських піонірів одержали символічні відзнаки, передані о. пралатом В. Кушніром, президентом КУК. Осип Дзьобко, 84-літний старець, що прибув на цей континент 60 років тому, промовив в імені піонірів, підкреслюючи, що українські іміґранти в Канаді дістали все те, чого вони бажали, і завжди залишаться їй за те вдячні. Він дальше сказав, що комуністи стараються відобрати від них ці надбання, але їм це не вдається, бо українці люблять волю й цінять демократію, і ці ідеали оборонять життям. Півтора-тисячна публика привітала ці слова грімкими й дов гими оплесками.

В неділю відбувся бенкет в одному з найбільших готелів у Винніпеґу. Господарем бенкету був адвокат Іван Соломон, посол до Манітобського Парляменту. Головний промовець, проф. В. Л. Мортон, голова Історичного Відділу Манітобського Університету, вітав створення Словянського Відділу з секцією українознавства. Він висловив свою віру в те що майбутнє належить словянським народам, але це ще питання, чи їхній вклад в майбутнє буде свобода людини і країн чи рабство під тоталітарною диктатурою. Другим промовцем на бенкеті був Данило Лобай, бувший редактор українського комуністичного часопису в Канаді. Він, разом з 4-ма сотнями однодумців, виломилися з комуністичного руху в 1935 р., коли пізнали, що напрямні його партії є диктовані зпоза Канади. Він доказав, широко цитуючи з часописів і журналів, що комуністи користуються брехнею в боротьбі з Комітетом Українців Канади.

Три-денне святкування 60-ліття українців у Канаді закінчилося закриттям виставки українського народнього й образотворчого мистецтва та друкованого слова. Др. Леонід Білецький, бувший професор Київського Університету, а тепер заступник президента Української Вільної Академії Наук, виголосив доповідь про майбутнє української культури в Канаді. Він сказав, що українська культура має динаміку, і на рівні з британською і французькою культурами дасть багатий вклад у канадійську культурну скарбницю.

Цей український ювілей зустрівся з великою увагою канадійських часописів і журналів, які помістили довгі статті про здобутки канадійських українців разом з світлинами українських піонірів провідників, осель, установ, та зразків українського народнього мистецтва. Канадійське радіо передало по всій країні пів-годинну програму, змальовуючи драматичну історію України і українських поселенців у Канаді.

Канада гордиться своїми громадянами-українцями.

30 Років на Новій Землі

(СпоминИ фармера Єфрема Скуби зі Спеден, Алта.)

Було це в четвер, памятаю як тепер, коли то я задумав про Канаду. З яких гараздів я їхав, нема потреби тут описувати. Постарався я про подорожуючі документи, написав до аґентів, які радо відповіли, коли і як їхати. Лікар оглянув нам очі, тобто мені, моїй жінці та нашому два і пів річному синові.

Мабуть правдою є, що число 13 нещасливе, бо дня 13-го грудня 1913-го року ми вибирались з рідної хати. Ох, як тяженько було розставатися з рідною мамою, братом і сестрами, з рідними порогами, з рідним селом і народом. Аджеж їдемо в чужину, а на чужині Бог знає, яка доля нас чекає.

На святого Миколая, 19-го грудня, ми вже на кораблі. Молимось до св. Миколая, бо в пісні записано, що "хто живе в його дворі, тому він помічник на землі і морі." Аж дивно нам було, що там не ділось. Одні моляться, другі слабують, а ще інші танцюють. Піст святий, думаю, та ще й пятниця, чиж це не образа Божа? Страх мене огорнув, що може через таких грішників ще й корабель може затопитися.

Цілих 10 днів плили ми водою. В останніх днях 1913-го року ми ступили на канадійську землю в Ґаліфаксі. Хтось нам пригадав, щоб ми пішли до маґазину за своїми пакунками. Пішло нас кількох. Ще за порогом ми познімали шапки, звичайно, як перед паном. Урядник подивився на нас та й каже:

— Понакривайте, люди, голови!

Якийсь добрий пан, подумав я. Якби в нашій Галичині селянин не зняв шапки в уряді, пан визьвірився би на нього, сказав би: "хлопє, мурґо! Чапка на ґловє! Мильліш, же пришедлєсь до стайні?"

Вийшли ми надвір, і я кажу: "Тут певно самі поляки, бо аж пять косцьолів при купі." Чуємо, вже й дзвонять: бам, бам, бам. По старокраєвому звичаю я зняв шапку, перехрестився, а другі те саме зробили, бо то певно польські свята і дзвонять до косцьола на вечірню. Ми опісля довідалися, що це льокомотива дзвонила, а ті косцьоли, що ми їх бачили, то були елєватори.

Сіли ми в поїзд, їдемо вже Канадою. Свято було, багато людей їхало. Сідає в поїзд якийсь пан, та не пан, а ксьондз, бо без вусів.

— "Може треба в руку поцілувати, — кажу до жінки.

— Та чекай, не спішись, — каже жінка — от ніхто не цілує, і ти не мусиш. Таких "ксьондзів" зайшло багато до поїзду. Але що то за ксьондзи, що хрестиків на грудях не носять, так як наші, греко-католицькі, або православні? Згодом ми довідалися, що то були звичайні анґлійці, а вони всі вуси голять.

Їдемо дальше, а моя жінка все поглядає у вікно, чи не побачить де канадійського села, як у старім краю, але ніякого села не минаємо.

Вже ми зближаємося до послідної станції. Приступає до нас кондуктор, так солодко на нас дивиться і каже: "Веґревил, Веґревил." Похитує головою, повторяючи по кілька разів "Веґревил," на знак, щоб ми зрозуміли та приготовились до висіду. Висіли ми з поїзду в 4-ій годині ранку. Рано прийшов до нас мешканець цього міста, розпитав за нами і запросив нас до себе. Там ми і заночували.

На другий день двох нас наймили фіру і поїхали на фарми відшукати знайомих. Відшукали ми їх. Тут знова треба наймити фіру, їхати по жінку і по пакунки, бо знайомі ще коней не мали, тільки воли. Пішов я до одного фармера, питаю скільки він хотів би за фірманку, а він каже, що треба дати 10 долярів. Не мало ти заправив, — думаю — таж то аж 50 австрійських корон. Та нехай буде, коби лиш вже на місце дістатися.

Їдемо ми фірою на фарми, а то не близько, 50 миль дороги, є куди котити. Розглядаємось по широкій Канаді, а жінка дуже цікава, коли то вже буде видно село. Побачила хату під лісом та й каже:

— А там хто мешкає? Певно гайовий, або лісничий.

— Тай ви будете такими лісничими, — відповідає фірман.

— То певно коло кожної хати, що тут видно, будуть прибудовувати село і буде церква і школа і панський двір, щоб було де на заробок ходити — каже жінка.

— Так, так, — відповідає візник усміхаючись. — А дивіть но, який то коло тої хати файний сад. Тай ви будете мати такий сад, бо такий сад є на кожній фармі.

— А хтож то насадив тих садів?—розпитує жінка.—Певно тут були люди, а де вони поділися?

— Вони тут і є. Ви їх колись побачите. Вони називаються індіяни. Такі дикі люди . . .

— Дикі люди, кажете? — запитує налякана жінка. — То певно вони настрашилися наших людей тай повтікали в ліси.

Тут вже фірман таки добре розсміявся.

Приїхали ми вже таки на фарму. Жінка оглянула хату і поза хату, чи не видно де села. Більшу часть Канади переїхала і не бачила ніде села.

Перебули ми до весни. Я заплатив за фарму, тай збираюсь до роботи, бо зелені вже вичерпалися.

Дістався я до Едмонтону, заходжу до уряду праці. А під канцелярією цього уряду сотні робітників стоять, вичікують, вигріваються на сонці. Вийшов з канцелярії панок тай каже:

— Чого ви офис попідпирали? Не бійтеся, стіни не впадуть. Ідіть собі, я роботи для вас не маю.

— Та куди нам піти? — запитує дехто.

— Не вмієте собі порадити? — каже панок. — А ось, телєфонічні слупи, беріть шнури тай вішайтесь . . .

Я аж остовпів, як почув такі слова. На, маєш Канаду — думаю собі — волівби я був за 20 ґрейцарів в старім краю робити, чим тут слухати такої поради.

Нема іншої ради, вертаю на фарми. Ледве я приплентав ногами до дому тай кажу жінці:

— Вже мені ця Канада хроном в носі стала. Таж в Едмонтоні пани казали робітникам вішатися. Не хочу Канади, не хочу і фарми. Не хочу нічого на ній зачинати, бо не думаю тут бути. Коби лиш заробити на подорож, втікаю до старого краю.

За якийсь час став я знова пошукувати за працею. Аж 24-го червня став я до роботи на Биґ Велей в Алберті при залізниці. Платили нам тоді по 17 і пів цента на годину. З того треба було самому вижити та вдержати родину. Поробив я 6 тижнів, тай вибухла війна в Европі. Робітників відправляють з роботи, прийшла черга і на мене.

Вписав мені формен картку до "ровдмайстра," щоб той дав мені квиток на безплатний проїзд до Веґревил. Приходжу я до "ровдмайстра," даю йому

Там де 40—50 років тому шумів густий ліс, і де людська нога не ступала, сьогодні простягаються широкі поля золотої пшениці. Ці поля наші бувші піонири, а тепер маєтні господарі, управляють модерною машинерією.

картку, а він і глянути не хоче. Вийшов я, бачу робітники роблять на залізничному шляху.

Приступив я до них, поздоровив їх і розказав в чому річ. Зараз старий робітник пішов зо мною, поговорив з "ровдмайстром" і бажаний квиток мені дали. Я подякував за прислугу, попращався і ми розійшлися. Наступного дня рано я мав відїхати.

Рано приступає до мене робітник анґлієць, щось мене розпитує: "ю брекфест, ю брекфест?" Кажу йому, що не розумію, і не знаю чого він від мене хоче. Пішов він у місто, приніс хліба і ще там дещо, розложив це все і просить мене їсти. "Брекфест," каже "брекфест." Я пізнав, що це слово означає їсти сніданок.

Приїхав я до Веґревил. Тут треба мені десь між фармерами за роботою шукати, бо ось і жнива. Приходжу до одного фармера, питаю за роботою а він каже, що вже має одного робітника і йому це вповні вистарчає.

— А скільки фармів маєте? — питаю.

— Три, каже фармер.

— Три фарми і лише один робітник? Таж в старому краю на такому просторі пів сотні людей мають зайняття, а ви з одним лише робітником . . .

Пішов я до другого фармера. Йому було потрібно робітника. Згодились ми по 20 долярів місячно.

Поробив я до зими, заробив 45 долярів, а трохи ще мав з секції і так зількома десятками долярів прийшов до дому. Кажу я до жінки:

— Щож тепер будемо робити? До краю нема з чим вертатися і нема куди, бо війна. Хоч не хоч, мусимо братися до фарми.

Але і до фарми нема з чим приступати, бо замало у мене грошей, щоб хоч зробити який початок.

З весною помогли нам сусіди обробити кусок поля. З тяжким трудом пхали ми біду напроти себе. Можете собі уявити, як тяжко було роздобути мішок муки, мешкаючи 50 миль від міста, не маючи чим привести. Думаю собі, коби більше ріллі, булоб більше пшениці, то і я колись візьму 5 долярів за мішок пшениці і будуть гроші.

Але де там! Коли я мав пшеницю на продаж, то вона була по 18 центів за бушель, а щоб щось купити, то треба було

ЧИ БОЛЯТЬ ВАС КРИЖІ?

Сидячи на продуві — працюючи у вогкому місці — мокрі ноги — тут є тузин речей, які можуть бути причиною болю крижей. Але є лише один спосіб, де тисячі канадійців найшли поміч на полекшу такого стану — Dr. Chase's Kidney-Liver Pills. Цей ефектовний лік настроює як нирки так печінку й приносить пожадану полегшу болів крижівки спричинених "застудою" нирок. Тож налягайте на це довірене средство, доказане вживанням через більше як пів віку — Dr. Chase's Kidney-Liver Pills. У всіх аптеках. 19

дорого платити, а деж грошей взяти? Треба було 50 миль йти, щоб можна було заробити якого доляра. Як вже була своя пшениця, і як я хотів 10 мішків змолоти, то треба було 13 мішків продати, щоб заплатити за 10 мішків млива. В млині треба було платити по 25ц. за бушель млива, а продати мусів за 18ц. бушель.

Свою господарку я започаткував з "модерною машинерією," яку я привіз ще з краю — серпом і косою. Сівня і рука служили мені за сівалку, а молотілку я зробив з півтора патика, тобто ціп.

Посіяв я кілька бушлів пшениці. Коби Бог хоронив від лихоліття, буде колись свій хліб. Але до того ще далеко, а їсти зараз треба, кожного дня. Харчів у нас мало, щадимо як можемо. А жінка все пригадує, що нам муки забракне.

Я був чоловік релиґійний, читав молитовник, Біблію, тай кажу до жінки:

— А дивись, жінко, що каже Боже слово: Не журіться, що будете їсти, або пити, або в що одягнутися. Бог все дасть. Ось птиці небесні не орють і не сіють, а Господь їх кормить, то й за нас не забуде. Бог перше знає, чого нам бракує, ще заки ми будемо Його просити. Так я й не журюсь, придержуючись Божого слова.

Тимчаеом не осталося нам нічого з харчів, крім дещо картофлі. Натерла жінка тої картофлі, спекла бабку. Їмо ми ті картофляні бабки один день, другий день, а, і третий день то саме. На четвертий день, то вже діти захорували на животи. А жінка каже тоді до мене:

— Ти, небоже, не чекай поки тобі Бог з неба скине, але йди десь за мукою, десь ще мука є між людьми. Бо, дивись, діти щораз вибігають надвір, тримаються за животи. Таж ти батько і голова родини. А то як візьму мітлу в руки, то буду до

тебе молитися. Скажу: "хліб наш насущний, даждь нам днесь"...

Бачу я, що не жарти, і що заводиться на війну в хаті, пішов я між сусіди і приношу пів мішка муки.

— Вже маєш муку — кажу до жінки. Я ж казав, що нам Бог дасть...

А жінка каже:

— А то вже десь певно Бог ніс тобі муку. Добре, що ти вийшов з хати, а то може Він бувби до нас не потрафив...

Сяк-так ми перебули до жнив. Ось вже і жнива. Звичайно, в жнива підемо, зберемо що Бог дав, та ще, нашим звичаєм, і пісень заспіваємо. Пішли ми в поле, жінка з серпом, а я з косою. Збираємо ми дар Божий на новій землі. А під вечір кортить нас по старокраєвому звичаю заспівати обжинкову пісню. Починаємо такої:

Ой, жнемо ми нивку,
З горбочка на долинку.
Живо, женщики, живо,
Най не тягнеться жниво,
І від конця до конця,
Щоби було за сонця...

А на закінчення:

Старі діди горбатії,
Старі баби пелехатії,
Мужчини вусатії
І молоді молодиці
Вже дожали пшениці...

Але на обжинки вартоби щось випити, як то в Старім Краю господар дає женцям могорич, а вони йому співають:

"Наш господар, дозорця,
Вкрав пшениці пів корця
Заніс на Лапаївку,
Для женців на горілку.

Ідемо додому співаючи:

"Наша господя бяла,
Ще в полі не бувала,
Перший раз виїхала,
Всі копи зрахувала.
Одная копа в стозі,
Другая в оборозі,
А третяя в стодолі,
Тай господар до волі.

Під бечір приходимо до дому, дивимось, а наші свині в городі риють. Почали ми ї виганяти, а жінка як побачила скільки вони шкоди наробили, то й за вечерю забула. Щоб дещо розважити жінку, я заспівав її:

"В нашої господині
Вирили моркву свині.
Вона так зажурилась,
Й вечері не зварила.

Одної неділі пішов я до сусіда та попросив фіри звести ту мізерію. Запрягли воли, приїхали додому тай кажу до жінки:

— Ми завтра раненько позбираєм хутненько, коби Бог погоду дав."

Але зза ліса вже встає хмара. Заки розвиднілось, моя пшеничка замокла. За два дні висхла і ми звезли в стіжки. Зимою молотили, а як був вітер — віяли. Як мене не було дома, жінка брала ціп і молотила. В старім краю вона знала веретено, кужіль, голку, а тут мусить знати ще й ціп, бо треба худобині соломи, а куркам та пацятам зерна. Намолотили ми тої пшениці кільканадцять мішків, найmили фіру та завезли до млина. А не близько. Треба було везти яких 40 миль, аж до Пакан, бо близше млина не було. Намололи ми 9 мішків муки крім ґрису, приїхали додому, тай кажу жінці:

— Ну, вже маємо досить муки. Вже самі будемо мати що їсти, та ще й сусідам дати.

Тимчасом ми вже набули свої коні, але треба було саней та другого знаряддя. Купив я дещо знаряддя в одній фірмі на 99 долярів на виплат. Виплатив я вже 104 доляри, а ця фірма ще вспоминається 50 долярів, і то серіозно. Погрожує, що якщо до такого і такого дня не заплачу, то забере знаряд. Дивуюся, як це може бути. По деякому часі вже й шериф загостив до хати, каже або давай гроші, або беру знаряд. Головонько моя бідна, щож мені тепер діяти? Побіг я до сусіда, щоб він мені якось допоміг. Прийшов сусід, оглядає знаряд, ніби купити хоче. Питає шерифа, скільки він за це хоче.

— 50 долярів, бо стільки є довгу — каже шериф.

Та купець не питає скільки є довгу, але дивиться що вартує дана річ.

— А ви скільки дасьте? — питає його шериф.

— 30 долярів — відповідає мій сусід.

— Олрайт, згода. Давай гроші.

Сусід заплатив 30 долярів, а мені шериф погрозив, що я відповідаю за решту довгу — 20 долярів. За якийсь час я вернув сусідові 30 долярів і речі лишилися дома. Так то фірми на початках використовували недосвідчених фармерів.

Варто ще пригадати 1919 рік, коли то худоба голодувала в Алберті і пашу

треба було спроваджувати з сусідних провінцій. Не вистарчило і мені паші, але на щастя я мав будинки покриті соломою на старокраєвий лад, то я один ряд снопків розшив для худоби, а другий лишив, щоби і будинок не був зовсім відкритий.

Таких вчасних фармерських гараздів я пережив багато за 30 літ фармерування, але лише частину їх пригадав.

Тимчасом наша околиця розвивається, вже й школу будують, бо діти переростають. У мене самого є три хлопці у шкільному віці. Десь в 1920 році післав я їх всіх трьох до школи. Найстаршому було тоді 10 років, середущому 7, а наймоншому 5½. Два старші виписались із 7-ої кляси, а наймолодший ходить до 8-ої і 9-ої та ще хоче до 10-ої ходити. На жаль на фармах не було тої кляси і я післав його до поблизького містечка Спеден, але хлопець хоче більше науки і я післав його до Едмонтону до 11-ої кляси.

Уявіть собі, як тяжко було удержати хлопця в школі на початку крізи 1930-31 і 32 років, коли то за бушель платили по 18 центів, безроги 200-фунтові — 3 доляри, корова 7 долярів, теля 1 доляр. Тузин яєць 3 центи, а курка 13 центів. Хочби фармер мав 7 голов на карку, то не міг придумати, як вийти на лад. А за школу треба було платити на час. На щастя я ще мав кавалок ґрунту в старому краю, продав за кільканадцять десяток долярів і в такий спосіб я поміг хлопцеві в науці. Скінчив він 11-ту і 12-ту кляси, а також і нормальну школу. Хоч я поніс великий труд та кошт, але хвала Богу, не надармо, бо хлопець став учителем. Учив кілька літ діти, а відтак дістав працю в муніципалі, зразу у Вільна, а згодом в Смовкі Лейк.

Він мені допоміг вислати ще одного сина на вищу науку, а потім ще двох. Вони нині учителями, а то й принципалами. Але то не значить, що я вже дав всім своїм хлопцям вищу науку. Двох старших з меншою освітою займаються рільництвом. Один з них у воєнний час служив 3 роки в канадійській армії.

Дехто може сказати, що аж тепер вам, Єфреме, добре. Але деж там! Заки ми доробилися хліба і до хліба, то вже нема чим його їсти, бо і зубів не стало.

Гірка Доля Бідного Сироти

ПЕТРО ЛЕСЮК

Родився я в селі Ґермаківка, в повіті Борщів. Коли було мені два й пів роки, мій батько помер. Молодший мій брат мав тоді тільки чотири місяці, а старший девять років. Нас усіх було пятеро. Рік по смерти батька мама вийшли замуж за парубка. Він був для нас дуже скупий. Не хотів, щоб ми їли, бо замикав хліб і нам давав його по трошки. Як ми їли борщ, то можна було взяти тільки кусок хліба й держати його за зубами доки не розплився. Та і хліб не був такий як хліб, навіть не житний, а тільки з муки з меленого ячменю. З такої муки були й пироги і пасха на Великодні Свята.

Мали ми домашного поля шість морґів. Цей наш батько зтягав з того поля стільки, що купив собі ще чотири морґи поля. До того його батько лишив був йому ґрунт коло нашого і там він будував будинки, щоб на весні туди перебратися. В осені казав мені заплатити податок за моє поле. Я не мав на те грошей, отже мусів піти до роботи в лісі й заробити їх. Я перебував у брата, жонатого, і від нього ходив на роботу в лісі.

За цілу зиму я заробив тринадцять ринських і ними заплатив податок. На убрання мені не лишилось нічого. Наш тато не хотів для мене нічого постаратися. Ще й казав мамі, щоб мені не дала їсти тому, що я не дав йому зароблених грошей.

До дому прийшов я на Великдень. Він відігнав мене від стола при обіді і не дав мені нічого їсти. Пішов я до жида, купив собі бохонець хліба і мав його на три дні. Спав я в стодолі, там їв свій хліб і плакав гіркими сльозами.

Пішов я до нашого прокуратора з просьбою знайти мені яку працю, та він стояв більше за моїм татом як за мною і сказав мені йти до дому та жити з татом. Я сказав йому, що того я не можу зробити. Убрання в мене не було доброго, щоб я міг вийти між люди. Та від проку-

ратора я не міг нічого доброго дістати.

Пішов я тоді до брата з надією, що може він мені поможе. Він мені порадив виїхати до Канади. На весні мало мені бути 21 років, отже мали покликати мене до військової служби. За три роки служби я мавби був вернутися до нічого і з нічим. Служити в багачів також не принеслоб було мені користи, бо требаб було працювати тільки за убрання, без грошей.

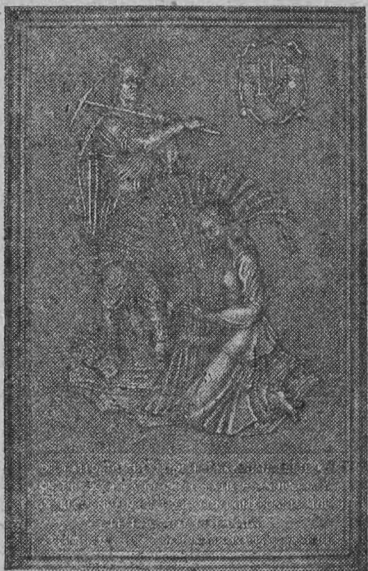

На оцій бронзовій таблиці, якої проєкт опрацював український артист, Мирон Левицький, зображено дві головні характеристики українських поселенців у Канаді — праця в рільництві і праця в індустріях. В споді таблиці вирізблено слова: Dedicated to the Pioneer Ukrainian Settlers on the occasion of their Sixtieth Anniversary in recognition of their contribution to the development of Canada.
September, 1951.
Canadian Ukrainian Committee

Я пішов тоді до мами й сказав їй, що хочу їхати до Канади. Мама кажуть мені: запиши своє поле татові, а він тобі дасть гроші на дорогу до Канади. Поле продати ти не можеш, бо ти ще малолітний.

З того я зрозумів, що мама також за татом тягнуть. За мою пайку поля можна було дістати 500 ринських, а тато давав мені своїх 150 ринських. Я побачив, що татові лишиться забагато і не погодився. Пішов я до брата по ліпшу пораду. І брат каже мені таке: ми зробимо ліпше. Я продам свого пів морґа поля і тобі дам ці гроші на дорогу, а ти мені запиши свого пів морґа. Решта твого поля буде стояти на тобі і може придатися тобі коли вернеш з Канади.

Так я і зробив. Брат продав своє поле — пів морґа, і дав мені на дорогу гроші. Пішли ми до писаря і він зменшив мій вік з 20 років на 17. Він теж виробив мені службову книжку на працю до Прусії. В той час багато хлопців вертали з дороги.

Коли я виїхав до Канади, мама про те довідалися і пішли до жандармів, щоб мене завернули, та добрі люди завернули їх і вони жандармам не казали нічого. Мама були на мене недобрі за те, що я поле не лишив татові, бо в них було ще пятеро дітей, вже від другого мужа. Вони стояли більше за тими дітьми як за мною, і за своїми дітьми від першого мужа.

Полишив я своє рідне село й виїхав до Канади березня 7-го, року 1904. Їхав я на кораблі 18 діб. За той час був досить хорий на морську слабість.

В Канаді завезли мене до Манітоби, до містечка Селкірк, 20 миль від Винніпеґу, де був дім для іміґрантів. З моїх грошей мені лишилося всего 20 центів на хліб. Ним я міг жити чотири дні, а перебув я там десять днів. За той час приходилось мені і випрошувати хліба й часом навіть брати його без просьби. В будинку було всіх около 200 людей.

Бачучи, що перед мною стоїть голодова смерть, пішов я до наглядача будинку. Був це син того Ґеника, який спроваджував іміґрантів до Канади. Я почав просити його з плачем, щоб дав мені яку роботу, бо я вже півтора доби нічого не їв. Він сказав мені прочищувати лід коло будинків, і за те обіцяв дати мені два фунти кукурудзяної муки на кулешу. Працював я від раня до вечера, а коли прийшов до нього за мукою, він сказав мені, що не дасть муки бо він мене не посилав до тої роботи. Я і з тим пішов від нього. Ляг я спати, але не міг спати. Я приготовлявся до смерти з голоду. Цілу ніч думав я про те.

Аж ранком почув я в будинку якийсь рух. Зрозумів я, що якийсь німець хоче робітників до корчовання на фармі. Його всі обступили і кожний хотів праці, а він каже, що він не може забрати всіх. Йому потрібно тільки три робітники. Потім сказав, що йому робітників зовсім не потрібно. Він тільки так собі жартував. Ви-

біг він на двір, сів на віз, де була його жінка, і поїхав собі. Кажу я до свого приятеля: ми його доганяймо то він нас візьме. Так ми й зробили. Бігли ми, дігнали його, він став і нас забрав з собою. Обідали вже в нього. Обід був дуже смачний. Їли бараболі й рибу. Тому, що він мешкав коло ріки, риби в нього було багато. Був це російський німець і знав українську мову, але був дуже бідний. Ми були для нього дуже вірні і працювали та служили йому якнайбільше віддано. Ми по правді боялися, щоб він нас будь коли не вигнав.

Працювали ми в нього три й пів днів, і за те він заплатив нам по доляровi. Хотів він нас цілий рік. Мене він дав свому братові, а мого товариша по недолі, Матія, лишив для себе, бо він умів робити кіньми. Я привик ще в Старому Краю до волів. Матієві він давав сто долярів на рік, а мені його брат тільки 50 долярів за рік. Страшили нас, що ми роботи ніде не дістанемо бо не знаємо анґлійської мови. Я на таку малу платню не погодився, бо казав, що ті гроші не вистарчать мені навіть на одіж. Отже ми таки не погодилися. Дав він нам по долярові й ми пішли до Винніпеґу — 15 миль.

До міста ми зайшли аж під вечер. В іміґраційному будинку нас не приймили, бо вже й так було там забагато мешканців. Люди казали нам: Чого ви сюди прийшли? Та-ж тут люди з голоду примирають, скачуть у воду з моста і під потяг падуть.

Пішли ми оба в місто шукати місця переночувати. Стрінули ми чоловіка, спитали його за місцем на ніч, а він нас завів до Суколовського. Коли ми його спитали кілько він хоче за перебування на ніч, він відповів, що — десять центів.

Там у Суколовського ми були три дні. Приїхав з Ґімлі Павло Стокотельний і Матія взяв з собою. То був його вуйко. Я також хотів їхати з ними, але Стокотельний не хотів ніяк мене взяти. Я лишився самий. Правда, що нас усіх було 15, але ми були незнайомі. Мені стало так жаль, що я плакав як за рідним братом.

За один тиждень проїв я доляра. На другий тиждень не мав я вже ні грошей ні хліба, і голодова смерть знову почала заглядати мені в очі. Проходився по мі-

ТУТ ОДНО СРЕДСТВО

Яке ділає як маґік проти

ЗАСТУДИ ГРУДЕЙ, ШТИВНОСТИ, БОЛЮ МУСКУЛІВ, РЕВМАТИЧНИХ, АРТРИТИЧНИХ БОЛІВ, ЛОМБЕҐО, УМУЧЕННЯ, БОЛЮ НІГ

Нема нічого понад Buckley's Stainless White Rub на скоре ділання й благодатну поміч. При помочі цього, ви можете перерваги застуду грудей на протязі ночі й здержати від колючих, тортуруючих болів ревматизму, артритизму, невритизму, невральґії, штивности, болю мускулів, умучення з болю ніг, у коротшому часі як можливо повірити. Лише натріть у болючі місця — умучених мускулів або застуджені груди. Майже нагло відчуєте догідну полегшу. Біль і штивність зникає, докучливий кашель усмирюється, ви знова віддихаєте свобідно. Для чого це одно средство справляє такі наслідки? Бо Buckley's Stainless White Rub не є звичайним средством до натирання але є науково вироблене з медичних олив і есенсій, які всякають глибоко до болючого місця, приносячи благодатну поміч від нагромаджених болів.

Воно є ґарантоване дати більше помочі в коротшому часі, як яке інше средство до натирання, яке ви вживали, або вам звернеться гроші.

Продається всюди — 50ц.

сті й шукав когось, щоб дав мені десять центів на хліб. З тим я повернув на станцію, голодний. Не спав я тоді цілу ніч. Думав над тим, що мені дальше робити.

Сказали мені ті люди, в котрих я перебував, що треба доляра на те, щоб мене записали до роботи. Без доляра нема що й надіятися на роботу й заробіток. Ще й посміються та скажуть: Ти думаєш, що в Канаді будеш гроші згортати? Скорше здохнеш з голоду як пес, а грошей не будеш видіти.

Це мене ще гірше настрашило. Тут я голодний, грошей не маю, і мабуть роботи не дістану, щоб заробити на прожиток.

Другого дня йду я містом і шукаю когось, щоб дав мені доляра. Аж під вечір стрічаю Николу Цисмиструка, сина Івана. Він прийшов до міста з фармів шукати роботи. Я дуже втішився ним і був тої надії, що він мені позичить доляра. Прошу я його дати або радше позичити мені доляра, а він каже, що має тільки десять центів. Кажу я до нього: Ти дай мені доляра, а він каже, що має тільки деві доби нічого не їв. Йому стало жаль мене і дав він мені тих останних своїх десять центів, а самий вернувся на фарму. За ті гроші я купив великий бохонець хліба і мав його на цілих аж пять днів. Встану рано, зїм трошки хліба і тоді йду в місто. Колиб сидів в дома, то не мігби здержатися від їди.

Одного дня йду я містом, аж виходить жидівка і кличе мене тай каже мені скопати для неї город, то мені заплатить. Я вже зрадів, бо буде свіжий цент. Скопав я для неї город, і вона справді дала мені цілого доляра, та ще й дала пообідати. Подумав я собі: згину з голоду, але доляра затримаю на запис до роботи.

Пішов я до бюра праці записатися на роботу, а там, бачу — стоїть около 500 людей. Беруть до середини по 10—15, а решта стоять на дворі й чекають. Поліція розганяє їх, але не може. Потім покликають вогневих сторожів, а ці розганяють робітників водою з рур. Тоді ще ці сторожі не мали авт, отже їздили возами. На них були великі дзвінки. Голодні робітники коло бюра праці коли лише почують той дзвінок, то втікають на всі боки, щоб не були обляті водою.

Одного дня треба було дві сотки робітників до праці при насипі нової дороги. Контрактором був анґлієць на імя Ровбсон. Записався й я до тої роботи. Того прізвища я не забуду ніколи, бо я робив для нього десять днів без жадної заплати. Була то гуртова робота і платили нам по 15 центів на один ярд насипу. Обіцяв він дати нам харч з Виннипеґу.

Як всіли ми в потяг то їхали 6 днів. Льокомотива тручала наперед себе ваґони. Була то ще нова залізна дорога. Не було на ній навіть і шутру. Декуди було болото, і шинви були в ньому занурені. В декотрих місцях ми мусіли попихати ваґони, бо льокомотива не могла їх пхати.

Щодо харчу, то був один ваґон, де було трохи хліба й консерви. Коли приходила пора їсти, то потяг ставав, один з урядників залізав до ваґона і звідти викидав бохонцями хліб і консерву. Хліб розривали на кусні ще в повітрю.

Їхали ми так доки стало дороги. Потім Сіпіар привіз нам знаряди до роботи, але другою залізною дорогою. Знаряди були наладовані на 15 возах, і до них запряжено мули, але тягнули їх більше ми як мули. Тягнули вози мули там де було сухо й гладко, а коли було мокро, то мули не хотіли тягнути. Декуди треба було лізти в болото майже по пояс.

Наш формен звався Іван Сандуляк. Він нам казав: Люди, тягніть і вам буде за те плачено. Але тої заплати ніхто з нас ніколи не бачив. А щодо харчів, то хліба ми не мали. Їли його мабуть тільки кухарі й "баси." Для нас були тільки бараболі й чай без цукру. Кухар зварить, було, котел бараболь, а другий котел чаю, і те нам роздадвали в руки. Так ми їхали цілий тиждень.

В одному місці стрінули ми мостовий "ґеньґ." В них було 12 хлопців і мали свого власного кухаря. Наші хлопці хотіли, щоб він дав їм їсти, а він сказав, що не має стільки харчів, щоб усіх нас нагодувати. Коли почали на нього натискати, він узяв ножа і грозив ним. Та нарешті його настрашили і він утік у ліс. Тоді наші хлопці вдерлися до шатра, позїдали харчі та ще й на дорогу собі взяли трохи. Що його власні робітники їли як прийшли на вечерю — не знаю.

Коли ми нарешті доїхали до того місця, де мали працювати, наш "бас" роздав кожному з нас число і знаряди, ці числа уважно записав собі в книжечці й сказав нам, що ми мусимо за знаряди й харчі

відробляти. А все те він почислив дуже дорого. Виносило це на 70 долярів.

Я близько познайомився з одним молодим чоловіком з Ґімлі. Називався він Іван Вакалюк. Тоді він походив з фармів, а тепер живе в Тоґо, Саск. Ми оба взяли собі певний шмат дороги до висипання. Праця ця була тяжка, бо було каміння й густий ліс, якого треба було прочищувати. Нераз забирало нам багато часу, щоб накопати землі на тачки.

Оба ми збудували собі буду й в ній ми спали. Можна було спати в шатрах, але їх треба було винаймати і дуже дорого за них платити. Отже ми сиділи в цій буді так як медведі.

Поробив я там три тижні й мої руки спухли від міхурів так, що я мусів ставити їх на ніч у зимну воду, бо неможливо було спати з болю.

Робили ми шість тижнів і висипали 36 стіп дороги. Потім пішли ми до свого "баса" порахуватися. Ми сподівалися, що заробили трохи грошей, а він нам сказав, що ми ще винні йому гроші — 60 долярів, і мусимо їх відробити. Ми хотіли тікати, але другі радили нам того не робити, бо таких втікачів арештують і засуджують на рік вязниці. Отже ми рішили взятися до висипання ще більше дороги під залізницю, але вже на свойому власному харчі, щоб дешевше нас коштувало. Їли ми головно вівсянник і хліб. Одіж я мав ще з Старого Краю і так її подер, що вже не було що носити. Сказав я свойому форменові, що я не можу працювати нагий — мені треба нового убрання, він пішов з мною до "баса" сказати йому, що мені потрібно убрання, а "бас" сказав, що убрання мені не дасть, бо я ще не відробив свого довгу в компанії. Формен тоді сказав йому, що я не можу робити без убрання. На це він відповів: "Ви не можете мене всилувати дати йому убрання." Формен сказав, що коли я не відроблю за убрання, то він самий за мене заплатить. Аж тоді "бас" дав мені нові сподні з фартухом, але такі великі, що я зробив у фартуху діру на голову і вони служили мені також і за сорочку.

Одного разу ми оба наловили багато риби, напекли її й наїлися. Мій Іван зїв її так багато, що аж захорував. Я настрашився й побіг покликати "баса." Прибіг він разом з "тайм кіпером," подивилися на нього й дали йому щось випити так, що він все те викинув з свого шлунку і виздоровів.

Слідуючого дня кажу я до Івана: "Пакуймося і забираймося звідси, хочби й в ночі, щоб нас навіть ніхто не бачив. До того часу повтікало звідти було вже досить багато людей. Осталося з усіх около двох соток тільки з двадцять-пять. Взяли ми шість бохонців хліба й вечером вибралися. Треба було нам обминати табор лісом, щоб нас не побачили. Ми боялися, щоб наш формен або "бас" не побачив нас, бо тоді бувби клопіт.

Ми обходили табор полудневим боком. Зайшли ми задалеко і замість завернути на північ, ми дальше йшли на полудне. Коли потомилися, ми рішили ночувати таки в лісі. Наносили ми купу лежухів і зробили з них шатро. Іван заліз до цеї буди з одного боку, а я з другого, а потім закрили себе. Та спати не могли бо вовки довколо нас так скавуліли, що аж страшно було. Я зразу не знав що то таке, аж Іван сказав мені, що то вовки.

Ранком ми вилізли з буди і пізнали де північ а де південь. Взяло нам пів дня дійти до дороги. Йшли ми пять днів заки дійшли до "стіл ґеньґу," який працював на залізній дорозі. Там і ми стали до роботи, по одному долярові на день.

Я працював з горбатим айришом. Моя робота була тримати дрючком шини, а він бив спайки. З ним мені приходилось нераз терпіти, бо часами він на збитки бив молотом по дрючку, щоб мене в руках трясло. Часом тручав мене з насипу, та ще й сміявся з того. Так було через два дні. Потім подумав я собі, що це не так як я сподівався, бо хібаж я на те прибув до Канади, щоб тут терпіти муки? Це мене довело до плачу. Плакав я як мала дитина, і не було кому мене пожалувати й розрадити.

Осінь надходила, а я ще нічого не заробив, а що буде зі мною в зимі? Куди я піду й чим буду жити?

Підходить до мене один чоловік і питає мене з котрого я села. Він бачив усе те що айриш зі мною робив. Я сказав йому, що я походжу з Ґермаківки, і називаюся Петро Лесюк. Він тоді каже до мене: "Я також з Ґермаківки. Ти не пізнаєш мене?

Я не міг його пізнати і запитався хто він такий. Він відповів, що його імя — Долько Мединський. Я так утішився ним, що хотілось мені поцілувати його в ру-

ку, але він до того мене не допустив. Він уже був жонатий. Жінка його осталася в Старому Краю.

Каже віін до мене: "Ходи зі мною на моє ліжко, бо я самий на ньому сплю."

Він був у Канаді вже два роки, трохи навчився анґлійської мови й знав звичаї. Він був такий добрий чоловік, що мені з ним жити було так як з рідним братом. Так ми оба працювали й жили два роки. Коли нарешті прийшлось нам розходитися, то я за ним плакав як мала дитина. Він теж плакав. Він їхав до Виннипеґу, а я до Сифтону, де була рідна сестра моєї мами.

Коли я до них приїхав, вони мною дуже втішилися. Весело було й мені, бо я вже був нарешті між своїми, не між чужими. Про них я довідався від одного хлопця, який працював там де я. Вони сказали мені, що в Сифтоні живе Іван Федюк з Ґермаківки. Я знав, що його жінка була моєю тетою.

У тети я довго не був. Вона сказала мені, що на Венлав є мої вуйки — Антін Бурденюк і Петро. Я постановив відвідати їх. Тета післала свого сина, щоб провів мене до них, бо я не знав куди йти. Були ми там два дні.

Каже до мене мій вуйко Петро: "Ти йди до мене на зиму, тут візьмеш собі фарму, оженишся і будеш господарювати з нами. Я маю цеї зими рубати дерево на хату. Ти поможеш мені, а я потім поможу тобі.

Я на те радо погодився і пішов до тети забрати своє убрання. В той час вуйко жили дуже бідно. В них не було навіть білого хліба, тільки з муки меленої на жорнах. Мука була з пшениці. Каже мені одного разу вуйко, щоб позичити їм 30 долярів на муку. Йому треба було грошей на білу муку. Я йому ті гроші позичив і ми їли білий хліб. Але це не тривало дуже довго. Вуйна білу муку лишила на літо, і почала печи знову чорний хліб. Каже вона до мене: Як хочеш білого хліба, то купи собі муки. Я так і зробив.

Працювати я мусів так тяжко, що не мав і вільної хвилини. Передумуючи над своєю долею, рішив я щось з собою зробити, але аж на весні. В зимі ніяково було покидати вуйка.

Одного дня ми поїхали в ліс рубати дерево на хату, без снідання. Нарубали ми на одну фіру, і вуйко повіз її до дому. Сказав нам нарубати ще одну фіру і тоді поїдемо на обід. А було то вже полудне. Я лишився з 15-літною дочкою вуйка в лісі. Почали ми рубати дерево, але неможливо було нічого робити з порожним шлунком. Коли вуйко приїхав і побачив, що ми не нарубали дерева, почав нас сварити. Я тоді рішив піти в друге місце жити. Так я й зробив.

Слідуючого року я взяв для себе гомстед. Сусіди помогли мені збудувати хату. Тої осени я оженився й ми обоє замешкали в моїй новій недокінченій хаті. В зимі я мусів йти до роботи заробляти гроші, а жінка лишилася сама в дома. Вона сама ходила глибокими снігами й рубала колики й дрова до палива. Грошей нам треба було, бо перед одруженням я мав у банку тільки сто долярів.

Вона також немало лиха пережила за молодших літ, бо працювала в фермера за дуже малу платню.

До роботи я йшов на піхоту з Ґилберт Плейнс аж до Брендону. Їхати потягом не хотів, бо то коштувало гроші, а їх було в мене дуже мало. Йти треба було через резерву, де не було води, отже ми набирали води в фляшки від содової води. Дорога була справді тяжка й далека. Ще не зайшли ми далеко, як стали спрагнені й хотіли напитися. Воду ми скоро випили, і вже більще не було чим відсвіжувати своїх сил. Демко води майже не пив. Він тримав її на дальшу дорогу, а ми не могли здержатися від пиття. Їсти ми мали що — хліб і масло, але воно розтопилося на горячому сонці. Тоді була страшна спека, перед жнивами. Йдучи, ми навіть не говорили один до другого, лише дивилися котрий з нас перший зімліє. А старий Демко потішав нас, що ось-ось буде велика ріка і аж там напємося води. І справді, коли нарешті ми до тої ріки дійшли, то пили воду так, що Демко аж сварив нас. Ріка була така велика, що треба було переїздити пороном.

В тій околиці я робив у фармера через один місяць і заробив 30 долярів. Звідти до дому йшов знову піхотою, бо шкодував грошей на потяг. До дому я мусів спішити бо оставив жінку в вагітному стані. Хотяй я писав до неї листи, то вона їх не діставала. Я всіх їх відібрав на почті коли вже був у дома.

Під зиму грошей знову не стало, отже я возив кордові дрова з ліса до міста — 22 милі, і то не кіньми, але волами. Поїду, було, ранком у ліс, там нарубаю тем-

Добрі Канадійські Приписи Печення

Коржики з Квасного Молока

3 горнятка муки
3 ложечки „Меджик Бейкінґ" Порошку
½ ложечки соли
2 ложечки масла
½ ложечки "Меджик" соди
2 ложечки товщу
1 горнятко квасного молока або маслянки

Пересійте з мукою "Бекінґ" порошок сіль і соду. Додайте товщ, квасне молоко або маслянку, (около ¾ горнятка) щоб зробити рідке тісто. Дайте це на стілницю і розтачуйте до грубости ½ цаля. Покрайте на бискети і печіть при 476 Фаренгайта 12 мінут.

Звичайні Донатс

2½ ложки масла
1 горнятко цукру
3 яйця
3½ горнятка муки
4 ложечки „Меджік Бейкінґ" порошку
½ ложечки „натмеґ"
1 ложечка соли
½ ложечки цинамону
1 горнятко молока

Розмішайте разом масло і половину цукру. Рєшту цукру перемішайте з яйцями, додайте перемішане масло з цукром. До цего додайте 3 горнятка пересіяної муки, "Бекінґ Порошок," сіль, коріння, доляйте молоко і дайте стільки муки щоб було добре до розтачання. Розтачуйте до ¼ цаля грубости і витинайте формою донато. Смажити на товщі при 375 степенів горячости. Коли виплинуть на верх і є легко брунатні — перевертати на другу сторону. Вибирати на брунатний папір і посипувати цукром.

„Меджік" Палинички

2 горнятка муки
½ ложечки соли
4 ложечки „Меджик Бейкінґ" порошку
2 яйця
1½ горнятка молока
2 ложки розтопленого шортенінґ.

Пересійте разом муку, сіль і "Меджик Бекінґ" порошок до миски. Додайте розбиті яйці, молоко і розтоплений шортенінґ. Перемішайте добре. Ляйте ложкою на посмаровану горячу пательню. Коли покажуться бульки і паленичка є з під споду брунатна, переверніть на другу сторону і смажте поки не будуть такого самого коліру, що з верха. Подавати теплі на стіл, мастити маслом і поливати "Мейпл" сиропом.

Розчина Солодкого Тіста

2 ковертки Fleischman's Fast Rising Dry Yeast
2 чайні ложечки цукру
1 горнятко теплої води
1 горнятко молока
6 ложок шортенінґ
½ горнятка цукру
1 чайна ложечка соли
7 горняток пересіяної муки
3 розбитих яєць

Дайте дріжджя і дві чайні ложечки цукру до теплої води, перемішайте і так нехай постоїть 10 мінут.

Додайте молоко, шортенінґ, цукор і сіль до 2 горняток муки і добре розколотіть. Додайте дріжджя і яйці. Знова колотіть. Додайте решту муки, щоб зробити легке тісто. Перемісіть легко і вложіть в добре намащену мису, прикрийте і положіть в тепле місце, де нема протягу. Так нехай росте до подвійної величини, около 2 годині. Коли підросло порухайте його і поступайте після переписy роблення булочок з цинамоном.

Паркера Домашні Роґальки

1 ковертка Fleischman's Fast Rising Dry Yeast
1 чайна ложечка цукру
1 горнятко теплої води
1 горнятко молока
5 столових ложок цукру
2 чайні ложечки соли
6 горняток пересіяної муки
4 столових ложки шортенінґ

Дайте дріждя і 1 чайну ложечку цукру до теплої води. Перемішайте і нехай так постоїть 10 мінут.

Дайте дріжджя і 1 чайну ложечку цукру до дайте дріжджя. Додайте три горнятка муки і розбийте добре. Додайте шортенінґ і решту муки або стільки, щоб було легке тісто. Перемісіть добре. Вложіть в насмаровану мису. Прикрийте і поставте в тепле місце і так нехай росте до подвійної величини, півтора до двох годин. Відтак притисніть тісто і нехай ще росте яких 45 мінут. Коли вже підросло, розтачуйте до ¼ цаля грубости. Помастіть розтопленим шортенінґ, покрайте на кусні і розплещіть і звивайте кінцями до середини. Вкладайте до добре намащеної пательні у віддалі одного цаля. Прикрийте і так нехай ростуть до 45 мінут. Печіть при 400 степенів Фаренгайта около 20 мінут. З цего перепису виробиться до 2½ тузинів.

Ми поручаємо також Вам під увагу інші високої степені Standard Brands Limited продукти:

FLEISCHMANN'S FAST RISING DRY YEAST
GILLETT'S CREAM OF TARTAR
ROYAL GELATIN DESSERTS
ROYAL PUDDINGS
CHASE & SANBORN'S COFFEE
GILLETT'S LYE
MAGIC BAKING POWDER
TENDER LEAF TEA
GILLETT'S DRAIN CLEANER
BLUE BONNET MARGARINE

STANDARD BRANDS LIMITED

MONTREAL - TORONTO - WINNIPEG - VANCOUVER

рекових дерев, а тоді везу їх до дому. З жінкою поріжу їх на кордові кавалки, часом аж коло півночі, а тоді вона йде спати, а я везу дрова до міста на продаж. Слідуючої ночі вона чекає, не лягаючи спати, аж доки я не приїду з міста до дому. Тоді вона розпрягає воли сама, бо я вже звичайно так був змерз, що не годен був нічого руками робити.

Так жили ми через не одну зиму. Одіжі в мене не було теплої. Маґаси робив я самий, з коровлячої шкіри, а рукавиці шив з старого плаща. Ґрошей на добре убрання не було. Їх треба було щадити для інших більше конечних потреб.

Одного разу мав я замерзнути. Їдучи волами до дому з міста, в ночі, воли зблудили з дороги, бо треба було переїздити через поля, і так я їздив аж до ранку. Щастя, що заглянув далеко в одній хаті світло, то керував волами до нього. Сидів я на санях вже майже нерухомий. Не міг йти, бо ноги були пів замерзлі, і руками не міг рухати, бо вже також були затерпли. Аж воли зайшли під хату де було світло, і там мене зтягнули з саней пів живого. Був це дім Николи Слизюка. В хаті розібрали мене й почали натерати снігом і мочити руки й ноги в зимній воді. Було це вже рано і Слизюки вже були повставали та світили. Колиб не те світло, то певно, що я бувби тоді покінчив з життям. До дому приїхав на першу годину пополудню. Моя жінка дуже плакала цілу ніч, думаючи, що щось зі мною сталося, і що вже мене нема в живих.

Кордові дрова продавалися тоді по три доляри за один корд. А ще те, що треба було везти їх аж 22 милі до міста, було для мене забагато. Я покинув різання дров і взявся до ловлення футрових звірят. З того також не було багато користи, але мусів щось робити зимовою порою, щоб прийшло бодай кілька долярів. Збіжжя ще не було настільки, щоб можна було продати. Його потрібно було для домашного вжитку. Фарма моя була така камениста, що збіжжя багато на ній неможливо мати. До того ще й ліс був такий густий, що прочищувати його було дуже тяжко. Потім ломання на нове поле також було дуже трудне. Ще й ріжні комахи перешкоджували нам. Нераз жінка й я вставали в першій годині по півночі й ішли на поле орати, коли було холодно й не було мух. Оремо до восьмої рано, а потім пускаємо воли пастися, а самі йдемо снідати. По сніданню йдем корчувати ліс. Корчуємо аж до вечора доки день. Працювали ми так, щоб н змарнувати ні одної години часу.

До роботи в осени я вже не йшов, працював для себе в дома, аж доки н скінчив жнива в дома. Часом, як треб було мені конечно грошей, то жінка сам подбала про жнива, а я йшов до роботи Як верну з роботи, то вона вже й пол зоре.

Рік за роком ішов і ми постепенно, тяжким трудом, здобули деякого маєтк Вже й сусіди почали нам завидувати. Ко ли кому чого потрібно, то йшов до Лесю ка, бо в нього воно напевно було. Та було до року 1931, коли я надірвав сво здоровля подвиганням, та ще й шлуно застудив.

Шлунок мене часом так болів, що не міг нічого їсти й не міг спати. Поїха я до лікаря і він мені сказав, що я маю шлунку боляки. Побув я в шпиталі тр тижні. Не давали мені нічого їсти тільк молоко, разом з піґулками. Потім вер нув я до дому, але незадовго я знову за хорував, цим разом на болі в боці. шпиталі лікар зробив на мені операці на апендикс. Від тоді я мав дуже багат клопоту з своїм здоровлям. Був у ріжни лікарів і в шпиталі в Винніпеґу і мав кіль ка операцій, але ніщо мені не помогл

Маю тепер 66 років. Ще не старий, робити вже не можу. Моя дружина та кож уже має зіпсуте здоровля. Все т зробила нам надмірна праця. Але щож треба було тяжко працювати, щоб жи ти й забезпечити собі якусь будучніст

Родина в нас є велика. Маємо десят дітей — пять синів і пять дочок. Всі крі одного сина вже подружені і жиють соб своїм власним життям. Один син, 20 літний, ще живе з нами на фармі. Дочк всі замужні і живеться їм добре.

Я мігби був вибрати собі ліпшу фар му, без каміння, і сьогодні бувби щ краще стояв матеріяльно, але хто про та ке в початках думав? Чоловік брав фарм з лісом, бо в Старому Краю його не бу ло, а на каміння не зважав. Думав, щ його визбирає і буде тоді добре поле.

На старші літа хочеться нам уже жи ти десь ближче міста, та там бодай є кращі дороги, щоб діти могли на будь коли відвідати.

(Продов. піонір. споминів на стор. 129

СКРІЗЬ ЦІЛУ ДОРОГУ

Північ

ЦІЛУ

Захід

СКРІЗЬ

SASKASAL

MINERAL SALTS

Медичні Соли з Літел Маніту Лейк, Саскачеван, Канада.
Рафіновані і концентровані до ужитку в дома. Дуже добрі результати в случаях ревматизму, нюрайтес, нечистої крови, запору, легких жолудкових забурень і подібних недуг, повстаючих з великої квасности крови.
75ц *за 10 тижневе лічення*

ДОРОГУ

Схід

КРУГОМ

Полудне

В кожній громаді є люди, які тримаються здорово уживанням САСКАСАЛ, Карльсбаду Північної Америки, Мінеральних Солей Озера Маніту.

Петро Пігічин

Базар

Листопадний день понурий
Мрякою мережав світ,
Як під місточком Базаром
Народився новий міт...

Як під місточком Базаром
Три й пів сотні лицарів
За святу свободу впало
Із варварських рук катів...

★

...Стоять лицарі сміливі,
Мов статуї з мармору,
У гріб дивляться відважно,
Хоч зна кожний: Тут умру!...

І говорить так комісар,
Прочитавши їм присуд:
„Козаки, вас жде пощада,
Але хто лиш з вас не будь, —

Всі упадьте нам у ноги,
І просіть, ви, ласки в нас,
Присягніть нам вірну службу —
Й ми помилуємо вас!"

Відповідь на це чекістам
Кожний дать готов козак,
Але за всіх відвічає
Славний рядовик Щербак:

„Вороги" — він їм говорить —
„Не покоримось ми вам,
До вас в найми не підемо,
Не по шляху з вами нам!"

„Слава! Слава!" — закричали
Мужньо, дружньо козаки.
„Ще не вмерла Україна..."
І...посипались кульки...

Загарчали кулемети,
Заглушили святий спів...
Склався покіс за покосом
Козаків в глибокий рів...

★

Хоч умерло їхнє тіло,
Та їх Дух й тепер живе,
Додає нам сил в змаганні,
До розплати нас зове!

Базар — ще одна Голгофта, —
Та нам муки не страшні,
Ми-ж віримо: від Голгофти —
Воскресення за три дні!

Подружні Ювілеї

Перший — Паперовий.
Другий — Бавовняний.
Третий — Шкіряний.
Четвертий — Овочевий і квітковий.
Пятий — Деревляний.
Шестий — Цукровий і цукорковий.
Семий — Вовняний.
Восьмий — Черепковий.
Девятий — Вербовий.
Десятий — Бляшанний.
Одинадцятий — Сталевий.
Дванадцятий — Шовковий і льняний.
Тринадцятий — Корунковий.
Чотирнадцятий — Єлоневої кости.
Пятнадцятий — Кришталевий.
Двадцятий — Чайновий.
Двадцять-пятий — Срібний.
Тридцятий — Перловий.
Тридцять-пятий — Коральний.
Сороковий — Рубієвий.
Сорок-пятий — Сепфіровий.
Пятдесятий — Золотий.
Сімдесять-пятий — Діямантовий.

Договорився

Питає раз українець у москаля:
— Коли у вас Великдень?
— Великдень у нас в Петрівку — каже москаль
— А коли-ж у вас Воскресення?
— Воно у нас го-неділі — відповіда москаль.

Так і розійшлися, непорозумівшись.
(Москалі звуть Великдень "Пасхою, неділю "воскресенієм," а тиждень "неділею.")

★

Змилосердився

Побачив раз циган пяного чоловіка що спав при дорозі.
— От, — каже, — борони Боже, що хто тому чоловікові чоботи здійме, а він бідолаха і не почує.
Тоді стягнув з пяного чоботи і пішов далі.

Др. Григорій Скегар,
Галівуд, Каліф.

Роман Ґонсет — Винахідник

За минулих 30 років моїх подорожей по Канаді й Америці мав я нагоду добре приглянутися життю-буттю українських кольоній та запізнатися з нашими провідними одиницями. Тут і там подибав одиниць, які доробились більшого майна; подибав одиниць з вижчою освітою та культурними надбаннями; говорив з нашими професіоналістами: докторами, адвокатами, інжинірами, бизнесовцями, людьми ріжних фахів і звичайними працівниками по копальнях, фабриках та фармерами. Стою тепер під враженням, що пропорційно до українського населення в Америці й Канаді, ми є досить добре заступлені професійними умами у всіх фахах, у порівнанню з іншими народностями, окрім одної галузі, а то: галузь винаходів. Що правда, знайшов я декілька винахідників, які опатентували свої винаходи, але винахідників, що мають близько 100 патентів на своє імя, то знайшов я лише одного, про якого власне хочу оповісти прецікаву історію.

Історія Романа Ґонсета

Роман Петро Ґонсет (знаний в Канаді під іменим Ґонський), є родом з села Зелена, Галичина (1891 р.). Батько його був столярем і будівничим, тому молодий Роман уже з молодих літ став помагати батькові при варстаті чи будові. Коли мав 12 років то вже самий зробив цілий ровер (біцикль) з дерева, лише докупив ланцушок, який крутить задним колесом. Маючи 16 років Роман перший виїхав з села у світ за очі шукати кращої долі. Прибувши до Канади 1907 року, до міста Едмонтону, Роман почав працювати в контракторів при нових будинках. Тут приучився модерної будівельної штуки, а вечорами ходив до школи та вчився анґлійської мови, електро-техніки, механіки й архітектури. Зовсім припадково купив собі один лот на бідну інвестицію, але добра доля хотіла помогти молодому хлопцеві і за кілька років Роман продав цей лот за круглих 9 тисяч долярів. Маючи ще трохи своїх заощаджених грошей, Роман стає незалежним, але праці не покидає.

Перші проблески механічної ґеніяльности

В 1912 році Роман покидає працю при будові домів та йде за механіка до кіноматоґрафічного театру. Маючи природний талант до механіки, Роман спостеріг, що машина показує фільмову штуку лише частями, а не безперервно, як це робиться тепер. Роман почав працювати над уліпшенням машини й в короткому часі переконав властителя театру, що його винахід поправив мшаину так, що можна показувати цілу фільму без перерви. Та непосидюща натура не давала Романові тратити даремно молодий вік, тому він купив курник, перевіз його коло хати, й там устроїв свою першу лябораторію. Власне тут вродилися його далекойдучі пляни, які доперва міг він здійснити аж в Лос Анґелес по довгих роках.

В 1914 році одружився Роман з панною Іриною Стефанина з Чипмен, Алта., та завів своє родинне гніздо в Едмонтоні. По кількох роках та з малою дитиною на руках Ґонсети переїхали до Америки, бо чекала їх там краща доля.

Початок карієри

В Едмонтоні жив Павло Рудик, який займався ріжними бизнесовими підприємствами. Він то перший задумав використати новий винахід кінематоґрафічної машини й тому запропонував Романові поїхати з ним до Америки та почати виріб нових машин. Чомусь думалося їм, що Ню Йорк має таку маґічну силу, що буде це одиноке місце на започаткування такої роботи. Рудик і Ґонсет прибули до Нюарку, Н. Дж., і там почали підготовчу працю (1916 року). Звідси поїхав Ґонсет до Вашінґтону й вибрав патент на свою машину. В цей час, ані Ґонсетові ані Вашінґтонові й не снилось,

РОДИНА ҐОНСЕТІВ
Позаді стоїть Роман П. Ґонсет. З права — його дружина, Ірина, а з ліва їхній син Фавст.

що від тепер вони будуть стрічатися часто. Рудик тимчасом в Нюарку заінкорпорував нову компанію під назвою: "Ендлес Ґреф Манюфектюрінґ Компані" і став її президентом, Др. В. Сіменович з Шікаґо касієром, а Семен Ядловський директором. За певну винагороду Ґонсет відписав свій патент новій компанії.

Зміна осідку

В короткому часі Рудик задумав перенести спілку до Шікаґо. Ще того самого року спакували куфри й всі переїхали до Шікаґо. Тимчасом справи покликали Рудика до Канади, а Ґонсет ос тався в Шікаґо викінчувати модель ма шини. Згодом Рудик повернув з Канади змінив свій плян знова й Рудики й Ґон сети переносяться до Детройт. В Де тройті продаж уділів не пішла як Руди сподівався й показалось, що потрібну су му грошей тут не дістанеться на вирі машини — тому Ґонсет почав придуму вати другий винахід, який можнаби ви робляти з меншим капіталом.

До осени 1917 року удосконалив це другий винахід (ґрамофонічну машинк в комбінації з лямпою), та зробив відпо відний модель для опатентування. Кол

обі машини були готові, знайшовся купець, що хотів їх купити. Ґонсет написав листа до Рудика і він сейчас приїхав до Детройту. Подивившись на новий винахід, Рудик відказався продати ці машини (патенти), а зробив нове зарядження Ґонсетові за новий винахід в готівці й роялті, на що Ґонсет згодився. В цей спосіб перейшли оба патенти на власність компанії.

Знова переносяться до Шікаґо

Тепер спілку знова переносять до Шікаґо, бо в 1919 р. відбувалася тут виставка елєктричних знарядів "Електрик Екзибит оф Америка." Сюди привезено Ґонсетів патент (ґрамофонічну машинку) і тут дістала вона першу надгороду з між тисяч прочих патентів. Це зацікавило всіх фабрикантів й комерційних аґентів, й машинка стала славною за один день по цілій Америці. Аґенти довідались, що патент належить до корпорації — почали штурмувати офіс спілки, щоб продати їм виключну репрезентацію на певний стейт за певну суму грошей. В аґентів брано за такі концесії від 3 до 6 тисяч долярів.

Українці стають уділовцями в спілці

Рудик був популярною особою в Шікаґо, а до цього причинився Др. Сіменович, який практикував тоді медицину там, а окрім цього був касієром спілки. За його поміччю, Рудик почав продавати уділи поміж українцями по сто долярів за уділ. Маючи певну суму грошей в руках і від аґентів і з продажі уділів, Рудик купив будинок для виробу ґрамофонів при 4200 Вест Адамс Стріт у Шікаґо. Увесь цей бизнес ведено під іменем корпорації, яку Рудик заінкорпорував в Нюарку в 1916 році.

Як відчинено фабрику, працювало там понад 50 робітників. Замовлень на ґрамофонічні машини було так багато, що ніяк не можна було виповнити всіх замовлень. Та про успіх цього патенту дійшла вістка до "стак-брокерів" у Ню Йорку, й одна фірма зробила спілці предложення, що закупить цілу спілку та сплатить всіх уділовців по два доляри за кожний заінвестований доляр. Але на мітінґу уділовці відкинули цю оферту.

Біль Крижей, Ломбеґо, Мочеві Клопоти!

Нащо дальше терпіти від тих болісних, пригноблюючих недуг? Джин Піґулки дадуть вам скору пільгу. Їх лагідні антисептичні власности звільняють подражнення нирок, міхура і мочевих проводів. Коли нирки є згущені, то вони не можуть виділювати отруйної зужитої матерії з тіла. Це часто спричиняє ревматизм, біль крижей, напухлі сустави. Джин Піґулки помагають ниркам функціонувати нормально й усувати причину цих болісних недуг.

Джин Піґулки можна дістати у склепа х по цілій Канаді. Реґулярна величина 55ц. пуделко — Економічна величина (два рази реґулярної величини) 85ц.

Бизнесовий недосвід захитав спілкою

До 1920 року висилки ґрамофонів виконувалося так, що більші замовлення застерігалося попереднім заплаченням за них, поки аґент міг дістати таку посилку у свої руки. А того року, через недогляд секретаря спілки, вислано до Каліфорнії замовлення на 10 тисяч долярів без такого застереження і аґент відібрав грамофони, але не заплатив за них. Спілка вислала Ґонсета до Лос Анґелес сколєктувати ці гроші. Ґонсет бачився з аґентами, а довідавшись, що вони не думають заплатити, запізвав їх до суду, а самий повернув до Шікаґо. Тимчасом спілка запідозрівала Ґонсета, що він сколєктував ці гроші, але не хоче дати їх спілці, усунула його з дирекції спілки та головного управителя. Тому, що в спілці панував повний хаос і ніхто не займався справою в каліфорнійськім суді, справа перепала.

Початок кінця спілки

В 1921 році річні збори спілки вибрали новий заряд. Рудика вибрано знова на президента, а в додатку вибрано його на головного управителя. Рудик зажадав від Ґонсета, щоб він виїхав з Шікаґо -- ради добра спілки. Ґонсет це зробив. Але по сімох місяцях Рудик почав писати благаючі листи, щоб Ґонсет вертав до Шікаґо ратувати спілку. Коли Ґонсет не відповідав на листи, тоді Рудик приїхав до Ґонсета та майже силою взяв його з собою до Шікаґо.

Спілка в банкроцтві

В осени, 1921 року, приїхав Ґонсет знова до Шікаґо. Ще того самого вечора Рудик спакував свої речі й потихо з родиною виїхав до Канади. На другий день довідався Ґонсет, що Рудик дав спілку до банкроцтва. Дальше довідався Ґонсет, що за урядування Рудика, спілка задовжилася на суму 46 тисяч долярів, а на 48 тисяч долярів було не сколєктованих рахунків за ґрамофони від покупців. Довідався також, що уділовці й кредитовці спілки мали свій власний вибраний комітет, на чолі з адвокатом Лелі. Всього цього Рудик не сказав Ґонсетові, коли просив його вертатися до Шікаґо ратувати спілку.

Адвокат Лелі радив Ґонсетові вицо- фувати спілку з банкроцтва й так рату- вати її, щоб сплачувати найконечніші зо- бовязання. Та біда була в тому, що спіл- ка не заплатила державний “сейлс-текс,” і державний аґент пустив спілку на ліци- тацію. Комітет при спілці рішився купи- ти на цій ліцитації всі рухомости спілки й тому уділовці й кредитовці зложили гроші на таке купно і вибрали з поміж себе довірочного чоловіка, на імя Дем- кович, щоб довершив таке купно. В день ліцитації Демкович купив річей вартости 64 тисячі долярів за три тися- чі долярів, а отримавши “бил оф сейл,” він звернув всі гроші комітетові, а реч забрав собі. І так померла спілка.

Додаткові факти

Для самої історії хочу витягнути щ один факт, якого мало хто знає. При за- снованню спілки в Нюарку Рудик засте- ріг собі певну скількість уділів за те, що віддасть свій досвід і розум для розвою спілки. Пізніше Рудик продав таких у- ділів на суму 36 тисяч долярів людям, але всі гроші не пішли до каси спілки.

Ґонсет починає нове життя

По банкроцтві “Ендлес Ґреф Маню- фектюрінґ Компанії” Ґонсет поїхав до Каліфорнії й осівся в Лос Анґелес. Ли- шившись без цента при душі, мусів Ро- ман тяжко працювати на утримання ро- дини, але вечерами й неділями він даль- ше продовжав розсліди над новими ви- находами. Тому, що радіо почало входи- ти в життя, Роман почав виробляти ц машинки та продавати своїм сусідам. В ті часи місто Лос Анґелес не мало ще та- ких сиґналів на перехрестних вулицях як тепер, тому міський інжинір звернувся до Ґонсета з пропозицією удосконалити ви- нахід цих сиґналів.

Працюючи над цим винаходом, Ґон- сет витворив лямпу, якої досі ще не було. Світла (сиґнали) на перехрестних вули- цях звичайно є освітлені електрикою, це коштує великі гроші. Ґонсет витвори лямпу, яка дає таке саме світло за одну пятьдесяту часть кошту електрично лямпи. Винахід полягав в тому, що лямп є наповнена певним ґазом — Герметично заклеєна — а по обох боках лямпи прикріплені металеві провідники неґа

тиви й позитиви. Щоб запалити цю лямпу, вистарчить сила батерії (драй-сел), яка, переходячи від одного бігуна до другого, запалює ґаз внутрі лямпи, а це дає "зимне світло", знане як "ніонлайтс." Але, щоб лямпа світилася, то електричний ток з батерії мусить вічно перериватись а не плисти постійно. До цього придумав Ґонсет вжиток живого срібла (меркюрі), яке перериває електричний ток батерії від 30 до 1,800 разів на мінуту. Така лямпа Ґонсета буде світити навіть і там, де зовсім нема електричних проводів, бо суху батерію можна легко перенести куди потрібно.

Роман знов у Вашінґтоні

Маючи декілька нових патентів окрім цієї лямпи, Ґонсет поїхав до Вашінґтону в 1932 році. Коли побачив директор з "Бюро оф Стендардс" цю лямпу, то не міг вийти з дива — як може така мала скількість електричного току світити таку велику лямпу? Директор сейчас покликав всіх специялістів електротехніки з цілого "Бюра оф Стендардс," щоб подивилися на нов. винахід. Заінтересовання було таке велике, що Ґонсет пробув у Вашінґтоні через повних три тижні часу на державний кошт і кожного дня демонстрував свою лямпу іншим державним знавцям.

Рівночасно "Бюро оф Стендардс" навязало Ґонсетові звязки з великими корпораціями, такі як: Дженерал Електрик Компані в Скенектаді, Н. Й.; Едісон Компані в Блумфілд, Н. Дж., і Борджис Компані в Мадісон, Висконсин. До всіх цих компаній на запрошення приїздив Ґонсет та демонстрував свою лямпу. При таких візитах показувано Ґонсетові всі лябораторії цих компаній, куди звичайно ніхто не має вступу.

Щастя в нещастю

Одна корпорація зробила Ґонсетові бизнесову оферту на цю лямпу: сорок тисяч долярів готівки, 10% роялтіс від всього виробу лямпів і 300 долярів місячної платні на такий довгий час, доки він схоче працювати в компанії. Підписано контракт і Ґонсет почав працювати. Та є в нас пословиця: "Чоловік стріляє, а Бог кулі носить"; таке було й з Ґонсетом. Це були часи страшної депресії, коли в Америці багато банків побанкротувало. Компанія не могла дістати кредитів на ведення бизнесу, бо не могла сколектувати своїх належитостей від своїх довжників. Контракт Ґонсета не було змоги виповнити.

Через непевні часи інші компанії рівнож перестали купувати патенти, а стали удосконалювати свої власні винаходи. Окрім цього на ринок вийшла подібна лямпа, яка мала досить капіталу, щоб поширити свою продаж по цілій Америці.

Не тратив надії

Та неуспіх не знеохотив Ґонсета. Він дальше працював над новими винаходами та декотрі з них попродав великим компаніям. Гроші почали поволи надпливати в формі роялтіс, а за них Роман почав розбудовуватися, щоб забезпечити себе й родину на старі літа. Декілька роялтіс приносили йому хліб та сіль, а він дальше працював над новими патентами, бо сидіти бездільно уважав гріхом.

З поміж більших винаходів можнаб згадати: Додаток до телефону, що як нікого нема в офісі, то самий телефон відповість, коли треба ще раз закликати; електричний мотор до ґрамофонічної машинки був зроблений руками Ґонсета; електричні ножиці, якими крається сукно і матерію в кравецьких заводах; злука двох металів, які передше ніколи не можна було злучити; винайдення мотору повільного обороту; поправлення кінематоґрафічної машини в театрах; удосконалення ділання радару; винайдення певної частини до авта; електро-хемічний сполучник, що має заступити суху батерію, — та багато военних секретів, про які тут невільно згадувати.

Декотрі винаходи появилися далеко перед часом так, що світ навіть і примінення для них не мав. Декотрі винаходи показались менше вартісними, як думалося. Декотрі відразу ввійшли в життя з повною силою. Винахідника можна порівнати з автором, який написав багато книжок, а всеж таки лише одна книжка вибється наверх понад всі, як найліпша.

Дружина покійного задержала всі моделі, які Роман виробляв до декотрих винаходів. Буде це цінна памятка для Українського Музею для грядучих поколінь до наслідування. Лише в музеях, в ґалеріях образів, в бібліотеках — поли-

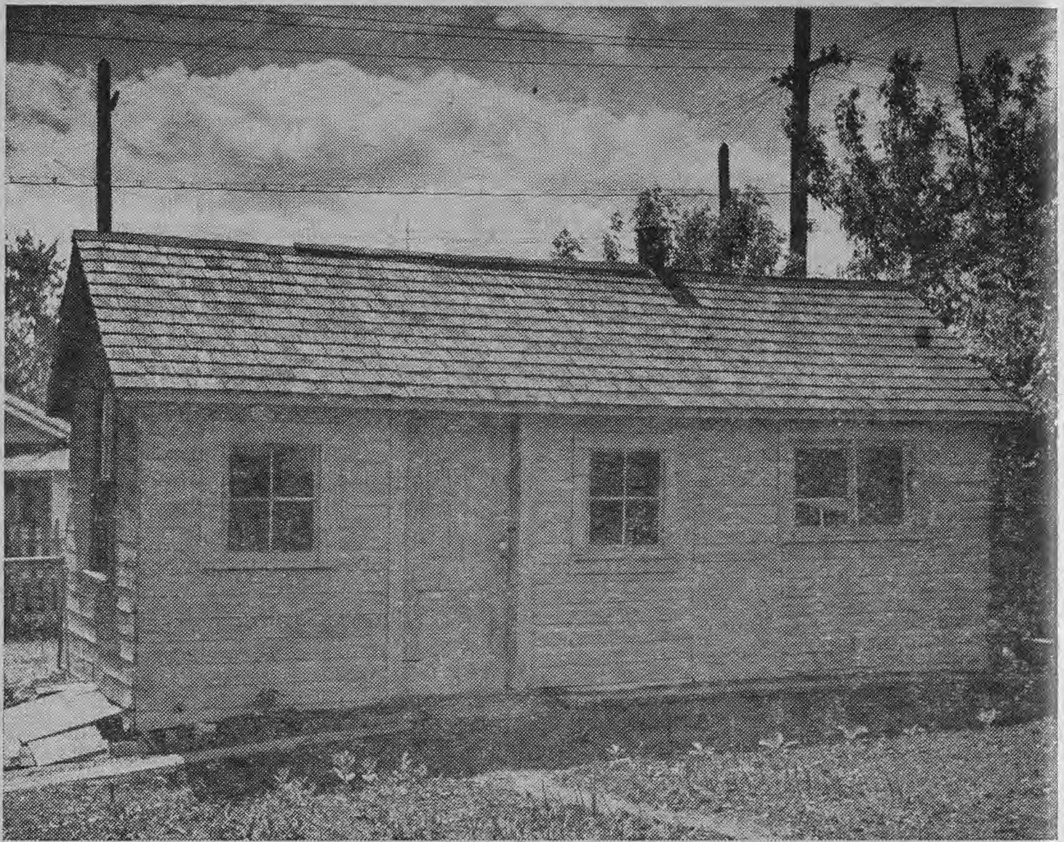

ПЕРША ЛЯБОРАТОРІЯ ҐОНСЕТА

У цьому малому будиночку, який колись був курником, в Едмонтоні, Алта., Роман П. Ґонсе працював над винаходом кінематоґрафічної машини для висвітлювання фільмів у театрах.

шимо свої культурні надбання, свій хист, свій розум та свою душу.

Особистий контакт з покійним

Були часи, що з покійним я жив досить близько. Багато разів сиділи ми та про ріжні справи говорили. Коли він був чимсь заінтересований, то можна було видіти, як огники мерехтіли в його очах. Він був чоловік непосидющої вдачі, повний енерґії, мав творчі думки й до всього ставився критично. Коли якась механічна річ (машина) ставала перед його очі, він відразу пробував збагнути її до найменшого колісцяти. Таке саме робив він зі свіжою людиною, яку йому довелося перший раз стрінути.

При одній такій нагоді я запитав його, чи він не хотівби колись повернути в Україну. На це він відповів так: "Ніщо більше не далоб мені приємности, як це, що я мігби чимось, в якийсь спосіб, по могти тій країні, яка видала таку благо родну націю, як українці! Ми ніколи н пропадемо поміж іншими націями (я досі ми не пропали через 300 років бе своєї держави), бо наша любов до зем лі, до волі, до самостійного життя — да нам той гарт, який приносить відпор ність на зневіру, на скапітулювання т безнадійність. Через нашу віру в Бог віру в свої власні сили, віру в нашу дер жавність — ми попливемо на тихі води на ясні зорі!"

Жертви на народні цілі

Покійний любив жертвувати біль суми грошей на народні цілі. Припоми наю собі, як по Першій Світовій Вій збирано жертви поміж українцями в А мериці на визволення Галичини зп польського панування. На однім такім м

тінґу в Шікаґо, покійний Ґонсет дарував від себе $1,500. На ті часи це була велика сума грошей. Дальше, мав звичку посилати нашим ґазетам, видавничим спілкам, виховавчим інституціям, фінансову допомогу. А коли до Америки почали надпливати скитальці з Европи, покійний отворив спеціяльне конто в банку, звідки давав запомогу всім потребуючим, аж поки вони праці не знайдуть. Були навіть випадки, що вифінансовував подорож нашим науковцям, але звороту цих грошей не бажав. Не поминув й Українську Централю в Лос Анґелес, до котрої належав від її заснования, бо на закупно домівки подарував враз з своїм Фавстом поверх $1,200.

Закінчення

Ґонсет мав ще одне щастя на свою користь, а це те, що мав при собі за праву руку свого сина, Фавста, який одідичив по батькові технічні здібности та бизнесову проворність. Рівнож дружина його, Ірина, знала про все підприємство в деталях, та затримувала чоловіка й сина в повній рівновазі, неначе керма корабля на повнім морю. Ця трійця доконала просто чудес, бо побудували фабрику, в якій працює близько сотня техніків, щоби виконати всі замовлення для Вашінґтону. В цій фабриці виробляють такі делікатні знаряди як: таємні приряди для прецизного обчислення для літаків, контролі для електроніки, контролі для радія, короткі промені, частини до телевізії та радару. Фабрика Ґонсета є одинока в цілій Америці по цій спеціяльности. Не дармо уряд Злучених Держав Америки, по закінченню війни, вислав покійному Ґонсетові й його синові, Фавстові, найвище признання за поміч у війні.

Дня 25-го червня, 1951 року, відійшов до вічности Роман Ґонсет, залишаючи по собі дружину Ірину, сина Фавста з дружиною і чотиролітного внука Роберта. Похорон відбувся в Норт Галівуд, Каліфорнія, на який прийшли його близькі приятелі. Від імені товариства "Українська Централя" в Лос Анґелес; автор цих стрічок виголосив надгробну промову. В каліфорнійську землю зложено ще одного визначного українця поруч історичного першого українця в Америці, о. Агапія Гончаренка; рідного брата барона Василька з Черновець; першого українсько-американського дентиста Др. Даниса; Івана Орлика, оснувателя української бібліотечної секції в міській бібліотеці міста Лос Анґелес; о. Корсуновського—літописця славного Українського Хору О. Кошиця, та проф. Івана Петрушевича — президента Української Бібліотеки при Ліланд Станфорд Університеті в Пало Алто, Каліф.

Всім Їм Вічна Память!

II

Майже всі матеріяли в частині першій були подиктовані мені покійним Ґонсетом кілька років перед смертю. Але окрім моїх статтей про Ґонсета появлялися статті прочих українців, яких я хочу тут зацитувати бодай короткими уривками, бо кидають вони багато світла на справи, які я зовсім не порушував.

Приміром, Петро Зварич, з Веґревіл, Алта. у своїм "Дневнику" (гляди "У.Г." з 19-го квітня 1944 року), написав про покійного Ґонсета таке:

"В Лос Анґелесі відвідав я панство Ґонсетів, моїх давних знакомих і приятелів з перед 25 літ, знаних в Едмонтоні і Шікаґо під іменем Ґонських. П. Ґонський був управителем фабрики Ендлесґреф Ґрамафонів в Шікаґо, якої пок. Павло Рудик був президентом-директором і уділовці були самі українці. Тут виробляли дуже гарні артистичні ґрамофони в формі великої столової лямпи, в якій електрика обертала рекордові плити і освітлювала кімнату.

"Через повоєнну депресію і брак достаточного капіталу, ця фабрика перестала існувати і тоді панство Ґонські переселилися до Лос Анґелес на сталий побут. На моє питання, чому Ґонський змінив своє імя на Ґонсет, він відповів, що коли для отримання громадянських паперів він мусів спровадити з Галичини метрику своїх предків, то побачив, що його предки називалися Ґонсети, а не Ґонські (як це поляки часто переінačують) і тому він приняв давно правне своє імя Ґонсет.

"Через ціле своє життя цей ґеніяльний винахідник на полі електротехніки зробив багато винаходів і опатентував їх великими коштами, та опісля треба було йому процесуватися в їх обороні, щоб бодай дещо в виді роялтіс дістати за свою працю."

М. Белеґай, широкозвісний в Канаді редактор, написав статтю "Чому Українська Фабрика Ґрамофонів Упала," з якої я цитую дослівно:

"Першою причиною занепаду укр. фабрики ґрамафонів в Шікаґо була бизнесова малосвідомість її уділовців. Нема гіршого нещастя для спілки, якою вона не булаб, коли її уділовцями є люди, які мало розуміються на бизнесі. Вони часто зовсім добродушно з наміром помагати собі лише собі шкодять.

"Кожний уділовець має голос. Своїм голосом вибирає урядників до ведення бизнесу і тут власне починається ціле нещастя. Уділовці без бизнесового вишколення звичайно не вибирають людей до заряду, які дійсно розуміють бизнес, мають бизнесовий досвід, характерність та совість, але вибирають всіх або більшість своїх знайомих без зглядну на їх спосібність, або таки крикунів-демаґоґів, які даної хвилі своїм криком чи лизуньством здобувають довіря малосвідомих уділовців. Такі урядники, замість вести бизнес, починають звичайно сварку, роздори, а бизнес замість розвиватися, мусить йти до упадку.

"Другим нещастям є це, що укр. робітник-уділовець не буде робити те або так, як йому кажеться, бож це "його"; він жеж від чогось також уділ має. Колиж його упімнеться, він це називає "басівством," починає самий гороїжитися і других ворохобити; грозить, що більше не дасть голосу на него, бо він завеликий "бас" і т. д. Розуміється, що з того рода робітниками-уділовцями бизнес далеко не поведеться. Такий робітник-уділовець забуває, що він робить для себе, що той, хто йому показує що й як робити, є ним самим наставлений і він має його слухати, бо хтось мусить держати порядок і розказувати, а хтось має слухати і сповняти розкази. Воно інакше не може бути, коли хтось має зробити щось.

"Третою причиною є руснацьке підозріння. Здається нема під сонцем народу більше скорого до підозрінь і так недовірчивого, як наш іміґрант. Він підозріває всіх і вся і то навіть без найменшої причини. Свою уяву передає язиком другому а другий третому і починається підкопування свого бизнесу і руйновання його, а заразом і себе. Так воно малося з укр. спілками в Канаді, так воно малося й з першою укр. фабрикою ґрамофоні[в] в Шікаґо.

"Винахід нашого земляка, добр. Ґон[сета], в формі елєктричного ґрамофон[а] і лямпіона, здобув собі признання п[о] всіх закутинах широкої Америки. Рино[к] на збут був гарний і поширявся з кож[]ним днем. Ґонсет працював щиро, щоб з свого винаходу зробити успіх а уділов[]ці, які помогли своїми грішми збудован[]ню фабрики і виведення цего винаходу на ринок, щоб були щедро винагородже[]ні.

"Коли початки були тяжкі, всякі кри[]куни та демаґоґи сиділи тихо. Але як по[]чались бизнесові жнива, почали вони ви[]сувати свої колоди і кидати їх Ґонсетов[і] під ноги. Добр. Ґонсет мимо перепон ста[]рався діло вести вперед, йому залежал[о] на цім більше, чим кому іншому, щоб ді[]ло, в яке він вложив свою працю, свій ча[с] і талан, марно не пропало. Та мимо свое[ї] залізної волі мусів вкінці уступити [з] фабрики ради самого діла, коли до заря[]ду фабрики вибрано людей не лише н[е] компетентних, але й зовсім ворожих [] Ґонсетові, які замість помагати йому я[к] президентові й управителеві, лише вел[и] інтриґи і на кожнім кроці шкодили.

"Киринники вміли киринити, але ве[]сти діла не вміли. Тоді, коли фабрик[а] була над упадком і все приготоване д[о] банкроцтва, хитро кличуть Ґонсета на[]зад до заряду фабрики, щоб не вони [а] Ґонсет справляв погріб фабриці і забра[в] на плечі всю відповідальність. Добр[.] Ґонсет закотив рукави і ще й тепер взяв[]ся ратувати, але деякі уділовці, які кон[]че бажали бачити упадок фабрики, пове[]ли так аґітацію поміж уділовцями про[]ти Ґонсета, що й сам Ґонсет не міг ні[]чого вдіяти проти їх волі і фабрика за[]непала. Занепала фабрика, та не з вол[і] Ґонсета, а проти його волі. Стратили лю[]ди, але стратив він найбільше.

"Коли прийшла повоєнна кріза і за[]стій фабричний, коли треба було якнай[]більшої згоди і взагалі вирозуміння, то[]ді ще й самі кредитовці, мов на глум, по[]чали розбивати й собі фабрику. Один з другим приходив до фабрики по сво[ї] вложені гроші, і коли прошено його, щоб зачекав, то він бігцем біг до суду і ві[]бейліфа і секвестрував машинерію. Кол[и] бейліфи вже приготовили ліцитацію ма[]шин, тоді більшість уділовців і креди[]товців рішили пустити машинерію на лі[]

цитацію і відкупити її назад, а тим самим позбутися деяких напасних і незгідливих кредитовців та їх довгів. Зложили вони гроші, вибрали до цего комітет, але він так цю справу повів, що замість комітету купив цю машинерію й матеріял приватний чоловік, і то за безцінь.

“Тепер Ґонсет радив комітетові сейчас звернути гроші цему чоловікові, не тратити часу і братися до роботи. Щоб справи не засипляти і не тратити дорогий час, зробив Ґонсет кредитовцям і уділовцям ось таку пропозицію: Перебирайте бизнес у свої руки, а я віддаю свої патенти на 5 років без якогонебудь винагородження (роялті). Коли ви не чуєтеся в силі вести самі бизнес, передайте його мені, а я буду платити по 5 долярів від кожного ґрамофона на сплату кредитовців, а відтак уділовців. Колиб виробляв щось іншого попри ґрамофони, буду платити по десять процент на ту саму ціль. Кредитовці й уділовці не годились ні на одне, ні на друге. Скликали мітінґи за мітінґами, радились, сварились, а тимчасом чоловік, що купив машинерію, забрав її з фабрики. Знова починаються мітінґи за мітінґами і вкінці рішено заскаржити цего чоловіка за забрання машин і їх відібрати назад. Який оборот візьме ця справа покаже будучність.

“Нехай це буде наукою для всіх укр. спілок і їх орґанізаторів, що основою доброго розвою спілки не є скількість а якість уділовців; що успіх спілки залежить від чесного ведення бизнесу без якогонебудь наперед особистого образования; чисте і точне книговодство, яке опрокинулоб сейчас в зародку всяке підозріння.

“Для уділовців нехай це буде наукою, щоб до заряду спілки за всяку ціну вибирали не свою родину чи знайомих, але людей характерних, чесних і бизнесово вишколених. Піддаватись вибраному зарядові безусловно, киринею не послуговуватися, бо перші цим попечетесь. У всім має бути вирозумілість, тактовність і дисципліна, якої так великий брак в нас відчувається. Колиб у части бодай придержувалось оцих кілька уваг, не потребаб нам, українцям, соромитись упадком так многих наших підприємств.”

Канадійський лік на кашель і застуду найдовший в продажі.

КАШЕЛЬ ЗАСТУДА

БРОНХІТ АСТМА

Уступають в моменті при помочі

BUCKLEYS MIXTURE

Не жартуйте з застудою бронхіту, катару або астми. Коли вона на добре вкоріниться, вона може положити вас, на довший час до ліжка. Усуньте її сьогодні при помочі Buckley's Mixture. Ви набудете поміч на той прорізуючий напружуючий кашель, прикрий біль горла або душення, на стягнене враження чуття вже за першим поликом.

Без ріжниці як глибоко вкорінився ваш катар або застуда, Buckley's дасть вам дійсну поміч СКОРО. Вона розпускає флеґму, улегшує віддихування, прочищує головні і бронхіяльні рурки **скоріше,** як все інше, що ви коли заживали. Запитайте котрогобудь чоловіка, який мусів натерпітись при зимнім вітрі або слоті, яке є найліпше і найскорше помагаюче средство на кашель і застуду кожночасно. Ось для чого це є КАНАДІЙСЬКЕ НАЙБІЛЬШЕ В ПРОДАЖІ СРЕДСТВО НА КАШЕЛЬ І ЗАСТУДУ.

Чому терпіти від кашлю і застуди і ризикувати на бездільність? BUCKLEY'S MIXTURE направить вас дійсно скоро. Набудьте фляшку сьогодні і переконайтеся. Гроші звертається, наколи вона сейчас вам не поможе. Продається всюди — **50ц. і 85ц.**

Р. ҐОНСЕТ

Що Таке Радар

Воно трошки тяжко вияснити пересічному чоловікові основи радару і його чинности, та все-ж думаю, що можна до якоїсь міри познайомити читачів з законами, на яких радар засновується та до чого його вживається.

Всім нам відомо, що голос відбивається і це ми називаємо відгомоном, або "ехом." Коли стоїмо на якійсь віддалі від великого ліса, головнож де росте високий спрус, і коли крикнемо, то майже зараз відгомін вернеться до нас точно тими самими словами, якими ми крикнули. Коли крикнемо "Іване," то те саме слово до нас вернеться, воно повториться. Та всеж таки треба маленької хвилини часу, щоби наше слово зайшло до ліса і назад до нас вернулось.

На такій самій основі збудований радар, хіба з такою ріжницею: голос перелітає лише 1,100 стіп на секунду, а радарові електричні хвилі перелітають в одній секунді 186,000 миль.

І тому можна сказати, що оператор, який орудує радаровою машиною, не має часу чекати, поки електричні хвилі, яких йому треба, до нього вернуться з воздуха, з поверхні землі, або з води.

Хвилі радару можна випускати в бажанім напрямі і вони виходять у простір у простій лінії дуже коротенькими, трошки хиткими, але незвичайно скорими дроажаннями, і якраз та висока скорість дрожань посуває їх в однім простім напрямі. Отже коли хвилі зустрічаються в просторі з твердим предметом, вони відбиваються, вертаються точно до того місця, звідки вислані, і зазначуються на відповіднім приладі, який має машина.

Тепер вернімось до відгомону, як приміру.

Уявімо собі, що маємо електричну трубку і з нею стаємо в ночи в такім місці, що не знаємо, чи в тій околиці є ліс, чи гора.

Крім трубки маємо ще компас для означування напряму; а вдодатку маємо ще годинник, що мірявби довжину часу. Компас показувавби, куди звернена наша трубка. Отже так точно довідаємось, в якім напрямі знаходиться ліс або гора. А годинник покаже нам віддаль.

Ми притискаємо ґудзик трубки і рівночасно пускаємо годинник. Але палець, що належить до трубки, беремо скоренько назад, а палець на годиннику тримаємо аж поки не вернеться той голос, що вийшов з трубки, поки не вернеться відгомін. Тоді обраховуємо, кілько часу було треба, нім відгомін вернувся.

Коли-ж знаємо час, в якім вернувся відгомін, а знаємо також, що голос на секунду переходить 1,100 стіп, то вже можемо вирахувати віддаль ліса, чи гори, поділивши час на двоє. Це дасть нам точну віддаль.

Тепер берімо радар.

Мусимо памятати, що хвилі радару, це хвилі електричні і розходяться таким самим ладом, як хвилі голосу трубки. Та не забудьмо, що радарові хвилі летять на секунду 186,000 миль, а хвилі голосу лише 1,100 стіп.

Оператори радарової машини мають досить часу, щоби відшукати, в якім місці знаходиться в воздусі літак і можуть тримати радарові хвилі на нім цілий час. Їм не треба навіть бачити літака, до якого радар звертають. І при помочі компаса, що вказує напрям, і при механізмі, що показує віддаль, можна наставити гармати точнісенько на літак, що летить в воздусі, хоч його цілком не видно, і можна на нього стріляти з безпечної віддалі — з корабля, з берега, чи звідки це не було б.

Так американці дуже успішно оборонялися перед японськими "самовбивчими" літаками, що несли великі скількости експльозив просто на наші воєнні кораблі. Ті експльозиви мали при першім дотику експльодувати. Це ті літаки, яких летуни давали своє життя, щоб лише воєнний корабель знищити.

Того самого радарового способу вживалося проти ворожих, наладованих торпедами підводних лодок. Наші літаки мали спеціяльні бомби, які кидали згори на

ті підводні лодки. Бо радаром можна було точно означити, в якім вони місці, отже зараз через "короткохвильне" радіо ("шорт-вейв радіо") повідомлялося летунів. Так бомбовики могли кидати експльозиви точнісенько на те місце в морі, де під водою були підводні лодки.

Крім того великі літаки мали в себе радарові прилади й самі могли знайти місце, до під водою була підводна лодка. Хоч, правда, тут було трошки тяжче означити точну віддаль а це через вагу самого радарового апарату, що важить від 1,500 до 45,000 фунтів.

Якраз через те, що вся робота радару основується лише на відгомонові (електричнім), то ціла машина дуже скомплікована і мусить мати плятформу, що обертається на цілих 360 степенів (повне колесо); а так само мусить обертатися антенна (дроти, через які передається електрика).

Люди, що орудують радаровим апаратом, мусять бути незвичайно вишколені, і годі виправдуватись за похибку, або зволікання. Коли ворожий літак посувається зі скорістю 300 миль на годину до воєнного корабля, щоби кинути на нього експльозиви, то треба все робити дуже скоро і точно, бо можуть пропасти тисячі людей, колиб оператор радару отягався, або неточно означував бажану ціль.

II. Як хвилі радару вертаються і зазначуються

Приймач (ресівер) хапає хвилі радару, що вертаються, і передає їх на "осцільоскопічну" куртину, де вони виступають, як видна електрична лінія. Та лінія йде поземо, як грубий знак олівця, а на обох кінцях має наче зубки завернені вверх. Та лінія між двома острими кінцями показує віддаль від далекого предмету до радарового апарату.

І та осцільоскопічна куртина є позначена таким ладом, що з електричної лінії можна дуже скоро вирахувати, кілько віддаль має миль, ярдів, або стіп. Колиж літак щораз приближається, тоді ті зубки до себе наближаються. Якже літак віддалюється, тоді зубки розходяться і лінія продовжується. Рівночасно прилад, що міряє час, показує, як скоро літак, чи інша річ, порушується в своїм напрямі.

Осцільоскопічна куртина подібна трохи до куртини, на якій бачимо рухомі образи в кінах. Ріжниця є лише в тім, що електричну лінію видно ззаду куртини, а не зпереду. Величина куртини около 6 цалів в промірі, з напів темного шкла.

Радаровий інструмент складається з чотирох частей — реґулятор (таймер), пересилач (трансмитер), відбирач (ресівер) і вказівник (индикейтор).

Коли реґулятор наставляє висилач (до висилання електрики), тоді відбирач зачинений. Зараз за тим замикається пересилач, а відчиняється відбирач. Отже ціллю реґулятора є — замикати та відчиняти кожний з тих окремих інструментів в одній міліоновій частині секунди, чи "мікросекунди."

Це подібне, як з голосом трубки, який має вернутися, де треба дуже скоро перервати, щоби можна відгомін почути.

Того самого способу вживається при електричних "коротких хвилях," які пересилач передає, куди треба. І тому треба пересилач дуже скоро замикати, щоб можна схопити електричні хвилі, які вертаються від предмету до відбирача.

Розуміється, що все те відбувається автоматично, цебто все виконує машина.

III. Історія радару

Слово РАДАР складається з трох окремих слів: 1) РАДІО, 2) НАПРЯМ (Дирекшон) і 3) ОБЄМ ПРОСТОРУ (Рендж).

Хоч може здаватися, що радар є новим винаходом, який здобув собі тепер славу, то треба знати, що початки радару належать до 18 в., коли анґлійський вчений самоук, Майкел Фарадей (родився 22 вересня, 1791, вмер 25 серпня, 1867), спостеріг закон розбуджування електрики, що в науці зветься індукцією, а чим нині електрики послугуються.

Отже Фарадей є батьком нинішного радія; батьком цикльотрону (сайклотрон), якого вживають до розбивання атому; батьком радару, телевізії, запалювача в автомобілях, троках, літаках і т. п. Фарадей причинився до багатьох дальших електричних винаходів, які нині маємо.

Якраз його викриття закону електричної "індукції" причинилося дуже до розвою дальших здобутків на полі електрики.

Слово індукція походить від слів ла-

тинського "індуцере," анґ. "индюс" — спричиняти щось, впливати на щось, дати себе відчути. Головна основа відкриття Фарадея, це подвійний навій дроту на мягкім залізі. Обвинути залізо папером або полотном, і навити на нього ізольованого маґнетичного дроту, як набивається нитки на шпульку.

Це перший навій. Його покривається знов полотном, чи восковим папером, і на те другу верству дроту навивається, звичайно тоншого і багато більше.

Коли тепер злучимо кінці першого навою з елєктрикою, то елєктрика повстає в другім навою — отже те викликування елєктрики в другім навою зветься індукцією. Коли зблизити до себе оба кінці дроту з другого навою, то побачимо іскру. Але щоби електрика в другім навою мала силу, то треба елєктрику, що переходить через перший навій, безнастанно переривати. Таке переривання робиться машиновим приладом. Якраз таким ладом запалюється ґазоліну в моторах.

Люди можуть думати, що такі річи як радіо, радар, чи телєвізію, винайшов якийсь один чоловік, але воно не так. Не було, ані нема чоловіка, якому можнаб приписати вповні, або навіть в великій частині винахід таких річей. Треба було багато поколінь і багато осіб, які довгими літами безнастанно потрошки додавали чогось до раз початого діла, поки стала така річ, як радіо, або радар.

Всі вище згадані річи виросли на тім, що почав Фарадей, хоч йому і не снилося, що його простеньке відкриття приведе до таких великих відкрить в будуччині. Та й тому ще не кінець. Тепер приготовляється дальше багато таких річей, що здивують світ.

Нині літаки вживають радару, щоби відкрити перешкоди, як прим. гори, або другі літаки, які треба обминути.

В будуччині радар придасться в телєвізії (пересилання виду цілих образів на віддаль), що буде можна цілі околиці на далеку віддаль показувати.

При помочі радару можна буде з літака віднаходити, де є в землі нафта і як глибоко.

Радар може придатися в комунікації між планетами, і в тім напрямі ведуться нині досліди на широку міру.

Радар може стати міжнародним способом для спинення війн, бо ніщо не зможе літати понад землею так скоро, щоби радар його не побачив.

Хвилі радару можуть облетіти земну кулю сім і пів разів в одній секунді.

Можемо дожити до того, що міжнародні непорозуміння будуть полагоджуватися не політичними, але науковими способами.

Анна Ярославна—Королева Франції

(1051—1075)

Перенесімося думкою в переддевятьсотлітні часи на двір Генрика Першого, французького короля, другого наступника Гуґона Капета.

Дня 19-го травня 1051 року велике оживлення і голосна радість царили в городі Реймсі: святковано весілля короля з руською княжною Анною, донькою великого київського князя Ярослава, званого Мудрим.

Величава сьогоднішна реймська катедра, гордощі й святощі Франції, ще не існувала тоді. Вона появиться згодом, як пройдуть два століття. Для великої історичної хвилини вибрано малу церковцю, в якій Кльодвик прийняв хрищення 496 р., а яку відновив у 862 р. архиєпіскоп Гінкмар. У тій то церковці донька великого Ярослава злучилася перед Богом з третім королем династії Капентинґів.

Та, хто-ж це та княжна і звідкіля вона? З прибуттям до Франції в віці 25 років була вона надзвичайною красунею, якої вроду підносили ще елеґанція і горда постава, чисто візантійське багатство її прикрас і одежі.

Її батько, Ярослав, славний син Святого Володимира, що дорівняв Апостолам. Приборкавши Польщу й Литву, печенігів та фінів, далеких болгарів, зєдинив безмежні простори, скріпив їх "Руською Правдою," утвердив своїм великим розумом.

ДАЙТЕ МЕНІ ОДИН ТИЖДЕНЬ, А Я ПОПРАВЛЮ ВАШЕ ЗДОРОВЛЯ

ТИСЯЧІ НА СХОДІ ВІДЗИСКУЮТЬ ДАВНО ЗАОХОТУ, СИЛУ І МУЖНІСТЬ ВЖИВАЮЧИ ЦЬОГО НОВОГО ЛІКАРСТВА.

B. H. Quarrel винайшов САРНАК. Лікарство не є правдиве, без його підпису на картоні.

Ревматизм, артеризм, невричні болі, недомагання жолудка, ґази, затвердження, брак життєздатности, анемія, завороти і болі голови, недомагання нирок і печінки, безсонність, нервовість, лихий апетит.

Скора полегша на котрийнебудь з повищих симптомів. Чим скорше почнете заживати САРНАК, тим скорше будете краще почуватися.

Пані Мери Семотюк з Едмонтон, Алта., пише: "Брак реґулярности держав мене довгий час в лихому здоровлі і моя права нога дуже мені докучала обявами артеризму. Від першої фляшки "САРНА", я відразу почула полекшу, і я аж здивувалася, коли заки я спожила другу фляшку, моя нога перестала боліти. Я дійсно поручаю цей лік другим хворим."

Пан Сид Іванчук з Едмонтону, Алта., пише: "Яких 25 р. я терпів на легке недомагання нирок, що незвичайно мені докучало. Як я вперше почув про *Сарнак*, я купив фляшку, майже для жарту, тому що я пробував чимало всяких других піґулок та лікарств, які мені не помагали. Я думав, що й *"Сарнак"* мені не поможе, але *"Сарнак"* мені поміг. Це лікарство дало мені правдиву полекшу, і я Вам надзвичайно вдячний за його виготовлення."

Просимо Вас! Купуйте лише одну фляшку одноразово, хиба то ви мешкаєте далеко від склепу. Якщо Вашому аптикареі "Сарнак" хвилево вичерпався, з приводу збільшених закупів, замовте його собі поштою.

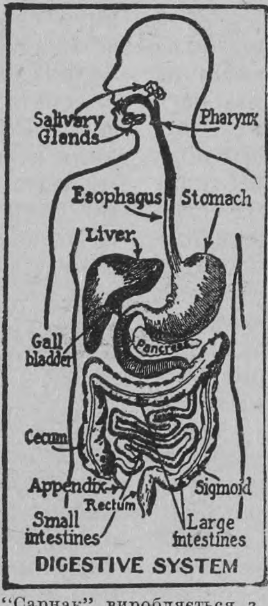

"Сарнак" виробляється з природних корінців і мінералів. Як це тільки можливе, полекша наступить вже по 30-ти мінутах. Все що треба робити зажити одну столову ложку перед кожною поживою. Дітям пів дози.

Пані Е. С. Чартланд з Содбори, Онт., пише: "Я хочу до Вас написати, що ми саме заживаємо вже другу фляшку *"Сарнак"* і що це лікарство нам, тобто мойому чоловікові і мені, дуже помогло. Мене боліли крижі, так що я не могла спати по ночах та була дуже ослаблена і змучена увесь час. Але тепер, коли я, а також мій чоловік заживаємо "Сарнак," мені багато полекшало, можу краще спати і чую, що прибуває мені сили. Я справді поручаю це лікарство другим людям, що може почуваються ослаблені або терплять на артеричні болі.

Не будьте ані одного дня без цього великого винаходу серед лікарств.

Своє замовлення висилайте до:

UKRAINSKA KNYHARNIA
660 Main Street Winnipeg

Внутрішне лікарство

Sarnak

$1.35 за фляшку.

А на роздоріжжях шляхів у варязьку Скандинавію і візантійську імперію, на захід, у Німеччину та в неозорі степи Сходу, стояв Київ, столиця його володіння, друга по Царгороді столиця европейського світу. Бо Рим, колиска Цезарів і Апостолів, яку Боже Провидіння поставило осередком історії і величі людського богоподібного духа, тоді був тільки міражем. Опущений своїми імператорами, спустошений варварами, сторостерзаний своїми-ж у власному нутрі, він снив тільки серед дрімливих руїн про давню велич.

То-ж Київ підносив своє левяче чоло понад широким Дніпром, на узбіччях гір, цяцьковане мережкою золотих церковних бань з перлиною проміж них Святою Софією - Премудрістю. Київ вбирав у себе купецькими шляхами всі скарби землі, розносив у світ славу й престіж князя на золотому столі. Київ приманював до себе наймогутніші володарські роди Европи просити помочі, поради, шукати потужних звязків. І били чолом перед своїм тестем Ярославом і візантійські царевичі, анґлійський королевич, скандинавські сміливці, угорський королевич Андрій.

Но завагався поклонитися великому нашому князеві й наслідник славного Капета, молодий французький король Генрик Перший. Поклонився, полонений двома бажаннями: рятувати своє королівство і намилуватися чарівною красою Анни, руської княжни.

Бо-ж від часу, як Гуґо Капет вложив на свою голову 987 року королівську корону, королівство Франції складалося з двох частин: королівських володінь і васальних держав. Королівські простори займали заледви ширину нинішних двох департаментів, поміж Компєнь а Орлеаном, вагаючись довжиною від 15 до 50 кільометрів; рештою володіли в а с а л і: князь Нормандії, ґраф Шампанії, ґраф де Блю, ґраф Шартр, ґраф Вермандуа, ґраф де Валюа, сенєр де Куртнеп — в десятеро мали більше посілостей, як король. Отож, король Франції володів безпосередньо тільки над своєю посілістю. Над володіннями васалів він мав тільки номінальну, теоретичну владу. Пошана васалів до свого короля не давала нічого реального, нічого позитивного. То-ж, звужене до приватньої домени капетинської династії, французьке королівство було вбоге в порівнанню до своїх могутніх сусідів.

Ніяке з французьких міст не мало ще вигляду столиці. Замкнений на острові, обмежений до Сіте, Париж не перевищав Санлісу, Компєнь, Ляон, Шартр, Мелену, Орлеану, куди королівська родина, в свойому скромному життю, переносила свою резиденцію. До того-ж, Париж не міг мати вел. значіння, бо єдині два мости, якими можна було пройти Сену, міст Великий і Малий—Шатлє, доходили до ленна двох кавалерів, які могли заборонити свому суверенові вступу до Сіте, або задержати його в ньому наче вязня.

Між вичисленими містами, які були резиденціями королівської родини, немає міста Реймсу. Бо-ж Реймс і його околиця це церковне ленно й єдиним у ньому володарем був архиєпіскоп. Король міг бути тільки гостем свого емінентного васаля.

Тому, нема дивниці, що Генрик Перший з таким дрібненьким і вбогим королівством не завагався просити руки доньки могутнього автократичного володаря, якого всевлада й багатства були відомі в найдальших закутинах Европи.

Другою причиною королівської постанови було запевнення достовірних свідків про чудову вроду Анни Ярославни. А Генрик І був дуже податливий на чари жіночої краси. Вже його батько дав був йому приклад. Хоча Роберт Побожний, горячий покровитель Церкви, і створив, як кажуть, кілька прегарних літурґічних гимнів, то одначе не зберегли вони його від двократної анатеми, якою обложили його духовники за королівські любовні скандалі.

Генрик І втратив був 1044 року свою дружину Матильду, доньку німецького імператора Генрика II, яка не дала йому сина, тому шукав жінки, щоб могти забезпечити наслідникові свою корону. На початку 1048 року він рішився просити руки київської княжни. До цієї тонкої і трудної місії король призначив єпіскопа з Шальону, Рожера, єпіскопа з Мо, Ґоте де Саж, і чимало державних достойників, між ними Ґослена де Шоні.

Вирушивши негайно в дорогу, післанці-свати прибули в Київ після доброго року. Вони проїхали Шампанію, Лотаринґію, Франконію, Швабію, Баварію, Моравію, Польщу, Галичину, Волинь, по-

конуючі всі труднощі й страхіття далеких доріг.

У Києві сватів прийнято хорошо, обдаровуючи щедро. Князь Ярослав дав також чимало подарунків свому майбутньому зятеві й цілій королівській родині. Після того посли відїхали, щоб після 15 місяців подорожі привезти до Франції королівську наречену.

Весілля відгуляли в Реймсі 19 травня 1051 р. Безперечно, що шлюб, якого уділив архиепіскоп Ґі де Шатійон в старенькій, без прикрас катедрі Гінкмара, міг зробити розчаровуюче враження на молодій дружині, якщо вона прирівняла його до пишного церемоніялу, величавих і маєстатичних Літурґій у храмі Святої Софії в Києві. Також могла вона трошки здивуватися з великої скромности, яка працювала в малому замку в Санліс, де дуже часто перебував король. Яка-ж ріжниця з достатним і вибагливим життям Ярослава й його бояр, гень над театральною пишнотою Дніпра.

У перших принаймні роках свого подружжя Анна мабуть політично не відгравала ніякої ролі. А були це роки важкі, в яких Генрик Перший без відпочинку змагався за своє життя проти збунтованих своїх баронів. У цій борні він мав то союзником, то противником свого найпотужнішого васаля, князя Нормандії, Вільгельма Бастарда, хороброго сина Роберта Д'явола.

Врешті, мимо своєї поможности, що не була меншою від батькової, король був у постійному конфлікті з Папою Левом IX і його епископами, які й обвинуватили його за сімонію.

У 1053 році Анна народила сина, якому дано імя Пилипа. Згодом найшлися в неї ще двоє синів: Роберт, народжений 1055, який помер замолоду, і Ґіґо в 1057, що став опісля ґрафом Вермандуа.

Імя Пилипа не було вживаним на Заході тому, що воно грецького походження (означає "любитель коней"); воно найбільше поширене в наслідників Олександра Великого, Селевкидів, які так вшановували македонську династію, основницю їх держави. Те саме бажання пошани продиктувало й Анні Ярославні назвати сина Пилипом, бож її мати була донькою візантійського імператора, Романа II, який уважав себе далеким нащадком Пилипа Македонського, побідника з під Олінту й Херонеї. Отож у цей

"Я НЕ Є В СТАНІ ДОЗВОЛИТИ МОЙОМУ КОНЕВІ СПОЧИВАТИ"

каже Норвуд Ендрюс з Мурставн, Н. Й.

● "Коли я побачу якубудь познаку храмання на мойому коневі, я вживаю на полекшу Absorbine. Я певний, що вона защадила мені багато робучих годин в минулих 10 роках."

Нема нічого ліпшого від Absorbine на храмання з причини напухнення котика, надворуження або задраснення. Вона не є "все-лікуюча" але часом доказана в помочі початкового волокна, обрязклого копита і подібних недомаганнях набрязклости.

Вдержалася понад 50 років, є уживана численними провідними ветеринарями. Вона не палить і не усуває волосіння. Лише $2.50 у всіх аптиках.

W. F. Young, Inc., Lyman House, Montreal

ABSORBINE

спосіб імя Пилипа ввійшло в королівський дім Франції.

Її імя й підписи-автоґрафи "Анна—рина" (цето королева — реґіна) находяться на багатьох побожних творах. У 1059 році Папа Микола II, особистим листом, який зберігся до тепер, дякував їй за всі християнські діла.

Але була вона й справжньою жінкою, яка охоче брала від життя всі його радощі. Дуже гарна тілом, дуже жива духово, здорова, повна життя, охоча до забав, відважна, резолютна, залюблена в їзді верхом і в полюваннях, вона розсівала довкруги себе приваблюючі чари, як одурманюючі екзотичні пахощі. Це вперше словянська принаба діяла на французьку вражливість.

Не маючи ніякого образу цієї ориґінальної і пишної постаті, мусимо сказати про неї хіба те, що сказав колись добрий Плютарх про Клеопатру: "Та її краса не була лише тою незрівняною привабою, яка безмежно поривала тих, що гляділи на неї; але, більше від її вроди, природна ласка, якою пройнятим бу-

ло її кожне слово, творила той чар, що вражав найживіше. До того-ж, була велика розкіш у звучанню її голосу й її чужинецької вимови тому, що її мова була, як багато голосовий і многострунний музичний інструмент . . . "

Десь коло 1050 року, якраз за панування Генрика І, в февдальній Франції творилися в її обичаях, в її поглядах, в її смаку, в літературі й мистецтві, в розривках, серед домашних звичаїв, в її поглядах відносно любови великі нові рухи, яких можна окреслити двома словами: лицарськість і куртуазія. Водночас це зближалися ті часи, коли проросли чудові квіти французького ґенія: ґотична катедра і пісні трубадурів.

Зовсім природно, що Анна Ярославна скоро зжилася з цією еволюцією і помагала в ній. Ориґінальність її духа, елєґанція й фінезія її почувань, живий чар її особовости, ціла її жіночість надавалася до цієї ролі впливу й промінювання.

Дня 4-го серпня 1060 року Генрик І помер у Вітрі-о-Льож коло Орлеану. Наслідство Капетинґів перейшло на його сина Пилипа.

Невияснено чому реґентство не обняла ані королева-мати, ані навіть королівський брат, князь Бурґонії, Роберт, а став ним ґраф Фляндрії Бодуен, дядько нового короля. Королева-мати усунулася до Санлісу, де жила з дітьми.

Першим її почином була будова хорошої церковці з монастирем, яка й існує досі, церква святого Вінкента.

Але ні обовязки матері, ні реліґійні клопотання не змогли її захопити повністю.

У віці 36 років вона була в повному розквіті своєї вроди й чару. Не дивниця, що вже після року вдівства полонило її велике кохання. А вибранцем був потужний васаль Рауль III, ґраф Валюа, Вексену і Вермандуа, пан на Бар-сюр-Об, Вітрі, Перон і Монтдідіє, який звик був чванитися: "Я не лякаюся ні зброї короля, ні грому Церкви."

Одружений з донькою одного з своїх васалів, Аліенорою, прогнав її брутально під замітом віроломства, щоб осягнути повну свободу в коханню з Анною Ярославною.

Їхні зустрічі відбувалися в гарних, повних дичини лісах Санлісу, Шантілі й Компєнь, де вони віддавалися двом пристрастям: ловам і коханню.

Та невгамований Рауль не вдоволявся затишним щастям: він мріяв про те, щоб Анну Ярославну могли побачити всі при його боці, як любу дружину. Тому, одного дня, він пірвав свою любку й в дикому ґальопі завіз її на замок Крепі. Погрозами примусив одного зі своїх священиків сейчас звінчати їх.

Та прогнана дружина Рауля з жалю і заздрощів удалася за поміччю до Риму. І Папа Олександер II наказав Раулеві відправити королеву, а прийняти жінку під загрозою викляття. Але небоязкий Рауль волів затратити свою душу, ніж відректися щастя з Анною Ярославною.

Одначе Раулеве кохання тривало тільки кілька років. Вдруге повдовівши в 1074 році, королева повернулася до Санлісу в 50-му році життя, де її тепло прийняли діти, двір і цілий нарід. З того часу вона відійшла в тінь, віддана добродійності й молитві.

У 1682 році відкрито її гріб, чи радше останки гробу в аббатстві Цистерсів у Вільє, коло Ферте-Алє.

(За М. Палеологом)

Визволитель

Діється в Польщі.

До уряду приходить старша селянка й приглядаючись портретові, що висів на стіні, каже:

— Бідний той наш Пілсудський, як він постарівся!

— Матусю, що ви говорите — поправляє її урядник — це-ж не Пілсудський, але наш великий друг, наш добродій і визволитель — наш батько Сталін.

— Друг? Добродій? — дивується жінка. А щож він нам доброго вдіяв?

— Якто що? — повчає її урядник. —А ось хочби те, що він визволив нас від німців.

— Га, — каже селянка — коли він такий добрий, то можеб він нас і від москалів визволив.

★

Нездара

Синові, який часто стає перед судом за крадіж, завсіди товаришить батько.

— Чи вам не прикро так часто приводити сюди сина? — каже раз суддя до батька.

— Прикро — каже батько. Я йому добре раджу, та його, нездару, усе ловлять.

Наші Початки в Канаді

(З річників К.Ф.)

1924

Січня 10 — До Канади має прибути новий представник уряду Західної України, на місце Др. О. Назарука. Є це майор в армії Українських Січових Стрільців — Іван Коссак.

В цім числі поміщено довгий детальний звіт з першого українського просвітно-економічного конґресу, відбутого у Винніпеґу.

Др. О. Сушко уступив з редакторства Канадійського Українця, а на його місце прийшов проф. В. Біберович.

Січня 17 — П. Кандій, видний презбитеріянин, виголосив відчит про українців в Ст. Джан'с Презбитеріянській Церкві. Він сказав багато дуже похвальних слів на адресу канадійських українців. По українськи говорити й писати Кандій вміє добре. Знає також українську літературу й історію.

Січня 24 — Звіт з конґресу продовжений. Поміщено також довгий звіт з зїзду членів-уділовців Інституту П. Могили.

Березня 6 — Поміщено заклик о жертви для Інститутів, щоб сплатити довг на них. Потрібно ще 17,000 долярів. В комітеті народної збірки на сплату Інститутів є слідуючі особи: Др. М. Мігайчук, голова; М. Стечишин, секретар; В. Купченко, касієр; В. Свистун, управитель; Я. В. Арсенич, О. Г. Гикавий, о. С. Савчук, П. Война, Н. В. Бачинський, Н. Григорчук, Д. Якиміщак, С. Ковбель, Т. Д. Ферлей.

Березня 27 — Дня 20-го ц. м. перший раз виступав у великій салі Торговельної Палати мішаний хор проф. Е. Турули.

Дня 23-го відбулась в Квінс Театрі дебата на тему "Рішено, що українська православна церква є потрібна для українців в Канаді. По стороні афірмативній дебатували Др. Мігайчук і С. В. Озеро, а по неґативній В. Свистун і Н. Бачинський.

Квітня 3 — Українські орґанізації у Винніпеґу шлють протест проти польських звірств над українцями в Галичині. Недавно там замучено на смерть Ольгу Бесарабову.

Квітня 10 — Українці в Торонто відбули масове віче, на якім ухвалили віднестися до робітничого посла з середного Винніпеґу, Дж. С. Вудсворта, щоби він засягнув відомостей в домініяльнім уряді про його становище супроти польських звірств над українцями в Польщі.

Д. Якиміщака принято до адвокатської лави як повноправний адвокат. Студії він покінчив на Манітобськім Університеті в році 1921.

Квітня 17 — В звіті про Позичку Національної Оборони, виданий в формі брошурки, сказано, що зібрано всіх $33,-830.29. Ціллю збірки була сума $50,000. Після закінчення збірки Др. О. Назарук виїхав до Злучених Держав.

Травня 22 — В редакційній статті говориться про жахливе число ріжних вбивств серед українців, головно в місті Винніпеґу. Майже кожного тижня є вістка про такий злочин.

До Канади має прибути 500 українських родин як іміґранти з Галичини.

Червня 12 — Ю. Драґан, тодішний укінчений студент медицини, починає обїздку по Саскачевані з відчитами про здоровля. Він має на пляні відвідати всі околиці замешкані українцями. Відчити заряджує саскачеванський Департамент Здоровля.

Червня 26 — В неділю, 15 ц. м. відбулось в містечку Пайн Ривер, Ман., отворення Народного Дому. До будови і до зорґанізовання товариства найбільше причинився тодішний учитель в місцевій школі, А. Микитюк (покійний). Людей було багато — з сусідних околиць Ґарленд, Етелберт та інших.

Перед кількома тижнями з Европи прибув до Винніпеґу ґен. В. Сікевич. З ним і його родиною прибув також Др. Данило Ляльків. Ґен. Сікевич був тимча-

совим аташе при представництві Української Народної Республики в Будапешті. Др. Ляльків був секретарем представництва.

Липня 10 — На запит посла Вудсворта в Оттаві яку Україну уряд Канади визнав, премієр Кінґ відповів, що — Українську Соціяістичну Совітську Республику. Канада це зробила після того як таку українську державу визнала Британія.

Липня 24 — В місті Йорктоні, Саск., відбувся в днях 16 і 17 ц. м. четвертий собор Української Автокефальної Православної Церкви в Канаді. На нім присутний був Епископ І. Теодорович.

Липня 16, 17 і 18 у Винніпеґу відбулась конвенція українських учителів. Головою Орґанізації Українських Учителів вибрано наново Н. Білаша. Заступником вибрано М. Сиротюка, а секретарем П. Гуменюка. На вечері промовляли ґен. Сікевич, Др. Ляльків, проф. В. Біберович, Н. В. Бачинський, проф. Е. Турула, та інші.

Липня 31 — В звіті про собор УАПЦ сказано, що церква приняла Архиепископа І. Теодоровича за свого Архиепископа. Доти він був архиепископом православної церкви лише в Америці.

Серпня 14 — В Саскачевані покінчили Нормальну Школу слідуючі українські студенти і підуть учителювати: Ю. Стечишин, В. Бурак, О. Орищак, С. Друль, Т. Федорук, пані С. Стечишин, панна М. Лазорко, П. Пелехатий, І. Козак, Г. Сарчук, Д. Шемелюк, Д. Подіяйло, Т. Радик, А. Радик, Ю. Кравс, С. Цибак, Ф. Жулковський.

Архиепископ Теодорович відвідав перший раз Винніпеґ і тут відправив Архієрейське Богослуження в анґліканській церкві на розі вулиць Селкірк і Ейкинс. Епископ прибув лише рік тому з Европи до Америки. Слідуючого дня, в понеділок, 11-го, відбулась величава вечера в У.Н. Домі і приняття в його честь.

Промовляли В. Свистун, Т. Ферлей, ґен. Сікевич, Віктор Купченко, Я. В. Арсенич, М. Стечишин та інші. Вкінці промовляв і самий Архиепископ Теодорович. Він висловив вдоволення й радість з того, що Українська Православна Церква відродилася на американськім континенті.

Вересня 4 — Українська Книгарня Доячека перенеслася з приміщення при 850 Мейн Ст. до власного будинку під числом 660 Мейн Ст.

Жовтня 9 — Поміщена довга на чотири шпальті поема Івана Данильчука, п. н. Без Землі й Без Краю Свого.

Жовтня 16 — Довшу статтю на тему діточого журналу пише І. Г. Сирник. Згадує "Діточий Світ."

Жовтня 23 — В американськім медичнім журналі "Да Атлентик Медикал Джорнал" появилася стаття Др. А. Т. Кібзея на тему "Сабдігреметик Ебсес."

Жовтня 30 — На університеті в Шікаґо студіюють слідуючі українці: Е. О. Маліцький — останний рік прав; М. Гнатишин — другий рік медицини; Я. Мельник — перший рік медицини; Д. Сікорський, Роман Нагірняк, І. Чичкан — приготовляючий курс медицини; Подворний, Овсяник, Дирбавка — останний рік хіропрактики; Т. Фльора — хемія; П. Дрогомирецький — останний рік Артс; Павлюк і Рибак — третий рік медицини; М. Рошко — дентистика.

Листопада 27 — М. Попович, комуніст, кандидує у Винніпеґу на міського радного (алдермена). Вибори відбудуться листопада 28.

Грудня 4 — Др. А. Цимбалістий став першим українським хіропрактиком в Канаді. Був питомцем Інституту П. Могили в Саскатуні. Місця практики покищо не має.

Грудня 25 — В Канаді серед українців почалося орґанізування Січи. Орґанізаторами є Епископ Будка, о. А. Сарматюк, о. Роман Крупа. Нова орґанізація заінкорпорована під назвою "Юкрейніян Бой Скавтс енд Спортінґ Січ Есосіейшон оф Кенада."

1925

Січня 1 — Український Червоний Хрест закликає до жертвенности на поміч українцям в Галичині.

С. М. в дописі остро критикує гетьманський рух в Канаді кажучи, що він показався небажаним українському народови і що Павло Скоропадський служить чужим, не своїм.

Січня 8 — Винніпеґський Фрі Прес з січня 7 подає новинку про заснования в Келґарі "Біло-Української Партії," котра має на ціли протидіяти комуністам.

О. Жеребко в довгій статті опрокидує арґументи С. М. про гетьманство. Автор вірить в те, що лише під прово-

MACLEANS

PEROXIDE TOOTH PASTE

ВИБІЛЮЄ ЗУБИ

Я уживав Вашої пасти до зубів через минулих 25 років. Я маю 25 природних зубів і мій дентист каже мені, що як на мій вік я маю найбільш здорові уста з усіх мужчин чи жінок, які він колинебудь оглядав.

Мр. Е.

Невтралізуює кваси і поборює зіпсуття зубів

Відсвіжує уста і стримує поганий запах

Чистить заплямлення зубів робить їх білішими

Якщо Ви бажаєте пасти до зубів, яка вдержить Ваші зуби в білішому й кращому стані **та** дасть Вам надзвичайну їх чистоту й забезпеку—набудьте Macleans **Peroxide** пасту до зубів. Лише її властивий спосіб виробу помагає стримати псуття зубів невтралізуючи шкідливі кваси та розпускаючи назубний камінь — вичищує неприємні плями на зубах — полірує зуби аж до блискучої білости — й очищуючи відсвіжує запах з уст. Спробуйте Macleans — та **памятайте найкращий спосіб запобігти зіпсуттю зубів, це чистити їх щіточкою після кожночасного їдження!**

дом гетьмана може повстати й вдержатися українська держава.

Січня 15 — Посол з округа Гвитфорд, М. Чорногус, оскаржений за напад на свого брата через сварку про молотільню. Чорногус з походження не українець, а росіянин.

Український Студентський Кружок у Винніпеґу відбувають сходини кожних два тижні, дебати, концерти, програми і т. п.

Лютого 5 — До Винніпеґу прибув на днях з Европи Др. В. Ю. Кисілевський. Він відомий з своїх писань і з того, що служив при Січових Стрільцях через сім років. Одним з його приятелів при службі був М. Ірчан.

Лютого 12 — Поміщено довгу лісту жертводавців на Інститут П. Могили в Саскатуні, які жертвували в часі різдвяного колядування студентами-питомцями Інституту.

У Винніпеґу помер Кирило Ґеник, іміґраційний урядник домініяльного уряду. Завдяки йому до Канади приїхало велике число українців.

Лютого 19 — На стороні дописів провадиться жива дискусія на тему гетьманства. Одні арґументують за, а другі проти гетьмана.

Березня 5 — Українська Фармерсько-Елеваторна Спілка має зиску на пять тисяч долярів. Управителем її є В. Свистун.

Ще одна довга ліста жертводавців на Інститут П. Могили.

Квітня 9 — До Канади прибули відпоручники Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами, пп. Др. Володимир Бачинський і о. Йосафат Жан. Перший з них відомий політик-посол з Львова, по фаху адвокат, а другий родом канадієць з Квебеку. До Галичини виїхав перед війною і там був популярним душпастирем в Укр. Галицькій Армії.

В Едмонтоні промовляв перед анґлійською публикою адвокат С. Савула. Розказавши зібраним хто такі українці і що вони досі здобули в Канаді, він висловив бажання, що Канада повинна впускати якнайбільше їх як іміґрантів, бо це пожаданий елємент для розбудови держави.

Повідомлення, що цього літа знову відбудуться курси українознавства у Винніпеґу. Одним з учителів буде проф. І. Боберський. Предметами будуть: українська історія, ґеоґрафія, література, граматика, музика і орґанізація молоді.

Травня 27 — Екзекутива Товариства Українських Учителів оповіщує, що курси українознавства пічнуться липня 20 і будуть продовжуватися до серпня 22. Лєкції будуть відбуватися в одній з клясових кімнат в Манітобськім Університеті при вулиці Бродвей. Учителями будуть: проф. І. Боберський, проф. В. Біберович, М. Кумка і проф. Е. Турула. Учасниками можуть бути молоді люди зі скінченою осьмою клясою або вище. Оплата за цілий курс 15 долярів.

Червня 3 — В цім і попередних числах поміщено статті О. Жеребка та інших дописувачів на тему гетьманства на українських землях в Европі. О. Жеребко стоїть твердо в обороні гетьмана Скоропадського. Інші арґументують проти нього.

Червня 10 — Українці відбули мітінґ в Саскатуні, де осуджували книжку преміера Андерсона п. н. „Едюкейшон оф да Ню Кенедіянс." В ній він висловився декуди зневажливо про українців. Промовляли М. Кардаш, Ф. Коновальчук, кілька анґлійців, а між ними й самий автор книжки. Такий самий мітінґ відбувся і в Реджайні. Андерсон був консерватом.

Др. Володимир Бачинський, представник Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами, відбув мітінґ в Канора, Саскачеван.

Червня 24 — Анґлійська преса подає, що Товариство Опіки над Українськими Еміґрантами зарядило поселення около 10,000 українців з Галичини в околицях Піс Ривер, Алта. З цим товариством працює в цім ділі канадійське подібне товариство Св. Рафаїла.

Др. В. Бачинський повернув до старого краю через Ню Йорк.

Липня 1 — Велика судова розправа проти католицького часопису Канадійський Українець скінчилася тим, що його видавцям присуджено заплатити о. С. В. Савчукови, як голові консисторії Укр. Греко-Православної Церкви в Канаді, $10,000 відшкодування за очернення. Видавцями згаданого часопису були тоді компанії Вест Кенада і Кенедіян Юкрейніян Паблишінґ Ко. Розправа відбулась у Винніпеґу червня 23 і 24. Очернююча стаття в Канадійськім Українцеви появилася в числі з жовтня 1, 1924.

В цій статті сказано було, що о. С. В. Савчук та всі священики Української Греко-Православної Церкви в Канаді є неуки в теольоґії, паразити, кваки, об-

манці, і що вони не є жадними священиками.

Православних священиків боронили адвокати Гіп і Арсенич, а К. У. Мейбеньк і Вилліямс. Обі сторони мали своїх свідків. Канадійський Українець мав за свідків о. Делярія, Др. Бирда і о. Дешамбо.

Після видання засуду позиваюча сторона попросила судді знизити кару на $7,000.

У Винніпеґу мала відбутися ще друга церковна судова розправа, а це між двома ґрупами членів православної церкви при вулиці Дизраелі. Спір повстав з того, що менша ґрупа виключувала від членства більшу ґрупу. Розправу відложено тому, що адвокат Арсенич, оборонець більшої, покривдженої ґрупи, не міг в ній брати участи через участь в розправі проти Канадійського Українця. Справу відложено на пізніше.

І. Яців, родом з Лейдівуд, Ман., покінчив студії на Албертійськім Університеті і одержав степень М.А. Тезу він написав на тему: Історія України, в анґлійській мові.

У Винніпеґу покінчив студії прав Семен Озеро, одержавши степень ЛЛ.Б.

Липня 8 — Ще один українець покінчив права і одержав степень ЛЛ.Б. — Остап Е. Маліцький. Студіював він в Шікаґовській Школі Прав. Перед тим був студентом в Ст. Боніфас і в Манітобському Університеті.

Липня 22 — До Канади з Европи має прибути около дві тисячі іміґрантів. Між ними має бути мале число українців. Є це перші повоєнні українські іміґранти.

Серпня 19 — В неділю, серпня 16, у Винніпеґу гостив архиепископ Укр. Гр.-Православної Церкви в Канаді, Іоанн Теодорович, і посвятив угольний камінь під нову катедру на розі вулиць Борровс і Сінклер.

Серпня 26 — В саскачеванськім доміниіяльнім окрузі Мекензій відбулася номінаційна конвенція. Кандидатом вибрано 99 голосами проти 44 анґлійця, М. Н. Кемпбела. Другим кандидатом на кандидата був адв. М. Балешта, з Канори. Оба йшли з партії Проґресістів.

Укр. Фармерська Елєваторна Спілка робить добрий зиск. Останного часу вона заробила понад пять тисяч долярів на збіжевій біржі.

В Укр. Прав. Катедрі на розі вулиць Борровс і Сінклер відбулася перша велика спільна вечера з участю великого числа людей. Був там і самий Архиепископ Теодорович.

ГЕМОРОЇДИ Не терпіть довше. Для скорої полекші вживайте на болючі гемороїди лікуючого Dr. Chase's Ointment. Усмирює як і гоїть. Безпечне домашне лікування більше як 50 років. 33

DR. CHASE'S Antiseptic OINTMENT

Вересня 2 — В цім числі поміщена довша поема О. Іваха п. н. Мандрівка Життя.

Будова У. П. Катедри йде скоро вперед. Перший поверх вже майже викінчений.

Католицька видавнича спілка Вест Кенада Паблишінґ Ко. при 619 МкДермот Аве. ліквідується. Це оповіщено в анґлійській пресі. Всі машини, знаряди й прибори випродується. Ця спілка видавала часопис Канадійський Русин (потім замінено на Канадійський Українець), а також і Ґазету Католіцьку.

В цім числі поміщено кілька коротших творів О. Іваха.

Вересня 16 — Мих. Стечишин, тодішний адвокат з Йорктону, буде кандидувати на посла до Оттави з партії ліберальної в саскачеванськім окрузі Мекен.-зій.

Вересня 23 — Адвокат С. Савула кандидує на посла до Оттави, в окрузі Вікторія, в Алберті, з партії Проґресивної. Й. Дик хоче кандидувати у Північнім Винніпеґу.

Вересня 30 — Др. М. Мігайчук хотів кандидувати з партії консервативної в окрузі Стовнвал, Ман., але не дістав номінації. Він був одиноким українцем з всіх пятьох поставлених на лісту.

С. Савула повідомляє, що він не кандидує в Алберті.

Жовтня 21 — Адвокат В. Балешта, з Йорктону, Саск., дістав посаду при канадійськім іміґраційнім департаменті, і мабуть виїде в скорім часі до Варшави як урядовець в справах іміґрації. Свою канцелярію він передав свому спільникови, Мих. Стечишиному.

Листопада 4 — Домініяльні вибори виграли консервати, діставши 116 послів. Ліберали мають 101, проґресисти 24. Кінґ

каже, що створить уряд спільно з проґресістами.

Грудня 2 — В неділю, 29 листопада, відбулось торжественне отворення Укр. Прав. Катедри. Людей було багато.

1926

Січня 1 — Помер О. Роздольський, робітник при Канадійськім Фармері через понад 10 років.

Січня 20 — Молодий український скрипак, Тарас Губіцький, покінчив студії і дістав степень Л.А.Б. (Лайсеншіет Есошіейтед Борд). Це дає йому право бути професором музики. Перед тим він покінчив студії музики на скрипці в Королівської Колеґії Музики в Лондоні.

Січня 27 — Н. М. Острижнюк, урядник Доміняльної Кольонізаційної Компанії в Едмонтоні і представник Сіенарського Кольонізаційного Департаменту в Винніпеґу, каже, що цього року з Европи прибуде около 6,000 іміґрантів, а між ними около 3,000 українців. Найбільше українців осядеться в Алберті. Більшість з українців будуть мати по не менше як 500 долярів готівки, а декотрі й по тисячу долярів.

Видавництво і друкарня Канадійського Українця приарештовані. Їх засуджено ще минулого року на заплачення консисторії Укр. Прав. Церкви $7,000 відшкодовання. Тому, що вони цеї суми не заплатили, їх видавництво спинено і забрано на сплачення кари.

Аїда Ржесньовська, з Давфину, Ман., здала успішно іспит в грі на фортепяні і одержала першу нагороду від Торонтонської Консерваторії Музики.

Судова розправа над православною церквою при вулиці Дізраелі закінчилася тим, що виграли оскаржуючі, цебто ті, котрі хотіли, щоби в церкві відправляв український православний священик, не царославний.

Березня 17 — Посол Роєцький вніс в манітобськім парляменті поправку до закону про добробут дітей, щоби уряд давав поміч не лише дітям горожанів, але також і не-горожанів. Його піддержали посли Д. Якиміщак, Джан Квін, В. Айвенс і Дж. Т. Гейґ.

Березня 24 — Др. О. Назарук став редактором української католицької ґазети в Злучених Державах — „Америка." Через два роки перед тим він редаґував в Шікаґо двотижневик „Січ."

Березня 31 — Едмонтонський щоденник „Едмонтон Булетин" каже, що в квітні прибуде з Европи около пять тисяч українських іміґрантів. Прибув вже Василь Москаль, перший з цеї ґрупи.

Учитель з школи Нюкомб, в Лак дю Бонней, Ман., І. Бундзуляк, нагороджений манітобським Департаментом Освіти за те, що в протязі короткого часу привів школу й площу до примірного порядку.

Квітня 7 — Український адвокат, М. Романюк, промовляв на зібранню Канадійського Клюбу в Едмонтоні на тему становища канадійських українців відносно свого рідного краю в Европі. Його промова була одною з серії кількох промовців не-анґльо-саксонського походження.

Квітня 21 — Др. Остап Грицай пише довгий отвертий лист до Др. О. Назарука п. н. „Кливетникові України." В нім він закидає йому використання н а р о дної жертвенности для своїх власних особистих користей.

Квітня 28 — Василь Підручний, абсольвент Манітобського Університету в рільництві, приняв посаду від албертійського уряду бути подорожуючим учителем рільничих справ. Замешкає він у Веґревил.

Травня 26 — Товариство Українських Учителів оповіщує, що цього літа, в час ферій, знову будуть українські курси в історії, правописі, ґеоґрафії України, музиці, літературі і т. п. Оплата за курси 20 долярів.

Червня 2 — Для всіх українців потрясаючою вісткою була вістка про замордовання Симона Петлюри в Парижу в вівторок, травня 25. Убійником є російський жид Шварцбарт. В цім числі присвячено цій траґічній події цілу довгу редакційну чорним друком.

Червня 9 — Товариство Українських Учителів в короткій статті, підписаній Мих. Ситником (головою) і П. Гуменюком (секр.) закликає учителів до участи в літнім зїзді в дні липня 14, 15 і 16.

Червня 16 — Провінціяльні вибори в Алберті відбудуться червня 28. З українських кандидатів є слідуючі: Петро Баґрій, в окрузі Мондер; Емануїл Михайлюк, консерват, в окрузі Гвитфорд; Николай Ґрекол, ліберал, в окрузі Гвит

форд; і Василь Пилипів, ліберал, в окрузі Вікторія.

О. Івах пише довгу статтю п. н. „В Обороні Правди про Могилянський Інститут в Саскатуні."

Червня 23 — На виборчих номінаційних мітінґах анґлійці в Алберті не дають українцям права говорити.

Червня 30 — В Народнім Домі в Торолд, Онт., була 20-го червня бійка між українцями націоналістами і большевиками. Бійка повстала з того, що Мирослав Січинський, виголошуючи відчит, сказав кілька терпких слів на адресу большевиків.

Липня 1 — Товариство Українських Учителів оповістило програму свого зїзду. В програмі є слідуючі бесідники і теми: С. Кравчук (Виннипеґ) — Приготування українських дітей до канадійського горожанства; В. Жаровський (Вайта) — недільні Школи; Н. Бойчук (Ґімлі) — Як поліпшити здібність до думання; проф. І. Боберський — Славянські народи; А. Данилейко (Россборн) — тема не подана; Т. Боднар (Етелберт) — Учитель а економічний стан нашого фармерства; Ю. Стечишин (Саскатун) — Образовання а людина; Василь Свистун — Наші недомагання; Н. Білаш (Форк Ривер) — тема не подана.

Серпня 11 — В цім числі подано цілий зміст промови аґронома Т. Боднара на зїзді українських учителів. Подано також на іншім місці повний звіт цілого зїзду, з короткими зсумованнями промов. Цей зїзд відзначився від попередних великим числом учасників та великим зацікавленням учителів в своїх професійних справах.

Брати Михайло і Петро Потоцькі, з Сифтон, Ман., покінчили студії медицини і одержали лікарські дипльоми. Михайло роджений в селі Медика, а Петро в Канаді.

Українці в Виннипеґу мають ще одного дентиста в особі Др. П. Гуцуляка, який покінчив студії цеї весни.

Поміщено довгу поему Ів. Данильчука (пок.) п. н. Ода до Весни. Написав він її в Саскатуні 11-го травня, 1926.

Серпня 25 — Промовляючи в Торонто, лондонський анґліканський епископ А. Ф. Виннінґтон-Іґрам перестерігав ка-

Ми маємо зела на багато інших долегливостей.

ЧИ ХОЧЕТЕ ВИГЛЯДАТИ МОЛОДО?

МОЖЕТЕ ЗДОБУТИ НОРМАЛЬНУ ВАГУ А НАБУТИ МОЛОДИЙ ВИГЛЯД І ЗДОРОВЛЯ.

НАБУДЬТЕ ЕНЕРҐІЮ!

Чай зі зел, що складається з 11 ріжних зел. Кожне зело виконує свою роботу; одні відділяють товщ, другі ділають в тім, що перемінюють поживу в силу, замість аби тіло розросталося в товщ, інші витворюють нову силу і енерґію.

Як Хочете Виглядати?

ДЛЯ ЗГУБЛЕННЯ ВАГИ і набуття молодшого вигляду пийте зелевий чай. Ціна $2.00

ЗІЛЬНИЙ ЧАЙ НА ЖОЛУДОК осуває жолудковий катар, відбивання по їді, кваси, ґази, помагає травити. Ціна $2.00

ЧИСТИТЕЛЬ ТІЛА — чистить фляґму, нечисту кров, осуває блідість, привертає память, взагалі чистить ціле тіло. Зільний Чай, ціна $2.00

БІЛЬ РЕВМАТИЗМУ — проти корчів, ревматичних болів, відділює соки, що спричиняють ревматизм. Ціна $2.00

НА ЗАСТУДУ — в грудях, задавнений кашель, коклюш, на застуду в цілому тілі. Бронкайтес і т. д. Пийте чай. Ціна $2.00

Витніть це оголошення і залучіть $1.00 а отримаєте котру небудь пачку з повищих зел.

Адресуйте:

ALPHIAN HERB COMPANY

P. O. BOX 3541, STATION B. WINNIPEG, MANITOBA

надійців перед більшою іміґрацією людей з пів. й середньої Европи. Більшість цих людей, він сказав, не є лояльні. Тут він згадав дослівно галичанів, поляків та інших.

Консервативні кандидати на послів до домініяльного парляменту виговорюють всякі неправдиві наклепи на українців. Один такий кандидат, Джордж Врайт, сказав на пікніку в Норт Йорк, Онт., де сидів на плятформі також і Артур Мієн, провідник консервативної партії, таке: Я не дбаю звідки чоловік або жінка прибуває до Канади, однак коли вони прибувають з інших як британських островів, то вони не мають права до бальоту через ціле життя покоління, якого вони представляють.

В цім числі поміщена довга стаття проф. Дмитра Антоновича на тему „Українське Мистецтво."

Вересня 1 — До Канади має прибути румунська Королева Марія. Її прибуття до Винніпеґу і плян вгощення її анґлійцями викликав між українцями деяке замішання. Про це буде згадка в цій колюмні пізніше.

Щоденник „Реджайна Лідер" в числі з 23 серпня стає в обороні українців з приводу нападу на них лондонським анґліканським епископом. Часопис каже, що він зовсім не годиться з епископом. Лояльність в Канаді, він каже, не кружляє тільки в Торонті і його околицях, але в цілій Канаді. Чужі народности в західній Канаді досі не зробили нічого такого, щоби звернути на себе увагу як нелояльні горожани, сказано в замітці. Перестаньмо взагалі говорити про якісь нелояльності — каже часопис.

Вересня 8 — Консервативні кандидати в своїх передвиборчих промовах виговорюють всякі очернюючі наклепи на українців.

Вересня 15 — З певним вдоволенням подано, що ліберальна партія здобула у виборах велику більшість послів і перебере уряд. Артур Мієн, провідник консерватів, провалився в Портедж ла Прері.

Анґлійський священик, Др. Е. Г. Олівер, обороняє українців як іміґрантів в Канаді.

Жовтня 13 — Хор О. Кошиця знову прибуває до Винніпеґу і виступить з концертами у Вокер Театрі листопада 19 і 20.

Жовтня 20 — На бенкеті лібералів в Форт Ґеррі готелю жовтня 12 в честь нового міністра іміґрації, Роберт Форка, сказано було похвальні слова про українців. Самий Форк сказав, що українці в Канаді це працьовиті й ощадні люди, та що завдяки їм прочищено в степових провінціях великі простори лісів.

Жовтня 27 — О. Івах пише про діяльність студентського кружка „Каменярі" в Саскатуні і про загальні збори цього кружка.

Листопада 3 — Жовтня 30 у Винніпеґу гостила через лише около шість годин румунська королева Марія і її дочка. Ґрупка винніпеґських українців, на власну руку і відповідальність, не маючи порозуміння з більшістю українських орґанізацій, вручили Р. В. Крейґови, заступникови зарядчика публичного прийняття королеви Марії, протест проти такого прийняття, подаючи за причину те, що румунський уряд переслідує, арештовує і розстрілює українців на Буковині.

Листопада 17 — Редакційна відповідь Укр. Голосови на його накид на К.Ф. в справі протесту проти прийняття королеви Марії. К.Ф. уважав, що краще такого протесту було не давати, бо він нічого не здобуде для українців. Укр. Голос протест обороняв.

Листопада 24 — П. І. Лазарович і О. Івах, голова і секретар Кружка Каменярі в Саскатуні, оповіщують, що підчас з'їзду при кінці грудня відбудеться контест в грі на скрипці. Перша нагорода 50 дол., друга 35 дол., трета 25 долярів.

Др. Ф. А. Рибак кандидує на шкільного троста з третої варди в Винніпеґу.

До міської ради кандидує адвокат Осип Дик, також з третої варди.

Грудня 1 — В містечку Торолд Савт коло Торолд, Онт., почтарем назначений українець, Михайло Мізинчук.

В Летбридж, Алта., в копальнях вугілля, згинули траґічною смертю три українці — В. Пітик, М. Юрик, і Ю. Українець. В копальні був вибух ґазу.

Вислід виборів до міської і шкільної ради в Винніпеґу показав, що українці в третій варді не вміють спільно помагати собі. Радним вибраний комуніст, Н. В. Колісник. О. Дик дістав 1,287 голосів. Др. Ф. А. Рибак, кандидат на шкільного троста, дістав 779 голосів. Вибраний Ґре мав 2,970 одинок.

Грудня 8 — До Винніпеґу прибув в днях Василь Авраменко, і виголосив тут довший реферат про українські народ

танки, пісні і мистецтво взагалі. Він має на пляні засновувати в Канаді школи танків. Найближчими його спільниками є І. М. Пігуляк, Юрій Гасан і П. Кухта.

Грудня 22 — О. Івах пише про діяльність студентського кружка Каменярі в Саскатуні. Кружок справді був діяльний, бо відбув поважне число відчитів, програм і представлень.

Грудня 29 — І. Коцан, бувший учитель в околицях Етелберт, Сифтон і Давфин, Ман., покинув презбитеріянську церкву, поїхав до Злучених Держав і там висвятився на українського православного автокефального священика. Його принято також до редакційного штабу журналу "Сіяч."

1927

Січня 12 — В неділю, січня 2, відбулось посвячення нової української католицької церкви в Винніпеґу, на розі вулиць Бойд і Артилері.

Січня 19 — Суддя в Форт Вилліям засудив М. Стовского, комуніста, на два роки вязниці в Стоні Мавнтейн за пробиття ножем Тимка Дурновського. При засуді суддя сказав: "Коли хочеш воювати ножем, ти мусиш вернути до Росії. В Канаді ми цього не будемо толєрувати." Бійка почалась з суперечки через Дім Просвіти в Форт Вилліям, якого комуністи хотіли забрати для себе. По відсидженню кари Стовского депортовано до Росії.

Лютого 2 — Судовий процес за православну церкву на вулиці Дизраелі аж тепер скінчився тим, що до неї мають право перші її парохіяни, не члени автокефальної православної церкви. Суд вирішив справу так після відклику програвших. Суддя сказав, що суперечка в цій громаді є домашною справою і вона повинна була бути полагоджена приватно, бо великої основної ріжниці між обома ґрупами нема.

Анонімний дописувач пише довгу рецензійну статтю про Вечір Українських Танців у Винніпеґу, січня 22, в салі Інституту Просвіти. Був це перший виступ молодих українських танцюристів, приготований Василем Авраменком.

Лютого 9—Дня 1 лютого відбулося в салі Штаймена, при вулиці Селкірк, величаве торжество отворення школи українських танців Василя Авраменка. Сказано було, що в одній ґрупі є 200 учеників, а інші ґрупи орґанізуються. Перша лекція першої ґрупи відбулася лютого 4. П. Кухта, орґанізатор, сказав між іншим, що школи українських танців є вже в Торонті, Вест Торонті, Ошаві, Форт Вилліям, Вест Форт Вилліям, Порт Артур і Кенорі. Курс покінчило вже понад 600 учеників. На цім торжестві промовляв і самий В. Авраменко, даючи історичне походження українського танку та його структуру.

Лютого 23 — В окрузі Етелберт номінованим кандидатом на посла до провінціяльного парляменту був Н. А. Григорчук. Іншого кандидата на номінаційній конвенції не було. Є чутка, однак, що з консервативної партії думає кандидувати П. Мельник.

Березня 2 — Василь Авраменко виголосив відчит про українські народні танки в Елмвуд, передмістя Винніпеґу, в Укр. Народнім Домі.

Березня 9 — П. Мельник повідомив редакцію К.Ф., що він кандидує на посла але з партії фармерської, не консервативної, як подано було в попереднім числі.

Березня 30 — Прибувши з родиною до Винніпеґу з України, Яків Мартин, каже, що большевики забрали від селянів всю їхню землю, а за те дають їм лише стільки, щоби не вмерли з голоду. В Канаді він думає набути той маєток, якого стратив на рідній землі.

Травня 4 — В окрузі Ґімлі виглядає, що буде аж три українці кандидатами на послів до провінціяльного парляменту. Ними є: М. Роєцький з незалежних, Е. Ґрабовський, і Др. Ф. Рибак. Ісляндці номінували Інґалдсона.

Квітня 30 в Амфітеатрі у Винніпеґу відбувся величавий виступ танцюристів учеників школи Авраменка. Взяло в нім участь понад 250 осіб.

Травня 11 — В окрузі Етелберт має відбутися друга номінаційна конвенція, щоби вибрати кандидата проти Н. А. Григорчука. Хто цим кандидатом буде, в цей час не відомо. П. Мельник свою кандидатуру відтягнув.

На Манітобськім Університеті студії кінчать цього року слідуючі: Панна Льоня Тацюк, Н. Бунька, Маруся Онофреїв, Л. Жесньовський, Ів. Роберт-Ковалевич, Олександер Ґеник.

На знимці, поміщеній в цім числі, Українського Студентського Кружка, є слі-

дуючі: Юрко Чура, А. Ковбель, А. Гаврилюк, Л. Жеребко, В. Ґорецький, С. Грицак, І. Неґрич, М. Турчин, А. Ласько, А. Яремій, В. Склепович, К. Василишин, М. Онофреїв, З. Новак, М. Рудик, В. Новак, Ю. Броник, Д. Ільчишин, М. Вавриков, Д. Сікорський, В. Боднар, М. Зюбрецький, Ф. Ґняздовський, М. Залозецький, Г. Гаврилюк, В. Яремій, Н. Бунька, Ів. Роберт-Ковалевич, Л. Тацюк, Др. І. П. Овсяник, Емілія Канчір, М. Батенчук, Наталка Будник.

Травня 18 — Богдан Губіцький, 12-літний скрипак, син панства Губіцьких у Винніпеґу, здобув чотири відзначень в музиці. (В часі бомбування німцями Лондону року 1940 він був вбитий).

Травня 23 — В. Авраменко зорґанізував школи українських народних танків в Саскатуні й Едмонтоні. Запрошено його виступити з танками на величавім святі з нагоди 60-ліття існування Канади як Домінії липня 1, 2 і 3.

Червня 1 — В Сифтон, Ман., відбулась номінаційна конвенція і вибрано П. Мельника незалежним кандидатом з округа Етелберт на посла до манітобського парляменту. Він буде кандидувати проти Н. А. Григорчука.

Українці в Винніпеґу орґанізують великий спільний мішаний хор для виступу на святі канадійської державности.

Червня 8 — В окрузі Роблин, Ман, кандидує з ліберальної партії учитель Д. Ростоцький. Проти нього є консерват, Нютон.

В окрузі Спрінґфілд кандидує з консервативної партії Теодор Стефаник.

В окрузі Ґімлі вибраний кандидатом українець Дмитро Дергак.

Червня 15 — Українці кандидати на послів до провінціяльного парляменту є слідуючі: Етелберт — Н. А. Григорчук, брекеніст, П. Мельник, незалежний; Емерсон — Д. Якиміщак, незалежний, Й. Кулачковський, брекеніст; Роблин — Д. Ростоцький, ліберал; Ґімлі — М. Роєцький, незалежний, Н. Бойчук, нез. проґресивний, Д. Дерґак, робітничо-фармерський; Россел — В. Лазарук, незалежний; Фишер — Н. В. Бачинський, брекеніст, Ілля Цюпак, фармерсько - робітничий; Спрінґфілд — Тео. Стефаник, консерват.

Червня 22 — Подано повну й остаточну лісту всіх кандидатів українців. Є їх 14. Всіх кандидатів в Манітобі є 153. До повище поданої лісти входять ще й оці: Емерсон — Т. Танчук; Роквуд — М. Слободяник.

До Винніпеґу загостив на короткий час Мирослав Січинський.

Липня 6 — Повідомлення, що з днем 1-го липня видавництво Канадійського Фармера перейшло в руки Гр. І. Курдидика, з Монтреалу. Змін в редакторськім штабі або в політичнім становищі часопису не буде.

У величавім святі 60-літного ювілею Канади беруть участь також винніпеґські українці. На великій плятформі, спеціяльно для цеї цілі збудованої в Асинибойн Парку, виступав хор під диріґентурою проф. Е. Турули і танцюристи В. Авраменка.

Липня 13 — Українець, Іван Стратійчук, назначений орґанізатором Пшеничного Пулу в Саскачевані.

Мирослав Січинський сказав у своїм відчиті на політичну тему, що українці програли в мировій конференції в Парижі тому, що орієнтувалися на чужих, не на свої власні сили. Гетьманці орієнтувалися на Німеччину, Петлюра на Польщу, Петрушевич на Австрію. Відчит відбувся в салі Собору. Предсідником був В. Свистун. Між ним і Січинським прийшло було до горячої перепалки над Петлюрою й його політикою.

Липня 14 — Товариство Українських Учителів відбуло свою річну конвенцію в Винніпеґу липня 14 і 15. Головою Товариства вибрано Андрія Данилейка, а секретарем остався П. Гуменюк. Гостем був М. Січинський. Промовляли також професор І. Боберський, Н. Бойчук, Т. Д. Ферлей, Е. Шклянка, пані М. Дима, І. Яців та інші. Товариство має 49 членів.

Липня 20 — Трупа українських танцюристів Авраменка разом з одним бандуристом іількома співаками хору Кошиця виїздить на обіздку по східній Канаді.

Липня 27 — Манітобський Університет покликав Др. Б. Диму до викладів в медичнім факультеті. Др. Дима є один з найкращих лікарів у Винніпеґу, хотяй йому лише 30 років. Свої медичні студії він побирав в цім університеті.

Серпня 2 — В редакційній статті говориться про витрачування сил українцями в Канаді на самогубну боротьбу. Сказано, що колиб українці в цій країні стояли обєднаними бодай в політиці, то з ними числилисьби інші народности й можнаб

Що Вам Треба Знати Про Поштові Оплати в 1952 Році

1. Кляси Пошта

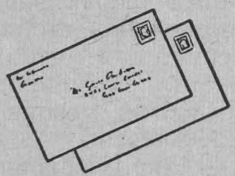

Особисті Листи та Бизнесова Переписка:

3 центи місцеве доручення (перша унція), 4 центи поза місцеве доручення (перша унція), 7 центів воздушна пошта (перша унція).

3. Кляси Пошта

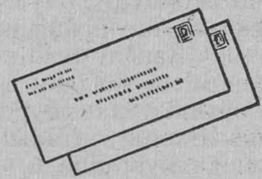

Друки (включаючи листи з побажаннями):

До індивідуальних осіб: 2ц. за перші 2 унції, 1ц. за дальших 2 унції. Заадресовані до "Гавзголдера": 1½ц. за перших 2 унції, 1ц. за дальших 2 унції.

2. Кляси Пошта

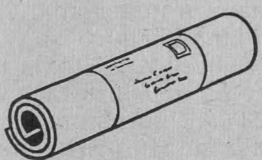

Часописи і Журнали Висилані Індивідуальними Особами:

1 цент за перші 2 унції, 1 цент за дальші 2 унції, 1 цент за додаткові 4 унції.

4. Кляси Пошта

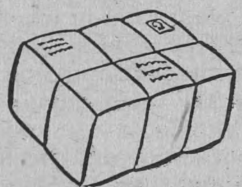

Пакунки висилані звичайною або воздушною поштою:

Зайдіть до вашого найближчого поштового уряду для зваження та докладного оплачення посилок.

РЕЄСТРОВАНА ПОШТА — 20 центів для забезпеки до суми $25; 35 центів для забезпеки для суми до $50; 35 центів для забезпеки до суми $75; 40 центів для забезпеки до $100.

CANADA POST OFFICE

Hon. G. Edouard Rinfret, K.C., M.P. Postmaster General — **W. J. Turnbull, Deputy Postmaster General**

мати більше впливу на урядові чинники.

Серпня 10 — З українських кандидатів на послів до манітобського парляменту потратили свої депозити: Н. Бойчук, Д. Дергак, І. Цюпак, В. Лазарук і М. Слободзянек.

Між дописами поміщено уривки з англійської преси про українські вози на величавих святкуваннях Домініяльного Дня з нагоди 60-ліття Канадійської Державностси.

В довгім звіті з конвенції українських учителів Манітоби, написанім М. Корецькою, подано вкоротці слідуюче: Учитель Малинюк сказав, що ріжні інституції серед українців у Канаді були зорґанізовані на першім місці завдяки праці учителів. Вони орґанізували бурси, Народні Доми, Рідні Школи, читальні, кооперативні склепи, муніципали, семинар у Брендоні, почти і т. п. Наші учителі були також першими послами до парляментів, заохочували наших дітей іти до вищих шкіл і університетів, і т. д.

Кілька інших учителів говорили про загально учительсські справи та про конечність діточого журналу.

Серпня 31 — Поміщено знимку й допись про Др. І. Верхомина, який покінчив на весні ц. р. медичні студії в Албертійському Університеті й одержав степень М.Д. Родився він в селі Маковисько, в повіті Ярослав, в Західній Україні. Тепер він є лікарем в Едмонтоні.

Вересня 21 — На першій стороні відозва до українського громадянства в Канаді з просьбою прийти з негайною матеріяльною поміччю українцям в Галичині й Буковині. Ці землі заляті катастрофальною повінню, і тисячі людей потерпіли надзвичайно великі втрати. Збіркою займеться Український Червоний Хрест в Канаді. Екзекутива його складається з слідуючих осіб: О. Дик — голова, Г. Підлубний — касієр, О. Г. Гикавий — секретар; директори — В. Балешта, пані Йонкер і С. Ковбель; контрольори — В. Босий, З. Бичинський, М. Стечишин.

В редакційній статті п. н. "Поможіть" закликається до жертв на поміч потерпівшим від повені.

Вересня 28 — На конвенції Анґліканської Церкви в Кінґстон, Онт., говорилося на тему поширення цеї секти між українцями. Конвенція рівночасно заявилася в резолюції проти впущення до Канади більше іміґрантів з континентальної Европи.

Жовтня 5 — В редакційній статті на тему "Справа Чужинецької Іміґрації" сказано, що в теперішний час серед анґлійців і в їхній пресі дуже багато говориться про іміґрацію і всюди панує та опінія, що Канада не повинна впускати більше чужинецьких іміґрантів. Виннипеґський щоденник "Фрі Прес" заняв інше становище. Він каже, що Канаді іміґрації потрібно, але з Британії вона може дістати лише по більшій части міщан, здібних до праці в бюрах і фабриках. Канаді потрібно рільників, щоби заселювали широкі степи, а для того здібні лише іміґранти з континенту Европи.

В. Авраменко виїхав з своєю трупою по Манітобі й Саскачевані.

Жовтня 12 — Укр. Червоний Хрест вислав 10-го жовтня першу поміч потерпівшим від повені в Старім Краю в сумі $2,000.

Листопада 9 — На поміч потерпівшим від повені в Старім Краю зібрано до тепер $5,367.62.

Листопада 16 — С. Бобівський кандидує на радного, а В. Г. Коман на шкільного троста в Винніпеґу.

Українці Винніпеґу відбудуть величавий карнавал в Олимпік Рінньк через цілий тиждень, починачи в понеділок, 21-го ц. м. Будуть виступи мішаного хору Інституту Просвіти, танки і т. п. Дохід піде на сплачення довгу на церкві в Ванкувер.

Листопада 23 — В цім і попередних та слідуючих числах подано в подробицях судовий процес проти вбійника Петлюри, Шварцбарта, в Парижі.

В цім числі поміщено початок „Опису Канади з перед 32 літ Др. О. Олеськова.

В другій секції цього числа відкрито Студентський Відділ.

Редакційний комітет складається з слідуючих: М. Ваврриків, Софія Дима, А. Колцун.

Листопада 30 — Збірка на поміч потерпівшим від повенів Старім Краю сягнула вже до суми $6,708.55.

Грудня 21 — В „Описі Канади з перед 32 літ" Др. О. Олеськів пише про Винніпеґ таке: „У Винніпеґу живе до десяти українських родин, по найбільшій части з Небилова, деякі вже там з три-чотири роки, і побудували собі там доми." Між цими міщанами є "Василь Яців, приїхав

у 1892 році, маючи в кишені 40 долярів. Тепер має хату в Винніпеґу вартости 165 долярів, дві корови і 120 долярів у касі." Є там також "Юрко Паніщак — приїхав без цента, тепер має хату вартости 200 долярів, корову і 220 долярів в касі." Іншими мешканцями є: Гнат Гмитришин, Лучка Кульчицький, Іван Барський, Юрко Рошко, Дмитро Видимович, Юрко Пайч.

Грудня 28 — В описах Др. Олеськова є добрі описи тодішного Саскачевану й Манітоби.

1928

Січня 25 — Управа видавництва К.Ф. повідомляє, що неправдивими є поголоски, що начеб то видавництво підлягає якимсь партійним впливам і мусить служити їм. Часопис Канадійський Фармер, сказано, є незалежним від політичних партій і служить тільки українському народови.

Проф. Н. Я. Григоріїв, прибувший з Европи, виголосив у Винніпеґу кілька відчитів про сучасне положення в Европі, особливо про положення на українських землях. Він є бувшим членом Української Центральної Ради.

Лютого 8 — Комітет Оборони Рідної Школи шле протестаційні телеґрами до Пілсудського і до Ліґи Націй проти польського винищування українських Рідних Шкіл у Галичині.

Лютого 22—Укр. Народний Дім влаштовує величавий концерт в театрі Плейгавс 19-го ц. м. Співає мішаний хор проф. Е. Турули і соліст Карлаш.

Лютого 29 — В Реджайні згоріла 26 ц. м. греко-православна церква Св. Юрія. Шкоду обчислюють на 10,000 долярів.

Між дописами є протестаційна допись з Папларфілд, Ман., в якій ґрупа визначніших громадян в тій околиці протестують проти нападів Українського Голосу на проф. Н. Григоріїва. На тій самій стороні є також довга відповідь У.Г. від самого таки проф. Григоріїва.

Березня 28 — Винніпеґські українці протестують проти засудження польським судом на кару смерти через повішення двох українців — Василя Атаманчука і Івана Вербицького, за мниме вбиття Собінського, польського прокуратора українських шкіл.

Квітня 11 — Оповіщено, що Сальомея Крушельницька, славна українська співачка з Европи, прибуває до Канади на концертові виступи. Вона тепер обіздить більші міста в Америці.

Дальший заклик до жертв на рятування Рідної Школи в Галичині.

Квітня 25 — На першій сторінці поміщено знимки двох визначних українок. Одна з них, це співачка Сальомея Крушельницька, яка виступала в Інституті Просвіти в Винніпеґу 21-го ц. м. Друга, це пані О. Кисілевська, яка була вибрана сенаторкою до польського сенату. Вона живо інтересується жіночим рухом в Галичині, і редаґує та видає жіночий часопис "Жіноча Доля" в Коломиї.

Травня 9 — При кінці квітня до Канади прибуло около 400 іміґрантів з Европи. Чи не більшість з них є українці. Всі вони підуть на фарми. Привезла їх залізнича компанія Сієнар.

Травня 16 — Стараннями Укр. Народного Дому в Винніпеґу відбувся величавий весняний концерт у Метрополітан Театрі. Великим мішаним хором диріґував проф. Е. Турула. В солях і дуетах ви-

ВЕРЕДЛИВА, ХИМЕРНА ДИТИНА

- ЗНОРОВЛЕНА
- МАЄ ЗАТВЕРДЖЕННЯ
- ВИРОЩУЄ ЗУБКИ

Дайте дитині "Бейбис Овн Таблетс", щоб принести негайну полегшу, яка вможливить лагідне заспокоєння. На них можна вповні полягати. Не "щось на спання", не має притуплюючих наслідків. Матері вживають їх вже понад 50 років. Купіть ще сьогодні пакетик у вашій аптеці. Коштує всього 30 центів.

BABY'S OWN TABLETS

ступали Я. Самотілка, пані Вергун, С. Сівек, О. Попель.

Травня 23 — Богдан Губіцький і його сестра Гонора здобули високі відзначення в музиці. Богдан студіює гру на скрипці, а Гонора фортепян. Обоє вони є учениками Тараса Губіцького, брата.

Травня 30 — В. Авраменко виїхав до Америки, де виступить на світовій виставі в Шікаґо.

Червня 13 — М. Лучкович, посол до Оттави з Веґревил, підніс справу засуду поляками Василя Атаманчука й Івана Вербицького в палаті послів. Бажання піднести цю справу в парляменті пішла від комітету українців у Монтреалі. Посол Лучкович сказав теж, що він одержав поважне число протестів з ріжних українських громад у Канаді проти того засуду. Міністер Дандюран відповів листом до п. Лучковича, що він мав у цій справі побачення з польським консулем, і що цей приобіцяв у неї вглянути.

Червня 27 — Посол М. Лучкович, з округа Веґревил, Алберта, виголосив у парляменті в Оттаві промову на тему іміґрації. В ній він подав короткий опис іміґранта з центральної Европи, кажучи, що він прибув сюди з жаждою землі й бажанням волі. Тому, що цей іміґрант працьовитий і ощадний, він є добрим іміґрантом.

Прибувши до Винніпеґу, посол Лучкович і тут говорив про іміґрацію. Він заявився проти того, щоби заманювати до Канади іміґрантів спеціяльних допомог тому, що це їх деморалізує.

Липня 4 — В редакційній статті п. н. "З ким і за що ми повинні боротися" висловлено думку, що ми, українці, повинні перестати боротися між собою і звернути більше енерґії на боротьбу проти тих впливів, які нам шкідливі. Сказано там при кінці: Борімося за наше існування, а не за нашу смерть.

Липня 11 — Пані Флоренц Рендал Лайвсей нараджувалася з українськими видавцями про видання повісти "Маруся" в перекладі на анґлійську мову. 15 літ тому вона не вміла по українськи ані одного слова, а тепер вона читає й пише нашою мовою без труду.

Серпня 15 — Посол Лучкович виборов фінансову поміч для малих рільничих вистав. До того часу домініяльний уряд помагав лише великим виставам.

Серпня 28 — Поміщено знимку й короткий життєпис Др. І. Лесика, першого українського дентиста, родженого в Манітобі, в місті Винніпеґу.

Вересня 12 — Богдан Губіцький здобув срібний медаль за найвищі марки в грі на скрипці середного степеня.

Вересня 26 — Канадійські українці довідалися, що польський суд уневажнив засуд Вербицького й Атаманчука на кару смерти, і що відбудеться нова розправа. Поміщено в редакційній заклик до збірки, щоби помогти справі.

Жовтня 3 — В містечку Сифтон, Ман., відбулася бійка в російській православній церкві. Припинила її прибувша з Давфин поліція. Винніпеґський щоденник Фрі Прес подає, що ранним ранком ґрупа українських православних зібралася коло церкви з деякою "зброєю," з наміром не впустити до церкви батюшку Данєльчука. Ці люди розломили двері й ввійшли в церкву. Коли прийшли вірні з своїм батюшком, тоді почалась суперечка. Прибувша поліція думала полагодити справу позволяючи обом священикам (Данєльчукови і о. Лещишинови) відправляти, та сейчас потім люди окружили одного з них і хотіли випхати його на двір. Тоді почалась бійка, кидання церковними річами, сварка і т. п. Поліція таки дальше настоювала на тім, що правити мають оба священики. Так і було. Одні пробували заглушити других.

Жовтня 10 — Церкви в Сифтон, через яку минулого тижня була бійка, вже нема. Російсько-православні українці розібрали її до самих основ, очевидно з наміром перенести її в інше місце.

Жовтня 17 — Новинка на першій стороні зі знимкою М. Грушки. Він став кореспондентом щоденника Фрі Прес, і подає ріжні вістки про громадську діяльність українців у Винніпеґу. До того часу він учителював у Саскачевані й Алберті, а в Злучених Державах дописував до часописів і брав курс в журналістиці в Каліфорнії. До Канади прибув 17-літним хлопцем з Буковини. При Фрі Прес він працює від червня.

Проф. Н. Григоріїв пише свої враження з поїздки по Канаді.

Жовтня 31 — Добра вістка для канадійських українців в тім, що польський найвищий суд рішив скасувати засуд Вербицького й Атаманчука на кару смерти, а на те місце відбути ще одну розправу, в новім комплеті.

SAFFLO

це новий канадійський улюблений олій

Чистий Сонішниковий Олій

для

ТІСТОЧОК
БІСКІТІВ
ТІСТ,
СМАЖЕНИХ СТРАВ
ПРИПРАВ ДО САЛАТ
КРЕМОВИХ СОСІВ

Листопада 7 — Тов. ім. Лесі Українки відбуло річницю в Укр. Народнім Домі в Винніпеґу, дня 27-го жовтня. Промовляли пані Йонкерова, пані Е. Ситник, Д. Гунькевич, С. Озеро, панна Е. Ясенчук, Др. П. Гуцуляк, Д. Якиміщак і С. Ковбель.

Листопада 14 — Понад тисячу українців на протестаційнім вічу в Інституті Просвіти, в Винніпеґу, 8-го ц. м., запротестували проти польських звірств над українцями в Галичині. З місцевих людей промовляв Т. Д. Ферлей, а секретарем був п. Демянчук. Віче ухвалило протестну резолюцію і її вислано до прем'єра Канади, Кінґа.

Повідомлення з Львова говорило про те, що 1-го листопада ц. р. в Львові польська поліція стріляла до 10,000-ного зібрання українців, які йшли на цвинтар. Поліція стріляла також в Академічний Дім. Около 160 осіб ранених. Поляки знищили "Діло," "Просвіту," "Маслосоюз," "Трибуну Батька Сокола" і багато інших українських установ.

Іншими промовцями були В. Свистун, ген. Сікевич, Е. Василишен, М. Угринюк, В. Босий, В. Дикий.

Д. М. Гунькевич кандидує на міського алдермена з незалежної робітничої партії.

Листопада 21 — Відбулося величаве протестаційне віче проти польських знущань над українцями українським зорґанізованим жіноцтвом у Винніпеґу.

Листопада 28 — Редакція К.Ф. одержала від УВО (Укр. Військової Орґанізації) точні інформації про польський вандалізм у Галичині. В них подано точний спис всіх понищених або ушкоджених знарядів у будинку щоденника "Діло," та подано їх вартість.

Вислід виборів до міської ради Винніпеґу показує, що кандидат Д. М. Гунькевич не є вибраний. Переміг його комуніст Н. Колісник.

Грудня 5 — Анґлійський щоденник "Ошава Дейлі Таймс" подає довшу новинку про відбуття в Ошаві, Онт., протестаційного віча. Ухвалено резолюцію, в якій висловлюється сильний спротив польському варваризмови.

Грудня 12 — Протестаційне віче відбуто також в Едмонтоні. Головним промовцем був посол М. Лучкович.

Повідомлення, що майно Інституту М. Грушевського в Едмонтоні в небезпеці.

Грудня 26 — У Винніпеґу засновано нове жіноче товариство п. н. Канадійсько-Український Жіночий Клюб. Воно буде філією Канадійської Жіночої Ради. Це перше товариство українок, яке буде приняте в склад цеї великої жіночої орґанізації. Вона складається з жінок ріжних етнічних ґруп у Канаді. Головою є пані А. Йонкер, заст. голови пані М. Баран, писарка пані Е. Ситник.

Грудня 9 відбувся величавий концерт Укр. Народного Дому в Винніпеґу в театрі Пелес. Програма була довга й багата. Мішаним хором диріґував префесор Е. Турула.

1929

Січня 2 — На першій стороні поміщено заклик від Комітету Рідної Школи у Львові, щоби жертвувати на поміч Рідній Школі в Галичині.

Василь Авраменко виїхав до Ню Йорку, щоби там відкрити кілька шкіл українських народних танків. Там він має навязати контакти з фільмовими компаніями з ціллю сфільмування українських танкових вистав.

Укр. Народний Дім у Винніпеґу ви-

ставив величавий концерт в Пелес Театрі, при вулиці Селкірк. Хором диріґував професор Е. Турула.

Січня 9 — На річних зборах видавничої спілки "Нешонал Прес" вибрано президентом і ґен. управителем Г. Курдидика. Начальним редактором став проф. В. Біберович, а редактором остався О. Г. Гикавий.

Січня 16 — В Саскачевані засновано Союз Українських Учителів Саскачевану. На перших зборах було 50 учителів. Ціллю цеї орґанізації є давати змогу учителям передавати свій досвід іншим учителям, щоби цим способом поліпшувати й побільшувати своє фахове знання. До заряду ввійшли: І. Шклянка — голова, Ів. Данильчук секретар і касієр, інші члени заряду — С. Б. Микитюк, В. Сарчук, Анна Чепесюк.

Січня 23 — В редакційній статті критикується міністра іміґрації Форка за те, що він ставить обмеження іміґрації з полудневої Европи, що включає й українців.

Січня 30 — На першій стороні головна новинка на тему дискримінації в іміґрації. Подана вона з приводу написання спільно Е. В. Біттієм і Сер Генрі Торнтоном, оба консервати, листа в цій справі.

Лютого 6 — Довга допись — "Відповідь на комунікат п. В. Свистуна," написано І. Трачем і Ілієм Мітенком.

Почав виходити новий український часопис — Правда і Воля, орґан Укр. Народного Дому в Винніпеґу.

Лютого 13 — В Едмонтоні відбувся в днях 8 і 9 грудня, 1928, перший український торговельний зїзд. Поважне число українських бизнесовців мали нагоду поділитися думками й враженнями про ріжні торговельні справи.

Лютого 20 — Аґроном К. Продан і Т. Боднар виїзджають з викладами на рільничі теми по всіх місцевостях у Манітобі, заселені переважно українцями. Головною темою їх поучень буде сіяння доброго збіжжя.

Винніпеґські українці, зорґанізовані в Центральнім Комітеті Оборони, відбули віче, щоби запротестувати проти відбирання румунською владою землі від буковинських українців під Румунією. В проводі Комітету є Ґ. Підлубний, Н. Кузьмук, Ґ. Маковійчук, Д. Равлик і Віктор Купченко.

Лютого 27 — Анґлійські часописи багато розписалися про відважне діло доглядачки хорих (норси) українського походження, пани Д. Гавриш, яка разом з лікарем відлетіла літаком серед ночі підчас бурі, з Едмонтону до Маноля, щоби доставити там хорим лік проти дифтерії. Хорі вже майже вмирали, а застрикнення ліку врятувало їм життя.

Вістка з Львова доносить, що польський суд таки засудив Вербицького на кару смерти.

Березня 6 — Повідомлення на першій стороні, що від тепер Канадійський Фармер буде виходити в збільшенім обємі— на 16 замість дотеперішних 12 сторін. Спеціяльними кореспондентами будуть Др. Осип Меґас і пані М. Дима.

Березня 13 — Це число К. Ф. вийшло вже на 16 сторін. Новими відділами є — Література і Мистецтво, З Жіночого Світу, Коротка Історія Саскачеванського Пшеничного Пулу, Гумор і Сатира, З Наукового Світу, і дві повісті.

Березня 20 — В цім числі є відділ Др. О. Меґаса п н. "Популярна Медична Наука." Пані М. Дима пише про Лесю Українку.

Березня 27 — Повідомлення, що від тепер в К.Ф. буде карикатурна сторінка, рисована Я. Майдаником. Буде це з життя "Штіфа."

Квітня 3 — Українець, Др. Буряк, з Редвей Сентер, Алта., назначений албертійським урядом урядовим лікарем (коронером) на північну Алберту.

В редакційній статті поборюється гетьманську орґанізацію "Січ" разом з її провідником, В. Босим. В ній вияснено що це таке гетьманщина як політична партія. Згадано також і те, що 8 і 9 липня, минулого року, в містечку Йорктон, Саск., машерували "Січовики" в одностроях подібних до пруських, і це викликало велике обурення серед мешканців. Що більше, в часі цеї паради, на йорктонській католицькій колеґії не було навіть і канадійського прапору. Колиб не поліція, то прийшлоб було до правдивого погрому.

Квітня 10 — В редакційній статті знову атакується "Січ" як орґанізацію, яка спинює пристосування української молодіжі в Канаді до канадійського життя, та ще й викликує недовіря в наших співгорожан британського походження. Цю нову орґанізацію поблагословив епископ Н. Будка.

Улекшіть Терпіння Перестуди

УЖИВАЮЧИ

КАНАДІЙСЬКИЙ НАЙБІЛЬШ ПОПУЛЯРНИЙ ЛІК НА ПЕРЕСТУДУ

MASON'S 49

На скору полекшу від перестуди, катару або запалення гортанки зажийте MASON'S 49.

Від першої давки приємні в смаку, легкі до зажиття, MASON'S 49 скоро дає полекшу розятренним, поіритованим горляним болонкам і звільнює нагромадження. Ви мусите дістати полекшу або зворот грошей.

Наша Ґарантія

Це спрепарування є позитивно ґарантоване дати пільгу. Коли по зажиттю половини фляшки такої не осягнулося, зверніть решту до свого аптикаря або до нашого бюра а ціна купна буде звернена.

Не відкладайте!

КУПІТЬ MASON'S 49 ЩЕ СЬОГОДНІ!

від

UKRAINSKA KNYHARNIA

656-660 Main Street Winnipeg, Manitoba

MASON'S 49

45c

75c

Квітня 17 — Винніпеґський адвокат Семен Озеро викликає на публичну дебату Василя Свистуна, голову Союзу Українців Самостійників. В листі до нього, п. Озеро висловлює думку, що хоче дебатувати над точкою, яка є головною засадою п. Свистуна й СУС — Хто не з нами, той проти нас.

Травня 1 — Канадійські українці гр.-католики мають нового епископа в особі Преосв. Василія Ладики. Є він ігумен василіянського монастиря в Едмонтоні. Походить з Дрогобича. Висвячення буде довершене в Винніпеґу.

С. Озеро одержав відповідь на свій визов від В. Свистуна, в котрім сказано, що "люди такими темами не цікавляться" і тому він не буде дебатувати.

Справа Взаїмної Помочі опинилася в суді.

В колюмні п. н. "Гумор і Сатира" поміщено дослівно лист, який починається так: "Я, Макарій Єрусалимський Патріярх і гетьман всіх православних церков в Канаді, взиваю пана Василя Свистуна на публичну дебату. Тема дебати має бути — чия катедра старша, моя чи його? Дебата має відбутися на самий Великдень, коло Свистунової катедри."

Травня 15 — Ольга Павлова здобула високі відзначення в меццо-сопрановім співі на винніпеґськім музичнім фестивалі. Її тепер 19 літ. Є вона дочка о. Божика.

В дописах пишеться про справу Взаїмної Помочі. І. Трач, член 1-го відділу, пише таке: "Початок до непорозумінь дав свого часу редактор Укр. Голосу і голова В.П."

Травня 22 — М. Грушка, кореспондент щоденника Фрі Прес, заручився з паннею Анною Барчук. Поміщено на першій стороні фотоґрафії обоїх.

Між дописами дискутується справу Взаїмної Помочі, яка тепер на суді.

Червня 5 — Посол М. Лучкович стає в обороні українських іміґрантів у Канаді. В своїй промові він відчитав листа, якого написав анґлійський епископ з Саскачевану, Джордж Е. Ллойд, до всіх протестантських проповідників у західній Канаді, де сказано: Чому ця західна країна має бути знову протягом трох літ занечищувана цими брудними, неграмотними, чісником смердячими та непожаданими пришельцями з континентальної Европи, як це було останними трома роками?

Посол Лучкович сказав, що Ллойд повинен бути засуджений на кару за такі писання, бо вони поширюють ненависть і розбиття канадійського населення. Замість того він повинен закликати своїх вірних давати іміґрантам помічну руку.

Українці в Винніпеґу заложили фінансову спілку п. н.: "Комершіял Інвестмент Ко. Лтд." В заряді є К. Данильченко, К. Продан і І. Рудачек. Спілка має домініяльний чартер. Ціль її є та, щоби українці мали нагоду через своїх людей вложувати гроші в великі промисли.

Червня 26 — Укр. Червоний Хрест дав тисячу долярів на Рідну Школу в Галичині, а 500 долярів на українських інвалідів.

Марія Ковбель, дочка Григорія Ковбля, в Монтреалі, покінчила Нормальну Школу в цім місті й одержала учительський цертифікат. Вона є першою українкою в східній Канаді з учительським цертифікатом.

Зі Злучених Держав прибув до Винніпеґу представник Рідної Школи в Галичині — Др. Лев Ясінчук, і в рефераті в Інституті Просвіти представив стан освіти українських дітей. Він сказав, що поляки роблять все можливе, щоби українську молодіж виховати в польському дусі. В наслідок його заклику в Винніпеґу має повстати Комітет Рідної Школи.

Анна Лютак одержала степень Б.А. з Манітобського Університету.

Липня 17 — В днях 11 і 12 липня відбулася в Винніпеґу конвенція українських учителів. Присутних учасників було около 30. Виголошено було кілька цікавих і інформативних відчитів. До заряду на слідуючий рік вибрано: голова — М. Ввриків, заст. голови — А. М. Гуменний, секретарка й касієрка — панна Анеля Чорнейко, заст. секр. — І. М. Сторожук.

В студентськім відділі поміщена стаття Вол. Тимошенка про Др. Івана Яціва, який здобув цього року на Університеті Мишиґан докторат прав. Темою його тези була аналіза радянської конституції в відношенню до справи автономії України.

Липня 24 — Оповіщено, що видавництво "Національна Преса" пічне видавати в анґлійській мові журнал "Да Ню Кенедіян."

Дня 14-го ц. м. в Едмонтоні висвяче-

но на епископа католицької церкви в Канаді Всч. о. Василія Ладику, ЧСВВ.

Довший звіт з учительської конвенції поміщений в цім числі. Отворив її голова А. М. Гуменний. Предсідником був А. Микитюк, а секретарями І. М. Сторожук і панна С. Дима. Першим промовцем був М. Кумка. Він говорив на тему: Українська література й преса для дітей. Пополудню панна Анеля Чорнейко говорила на тему: Хто винен за брак морального виховання дітей? Вона сказала, що тут винен не лише дім але й школа, бо вона замало часу присвячує науці моралі. Другого дня конвенції відбулася широка дискусія на кілька ріжних тем відносно учительської праці.

Липня 31 — Повідомлення, що Національна Преса перенеслася до власного будинку під числом 293 Маркет Аве. До тепер вона була при 120 Кінґ Ст.

В неділю, липня 21, в католицькій церкві св. О. Николая відбулася інтронізація нового епископа, Преосв. В. Ладики. Проповідь виголосив епископ Богачевський, з Філяделфії. Вечером того самого дня відбувся концерт у театрі Вокер.

Серпня 21 — В суботу рано, серпня 18, до Винніпеґу прибула сенаторка пані Олена Кисілевська. Слідуючого дня, в неділю, відбулося величаве приняття для неї в салі Читальні Просвіти, заряджене жіночими орґанізаціями в місті. Пані Кисілевська плянує остатися в Канаді через кілька тижнів, щоби познайомитися з тутешним життям українців. В цьому числі поміщено редакційну статтю п. н. Дорогий Гість — з приводу гостини в Канаді пані Кисілевської.

Серпня 28 — В цьому числі поміщено зміст промови Івана Зварича, в імені Укр. Стрілецької Громади, в честь пані Кисілевської. Є також обширний опис приняття її жіночими орґанізаціями.

Вересня 11 — Ліста жертводавців показує, що досі зложено на Дім Українських Інвалідів у Львові суму $4,080.84.

Допись у цьому числі про відвідини пані О. Кисілевської в Кенора, Онт.

Серпня 24 виїхав з Едмонтону до Европи молодий, 17-літний скрипак, Володимир Головач, на студії музики в Відню, Австрія.

Вересня 8 виїхав з Винніпеґу до Лондону молодий скрипак Михайло Кучер. Там він буде студіювати дальше музику в лондонській Королівській Консерваторії. Він здобув стипендію Королівської Колеґії Музики в Лондоні.

Вересня 18 — Оповіщення, що в Давфині відбудеться 27 ц. м. перший фармерський зїзд північної Манітоби. Заряджує його заряд Укр. Народного Дому. На нім будуть промовляти: К. С. Продан, Н. Григорчук, В. Польовий, А. Т. Вавринюк і Н. І. Данильченко.

Вісті з Европи говорять, що Укр. Військова Орґанізація виконала замах на польського міністра Квятковського і ґрафа Голуховського, висадила в повітря динамітом головний виставовий павільон у Львові, спалила стовпи з польськими державними прапорами і підпалила головний залізничий двірець. Поліція арештувала багатьох осіб, членів УВО.

Інше повідомлення каже, що польський уряд заборонює українцям Рідні Школи.

У цьому числі поміщено статтю О. Кисілевської п. н. Дещо про Жіночі Орґанізації в Галичині.

Вересня 25 — Старанням Читальні Просвіти в публичній бібльотеці Карнеґія, при вулиці Виллям, у Винніпеґу, започатковано український відділ з українськими книжками.

Жовтня 2 — В редакційній статті дискутується справу перепису населення, який відбудеться в році 1931. Сказано там, що статистики в Оттаві записують українців як поляків і росіянів, бо в цих країнах вони родилися. Канадійські українці повинні протестувати проти цього, каже редакція.

Жовтня 16 — Стефанія Ґолембйовська покінчила з світлим успіхом школу музики на пяно в Монтреалі. Родилася вона в Галичині, а до Канади прибула з родичами дитиною.

В цьому числі, на жіночій сторінці, поміщено велику знимку головного відділу Тов. Канадійсько-Українського Жіноцтва з представницями анґлійських жіночих орґанізацій. На знимці є також і сенаторка О. Кисілевська.

Жовтня 23 — Галя Стратійчук, дочка панства І. Д. Стратійчуків з Кемсек, Саскачеван, виграла медаль Ґенерал-Ґубернатора за найвищі марки в студіях одинадцятої кляси в протягу цілого року. Найвищі марки в провінції вона також мала і в кінцевих іспитах.

Жовтня 30 — Молодий скрипак, Іван Кучмій, з Винніпеґу, здобув найвищі мар-

ки в музичному іспиті — 155 з усіх 159. За це його нагороджено золотим медалем, а також і стипендією на три роки студій в Королівській Колеґії Музики в Лондоні. Він також і прекрасно грає на пяні.

Д. П. Демчук, секретар фармерського зїзду в Давфині, дає обширний рапорт про цей зїзд. Учасників було поважне число. Були це свідомі українські фармері з околиць довколо Давфину — Веллей Ривер, Сифтон, Етелберт, Келд, Галич, Венло, Ешвил, Винніпеґосис, Дрифтінґ Ривер і т. д. На ньому виголошено кілька добрих промов ухвалено ряд резолюцій, і вибрано комітет для заряджження такого зїзду слідуючого року.

Український Студентський Кружок дає звіт з своєї діяльности за цілий минулий рік. Членів Кружок має 63. За рік відбуто багато сходин, кілька дебат, дискусій, відчитів та забав. Головою Кружка на 1929-30 вибрано Стефана Грицака, студента рільництва.

Листопада 6 — Юрій Ковальчук, з Гекет, Алта., виграв на кінських перегонах в Нюмаркет, Анґлія, 80,000 долярів. Є він по заняттю залізничим секційним форменом.

Листопада 13 — В неділю, 3-го ц. м., помер у шпиталі в Етелберт, широко знаний і поважаний в західно-північній Манітобі фармер, Павло Гикавий, у віці 48 років. Був він сином Григорія Гикавого. В околиці Ґарленд, де фармерував через 28 років, був одним з найбільще провідних людей.

Грудня 24 — Укр. Народний Дім у Винніпеґу виграв судовий процес, у якому змагався він проти орґанізації громадських осередків, зорґанізованої В. Свистуном. Річ була в тому, що нова орґанізація підшивалась під назву Союз Українських Народних Домів.

1930

Січня 8 — Заряджений Укр. Народним Домом у Винніпеґу Всеукраїнський Просвітно-Господарський Зїзд відбувся в Винніпеґу в днях 30 і 31 грудня та 1 і 2 січня. Учасників було багато, і з ріжних частин цілої Канади. Було багато добрих промов і гадок висловлених ріжними людьми. В одній з ухвалених резолюцій проситься домініяльного уряду не обмежувати іміґрації українців до Канади. В іншій протестується сильно проти комуністичної пропаґанди в Канаді. Вибрано було також центральний заряд Союзу Українських Народних Домів у Канаді.

Січня 15 — В цьому числі поміщена в цілости промова К. С. Продана, виголошена на зїзді.

Січня 22 — Подано в цьому числі звіт з другого дня зїзду. Є це майже самі привіти від ріжних українських околиць.

Січня 29 — Дальший тяг промов на зїзді. Говорили: М. Слободзян з Фрейзервуд, Ф. Тацюк, М. Чіпар, Н. Данильченко.

В цьому числі подано також і звіт з жіночої секції зїзду.

Лютого 5 — Дня 2-го ц. м. відбувся величавий концерт в Інституті Просвіти з нагоди осьмої річниці існування й діяльности цього Інституту. Між визначними гостями були мейор Винніпеґу, полк. Р. Вебб, К. С. Продан як представник прем. Брекена, та ґубернатор Манітоби, Дж. Д. МкҐреґор. Концертовою програмою проводив проф. Е. Турула. Першим бесідником був проф. В. Біберович. Промовляли представники ріжних міських орґанізацій та інші.

Лютого 12 — Гр. Кузь, один з співробітників у "Національній Пресі," виїздить на кольонії з відчитом на тему орґанізування Ліґи Британських Українців.

Березня 5 — В неділю, 2-го ц. м. в Інституті Просвіти відбулося віче, на якому промовляли люди, недавно прибувші до Канади з під комуністичної окупації українських земель. Вони оповідали страшні події.

Березня 12 — В редакційній статті дискутується справу потреби орґанізації "Ліґа Британських Українців." В Винніпеґу вже завязався ініціятивний гурток для почаття орґанізування такої орґанізації. Підставою, як сказано в статті, до такого діла, є те, що канадійські українці цікавляться дуже европейською українською політикою, а на канадійську політику вони байдужі. Молоде покоління, виростаючи в такому політичному оточенню, буде терпіти в свойому життю, бо воно не буде добрими канадійцями.

Ціллю Ліґи Британських Українців малоб бути: плекати правдивий дух канадійського патріотизму в молодих українцях, без огляду на їх релігійні приналежности. Ліґа має бути непартійною. Вона

має ширити ідею британського демократизму, а щодо України, то Ліґа має засаду стреміти до того, щоби вона була також демократичною, так як Британія, і щоби вона була під протекцією Британії.

При кінці статті закликається громадянство до дискусії цеї справи.

Березня 26 — В редакційній статті порушується справу перепису населення, який буде переведений слідуючого року. Підкреслюється те, що українці повинні записувати себе як українці, не австріяки, поляки, русини, буковинці і т. п.

Винніпеґські українці відсвяткували Свято Шевченка величаво в театрі Плейгавз. Хор і орхестра були під диріґентурою проф. Е. Турули. Був це один з найкращих Шевченківських концертів в історії місцевих українців.

Квітня 2 — Новостворена Ліґа Британських Українців стрінулася з опозицією з кількох ріжних сторін. Виступили проти неї поляки, бо добачують в ній загрозу рішенню Ліґи Націй відносно Галичини; виступили проти неї большевики, на підставі, що Ліґа хоче віддати Україну Британії; виступив Союз Українців Самостійників, подаючи за причину те, що Ліґа вплине неприхильно на процес проти проф. Єфремова.

Квітня 9 — В редакційній статті сказано, що українське громадянство в Канаді й Америці дуже зацікавилося Ліґою Британських Українців. Дуже велике число людей вірять в те, що Україна булаб самостійною і вільною державою під британською протекцією. Це є якраз головною засадою Ліґи.

Квітня 16 — На редакційній стороні поміщено довшу статтю, написану "М. Б.," де між іншим сказано таке: "Отож для України, як будучої держави, політичний союз з Вел. Британією у відповідній формі мавби велике значіння, бо творивби для України ґварантію незайманости з боку Росії, Польщі й Румунії."

В дописах люди з ріжних околиць пишуть про відчити Гр. Кузя на тему Ліґи Британських Українців.

При Укр. Нар. Домі в Винніпеґу зорґанізовано Кружок Української Молоді. Головою є Михайло Рудик. Почесним головою є Др. М. Мандрика. Члени сходяться на лєкції й виклади кожної пятниці.

Ви Також Можете Почуватися як Новонароджена Особа

Добре спання ночею може бути все, що ви потребуєте, щоб почуватися і виглядати роками молодшим. Це є особливо правдивим, коли часове затвердження вибиває вас зі сну, спричинюючи вам виглядати змученим, обезсиленим і нервовим.

І на таке Beecham's піґулки доказали себе дійсним приятелем. Це чисто рослинне средство спричинює не лише легке наскрізь порушення у внутренностях але також звільнює докучливі нагромаджені ґази.

Купіть Beecham's піґулки у свойого аптикаря.

Beecham's VEGETABLE LAXATIVE Pills

Квітня 30 — Дня 24-го ц. м. відбулася в Народному Домі в Винніпеґу конвенція українських учителів. Учасників було около 20. Головним промовцем був Павло Никорчук, учитель з Комарно, Ман. Він говорив про учительські труднощі, головно в тих околицях, де люди вимагають громадської праці, але самі поділені на ріжні ґрупи—політичні й релігійні. Конвенція теж дискутувала над продовженням шкільного віку поза 14 років. Учителі погодилися на те, що кожний повинен учити української мови по четвертій годині. Декілька учителів більше революційного духа викликали були заворушення тим, що втягнули справу старокраєвої політики на конвенцію. Однак велика більшість учителів відкинула цей внесок.

Квітня 24 виїхав з Винніпеґу широко відомий і шанований о. Петро Олексів, тутешний парох гр.-кат. церкви через довгий ряд років. Виїхав він у східну Канаду.

Травня 7 — В підрядній редакційній статті дискутується вартість приятелів українського народу серед наших співгорожан анґлійців. Таких приятелів нам дуже потрібно, сказано в статті. Згадано також те, що коли видавці Канадійського Фармера почали поширювати ідею Ліґи Британійських Українців, поважне число анґлійців у Канаді заінтересувалися цею справою та взагалі українським народом і його стремліннями до незалежности.

Травня 14 — До Канади прибув на днях Др. Микита Шаповал, визначний громадський діяч, з Праги. Він має на пляні обїхати Канаду з відчитами.

Травня 21 — У цьому числі поміщена стаття О. Кисілевської п. н. Завдання Орґанізованого Жіноцтва.

Травня 28 — В Килдонан Парку в Винніпеґу відбулося державне свято з нагоди Вікторія Дей, в якому брали участь ріжні етнічні ґрупи, між ними й українці. Молоді українські танцюристи найкраще пописалися. Щоденник Фрі Прес написав про українців окрему редакційну статтейку.

Червня 11 — Степан Білінський, урядовець при Збіжжевій Біржі, дістав назначення на становище домініяльного інспектора збіжжя. Через довший час перед тим він учителював.

Червня 18 — Т. Келлі Дикинсон, дописувач до К.Ф. на тему фінансів, пише про свою подорож до Европи. Одною з причин його поїздки в Европі було те, щоби засягнути опінії визначних політиків про справу незалежности України по лінії Ліґи Британійських Українців. Пише він у своїй статті, що в Европі цею справою цікавиться велике число видних людей в ріжних верствах, як анґлійці так і інших народностей.

Червня 25 — Український фармер, Николай Федорук, живучи на фармі 25 миль від міста Йорктон, Саск., дальше їздить волами. Коней він не хоче, бо вони небезпечні. Був він на днях у Йорктоні, та спокійно їхав собі волами головною вулицею. Він не дивився на нікого, а на нього глядiло сотки людей. Федорукові 70 років.

Панна Галя Борислава Гаврилюк покінчила університетські студії й одержала степень Бечелор оф Сайнц (B.Sc.). Є вона діяльною членкинею Студентського Кружка, та працює й в інших товариствах.

Др. І. Яців, покінчивши в Енн Арбор, Мишиґан, правничі докторські студії, прибув до Винніпеґу відвідати своїх родичів і знайомих.

Вишкіл в догляданню хорих у Ст. Джосеф'с Шпиталю в Винніпеґу покінчило дві українки — Єлисавета Чорнейко і Марця Свистун.

Липня 2 — Ще одна молода українка, Наталя Сікевич, покінчила університетські студії й здобула степень Бечелор оф Сайнц.

Липня 9 — Липня 15 Манітоба святкує 60-літний ювілей свого заснування як провінція. Дня 4-го ц. м. відбулася через радіостацію СКУ програма українських хорових виступів. Промовляв також по українськи ред. О. Г. Гикавий.

Липня 16 — Радіостація СКУ заанґажувала на виступи кожної середи Український Артистичний Хор під управою Я. Самотілки.

Липня 23 — У редакційній статті п. н. Чи Вистарчить Бути Українцем? сказано між іншим таке: "Канадійські українці не забули й не забудуть так скоро своїх обовязків супроти Старого Краю, однак вони зачинають чимраз краще розуміти, що одинокий шлях до поможення Старому Краєві, це здобуття політичної й економічної сили в Канаді."

До Канади з Европи прибуло досить

поважне число українських іміґрантів. Подано їх імена й прізвища.

Липня 30 — Українці в Виннипеґу відбули 20-го ц. м. велике протестаційне віче в Читальні Просвіти. Отворив його голова Комітету Оборони Українських Політичних Вязнів, П. Барицький. Віче висловило сильний протест проти польських знущань над українцями в Галичині, особливо проти арештування студента, Романа Біди й його товаришів у Львові. Промовляли: о. Ст. Семчук, В. Топольницький, Павлюкевич та представники міських товариств і орґанізацій.

Серпня 6 — Послом з округа Веґревил до доміняльного парляменту знову вибрано українця, М. Лучковича. Кандидувало цим разом чотирох українців: Е. Михайлюк з округа Атабаска, Алта.; В. Свистун з Мекензій, Саск.; Кобзар з Прованшей, Ман.; і М. Лучкович, з Веґревил, Алта. В виборах 28 липня консервати вибрали 139 послів, ліберали 86. Премієром став Р. Б. Беннет.

Вересня 3 — В редакційній статті говориться про недавне оповіщення Сер Ґенрі Торнтоном, президентом Канадійських Національних Залізниць, що в західних трох провінціях — Манітобі, Саскачевані й Алберті, будуть відбуватися кожного року компетиції між ріжними околицями в поступі рільничому, громадському, культурному і т. д. Нагороди будуть у сумах $1,000, $500 і $250. Ці суми мають бути зужиті на добрі громадські цілі. Компетиції триватимуть пять років, і в них можуть брати участь тільки неанґльо-саксонські околиці.

Мішаний хор проф. Е. Турули виступав на конвенції лікарів з британійської імперії, в готелі Форт Ґеррі, в Виннипеґу.

Вересня 10 — Олекса Мельничак, українець з Кемден, Ню Джерзій, винайшов літаючий двоколесник. Машина держиться в повітрю при помочі ґазу в збірнику, а летить за порушуванням пропелерів руками.

Мельник дістав за винахід патент.

Вересня 1 — Богдан Губіцький, брат і ученик Тараса, здобув золотий медаль за іспит у музиці й грі на скрипку. Попередно він здобув кілька інших високих відзначень.

У цьому числі, на стороні 4, подано начерк статуту Ліґи Британійських Українців, якого ухвалено було на зборах у місточку Давфин, Ман. Усіх точок є 22. Коротко, в них висловлено слідуючі цілі: зєднання в одну сильну цілість усіх українців у світі, без огляду на їх реліґійні й політичні погляди; усунення переслідувань українського народу на його рідних землях; предложення Британії пропозиції допомогти українському народови визволитися з неволі й бути під її протекторатом.

ВКУШЕННЯ

Ужалення й Задраснення

Скоро позбудьтеся ужалення "хитрої" оси, вкушення комахи, задраснення при помочі Dr. Chase's Ointment. Усмирює і гоїть. Відзаражуючий і лікуючий. 69ц.

Економічна міра, шість разів так велика, $2.23. 35

DR. CHASE'S Antiseptic OINTMENT

Жовтня 8 — У цьому, як і в кожному попередному та в наступних числах, поміщено багато дописів з ріжних українських околиць, де відбулися відчити з рамени Ліґи Бритійських Українців.

Жовтня 22 — Подано в новинках, що до Ню Йорку прибув з Европи співак Михайло Голинський. Кінчив музичні студії в Італії, а виступав у ріжних великих европейських містах як оперовий співак. Прибув до цього континенту на запрошення своїх приятелів.

Листопада 5 — В околиці Шандро, Алта., помер Стефан Шандро, у віці 72 років. Прибув він туди з двома братами 32 роки тому. Околицю названо по їх прізвищу.

Листопада 12 — В редакційній статті звертається ще раз увагу на польські знущання над українцями в Галичині, які дальше провадяться, помимо протестів з Канади й Америки.

Листопада 19 — Оповіщено, що Т. Д. Ферлей кандидує на алдермена з третої варди, а П. Павлюкевич на шкільного радного з тої самої варди.

Листопада 26 — На першій стороні поміщено знимки двох українських кандидатів — Т. Д. Ферлея, на міського радного, і П. Павлюкевича, на шкільного радного. Оба вони кандидують у третій варді. На редакційній стороні поміщено довший заклик до виборців у третій варді піддержати своїх кандидатів.

Грудня 3 — Українське жіноцтво Винніпеґу відбуло в Інституті Просвіти протестаційне віче. Воно висловило сильний протест проти дальших польських знущань над українцями в Галичині. Промовляли пані М. Дима, Др. І. Ґуляй, пані Мензі та інші. Зібрано $120 на УВО.

В цьому числі подано також новинку про просьбу українців у Римі до Папи, щоб він вплинув на польський уряд у справі знущань над українцями. Підписав телеґраму Евген Онацький, бувший секретар Першого Українського Парляменту.

Редакційна стаття говорить про Фрі Прес, винніпеґський щоденник, який помістив обширне інтервю з польським консулем у Винніпеґу про знущання над українцями в Галичині. Консуль Звольські сказав, що польський уряд мусить це робити, для охорони українців від большевиків. Він сказав, що жадного терору в Галичині не було й нема.

Вислід міських виборів у Винніпеґу такий: оба українські кандидати перепали, бо наші виборці не пішли голосувати так численно як повинні були піти.

Грудня 10 — Міська рада Келґарі, Алта., прийшла до заключення, що найкращою розвязкою теперішного безробіття в Канаді є депортація всіх чужинців.

Грудня 24 — Оповіщено, що з початком нового року Канадійський Фармер буде виходити в такому обємі й по тій самій передплаті два рази на тиждень.

1931

Січня 14 — Мих. Ґлушка в дописі пише про компетицію сільських громад у муніципалі Росбурн, Ман. В цій компетиції в цьому муніципалі взяло участь 5 шкільних дистриктів. Помагали в зорґанізуванню й приготуванню концертового виступу в Народному Домі в Піч Лейк учителі М. Гнатюк, М. Г. Гикавий і панна Л. Шуманська. Була велика вистава всякого ручного мистецтва, збіжжя, ярини, насіння, печива, малюнків і т. п. Судді на чолі з Др. Мекаєм обіхали околицю й оглянули більші господарства українських фармерів, а в четвертій годині пополудні всі зійшлись до Народного Дому. Було це 16-го жовтня, 1930. Там оглядали вони виставу, потім відбулась спільна вечеря, а відтак були концертові виступи. При кінці грудня повідомлено тутешний комітет, що околиця Росбурн здобула перше місце на Манітобу і одержала тисячу долярів надгороди, дарованих компанією Сіенаром.

Січня 28 — У цьому числі подано повний результат Компетиції Громадського Поступу. В Манітобі першу надгороду здобула околиця Росбурн, другу німецько-менонітська околиця Гановер, трету німецько-менонітська околиця Райнленд, а четверту українська околиця Етелберт. В Саскачевані перше місце здобула німецька околиця біля Реджайни, друге німецько-менонітська околиця біля Саскатуну, трете мадярська околиця Бекевар, біля Киплінґ і Калдер, та українська околиця біля Йорктону, четверте українська околиця Редбері. В Алберті першу надгороду дістала українська околиця Норма, другу скандинавська околиця Лойд Джордж, трету українська околиця Пайнс, четверту німецько - українсько-скандинавська околиця Либерті.

Лютого 4 — Др. Вилліям Ф. Дей, канадійський лікар, відбув поїздку по Галичині, і бачив на власні очі наслідки польської пацифікації.

Микита Шаповал, відбувши поїздку по Канаді а відтак по Америці, повернув до Европи. На цьому континенті він мав намір заснувати великий український часопис.

Лютого 11 — Укр. Народний Дім у Винніпеґу відбув річні збори. Звіти членів заряду ствердили, що в бібліотеці є 1,717 книжок, за рік прибуло до каси $6,-308.31, загальне майно Дому вартує $33,-823.91, довгу є на суму $10,709.34, ґардероба вартує понад $3,000, до Рідної Школи учащає 45 дітей, за рік улаштовано 9 концертів і три представлень, а членів є 209. До заряду вибрано слідуючих: голова — О. Бабинець, секретар — О. Г. Гикавий, фінансовий секретар — В. Музика, бібліотекар — А. Буряник, голова драматичної секції — В. Казанівський.

Лютого 18 — В редакційній статті обговорюється обширно "Жалобу Британських Послів," де сказано, що 62 посли до британського парляменту в Лондоні піднесли справу польської пацифікації перед парляментарною сесією й урядом. Прочитано було також петиції українців до Ліґи Націй з висловами просьби о спинення цієї кари над українським народом у Галичині.

Березня 4 — В містечку Веґревил, в

Алберті, комуністи пробували зробити велику демонстрацію проти безробіття, та вона їм зовсім не вдалася. В часі приготування до походу в ТУРФ-домі через вікна посипались яйця з вонючими бомбами, а червоний прапор турф-домівців подерто на шматки. Коли комуністи почали втікати з салі, на них зроблено ще одне "яєчне бомбардування." В містечку Ту Гилс їх похід також розбито, і подерто "червону шмату."

Березня 11 — Українці Винніпеґу радіють з того, що вони добре railописалися на виставі ручних робіт, зарядженій в Годсон Бей склепі манітобським відділом Канадійського Товариства Ручних Робіт. Участь у ній брали британці, французи, ісляндці, норвежці, шведи, греки, швайцарці, румуни, мадяри, чехи словаки і — українці. Всі глядачі признавали, що українські вишивки є найкращі. Другі по них були індіянські. Була там також і українська хата, в мініятурі. Всі дуже нею цікавилися.

Березня 13 — З цим числом Канадійський Фармер починає виходити два рази на тиждень. Величина числа зменшена до 8 сторін.

Березня 17 — Українська Елєваторна Спілка має бути зліквідована. На основі петиції від Я. В. Арсенича й Ф. Гіпа, адвокатів, суд позволив головним шеровцям вглянути в книжки Спілки.

Др. Джан Мекай, директор Манітобської Колеґії, сказав на зібранню Торговельної Ради в Винніпеґу, що українці є примірними горожанами, бо вони працьовиті, витревалі, ощадні й поступові. Це він знає з досвіду оглянення їх в ріжних кольоніях в західній Канаді підчас Громадської Компетиції.

Березня 20 — В дописах кілька голосів про те, що українські фармері розчаровані й огірчені з несподіваного й наглого закриття Укр. Елеваторної Спілки, в якій велике число фармерів мали вложені гроші.

Березня 24 — Я. К. Білінський, молодий український студент вищої школи, здобув першу нагороду в контесті красномовства в Норт Бей, Онт. В контесті брали участь найкращі промовці студенти з північного Онтеріо.

Антін Ковбель покінчив на Манітобському Університеті студії в інжинірстві й одержав дипльому. Є він сином С. Ковбля.

Березня 31 — У цьому числі, на редакційній стороні, поміщено довшу статтю на тему перепису населення, яке відбудеться літом. Поучується людей, щоб записувалися як українці, не росіяни, австріяки чи що ін.. На питання "Звідки ви прибули до Канади?" треба відповідати — "З України," не "з Польщі," бо в такому случаю записується людину як поляка.

Михайло Юрійчук, з Ґімлі, Ман., пише в дописі про те, як то місцеві комуністи обманули його. Вони підмовили його, щоб дав акер землі на своїй фармі на будову Дому, в котрому не мало бути ніякої політичної роботи, лише культурна. Сейчас по побудуванню Дому почали приїздити туди комуністичні провідники — Попович, Навізівський, Колісник та інші, з своєю політикою.

Квітня 3 — Данило Будка, співредактор К.Ф., вибраний головою Інституту Просвіти в Винніпеґу.

В цьому числі подано цифри про вартість Української Елєваторної Спілки, я-

"MECCA"
OINTMENT

Є РОДИННИМ ПРИЯТЕЛЕМ

Уживайте „МЕССА" на врізання — попечення — рани — чираки — екзему.

Мecca заощаджує вам грошей. Вона коштує лиш 35ц. пуделко.

Питайте за средствами на геморої́ди Mecca Pile Remedies.

На Грудні Простуди зробіть обклад 1 часть муштарди і 6 частей "Мecca."

ку звинено. Ця вартість виносила на суму $80,510.02, разом з елєваторами й двома хатами. Подано, що від року 1922 до 1929 Спілка мала зиску $30,936., а втрат $26,956.

Квітня 7 — ТУРФДім у Веґревил, Алберта, збанкротував через брак доходів і перейшов в руки ресівера.

Квітня 24 — Гр. Курдидик заявляє, що стан Укр. Елеваторної Спілки був такий, що не було потреби її ліквідувати.

Квітня 28 — В Лондоні заснувалось Українське Інформаційне Бюро. Урядником його є Я. Макогін, з Бостон, який обіхав Галичину з Др. Деєм минулого року й оглянув пацифіковані українські села.

Квітня 22-го в Читальні Просвіти відбулося засідання делеґатів ріжних українських товариств у Винніпеґу в справі катедри української мови на Манітобському Університеті.

Травня 8 — Оповіщено, що судова рорзправа над ліквідацією Укр. Елєваторної Спілки скінчилася. Підчас свідчень показалось, що рахункові книжки Спілки були нарушені, та що управа програла більшу суму грошей на біржі.

Др. Мекай, голова суддів у Контесті Громадського Поступу, промовляв до великого зібрання на спільному концерті в Читальні Просвіти в Винніпеґу. Між іншив він дав українцям кілька заповідей, яких вони повинні придержуватися. Він сказав: не забувайте, що ви є українці, що ви походите з української нації. Будьте з того горді, бо маєте на те добру причину. Ваш нарід воював через довгі часи на своїх рідних землях, щоб здержувати дикі азійські орди. Ви в Канаді заслуговуєте також на велике признання за ваші піонірські здобутки. Ви помогли розвинути й збудувати західню Канаду.

Травня 12 — Посол з округа Веґревил, М. Лучкович, промовляв у домініяльному парляменті в Оттаві про польські звірства в Галичині. Він домагався від уряду Канади, щоб він поставив домагання Лідзі Націй провести повне розслідження польської пацифікації й припинити цю середно-вічну тортуру людей.

Лучкович промовляв довше як приписаних 40 хвилин, однак на домагання послів йому дозволено продовжувати до кінця. Потім прем. Беннет сказав, що уряд зробить відповідні кроки відносно відклику до Ліґи Націй в справі польських знущань над українцями.

Травня 19 — Українці в Реджайні відбули церемонію вложення угольного каменя під будинок філії Інституту Просвіти. Посвячення виконав о. М. Ірха. Промовляли там, поза українців, також премієр Саскачевану, Дж. Т. М. Ендерсон, атторней-дженерал МекФерсон, провідник провінціяльних лібералів — П. М. Ендерсон, і мейор міста, Балфор.

Травня 22 — Панна Ґеновефа Шевчук, родом з Винніпеґу, дочка панства Василя й Юстини Шевчук, здобула в Римській Академії Красних Штук дипльому з високим відзначенням. Студіювала вона в Римі малярство й різбарство, а також і музику на скрипці.

Травня 29 — В редакційній статті ще раз пригадується, щоб усі українці відповідали правильно на питання про матірну мову й расове походження. Перепис населення починається червня 1-го.

Червня 5 — Редакція дає престорогу, що між енумераторарми в переписі населення є кілька поляків, які записують українців як поляків. Такий случай був в Іст Килдонан, передмістя Винніпеґу, і про це донесено до відповідних властей в Оттаві.

Червня 9 — Для канадійських українців доброю вісткою було те, що пані Мілєна Рудницька, відвідуючи Лондон, в Британії, виголосила перед парляментаристами в палаті послів промову про українське питання.

Червня 19 — Пані Мілєна Рудницька домагається перед британійськими парляментаристами розглянення українських петицій в справі польських знущань над українцями в Галичині.

Червня 23 — У британійському парляменті посли знову відбули надзвичайне засідання в справі українських петицій. Пояснювала їм ціле положення пані Рудницька.

Червня 30 — Проф. Іван Боберський відіхав до Европи з Ню Йорку. Він має намір вернути до свого улюбленого заняття — учителювання.

Липня 28 — Кость Андрусишин, з Винніпеґу, покінчив студії на Манітобському Університеті, і одержав степень М. А. Недавно він виїхав до Парижа, щоб там докінчувати студії французької мови.

Серпня 14 — Провінціяльна й міська поліція арештувала в Торонті трох го-

ловних провідників комуністичної партії в Канаді—Тим Бака, Ів. Бойчука і Мих. Голинського, з Келґарі. В той самий час сконфісковано й велику скількість комуністичної пропаґандивної л і т е р а тури. Має бути арештований ще й Том Ювен. Поліція має докази, що комуністи в Канаді дістали від американських $11,000 для пропаґанди.

Серпня 18 — В околиці Етелберт один фармер продав корову й одержав чек за неї на 17 центів. За ці гроші купив він кусник ковбаси й прилюдно зїв її. Люди почали говорити, що він зїв цілу корову.

Серпня 21 — Комуніст Сембай говорив у Саскатуні про лихе життя українців у фашистській Польщі, та про українських панів у Галичині.

Серпня 25 — Поліція зробила трус у комуністичному домі в Монтреалі й сконфіскувала там більшу скількість пропаґандивних видань, бібльотеку, образи комуністичних провідників та рушниці й револьвери, вживані в представленнях.

Вересня 11 — Українці в Реджайні, Саск., відкрили Інститут Просвіти, філія Інституту Просвіти в Винніпеґу. Дім вартує около 20,000 долярів.

У цьому числі поміщено лісту українських професіоналістів в Америці й Канаді, які покінчили університетські студії. Є між ними адвокати, лікарі, дентисти й т. д. Лісту зібрав Др. Г. Ґ. Скегар. На ній є 140 імен.

Вересня 15 — Василь Свистун вислав листа до М. Стечишина, секретаря СУС, датований липня 20, в Саскатуні, повідомляючи його, що він резиґнує з проводу Союзу Українців Самостійників з днем 1-го вересня. Стечишин відповів, що орґанізація жалує, але сподіється, що він буде дальше працювати для неї.

Свистун у свойому листі сказав, що до резиґнації спонукали його "причини особистої натури."

Вересня 22 — Оповіщено, що К.Ф. буде знову виходити тільки раз у тиждень, а це з причини фінансових недостач.

Вересня 30 — Роберт Інґленд, управитель кольонізаційного й рільничого відділу Сіенара, сказав на зібранню Каледоніян Клюбу в Винніпеґу, що західна Канада є сильна тому, що в ній замешкують люди з центральної Европи.

Жовтня 7 — До Канади знову приїзджає делеґат Рідної Школи в Галичині — Лев Ясінчук, з ціллю зібрати гроші для дальшого провадження у к р а ї н с ьких шкіл.

У редакційній статті представляється Т. Д. Ферлея як кандидата на міського радного, а пані М. Диму як кандидатку на шкільного радного.

Листопада 4 — Жовтня 30 і 31 відбулась у Винніпеґу перша конвенція Запомогового Братства св. о. Николая. Делеґатів було 72. Братство має 10 відділів, 3,000 членів, та около 70,000 долярів у готівці й бондах.

Листопада 11 — В Торонті почався судовий процес проти девяти видних комуністичних провідників у Канаді, між якими є декотрі українського походження. Головним свідком проти них є поліцай Джан Леополд, з Реджайни. Він був членом партії через довгий час, а також і секретарем відділу в Реджайні через вісім років. За той час він мав нагоду зібрати багато тайних і документальних інформацій про діяльність партії. Важним відкриттям є те, що комуністи в Ка-

"Спухле копито? Вживайте

ABSORBINE"

радить Ґустав Трутмен з Милтон, Н.Й.

„Я був фармером 40 років і увесь той час я уживав Absorbine для моїх коней. Я переконався, що вона скоро помагає на звихнення та болі спухлого копита."

Так, фармері знають, що нема нічого як Absorbine на злекшення храмання з причини спухлого копита, болю перстей, волокна і подібним з набрясклости недомаганням. Не „все-лікуюча," Absorbine є часом випробувана поміч... уживана численими передовими ветеринарями також, в помочі усунення здуття, звихнення і задрясненння.

Знана через 50 років, Absorbine не буде випікати або усувати волосення. Лише **$2.50** за довго-тривалу фляшку у всіх аптиках.

W. F. Young, Inc., Lyman House, Montreal.

наді мають близькі контакти з Москвою, і одержують звідти всякі поучення.

Листопада 18 — Сімох комуністів засуджено в Торонті на пять літ вязниці й депортацію, а одного на два й пів роки, без депортації. Засудженими на вязницю й депортацію є: Тим Бак, Том Ювен, Іван Бойчук (тепер Джан Бойд), Амос Т. Гилл, Матвій Попович, Семюел Коген, і Малколм Брус. На два й пів роки — Томас Кесі. Брус роджений у Канаді, отже не буде депортований. Всіх маєтки будуть сконфісковані. Суд рівночасно заявив, що від тепер комуністи будуть підпадати такій карі, коли будуть оскаржені й признані винними за протидержавну діяльність.

У редакційній статті в цьому числі звернено увагу на вислід цеї судової справи як лекція для інших комуністів.

Листопада 25 — У Дромгелер, Алта., засуджено на кару відсидження в тюрмі по року й два сімох комуністів за злочинні діла 22-го серпня. Між ними є Василь Кабанюк, з Вейн. Проти нього було оскарження за зневагу поліцая.

Листопада 19-го поліція зробила наїзд на комуністичний Дім у Винніпеґу, при вулицях Причард і МкҐреґор, і забрала велику скільксть ріжних видань.

Грудня 2 — Вислід міських виборів Винніпеґу — Т. Д. Ферлей вибраний радним, а пані М. Дима членкинею шкільної ради. Вона мала надзвичайно велике число голосів, більше як квота вимагала — 4,235. Ферлей дістав 3,624 голоси.

Іван Навізівський, комуніст (тепер Джан Навис), арештований поліцією в Винніпеґу. Був він адміністратором Укр. Робітничих Вістей. Проти нього поставлено обвинувачення за очернюючу статтю в часописі "Воркерс Венґард." Звільнено його по зложенню двох тисяч долярів запоруки.

К. С. Продан, аґроном, виїхав з Винніпеґу до Европи на прогульку. Буде старатись відвідати також і українські землі, між іншими селами також і своє рідне — Гуляйполе.

Грудня 9 — Інститут Просвіти в Винніпеґу відсвяткував в неділю, 6-го, свою 10-літню річницю, величавим концертом. Диріґентом великого мішаного хору був Ю. Цукорник.

Грудня 30 — Інститут Просвіти в Винніпеґу був місцем ювилейного свята з нагоди 30-літної праці Митрополита Андрея Шептицького. Головний реферат виголосив проф. В. Біберович, а мішаний хор співав під диріґентурою Ю. Цукорника.

Грудня 27-го відбулося отворення Укр. Православного Собору на вулиці Мейн, близько вулиці Селкірк. Собор носить назву — св. Івана Сучавського. Промовляли Т. Д. Ферлей, Др. Г. Ґ. Скегар, проф. В. Біберович, о. Хруставка, пані М. Дима, Др. Мігайчук, та інші.

Богдан Лепкий

Мій Рідний Край

І в мене був свій рідний край,
Цвіли там квіти у діброві,
Шумів таємну пісню гай.
Збіжжя стелилися чудові
На паску і на коровай . . .
І в мене був свій рідний край.

А нині там земля порита,
Біля рова стрілецький рів;
Квітки столочили копита,
Ліс поторощений счорнів,
Пшениця, ніби градом збита —
Щаслив, хто бачив й не здурів.

І в мене був свій рідний край,
Сади в садочках потапали;
Коли настав чудовий май
І соловейки заспівали,
Здавалось — не земля, а рай.
І в мене був свій рідний край.

А нині з сіл сліду немає, —
Де хочеш, вітре, там гуляй.
З могили череп визирає,
Хрести стоять, як чорний гай,
Між ними смуток похожає,
І сльози ллються, як Дунай.

О, краю мій! Свята руїно,
Новітня Троє в попелах!
Перед тобою гну коліно
І кличу: Боже в небесах,
За кров, за муки, за руїну,
Верни, верни нам Україну!

Верни нам нашу прежню волю,
Нашу Державу нам верни,
Людською кривдою важкою
Землі святої не скверни,
Досить вже кривди, муки й болю,
Верни нам Вітчину, верни!

П. ВІЛЬХОВИЙ

Незнайома

Можете мені вірити, або й ні. Я сам не повіривби в цю історію, колиб мені її хто оповів. Та все це, про що я вам хочу оповісти, я сам пережив, хоч і як воно неймовірне видається.

Своє оповідання зачну запитанням: Чи колинебудь коли ви були самітні, не здавалось вам, що ви не самі, що біля вас ще хтось невидимий перебуває? Ви оглядаєтесь кругом, або засвічуєте лямпу, або глядите на сусідне крісло, щоб переконатись, щ отам вправді немає нікого, а всеж таки присутність другої особи ви відчуваєте. Мені таке траплялось. В останньому випадку я не тільки відчував, але й бачив "невидиму особу."

Я приїхав до чужого міста, де мав задержатись до другого дня. Маючи хвилину вільного часу пополудні, я пішов до парку, щоб відпочати після довшої дороги. Сів я на лавці, й почав читати часопис, що я його купив по дорозі. Негайно я відчув, що біля мене хтось сидить. Лавка була порожня, коли я сів, як також я не чув, щоб хто до мене приходив. Поглянувши в цю сторону, я побачив біля себе молоду дівчину. Вона була скромно та чисто вдягнена та гарна з вигляду. Щож, кожному вільно сидіти на лавці в парку, і я поглянувши ще раз, взявся знова читати.

Та читати я не міг. Я думав про незнайому дівчину. Звідкіль вона взялась на цій лавці? Чому вона так тихо спокійно сиділа? Ані не ворохнулась, здавалось майже не дихала. У мене була велика охота до неї заговорити. Не знав я, що маю сказати, але вдруге повернув голову в її сторону. Та . . . дівчини не було, лавка крім мене була порожня . . . Це мене здивувало. Або вона відійшла так тихо, як і прийшла, або її взагалі не було але мені тільки ввижалася.

Так роздумуючи я покинув своє місце на лавці й став проходжуватись. За залізною огорожею росли чудові квіти. Я люблю квіти, тож нахилившись над огорожею й закурюючи цигарку я подивляв їх красу. Тоді це саме враження, яке я відчував на лавці — повернуло. Я був певний, що біля мене хтось стоїть, а радше, що коло мене стоїть ця дівчина. Я не помилився. Повертаючи свій зір від квітів, я знова її побачив. Вона, як і я, стояла біля огорожі і гляділа на квіти. Мені стало ніяково. Я не міг собі цього пояснити. Хто вона, оця дівчина? Жива, чи зява і чому вона держиться мойого товариства?

Щоб більше впевнитися, я знова повернув голову в сторону моєї товаришки, та її вже не було. Агій, думаю собі, що за мара? Ясно, що це привид, та чому він мене переслідує?

Вже було добре зполудня і я пригадав собі, що мені треба знайти нічліг і з тою думкою я поспішив до брами парку.

Тоді я знова відчув присутність другої особи біля мене. Я не оглядався, але я був переконаний, що за мною йде слідом незнайома дівчина, чи пак її привид. Я приспішив кроку, та це дивне почування мене не покидало, а коли виходячи з брами парку я звернувся в першу вулицю, я побачив її зараз побіч себе. Йшла від сторони домів і вповні дорівнювала мені кроку. Мене огортало дивне почуття. Розум говорив, що це тільки привид моєї уяви. Вже я побоювався, що я захворів, або що, а рівночасно моя підсвідомість почала вірити в існування цеї незримої особи, якої ніхто більше крім мене не бачив. Ми (кажу ми, бо ця дівчина-привид була для мене такою реальною особою, що я, минаючи вуличні лямпи, що стояли близько домів, ступав на дорогу, бо "вдвійку," годі було пройти) йшли вузькою майже безлюдною вулицею і я чомусь бажав, щоб ця вуличка скінчилась та щоб вийти у більш залюднене місце.

Нечайно дівчина покинула моє товариство та увійшла у якісь входові двері. Я зупинився і поглянув в цю сторону. Це були входові двері до невеличкої крамниці, у вікні якої стояли розложені кілька пачок та пушок дешевих солодощів.

— Чи йти мені за нею? — говорила моя підсвідомість, а розум проказував: — Забудь про цей привид, йди краще пошукай готелю . . .

Та підсвідомість перемогла і я переступив поріг крамнички. За лядою стояла старенька бабуся, і коли я цікаво розглянувся кругом, вона допитливо глядiла на мене старими добрячими очима, чекаючи мабудь на моє замовлення. Її прийшлось довго ждати, бо я сам не знав що мені купити. Крім солодощів вона не мала нічого більше на продаж, а в мене не було думки купувати солодощі. В мене було на думці знайти приміщення на ніч і — хоч ця крамничка була не властивим місцем — я запитався у бабусі:

— Чи не має у вас кімнати до винайму на одну ніч? —

Бабуся була дещо здивована моїм бажанням, та здавалось мені, менш здивована як я цього сподівався.

— Кімнату? — сказала, дивлячись на невеличку валізку, яку я держав в руці.— Лиш на одну ніч?

— На одну ніч, — я потвердив тихим голосом.

— На одну ніч, — говорила бабуся. — Чому ні, можу вам винаймити кімнату на одну ніч, я звичайно кімнат не винаймаю, але сьогодні у мене якраз порожня кімната. Лише це дуже маленька кімната, не знаю чи буде вам вигідно?

Я сказав, що з кімнати буду вповні вдоволений та що готов остатись. Чому я це зробив — сам не знаю. Якась сила держала мене в цій крамниці, хтось начеб підшептував мені мої питання й відповіді. Знова я відчував присутність незнайомої дівчини хоч її не бачив.

Бабуся запросила мене до своєї світлиці, щоб там заждати, заки вона впорядкує мою кімнату. Оставшись сам, я ще раз передумував свою дивну пригоду, яка, я чув, ще не скінчилась, а щойно почалась. Оця дівчина в парку, і мій нічліг в такому незвичайному місці — все це було частинами пригоди, якої розвязки я також в цьому домі сподівався.

Незадовго увійшла бабуся, повідомляючи мене, що кімната готова.

— Та заки підете, дозвольте, що я приготую вам невеличку вечерю — додала.

— А ваша крамниця? Треба-ж обслуговувати покупців, я злегка заперечував.

— Не журіться. Я й так мушу закривати крамницю. Впрочім не маю багато покупців. Сьогодні пополудні ви один зайшли. Я вже думала закривати, коли ви надійшли.

— Так, що колиб я прийшов дещо пізніше, крамниця булаб закрита?

— О так, ви прийшли якраз в пору — сказала бабуся, заходячись біля кухонки.

— А ви тут самі живете? — запитав я перериваючи мовчанку.

— Ні, не сама. Оце я тільки сьогодні сама, очевидно крім вас.

Після вечері бабуся повела мене сходами нагору, вказала мені кімнату й вибачаючись ще раз, що кімната дуже маленька та бажаючи мені доброї ночі, оставила мене самого.

Я був певний, що як відчиню двері, застану незнайому дівчину в кімнаті. Та ні, дівчини в кімнаті не було. Вона стояла біля мене, як тільки я зачинив за собою двері. Здавалось, що увійшла зі мною разом. Кімната була скромно та чисто влаштована, з вигляду було слідно, що постійним її мешканцем була жінка. Вікно було заслонене занавісою, а над столиком в куті звисала засвічена лямпа. В першій хвилі я не знав що зробити, а тоді моя товаришка відійшла від мене і наблизилась до вікна. Там зупинилась і гляділа вниз, немов чогось шукала. Я приступив до неї і мій зір пішов слідом її зору. Тоді я побачив малий блискучий предмет, майже невидний за фалдами куртини. Я нахилився і підніс цей предмет. Це був невеличкий ключ. Так це ключ до таємниці. Хтось цей ключ згубив, хтось хотів, щоб я цей ключ знайшов. Що мені з ним робити? Забрати з собою? Викинути? Я держав ключ в руці, і немов шукаючи відповіді на ці питання, я звернувся в сторону дівчини-привиду. А її зір був спрямований в сторону столика, із шуфлядою, що стояв в куті. Я зрозумів. Тим ключем можна відкрити шуфляду, а там лежить розвязка таємниці. Так воно і було. Відчинивши шуфляду, я побачив розгорнений лист . . .

Не буду тут переповідати змісту цілого листа. Цей поганець, що його писав, ще й до тепер мене вводить у злість. Короткий виїмок скаже вам про його зміст:

" . . .Чому Ти думаєш, я був такий терпеливий увесь той час? Чому не я вспоминався заплати довгу у Твоєї бабусі? Ти ж знаєш, що я можу її

зруйнувати. Я також можу зужити тих 200 фунтів. Але так трапилось, що я тебе бажаю більше чим грошей, і якщо ти будеш дальше відкладати, якщо ти ще сьогоднішого вечора до мене не прийдеш, я . . .

Я засвітив сірник і спалив лист на попіл, потім зібрав попіл й викинув крізь вікно.

Коли я, замкнувши вікно, оглянувся, дівчина стояла коло столика. На її обличчі, мені здавалось, грала усмішка вдячности. Та це тривало може одну хвилину, бо в слідуючу мить її вже не було і я остався сам в кімнаті. В ночі я спав твердо й безтурботно, а рано, заплативши за кімнату й подякувавши бабусі, я зайшов до адвоката, з яким я перевів розмову.

Може за місяць я знова зайшов до крамнички. — Що ви собі бажаєте? — привітала мене бабуся, а по хвилі пізнала мене й закликала: — Цеж ви цей сам, що спали в кімнаті моєї внучки цього дня, коли вона померла.

Я не знав що відповісти. Все мені пригадалось. Щойно по хвилі я заговорив півголосом:

— Ваша внучка? Це була її кімната?

— Так! — вона відповіла. Моя внучка пішла була цього пополудня відвідати подругу, в якої мала заночувати, тому її кімната була вільна. Та по дорозі на станції її вбив самохід біля парку. Я щойно на другий день про те довідалась . . . тому й . . . Голос старої жінки заломався, вона була близька плачу. Я потішав її як міг.

— Дякую вам пане! Ви добра людина. Ще одна дуже дивна подія сталася. На другий день якийсь адвокат прислав мені 200 фунтів в спадку від якоїсь особи, що я про неї не чула. Це допомогло мені сплатити дуже важний довг. Та я дуже жалію за внучкою. Вона була всім для мене. Добра дівчина. Таких багато тепер не стрінете. Я хотілаб, щоб ви її булиб стрінули . . .

ДОБРЕ СКАЗАНО

ХТО не знає, а знає, що не знає, той дальше зайде, чим той, що не знає, а думає, що знає.

★

НАСТАВ вуха, замкни уста, то пізнаєш людську дурноту, а рівночасно твоєї власної дурноти ніхто не зможе пізнати.

★

Мовчи, хіба що те, що хочеш сказати, є більш вартісне, чим мовчанка.

Матері співають похвали

JACK and JILL

BUCKLEY'S НОВИЙ

Сироп на кашель і застуду

ЛИШЕ ДЛЯ ДІТЕЙ

Нема нічого до порівнання з JACK & JILL сиропом на кашель, який має Вітамін С для скорої помочі на діточий кашель і застуду. Вироблений спеціяльно для дітей, він ділає наче маґік, є так смачний, що діти з плачем домагаються більше. JACK & JILL виготовлені вирібниками BUCKLEY'S MIXTURE, ЩО В КАНАДІ Є НАЙБІЛЬШИМ СРЕДСТВОМ НА КАШЕЛЬ І ЗАСТУДУ, воно є НОВЕ-ІНШЕ і так СКОРОДІЛАЮЧЕ, що воно на протязі ночі віддалює найбільший кашель чи перестуду. Для безпеки своїх дітей ніколи не будьте без флящини JACK & JILL у свойому домі. Це ніколи не заводить.

Продається всюди лише за 50ц.

★

НА ЗАСТУДУ ГРУДЕЙ

На застуду грудей ви не найдете до перемоги ліпшого масажу від Buckley's Stainless White Rub. Ґрандіозний співтовариш JACK & JILL.

ЛЕВ ПИЛИПЕНКО

Вивозили з села

(Оповідання)

I

Березнева ніч огорнула село Іванків важким свинцевим сном. Скрізь було тихо, все принишкло під покривалом березневої ночі.

Але це так тільки ззовні здавалося. З ріжних кінців села до приміщення сільської ради, де ясно горіло світло, сходилися радянські активісти на надзвичайне й таємне засідання сільради. Щеж у обідню пору до сільради понаїзджали з райцентру і навіть з самого Києва комсомольці та стотисячники, — то певно, приїхали недарма.

Важна директива райвиконкому була причиною цього нічного засідання сільради. З наказу районового партійного Комітету сільрада мала "ухвалити" виселення поза межі країни 42 родини "куркулів-саботажистів та ворогів радянської влади."

Голова сільради, 23-літний комсомолець, безбатьченко Ламашевський, зачитав постанову райвиконкому, піддаючи її під голосовання. Як звичайно, одноголосно рішено перевести цю постанову в життя.

Намічено плян діяння, визначено підводи, що завтра в сьомій годині ранку мали вивозити переселенців до станції, і на цьому засідання покінчилось. Члени сільради та активісти розійшлися по домах відпочивати перед завтрішніми трудами, а сам голова, забравши приїзних представників з райцентру, повів їх до себе на піятику, що тривала аж до рана.

А село, окутане темною пеленою, спало мертвецьким сном, нічого собі не передчуваючи. Нікому з селян напевно і не снилося, що завтра буде їхній останній день, коли вони бачитимуть обідрану недопашну стріху своєї хати; коли і замкнена на замок порожня церква з золотим хрестом нагорі, і мальовниче озеро, що було найкращою прикрасою села, зникнуть назавжди з їхніх очей, і лишаться, як згадка, як сон. Ніхто з них навіть і не снив, що завтра буде їхній останній день, коли вони бачили свою скроплену потом і кровю ниву, що назавжди з їх погляду зникнуть ті два ряди кучерявих верб на шляху, що кожного літа вбиралися в зелене густе листячко; тих верб, що так низько до землі посхиляли свої довгі віти, ніби прощалися з нею, ніби благали в неї порятунку, захисту. Ніхто з селян не знав, що завтра вони назавжди розлучаться з ясним блакитним небом рідної Батьківщини; що вони вже ніколи не почують дзвінкої веселої пісні жайворонка, що кожного літа срібними дзвіночками спадала згори на землю; не почують вже більше кування зозулі, яка вгадує, скільки років ще кому жити; не почують наступної весни соловіїного співу, який розвиває садочки.

Спить село мертвецьким сном, а чорні демонські сили роблять своє діло, обвиваючи його, як чорна зла година.

II

Наступний ранок видався напричуд гарний. На небі не було ні хмаринки, а східня сторона небозводу красувалася пасмами сонячних променів, що довгими смугами півколом, як короною, забарвили східній край неба. Снігу майже не було, лише мороз скував дзеркальця — калюжі від поталого снігу, окував у твердий камінь і мокру раніше землю. Ще зарані мерзла земля відгукнулася гуркотом возів, що їхали в напрямку подвіря сільради.

Коли всі ударники і підводи були в зборі, голова сільради наказав вирушати бриґадам за призначенням. Сам він розмістився з своєю бриґадою на двох підводах і поїхав у напрямку садиби Петра Степаненка.

Коли ударники на чолі з головою прибули до хати, то Петра не було дома, бо він уже кілька місяців сидів увязнений у Київській Лукянівській тюрмі, а лише його дружина поралася біля печі; син її, девяти років, збирав книжечки, готую-

чись до школи, а старий дід Карпо, гріючи на печі свої кості, сьорбав з глиняної миски якусь юшку.

Поздоровкавшись, голова сільради наказав усій родині зібрати необхідні речі, сідати на підводу й вирушати в дорогу. І щоб усе це було зроблено на протязі тридцяти хвилин часу. Якщо дещо з одежі чи харчів є заховане в сусідів або в землі, можуть господарі відкопати і забрати з собою.

Мокрина, не вірячи тому, що почула, прийняла це все за жарт молодого голови,і далі собі затовкувала в дерев'яній ковганці цибулю з сіллю до борщу (бо сала вже давно не було — забула вже, як воно і пахне). Голова сільради, бачучи, що молодиця і не думає щось робити, згідно з його наказом, знайшов під лавою чоботи — шкарбани й жбурнув ними босій молодиці під ноги, гримнувши на неї з люттю: "Якщо сама не збершся на підводу, то звяжемо тебе, тварюко, й положимо мать твою..."

Мокрина побачила, що в хаті багато людей, і голова сердиться без жартів. Світ потемнів їй в очах, зросла перед нею раптом і постать її коханого чоловіка, що десь конає у вязниці; повстало перед нею все минуле її гірке життя, і бачить, що вона летить у якусь розпащеву глибоку чорну безодню. Вона розставила руки, щоб за щось учепитися, а безодня її тягне і тягне в свою темну глибінь. Все в її потьмарилося, все в хаті закрутилося, змішалося, і вона не знала що робити. Ось вона витягла з печі чавун з гарячою водою, окутала його ганчіркою й розлила окріп посеред хати. В хаті тихо, наче все завмерло. Кинувши чавну на долівку, молодиця ніби щось пригадала, з лютістю розяреної голодної вовчиці кинулася до свого сина-школяра: як кліщами, пучками обох рук схватила сина за шию і, не тямлячи того, що чинить, давила й давила його. Бідне хлопя пустило очі під лоба й зігнуло ноги в колінах. А Мокрина тиснула й тиснула своїми пальцями, сказавши кілька слів: "На рідній землі тебе я породила, в рідну землю й

Слова Мокрини пробудили ударників від якогось сну, і вони всі кнулися рятувати хлопця. У той саме час, коли всі були зайняті турботами з молодицею, старий дід, побачивши кінець усьому, гримнув глиняною мискою об припічок, і злізши з печі, почав щось шукати під пoлом. Ніхто на нього не звертав уваги, бо він мав уже років понад сімдесять. Але коли в руках старою гадюкою звилася гостра коса, всі від нього шарахнули й посунулись ближче до вихідних дверей. Старий і не думав на них нападати. Розмахнувши косою в повітрі, він з силою потягнув нею по своїй горлянці, а сам, заливаючися кровю, звалився на долівку, як підрізаний дуб. Ударники кинулися до старого Карпа, забрали косу з руки, стали збирати та ховати ножі й сокиру, що були в хаті. Але було вже запізно. Кинувшися кілька разів в судорогах, Карпо спав уже вічним сном . . . він уже був мертвий. Гарячий окріп молодиці змішався з гарячою кровю старого Карпа, що створила в хаті якесь криваве море.

Голова сільради вже міг дати раду з однією молодицею і малим хлопцем. Школяра від неї відняли й посадили півживого на воза, а молодиця, заливаючись гарячими кривавими слізьми, проклинаючи своє життя й долю сама вийшла з хати і сіла на воза. Речі її склали на віз самі ударники. Віз рушив з двору, залишилася на подвірю лише одна хата з розчиненими дверима, серед якої з перерізаною горлянкою, розпластившись на

Що кожна Женщина середного віку повинна знати!

Коли чого будь плачете . . . коли ви є стривожені або перелякуєтеся несподівано . . . коли чуєте "в собі" наче вязку нервів . . . це може бути ознакою тілесної зміни, якій кожна женщина мусить піддатися в її середніх літах.

Однак не трівожтеся. Багато женщин переходить цей час **спокійно** вживаючи здорового розсудку, добре на себе вважаючи. Додаткове спання, доволі свіжого воздуху і здорова пожива є мудрими услівями. І ви також найдете добрий тоник, такий як Dr. Chase's Nerve Food є найбільш помічним у будові вашої життєздатности й у направі широкого погляду на життя.

Через 50 років канадійські женщини полягали на Dr. Chase's Nerve Food до помочі в перемозі взглядом нервів і гістерії в таких часах. Маючи вітамін B1, залізо й інші потрібні мінерали, Dr. Chase's Nerve Food поміг багатьом ліпше спати, ліпше їсти, чутися ліпше — коли їх нерви стають напнятими й чуються розстроеними. Дозвольте **Dr. Chase's Nerve Food** і вам помогти! Набудьте сьогодні велику "економічну" міру. 15

долівці, лежав серед калюжі крови старий Карпо.

III

Коли нагружені підводи з вантажем та зловленими невільниками разом з головою сільради наблизилися до визначеного заздалегіть збірного пункту за селом Іванковом то тут уже був, ніби ярмарок — така сила народу, коней і возів. Але не чути було веселих викриків покупців — купити в них гарний крам, не пестріли тут дівчата ріжнобарвними стрічками, не чути було жвавого бадьорого сміху молоді, як це буває завжди на ярмарках. Чути було натомість єдиний страшний, ніколи нечуваний в житті, нелюдський рев-плач.

Здавалося, що земля репнула надвоє, і з її глибокої великої пащеки виходив той рев-ридання, той стогін і плач, що бурхливими хвилинами виривався з сотень людських грудей, які виїзджали в далеку невідому їм путь; і людей, які вийшли їх проводжати. о сотнями грудей ридало село—старі, дорослі й діти—чоловіки й жінки, що своїм невимовним плачем, будучи цілком безневинними, оплакували свою тяжку долю, своє невимовне горе. Здається, що ридала разом з ними в розпачі і українська мати — земля, яку не зуміли її діти в свій час захистити, віддавати себе з нею лютому ворогові на поталу. То ридала вся знедолена Мати — Україна хоронячи своїх бесталанних діток. То ридали внуки й правнуки славних козаків Запорізької Січі, що своєю невмирущою славою, своїми сміливими подвигами вміли в свій час боронити й відстояти свою землю і волю від злого ворога.

Все померкло в очах людей, що прощалися й прощали. За слізьми не бачили вони в останню годину і рідного блакитного неба, і ясного сонечка, яке байдуже вигравало вгорі своїм ясним промінням цього морозного березневого ранку.

А підводи довгою валкою сунулись вперед, ламаючи колесами тонку кригу льоду, наближаючися до глухої степової станції. Кучакове, звідки товарові поїзди повезуть українських невільників туди, де господарями тієї землі є білі медведі.

★

Зник за селом в далині хвіст валки підвід і лише здалека до села доносилось глухе ридання. Село оповила туга, безнадія і страх перед невідомим майбутнім.

Петро Пігічин

Іван Франко

Сорок літ говорив нам Франко
І навчав, як Мойсей у пустині,
Про Батьківщину нашу святу,
Про любов і про вірність Вкраїні.

Сорок літ він трудився, навчав
Й одну мрію у серці леліяв:
Щоб з рабів-наймитів став народ,
Щоби власную ниву він сіяв.

Із любовю у серці своїм
Крізь темряву, крізь терня й каміння,
Як незломний борець-каменяр —
Він промощував шлях поколінням.

І Франкові величні слова, —
Ці могутні кличі до народу —
Розбудили народ, додали
Йому сил на бої за свободу.

Труд Франка не пропав, бо шляхом
Тим, що він збудував, йдуть в майбутнє
Не раби-наймити, а народ —
Покоління буйне і могутнє.

Хоч тернистий ще шлях, та кріпить
Полумяна у серці надія:
Прийде час і на рідних полях
Звеличаємо свого Мойсея.

МИХАЙЛО К-КО

Між Двома Вовками

Петро Хомкін лишився в лісі "по заданію." Москва лишила. Він сидить на пеньку і зі злости рве на своїй голові волосся.

— Хохландія колхози допалює!... — скреготе зубами.

Навколо ніч, кущі; у синій безвісті зорі.

Десь співають півні і бє дванадцята година.

Кругом Хомкіна на траві його загін. Їх шість, усі при зброї. Очі злі, кровю налиті... Рішили йти в Тарасівку і живцем взяти старосту села.

★

Там старостою Павло Тичка. Він якимсь чудом вирвався з Соловків, де карався за участь в армії С. Петлюри. Тепер з колхозу забрав свою хату і почав наново господарювати. За його прикладом пішла й решта. Розтягли колхоз. На школі почепили блакитно - жовтий прапор. Заходились творити поліцію. Требаж охоронити село від червоної банди! Але з кого створити, коли в селі остались старі та малі?.. Одних большевики забрали, другі в німецькому полоні гинуть.

Коли це в село німці:

— А це хто прапор повісив?

— Ми, — селяни.

— Знять!

— А це чому?

— Знять! — несамовито домагається офіцер.

Але ніхто не слухає.

Тоді посила салдата, той знімає прапор, рвучи його на шматки.

Забрали корову з села й поїхали.

★

. . . . — Ну, пішли, — так Хомкін до загону. — Орґанізують поліцію — не підступиш. Злазиться голота з Донбасу, з полону!

Пішли . . . Світять очима мов вовки. Попереду низенький Хомкін. Ножки короткі, в чоботях; на ньому чорне ґаліфе, такаж шкірянка, підперезаний широким, червоним шкіряним поясом. Збоку — револьвер, за поясом ґранати, на шиї, на груди звисаючи, автомат. Абрашкін ззаду підтюпцем в нього кланцають зуби й увесь він труситься.

— Т...т..овариш к...омандир, — так він до Хомкіна, — може там німці?..

Хомкін зупиняється, мружить очі, чухаючи сухорлявою рукою риже заросле обличчя і стискаючи зуби, кида:

— То що?

Абрашкін, нервуючи, назад: "Нічого, т..оваришу к...омандир... А...ле, але на...с мало......"

— Деж більше взяти?

Довга мовчанка.

А потім хтось:

— Це, товаришу, не в кабінеті. Тут буває і так, що трохи кров бризне.

Тоді Абрашкін труситься і кланцає зубами знов.

Ішли кущами, болотом, а потім полем до села. Ніч синя, густа, вереснева. Десь гавкали собаки, кричав сич. Так і в село зайшли. Ховаючись за будівлі, прислухувалися. Скрізь тиша.

Зайшли в двір і до вікна:

— Відчиняй, старий!

Сивий дідусь відсуває засув, руки трясуться. Заходять. — Німці є в селі?

— Не знаю.

— А хто зна?

— Хворий, не ходжу, не знаю. Були, ніби, вдень. За свиньми приїзджали. Потім пішли до старости.

Стоїть дідусь зігнувшись, старечі очі у сльозах, холодні руки тре.

— Давай їсти!

Подав дідусь молоко, хліб. .

— А сала?

— Нема. Забув яке є.

Сьорбали молоко з хлібом.

— Язик за зубами! кинули, виходячи з хати.

— Ідіть з Богом!

Вийшли. Прислухувалися. Де-не-де гавкали собаки. Крадькома пішли вони до Тички. Подвіря застали пусткою.

— Зійшов кудись — люто Хомкін.

Блукали селом. Вирішили ще навідатися. І коли йшли з села, побачили на

шляху світло — то мчався в напрямку Тарасівки моторцикль.

Швидко сховалися і приготували автомати.

— Петров, — тихо Хомкін, — Становися на шляху і командуєш "Галт." Не слуха, стріляєм. Петров у формі німецького офіцера становиться на шлях.

У відповідь на "Галт!" моторцикліст зупиняється і, гадаючи, що це свої, спокійно насвистує. Тоді зза хати вискакує решта, і моторцикліст хапається за автомат та, перерізаний кулями, падає. Другий зривається і, мов тигр зникає у пітьмі.

Швидко забирають зброю, папери і, лишивши труп та постріляний моторцикль, сполоханими вовками тікають до лісу.

Коли село лишилося позаду, зменшили крок, втирали спітнілі обличчя, перекидаючись словами.

— Втік один гад, — чухає потилицю Хомкін.

— Але... але — кидає котрийсь схвильовано — і за одного німці пустять село в розход.

Чуючи це, Абрашкін радіє і задоволено тре руки.

★

А навколо трупа на вулиці селяни в тривозі.

— Пропало село, — в сльозах жінки.

Та треба шукати порятунку, що плач.

Хтось дає раду:

— Камінюку німцеві до шиї та в став. Чортопхайку також з ним (так про моторцикль).

Похапцем хапають трупа, моторцикль і тягнуть в став. Біднуть зорі, яснiє ніч— наближається ранок. Десь далеко чути постріли.

★

То Хомкін з своїм загоном наскочив на кінну українську поліцію якогось села.

Абрашкін та ще два, боронячись, падають трупами. Хомкін направля собі у висок цівку револьвера, але порожний револьвер сердито клацнув і замовк.

Хомкіну вяжуть руки, хапають і решту.

— Де була совітська власть? — грізно поліцист Гудзь.

Мовчанка. Тоді бють пліттю і женуть у Василівку.

Світає.

★

Коли на росяні трави бризнули перші рожеві промені сонця, в будинок фельджандармерії напівживим увалився мокрий і обкривавлений німець. Одна рука теліпалася мотузком.

Кинув якісь обгризки речень — Тарасофка..., комрад капут... партизан..., і, пожовтівши мов віск, повалився.

Біля телефона звіром лейтенант Вельс — і вже в Тарасівку розюшеним тигром вриваються три німецькі вантажні машини, переповнені німцями. З ними в особовій лейтенант Берґер. На майдані повно люду, на трибуні з перекладачем Берґер. Рве злі слова, стискає кулак, хапається за ручку автомата і через перекладача:

— Хто вбив солдата? Де труп? Де моторцикль?

— Червона банда була в селі, — хтось несміливо — шукала й старшину по хатах.

— Старшину? — з піною на устах до юрби офіцер.

А з автомашини, мов хижі звірі, злими очима світять німці, стискаючи в руках зброю.

Мовчанка.

— Старшина! — несамовито Берґер.

З натовпу виділяється стрункий Тичка; шапка в руках, сиве волосся скуйовджене, на чолі піт.

— Я, говорить він.

— Хто солдата вбив? — мов розпеченим залізом кидає в обличчя Берґер.

— Та бандаж червона...

Берґер, перебиваючи Тичку, тупотить ногами, і закашлявшись, до солдат:

— Розстрілять! Взять ще сто душ!

Тоді відривають частину юрби і, оточивши, гонять до напівзруйновано камяної стіни, якою обнесено було церкву.

Зойки дітей, жінок, благання, постріли . . . Хтось простягає руки до Бога, хтось виривається і намагається тікати, та, підкошений кулями, падає...

І коли все було зроблено, Берґер, втираючи хустиною губи, немов після смачного обіду, сіда в авто і рушає з села. За ним і решта.

Сонце, немов з жаху, сховалося за хмарку, накинувши на майдан тінь, але скоро виринуло, освітивши рожевим променем трибуну.

І трибуна стала червона, червона, немов по ній стікала кров. Чорним вороном кружляв над селом жах . . .

А ще передтим, коли мчався закуреним шляхом у Тарасівку розлючений Берґер із солдатами, із Василівки до Вельса телєфонував Гудзь:

— Під лісом нами піймано чотирьох червоних. Трьох забили. Затримані мають зброю, папери німецького солдата. Один із них ще навіть в крові. Когоь десь замордували.

Потім Гудзь прислухався:

— До вас? — питав Гудзь — Добре. Приведем.

Тоді Вельс нервово прохає дати Тарасівку, але, зробивши злу міну, злісно кидає на стіл трубку телєфона і, тяжко сідаючи на мякий стілець, кидає сам до себе: "Всі добрі" . . .

Юрій Клен

ЗА МУЧЕНИКІВ ЗА УКРАЇНУ ПОМОЛІМОСЬ!

Ще помолімося за полонених,
Які у морі бурянім пливуть,
Та ще за страждущих і угнетених,
Які шукають марно світлу путь.
За всіх в снігу зажива погребаних,
Які шляху додому не знайдуть.
Над ними, Господи, в небеснії тверді
Простри свої долоні милосердні!

Ще помолімося за всіх, кому
Вже не судилося узріти світла,
Що я їх думкою не обійму;
За всіх, кому зруйновано їх житла,
Кого безжалісно кинули в тюрму,
Щоб радість їм ніколи не розквітла.
О, тільки дотиком легеньким рук,
Позбав їх, Господи, страждань і мук!

Помолимось за тих, що у розпуці
Помруть відірвані від рідних хат;
Помолимось за тих, що у розпуці
Вночі гризуть залізні штаби ґрат,
Що душать жаль у невимовній муці,
За тих, кого веде на страту кат.
Над ними, Господи в небеснії тверді
Простри свої долоні милосердні!

СТАРІСТЬ

Занедбування Здоровля Приносить Скоре Старіння

Де многі ліки недописали, зела принесли добрий наслідок. Зела сягають так далеко, відколи чоловік існує. Це найстарший лік.

БІЛЬ ГОЛОВИ, — що повстає в многих случаях задля слабої циркуляції крови, а нераз відбивається в заворотах голови, нервовості, омучення, нехіть до праці. Зелева гербата число 9, з ріжних 9 ґатунків зел. — Ціна **$2.00**

ДЛЯ ЖЕНЩИН — Болі в часі періоду спричиняють біль крижей, безсонність, тягар і тисненя в голові. Гербата 14 зел. Ч. 7. Ціна **$2.00**

ГЕМОРОЇДИ — Причина слабого травлення, збігла кров у відходових жилах. Гербата з зел Ч. 11. Ціна **$2.00**

БІЛЬ В НИРКАХ, — пертя, біль у виданні мочі, біль крижей, заворот голови, нервовість. Гербата з 8 зел. Ч. 8. Ціна **$2.00**

СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА: Витніть це оголошення і залучіть $3.00, а отримаєте дві пачки з повище оголошених зел.

Адресуйте:

Alphian Herb Co.

P. O. Box 3541, Station B. Winnipeg, Man.

П. ВІЛЬХОВИЙ

Максим

(Оповідання)

Перед камяним хрестом за селом лежав старий Максим.

Літня ніч була тиха, погідна. На небі мерехтіли міліони зірок, а ясний місяць кидав срібного світла на легко хвилюючі лани збіжжя.

Максимові уста шептали молитву:

— „Отче наш, іже єси на небесіх...да будет воля Твоя... хліб наш насущний дай нам днесь, і остави нам долги наша, яко же і ми оставляємо должникам нашим...”

Старий перервав молитву. Із його уст дістався інший шепіт:

— Прости мені, Господи, бо Ти сильний і добрий, але я їм не прощу... На страшнім суді Христовім не прощу катам... За синів... за жінку...

Під межами підпілінькали перепелиці, а в садах тьохкали соловії. В селі співала молодь.

Максим підвів голову. Слухав.

— „І мої так співали колись... Колись..

Перед його очима просувалась чорна лента спогадів.

...Колись він господарем був. Була в нього господарка, була жінка і були сини. Старший Василь і молодший Андрійко. Сини йому вдались на славу, аж люди завидували. Не тільки що господарні, працьовиті і послушні своїм родичам, алей у цілому селі перші. І в читальні, і в церковному хорі, і в аматорському гуртку. Бувало аж спиняв їх старий. Бо й було чого. За Польщі поліція за ними слідила, перед самою війною їх навіть до тюрми забрали. Коли Польща розпалась, вони вийшли на волю. Та яка там воля була. Побули вони дома місяць, два, і вже мусіли критись перед енкаведистами, чи як Василь казав, йти в підпілля. Тяжкі й небезпечні тоді були часи. Та впевняли вони його, що не довго прийдеться терпіти, що скоро прийде кінець червоним. І прийшло довго очікуване свято. Як вигнали большевиків, проголосили свою владу, в селі його сини знова провід взяли. Заводився свій лад, відживало село.

Та не довго тревало це щастя. Одного ранку на Максимове подвіря заїхав чорний самохід. В ньому чотирьох ґестапівців. Приїхали по синів. Не було синам виходу. Застукали їх несподівано. Казали збиратися і забирали до самоходу. Жінка синів держалась, не давала всадити до самоходу. А коли рушав самохід, вона до коліс припала, зойкала, проклинала. Тоді висів один з самоходу і прикладом кріса розторощив голову нещасної матері. Так її й покинули. Сусіди внесли її скривавлену до хати. Як забрали синів, Максим більш не чув і не бачив нічого. Сидів на ослоні і не рушився. Без нього й поховали жінку. Він з хати не виходив. Сусіди приносили йому їсти. Та дома він не міг довго вдержатись. По ночах ввижалась йому жінка, вся у крові, і сини. Не сини, а кістяки людські. Тоді роздав худобу сусідам, замкнув хату і пішов у світ. Ходив, блукав. Годував його прошений хліб, одівало людське милосердя. Та як важка недуга ворожила близький кінець, повернув до рідного села. Щоб лиш за рідним порогом вмерти. Доволікся до хреста за селом. Дальше не міг йти. Впав під хрестом відпочивати. Як відпічне, піде дальше. Вже ж недалеко . . .

Новий напад сухого болючого кашлю перервав його спогади. Зболілі груди зі свистом вхлонули воздух, а з видихом рвонули з уст клапті темної, нездорової крови. Голова старого припала до росистої мурави, а на обличчі застиг вираз терпіння і болю . . .

Замовк спів соловіїв, затихли перепелиці. Понад хрестом і нерухомим тілом Максима кружляли кажани. Пробігла по небі падаюча зірка і десь зникла в просторах. Місяць накрився хмаркою, мов не хотів дивитись на людське горе . . .

Ви можете бути певні на

FRUIT-A-TIVES

Вони усувають запір, болі голови, нестравність, лихе розположення, у-мучене чувство, чистять ваші нирки, звільняють ревматизм і кінчать в більшості другі звичайні слабости.

Фрут-а-тивс не є звичайною патентованою медициною, але науковою рецептою одного славного канадійського лікаря. Є то виріб з овочевих соків, зел, і тоніків—й є тепер найбільшим в продажі средством свого роду в Канаді.

Оригінально випродукований для ужитку лікарів лишень, його зложено кілька літ тому у формі таблички, і виставлено на продаж для загального ужитку публики.

Фрутативс ділає на печінку, чистить, побуджує і зміцняє її, і також ділає на жолудок, кишки, нирки і шкіру. Він має такий вплив на систему, що приводить всі ті органи до спільної праці так, що кожний сповняє свою частину роботи в травленню вашої їди, витягаючи поживність, виділюючи зужиту матерію природно і цілковито. Ми віримо, що нема нічого ліпшого для вас. Напевно це є средство, яке ви можете брати з повним довірям, що через то ви дістанете певну користь.

Держіть свою Печінку Активною

А будете чутися чудово — Не буде болів голови, умучення, слабости, запору.

Ваша печінка є найбільшим органом у вашім тілі і зараз по серцю найважнішим. Вона робить чотири річи. Вона достарчає тілу природного розвільнення, дає відповідну поживу вашій крові, помагає ниркам і жолудку, достарчає мязам, болонкам і залезам енергії. Ви не можете чутися добре, як що ваша печінка не є здоровою. Система стає затроєна і ви чуєтеся "погано". "Fruit-a-tives" скоро роблять вашу печінку здоровою. Ви скоро чуєтеся неначе новою особою. Славна формула одного лікаря — овочі і зела — дали здоровля тисячам.

Це й є лиш тому, що Фрутативс має таку вищу заслугу, що так багато людей говорить, що він приніс їм пільгу, вигоду і постійне добре здоровля потім, як многі другі медицини не помогли.

Спробуйте Фрутативс, і зауважте яку ріжницю вони зроблять в вашім здоровлю і в вашім вигляді на життя.

В Аптиках і Загальних Шторах скрізь — 25ц. і 50ц. пуделко.

Вироблені лиш тайною формулою фірми

FRUITATIVES LIMITED — 33 FRONT STREET
HULL, QUEBEC

"Fruit-a-tives"
"FRUIT LIVER TABLETS" COMPOUND

В. Рогатинець

СПОМИН З ВІЙНИ

Діялось це на початку березня 1944 р. Довкруги военний неспокій, затяжна боротьба відділів УПА на два фронти, розстріли німцями, справді десяткування кращих синів українського народу, грабування останніх засобів життя німецькими окупантами.

Приходять вістки, що фронт наближається, люди в паніці приготовляються до неминучої зустрічі з червоними "визволителями."

Від місцевості Р. до фронту є не більше, як 100 км. Дорогою попри село переїзджають день і ніч німецькі панцерні авта й військові залоги в напрямі фронту, і, від фронту в напрямі "гаймат." Населення певне, що незадовго прийдуть большевики. Тому всі кращі засоби до життя заховують в криївках, закопують в землянках, а що неможливо сховати при домах, виносять до лісу, щоб по здобуттю села большевиками, всі ці припаси не попали в їх грабіжницькі руки; крім цього харчі і одяг послужать, як добра поміч уккраїнським воїнам-повстанцям, що день і ніч сторожать в лісовій тиші неспокійне населення.

Це було пополудні, коло четвертої години, коли в горішнім кінці села, зі сторони лісу, почулись довгі серії кулеметних стрілів. Стривожені люди повибігали з хат, щоб довідатись про причину стрілянини. Кулемети дальше торохтіли, а в кінці села показались чорні клуби диму. Це горів міст. Ніхто не відваживсь гасити, бо й це нічого не помоглоб, а подруге, пощо гасити? Якщо горить, то певно він має згоріти.

Стрілянина почала втихати, вечірний сумерк почав одягати село, в хатах заблимали вогники лямп, що крізь вікна прорізували нічну березневу тишу. А від мосту розрізувало нічну пітьму ясне полумя, немов ворожило смерть окупантам. Десь далеко в лісі, немов голосом перестороги, кричала сова. В селі стало тихо. Світла в хатах почали гаснути, люди клались до нічного відпочинку, одначе чекали в неспокої завтрішнього дня, що, звичайно в воєнні часи приносить більше лиха, як ніч-мати, та ще після спалення мосту на головній комунікаційній дорозі. Німецькі загарбники напевно невинне населення покарають за це, бо партизанів вони не в силі перебороти.

Ясне полумя з горючого мосту цілу ніч освічувало білі хати подільського села Р., в яких, забувши про всі воєнні небезпеки, твердим сном спали селяни. Одна, одинока хата під лісом не спить. В ній, хоч помучені, але енерґійні українські вояки-повстанці підсумовують додатні сторінки в спаленню мосту, горді, що даний наказ виконали.

Твердим кроком до хати входить командир відділу П. З устройового лунає грімке "струнко!", а потім звіт про виконання наказу: "У призначеній годині я з своїми друзями були на місці акції. Я і друг Л. для диспозизії мали осідлані коні; на них ми везли банки з горючим плином. Девять друзів на мій приказ залягли в лісі на призначеному укритому місці над дорогою, в віддалі 50 метрів від мосту. По краях роя кулемети. Крім цього юнаки мали по дві ґранати, кілька автоматичних пістолів та решта кріси. Перше авто пропускаемо (в ньому їхало військо). За пять хвилин переїзджає через міст друге авто, а з нього диким ревом розлягається спів ґестапівців "Компаненка шляфен" — даю наказ: "Стріляй." Наші скорострили затарахкотіли, а луна поплила по всьому Поділлю, сповіщаючи про боротьбу УПА з окупантами. Немов переполохане стадо диких кабанів, розскакуються з авта німці, втікають до противного берега ріки, там в укритті лоз зникають з наших очей: Двох пробуючих відстрілюватись наші кулі попали зараз таки коло мосту. Наказавши не стріляти, зїзджаю з другом Л. до мосту, обливаємо його плином, запалюємо. З автом робимо те саме, спалюючи гітлерівських посіпак. Міст горить. Ґальопом відїзджаємо з другом Л. до друзів, бо чуємо гудіння машини. Надїзджає третє авто з ґестапівцями, але побачивши, що міст горить, завертає назад. Наказую: "Стріляй." Одначе стрілянина не дала ус-

піху, бо була далека віддаль. Авто шаленим бігом втікло. Від цього часу не їхало жадне авто; німці, мабуть довідавшись про український перець, почали думати про помсту."

Звіт скінчений. Командир дякує за успішне виконання наказу й перестеріг, що завтрішнього дня треба сподіватись німецького наступу не тільки на село, але й на ліс. Та ліс то дурниця, хай лише попробують в нього заглянути, то напевно з цілими головами з нього не вернуть, але як запобігти небезпеку села. В цій справі командир висилає звязкового до села повідомити станицю про готовість до небезпеки зі сторони німців, яких треба кожної хвилини ожидати. Не скидаючи з себе одягу ні взуття, поклались перемучені повстанці до відпочинку, тримаючи на зміну одного стійкового на дворі.

Міст догоряв, від грані червоні бальки падали в воду і погашені спливали долів рікою Г. Л. Тільки розвиднілось, як на віддалі два км. від села показались сірі лави німецького війська; властиво не були це німці, а бувші полонені російської армії, головно кавказькі народи: узбеки, туркмени, азербайджани та інші, одягнені в німецькі однострої. Ними командували німецькі старшини. Коли люди завважили, що під село підступає військо, почали втікати з села, куди лише попало. Куди тільки очі провадили: в поле, ліс, дехто ховався в криївках, а старші люди оставались на судьбу долі, не ховаючись ніде. Коли наємні німецькі війська побачили, що люди з села втікають, почали стріляти по невинному населенню. В селі настав переполох і страх, нагадуючи своїм характером часи татарського лихоліття. Страшна стрілянина тривала без перерви дві години. Ці дикі наємні яничари, впавши в село, грабили все, що лише бачили. Крім грабування, щоб нанести ще більше страху селянам, запалили господарство К. В. Це була головна пімста німаків за спалення мосту. В взязку з тим, що нікого з людей не допустили німецькі посіпаки гасити вогонь, від диму вдушилось дві корови та згоріло багато господарських річей.

Та на цьому не скінчилось. Всіх тих, яких зловили в селі, зігнали німці коло спаленого мосту, поставляли в ряд і почали грозити розстрілом.

Почали питати хто запалив міст, тоді виступив з старших громадян коваль Ц. і сказав: "Хоч ви нас і розстріляєте, то ми вам нічого не скажемо, бо нічого не знаємо." Німці розпустили всіх інтернованих, а управі села доручили збудувати за два тижні міст та погрожували спаленням села, якщо трапиться ще один подібний випадок. До лісу німці навіть не заходили, бо знали, що в ньому є оборона тих безборонних селян.

Тому і не посміли нікого розстрілювати.

Петро Пігічин

22-го Січня 1919

На Сході гул війни і марево червоне . . .
На Заході за слушне право змаг . . .

А в Києві весело грають дзвони,
Над Злотоверхим гордий Волі стяг.
На площі Софії народ.
У храмі моляться владики;
Бо-ж нині, нині торжество —
Свято Соборности Велике . . .

І линуть між народ слова:
„Від нині — во єдино
Обі частини України
Злучилися знова!
Від нині в нас одна Держава,
Один народ і одна слава
Від Сяну річки по Кавказ!
Так по віках насиль, недолі,
Зєдналася під знамям Волі
Наша Батьківщина ще раз . . ."

У час геройського змагання,
Під гул важкої боротьби,
Сповнилися святі бажання,
Звалилися стовпи ганьби,
І стали ділом давні мрії
В січневий день — біля Софії.

Гіркий то сміх

В совітському консуляті в одній державі інтересант хоче бачити консуля. Кажуть йому, що консуля відкликали в Москву.

— А коли він поверне?—запитує інтересант.

— Він повертає майже що-ночі. Пересуває меблі, рушає фіранками і взагалі нас страшить — відповідає шепотом урядник.

Андре Моруа

ПОВЕРНЕННЯ ПОЛОНЕНОГО

Ця пригода починається 1945 року в поїзді, що відвозив французьких полонених з Німеччини до дому. Вони були виснажені, але схвильовані й щасливі, бо знали, що нарешті знову побачать свою батьківщину, свої оселі, свої родини.

У памяті більшости з них відзеркалювалось обличчя жінки. Вони мріяли про таку жінку або наречену, з ніжністю, з надією, трохи побоюючись. Чи знайдуть вони її ще такою, як колись — вірною? Що робила вона за час такої довгої самітности? Чи буде можливо знову почати старе життя з нею?

В одному з кутів ваґона сидів стрункий, високий чоловік. Пристрасне обличчя його, з блискучими очима, більше нагадувало еспанця, ніж француза. Це був Рено Леймарі, мешканець міста Перігор, якого ми будемо згадувати як Шардель. Поїзд їхав у ночі. Рено звернувся до свого сусіда:

— Чи ви одружені, Сатурнене?

— Так, звичайно, я одружений. Ще за два роки перед початком війни. Її імя — Марта. Хочете подивитися на неї?"

Сатурнен, маленький, лагідний чоловік з слідами ран на обличчю, витяг з кишені старий, брудний гаманець і з гордощами дістав звідти подерте фото.

— О, вона чудова! — зауважив Леймарі. — Чи не розчаровані ви тим, що повертаєтеся до дому? —

— Розчарований?! Це мене захоплює до смерти! Чому-ж бути розчарованим?

— Тому, що вона гарненька, тому, що вона була сама, і тому, що там було так багато інших чоловіків . . . "

— Ви змушуєте мене сміятись, — зауважив Сатурнен.

— Для Марти не існує інших чоловіків. Ми були такі щасливі з нею. Якщо я мігби показати вам листи, яких вона писала мені ці пять років! . . . "

— О, листи! Вони не доводять нічого. Я також мав декілька гарних листів, але я розчарований . . . "

— Чи певні ви вірности вашої дружини?"

— Так . . . Принаймні я був, і, можливо, більше ніж будь-хто. Ми одружені були вже шість років і ніколи між нами не було жадного непорозуміння.

— Добре! А що-ж тоді . . .

— Це справа характеру, — я гадаю, — відповів Леймарі. — Я належу до тих чоловіків, що ніколи не можуть бути спокійні, вірячи своєму власному щастю. Я відчував завжди, що Олена була занадто добра до мене, занадто гарна, занадто інтеліґентна . . . Вона добре вихована жінка. Вона може робити все. Якщо вона дотикається до будь-якої шматки — шматка обертається в суконку. Коли вона умебльовує звичайний селянський дім, він стає палатою. Ось чому я багато думав про це за війни, що там, вдома, перебувало багато втікачів і що між ними, напевно, були чоловіки, кращі від мене. Можливо, чужинці, можливо, союзники. Така гарненька жінка на селі не може не привабити будь якого зору."

— Ну, добре! Що-ж з того? — Якщо вона кохає вас . . .

— О, певне! Але-ж уявіть собі, що то значить бути пять років самітною! Шардель, власне, не її батьківщина, — а моя. Вона не має близьких людей там, тому спокуса могла бути занадто привабливою.

— О, ні! Я гадаю, що ви помиляєтесь," — сказав Сатурнен. — Уявіть собі, що будь-що й сталось? Яку зміну це може принести — якщо вона забула про неї? Що вам до цього? Послухайте — мені також можуть сказати, що моя Марта... Ну що-ж, я тоді відповідатиму:

— Ані слова більш! Вона моя дружина . . . То був воєнний час, — вона була самотною. Тепер уже спокій! Ми почнем з того, де наше життя обірвалось!...

— Я не поділяю ваших думок, — відповів Леймарі.

— Якщо я знайшовби все так, як ви говорите, коли я повернусь, для мене залишиться лише одно..."

— Щоб ви тоді зробили? Убилиб її?

— Ні. Я не зробивби нічого! Навіть не наблизивсяб до неї... Я просто зникби. Я мігби знайти собі інше місце, щоб жити

під чужим імям. Я залишивби її усі свої гроші, свій будинок, я не потребувавби нічого, бо я вмію гандлювати. Тоді я почавби цілком нове життя. Можливо, що це все дурниці, але я стою на цім шляху: або все — або нічого!

Паротяг свиснув. Було чути гуркіт залізних коліс, що бігли по схрещеннях рейок. Співрозмовники замовкли.

Коли війт Шарделю, що нагадував собою мудрого батька, дістав урядове повідомлення, що Рено Леймарі повертається до дому 20 серпня, він вирішив іти повідомити дружину Рено заздалегідь. Він знайшов її на городі, де вона працювала.

— Кожний кохає вас, пані Леймарі. Тому я дуже щасливий бути першим у вас, щоб повідомити про— повернення вашого чоловіка. Я певний, що ви забажаєте влаштувати вашому чоловікові королівську зустріч. Подібно до більшости з нас, ви не їсьте багато тепер, алеж у такому випадку, як цей . . .

— Маєте рацію, пане війте! Я влаштую Рено найкращу зустріч! Ви сказали, що він приїздить 20-го? У котрій годині, гадаєте ви, він зможе прибути?

— Найскорше опівдні.

— Я запевняю вас, що він матиме гарний обід, пане війте. Я така вдячна за ваші відвідини.

★

Ранком 20 серпня Олена Леймарі встала в 6-тій годині. Вона майже не спала. Напередодні прибрала весь будинок, вимила чисто підлоги, вичистила стіни, поклала нові стрічки навколо білих фіранок на вікнах. Вона оглянула свою ґардеробу й білизну, вибираючи шовкову, яку вона ще не носила протягом довгого часу самотности. Яку-ж суконку вона одяглаб тепер? Одна, найкраща, яка найбільш їй подобалась, була зроблена з блакитних і білих смужок. Коли вона одягла її, то побачила в розпачі, що убрання було завелике на неї, — так схудла вона за довгі роки злиднів. Ні, вона краще одягне чорну суконку, що її пошила сама. Вона прикрасить її сірим комірцем і паском . . . Згодом вона пішла до перукаря, щоб зробити собі зачіску; цієї ночі вона одягла на голову сітку, щоб не зімяти волосся підчас сну.

Раніш, ніж готувати їжу, вона обміркувала всі дрібниці, що подобались її чоловікові. Але-ж у Франції в 1945 році бракувало так багато речей! На щастя вона мала трохи свіжих яєць; треба зауважити, що вона вміла готувати смажені яйця, як ніхто. Вона знала, що йому подобається печеня й смажена бараболя, — але-ж вона не могла дістати свіжого мяса. Вона мала курчат. А може шоколяду на десерт? Так, — це було також те, що подобалось йому найбільше, тільки де вона могла тепер дістати його? Вона згадала: її сусіди говорили, що в крамниці в сусідньому місті є він у продажі, десь за рогом вулиці.”

— Якщо я поїду в восьмій, я, напевно, встигну повернутись у девятій. Я волію приготовити все раніш, як іти з дому, — а коли повернусь, треба буде лише небагато часу, щоб зварити або спекти.

Їй стало весело, і вона була схвильована. Це був чудовий день. Ніколи раніш сонце не світило так ясно над долиною. Співаючи, вона почала збирати на стіл.

Вишитий червоним і білим обрус, той самий, що був на столі підчас першого обіду в нашій власній хаті . . . Рожеві полумиски з тими малюнками, що завжди змушували його посміхатись. Пляшка старого вина . . . А понад усе трохи квітів... Він завжди любив бачити квіти на столі й мав звичку говорити, що я прикращую стіл, як ніхто в світі . . .

Вона зробила трикольорову китицю з білих стократок, червоних маків й блакитних волошок. Додала трохи колосків вівса. І вже тоді, коли вона виходила з

ЧИ БІЛЬ Крижей Є Лише Ознакою Старости?

Багато людей терплять на біль крижей **безпотрібно** — вірючи, що муситься сподівати болів, коли “підходите” в літа!

Алеж біль у крижах є часто спричинений лихим діланням нирок і печінки. Переконайтеся, як ліпше будете чутися по зажиттю Dr. Chase's Kidney-Liver Pills а ваші нирки як і печінка виділять нечистоти з вашої крови. Це тому, що Dr. Chase часом випробуваний лік ділає подвійно рівночасно — має спеціяльно лікуючі складники на недомагання так нирок як і печінки, які часто спричинюють біль крижей.

Коли ви чуєтеся знесилені, змучені, біль голови — получений з болями суставів і болем крижей — зверніть увагу на нирки й печінку. Спробуйте Dr. Chase's Kidney-Liver Pills вечером. У всіх аптеках. 16

хати, вона поставила свою самокатку й поглянула зовні до маленької кімнати. Так, — усе має чудовий вигляд. Після довгих років злиднів Рено буде здивований і захоплений, коли знайде свою хату й свою жінку без особливих змін! Вона подивилась, як у люстро, в віконниці на саму себе. Трохи струнка, може бути, ——але-ж гарненька й молода ще! Вона вся почервоніла від щастя.

★

Маленька хата Леймарі стояла на далекому кінці села. Годину згодом сусіда побачив худорлявого вояка з блискучими очима, коли той входив до двору. Він зупинився на хвилину, засліплений сонцем і своїм щастям, захоплений красою квітів, слухаючи гудіння бджіл? Згодом він ніжно закликав:

— Оленко!

Мовчанка.

— Олено! Олено!

Переляканий мовчанкою, він ступив ближче. Тоді через відчинене вікно раптом побачив стіл, де були полумиски, пляшка вина, квіти, приготовлені на дві особи. Він відчув себе смертельно пораненим і ледве знайшов сили, щоб опертись на стіну.

— Мій Боже! — міг він тільки подумати.

— Вона не сама!

Коли Олена повернулась трохи згодом, сусіда закликав її.

— Я бачив вашого Рено. Він біг вулицею. Я кликав його, але він не звернув уваги . . .

— Він біг? Куди саме, кажіть!"

— У напрямі Сіверс . . . "

Вона кинулася до війта, — але він нічого не міг сказати.

— Я така перелякана, пане війте! Ви знаєте Рено, як людину з його вибуховим темпераментом. Він ревнивий, дуже чутливий . . . Він, напевно, побачив стіл, приготований на дві особи. Він не знав, що це все тільки для нього . . . Мусимо знайти його за всяку ціну, пане війте, ми мусимо! Він може ніколи не вернутись! Я-ж так кохаю його!

Війт одразу спрямував посланця на залізницю Сіверс і повідомив про це поліцію. Але Рено Леймарі зник. Олена сиділа всю ніч біля столу, де квіти вже опадали . . .

Минув день . . . Тиждень . . . Місяць.

Тепер минуло три роки від цього трагічного дня.

Вона не знає, де подівся її чоловік.

З анґл. переклад Д. Ю.

ГЕНСАРД

Коли хтось говорить про "Генсарда," він має на думці офіціяльний рекорд Палати Послів в Оттаві. У цьому рекорді є записані всі промови, дослівно, кожного посла, міністра й прем'єра. Є також і Генсард Сенату. Ось історія цього рекорду.

Жив в Анґлії чоловік з іменем Люк Генсард. Родився він року 1752, а помер року 1828. Зацікавлений парляментарними дебатами в британському парляменті, він почав списувати й друкувати в книжковій формі всі записки промов послів. Цю корисну працю почав він року 1774 і продовжував її аж до своєї смерти. Потім робив це його син.

В тому часі ці рекорди не були безсторонні а сторонні, тобто критичні. Промови були списані дослівно або майже дослівно.

Люди почали звати ці записки Генсардом, по імені їх основника. В Канаді, так як попередно в Анґлії, рішено було списувати всі промови послів і сенаторів дослівно і видавати їх для публичного вжитку.

Дещо про любов

Правдива любов подібна до духів; чимало про неї говорять, та мало хто її бачив.

Любов — це ціла історія життя жінки; для мужчини це лиш епізод.

Душа людини не там, де людина живе, але там, де вона любить.

★

Адам і Ева — росіяни

За залізною занавісою оповідають такий жарт:

Молотов доніс Сталінові, що згідно з дослідженнями совітських вчених, Адам і Ева були росіянами.

— А які є на це докази? — питає Сталін.

— Вони ходили голі, не мали даху над головою, їли лише овочі, однак були переконані, що вони в раю.

Юрій Вухналь

Горяча Натура

— Фу-ти! Будь воно неладне! От не втерплю — збентежено вигукнув Микешка й пішов од гурту хлопців, що ганяли невтомно на вигоні мяча.

Одійшовши далеченько, зупинився, напружено подався вперед і гукнув що сили:

— Ну, та кудиж ти бєш, та хіба так бють?! Лівою бий, та бий лівою, дурню, лівою, йолопе! — Футболіст, почувши таку пораду, спокійно посварився на Микешку:

— Я тобі дам — розумний який!

Микешка хитнув знесилено головою й промовив до мене:

— От натура у мене горяча, — побачу футбол, сам не свій роблюсь, про все забуваю, таке, хоч не дивися на нього.

— А чого-ж ти, — кажу, — не граєш?

— Ех, браток, не приймають мене через отаку натуру мою — не можу я грати.

— Так ти навчись, — порадив я.

— Я грати вмію, та не можу. Оце побачу футбол і хочеться мені одному за всіх — одним словом, ґолкіпера й бека й центра, здається за всю команду сам би грав.

А коли побачу, що хтось мяча не туди гонить — ну, сил моїх немає, не встою на одному місці, товариша найкращого образити й матюкнути можу. За це мене й з команди викинули.

Ми йшли вигоном, і Микешка оповідав мені сумну цю історію:

— Поїхали ми в Гаврилівку грати з осередком тамошнім. Почали грати, народу назходилось на вигін — протовпитись ніде.

Почали грати. Граємо . . . Я ґолкіпером стою на воротях, очей з мяча не спускаю. Стою, вистоюю, аж тоскно стало, — стояв, стояв та й не втерпів. Побачив як оточили Васька — нашого центра. От-от мяч зпід ніг вирвуть. Як закричу я:

— Вася, не піддавайся, лівою, Васю, пасуй, та пасуй же! А далі не втерпів та бігом до нього. Не встиг я добігти, як мяч біля моїх воріт опинився. Я бігом назад, біжу й гукаю: — Та куди ж ти бєш! Підожди, чорт, — я ж ґолкіпер! Поки добіг, вони в ґол загнали.

Почали гру знову. Довго грали, розпалилися наші хлопці, насідають. От-от ґол їм забють. А в мене аж серце тьохкає, встояти на місці не можу, ногами розмахую. А наші хлопці вже до їхніх воріт мяча пригнали.

— Братці, кричу, наженіть ще трішечки, ану ще, та бийте! Прямо бийте! — не встояв — зірвався та до них бігом: — Ану, ще раз, ану братці, ану товаришочки!

Біжу, коли дивлюся летить мяч прямо на мене, я назад до воріт, та куди там — якась чортяка підскочила збоку та як садонула ногою футбола, так у воротях і опинився.

Люди на вигоні зо сміху лягають. Засоромлені ми поверталися додому. Хлопці насуплені, мовчазні. Запитаю я що — мовчать. Скажу слово — мовчать. Довго мовчали, а як уже до села дійшли, Павло, голова команди нашої, не вмовчав, підійшов до мене, за петельки взяв:

— Ти чого, — каже, біля воріт не стояв?

А Мишко ззаду за комір і собі:

— А мене дурнем обізвав.

І почали штовхати, доштовхалися, що аж лице опухло, — на ранок глянув у дзеркало, а воно — як футбол надутий.

— Отака то історія, — хитнув головою Микешка, — от натура горяча! погодився я.

В цей час на вигоні серед хлопців знявся галас. Озирнулися ми.

Біля воріт йшла боротьба за мяч. Микешка подався вперед, сплеснув руками, а далі зірвався з місця й подався до гурту, палко вигукуючи:

— Та бий прямо, лівою бий, дурню! Та бий, а то вирвуть! Вася дорогий, бий лівою, бий, Вася, та бий же, йолопе!

Всеволод Листвич

Петро Деркач

(Уривок із повісті тогож автора п, з. "Тисяча девятьсот прокляті роки.")

На світі правдоподібно новий день. Не можна напевно цього ствердити, бо через на глухо дошками забите вікно не продістається ні один ясний промінь, але видається, що на світі таки дійсно новий день.

Вправді не можна його оком доглянути, не можна оком впіймати його лагідної, солодкої ясности, але серце ловить якийсь далекий, приглушений гомін, який прорівається навіть через покриті плісню мури, який продістається через густу стіну темної духоти і який вдаряє об серце, неначе хвиля об берег далекої землі. І серце дрижить, неначе висохлий кленовий лист, коли після довгої спеки на нього спадуть перші крапельки дощу.

Вкінці глухий лоскіт проноситься підземеллям, скриплять десь далеко ковані двері і тоді вже можна побачити, що на світі день, бо струмок світла налякано вскочив через відкриті двері, збіг до льоху, просовгнувся коридорами, глипнув через вузькі отвори "візитирок" і сховався десь в найтемнішому куті, немов переляканий важким стукотом чобіт, що наближаються.

Петро Деркач стає щодня перший. Він не може спати.

— Людина літня, — каже, — своє вже відіспала.

Постать старого селянина кумедною кучугурою бовваніє в півтемені. Він старанно складає свій вилинялий сукняний плащ в кутку, відтак сідає, підібравши під себе ноги і зачинає говорити. Він говорить завжди і більш сам до себе.

І говорить ще завжди те ж саме. Зачинає оповідання від опису свого господарства. Ми всі вже знаємо з якого дерева і де купленого побудована його хата і стодола, знаємо що "Лиса" дає дуже добре молоко, зате "Зозуля" веде такі телята, що на цілий повіт — знаємо також вже, що на помірках вдається знаменито жито, зате на "Бодяках" пшениця росте навдивовижу; ми знаємо навіть всі примхи старої Деркачихи, яка вправді є дуже доброю жінкою і господинею, але трохи сварлива, над міру; ми знаємо вкінці, що Деркачів Василь, це парубок на всю околицю і вродливий і розумний, і коли вірите отцеві парохові, то "Плотію" від коли Березів Березовом ще ніхто так не співав.

За свого Василька найбільше оповідає старий Деркач. Впродовж тих довгих без кінця місяців, що прогнили в тюрмі, оповідання про Василя стало для старого дійсно налогом. Кожного нового вязня зустрічало незмінно одне й теж питання:

— А не чували Вим там чогонебудь про Василя Деркачевого з Березова?

А коли новий вязень похитував головою, "ні" — мовляв, старий відходив до свого кутка з похиленою головою, мимрючи під носом.

Коли часами ми питали його, яке в нього найбільше бажання, він заєдно відповідав, тицяючи пальцем перед себе.

От, що, щоб ще раз почути, як мій Василь "Плотію" витягає . . . !

Але на це було маловато надії. А поправді то надії не було жадної, бо Деркач був наклеймований найменням "саботажник," а для таких була одна дорога з вязниці — на бункри, на розстріл.

Але він про це не знав і навіть не додумувався.

— Як я піду додому, хлопці, — казав він часом, обсмоктуючи деревяну ложку, на якій висіла ще якась одна крапля обідної водяної зупи, — як я піду, то я Вам неодмінно "баламути" передам. Го-о . . . Здоровенного, господарського. Хліба свіженького, сала грубого, ще торішнього, а й бакуну не забуду. Аякже . . .

— А часнику не забудьте, вуйку.

— Часнику хочеш? Добре, і часнику передам. А в мене часник росте здоровий, як цибуля великий. Передам, тільки пригадайте, як додому йтиму.

— А коли Ви вже, вуйку, додому йтимете? — питали ми.

— Коли, питаєте? Га, Господь його святий знає, коли. Але піду . . . Бо правда моя, як олива наверх вийти мусить. Мусить.

Крипатий Юрко, що то пачкував коней з Волині до Галичини і дожидав транспорту до львівської вязниці, зривається, мов бджолою вкушений.

— Вуйку, ви здуріли? Ви тут правди прийшли шукати?

Деркач глядить на нього, неначеб переполоханий несподіваним вибухом, а потім розкладає руки.

— Правди, сину, треба повсюди шукати. Бо вона всюди є. Тільки часом присипана злобою людською . . .

З Деркачем така справа. При ревізії знайшли в нього кілька пудів збіжжя. А що він не здав був приписаної йому скількости збіжжя, то й саботаж був очевидний. Минав місяць за місяцем, а Деркач не переставав вірити, що його невинність, його правда, бож він ту жмінку збіжжя залишив, щоб на насіння було, вийде таки наверх.

Того дня нависає в тюрмі якийсь неспокій. Крім вартового, який вистукує свою дорогу, по вулиці, не видко нікого, навіть щоденна контроля камер не відбулася. А ще й старий коло полудня замовк і обпершись об стіну, дрімав, тільки час до часу забурмоче щось крізь сон невиразно.

Як тоненькі смуги світла на коридорі зачинають блідніти, вигаряти, хтось стукає до стіни від сусідної камери. Від сусідної камери вікно виходить на тюремне подвіря і часами можна заглянути, що робиться на подвірі. Раз . . . Два . . . Три.. І знов тихо. Стихає все, навіть серця перестають на хвилину битися, бо це був умовлений знак, яким передавалась із келії в келію вістка, що в ночі буде "Гулянка." "Гулянка" — це розстріл.

Кого братимуть? Це питання неначе важання брила леду паде на кожного і придавлює до землі.

Вечір западає глибокий. Тишина глибшає, як глибшає море, отвираючись під пошмагами хутровини, неначе хотіло б проковтнути простір. Наглий блеск світел, що заливає коридор кусючою до болю ясністю, стає перед очима, як зява смерти. В відчинених дверях зявилися червоні пияцькі постатті і зареготалися челюсті готових до стрілу автоматів.

Прізвища падали як куски грані . . .

Постатті виходили з келій, як зяви.

Деркач Петро . . . Впало жорстоко і несподівано.

— Щ-о-о-о? — закричав старий, схватився за горло і захитався, як хитається столітний дуб, коли його підрізала жорстоко пила.

— Виходи . . . — загуділо і відбилося столуною. Руки схватали Деркача і неначе мішок викинули на коридор.

— Василю . . . Васи . . .

І нагло ціла будівля здрігнулася від страшенного гуку. Вибухи наглі мішаються із криками і виповняють підземелля диким шумом. Десь здаля цокотить скоростріл і гомін, неначе мельодії чарівної пісні вливаються під землю, де на хвилину все застигло, знерухоміло. Ще хвилина і опричники рванулися нагору. Задзвонив замок. А вязні стоять непорушно, тільки Деркач лежить на підлозі важко постогнуючи.

Стрілянина то приближається, то знов втихає, неначеб віддалювалася. І коли наглі удари забилися об двері льоху, вязні впали на коліна і ніким непідказана молитва зашуміла неначе мельодія надії. І тоді двері розірвалися під могутнім вдаром і молодий юнак збіг до підземелля.

Він станув неначе вкопаний на вид потонулих в молитві і тривозі вязнів. Старий Деркач порушився, звів очі вгору, побачив юнака, щось забурмотів, а відтак неначе кинутий якоюсь великою силою зірвався і з простягнутими руками підбіг.

— Василю . . . Васи . . .

— Тату . . .

Стрілянина затихає. Повстанці заволоділи будинком.

А як вязні виходили, хитаючись, нагору, надворі стояла тиха, зоряна ніч.

Пан і мужик

Їхав раз собі панок до Бучача, та й зустрів перед тим славетним містом мужика, що їхав з ярмарку. Пан поглянув так із остра й питає:

— Звідки ти, хлопе?

— З Космирина — каже мужик, не скидаючи шапки.

— А шапка! — гукнув пан сердито.

— Ну, шапка також з Космирина — відповів мужик і поїхав далі мимо панської коляски.

БЛ. ПАМ. Ф. ДОЯЧЕК

Хто з українців у Канаді, а то й поза Канадою, не знав або не чув про Ф. Доячека? Це прізвище стало загально знане всюди серед наших людей.

Зайдіть до будь котрого українця, погляньте в його бібльотеку, а майже певно побачите бодай одну книжку видану Ф. Доячеком.

Спитайте наших старших людей, перших піонірів, про Доячека, а вони вам скажуть, що завдяки йому вони навчилися читати та говорити анґлійською мовою.

Тяжко вичислити на цьому місці всі ті ріжні так потрібні в тих часах словарці, підручники, букварі, самоучні книжечки й т. п., яких покійний Ф. Доячек постійно видавав. Він був перший в Канаді дати нам у руки друковане слово. Не одні старші люди памятають ще той час коли він ходив хата від хати з мішком виданих у Старому Краю книжками і продавав їх — для власної, розуміється, користи, але для більшої загальної користи наших перших поселенців.

До Канади він прибув з Чехії року 1903, коли було йому тільки 23 роки. Родився в селі Влашім. Недовго потім, бо в році 1906, відкрив свою власну маленьку книгарню при вулиці Селкірк, у Вінніпеґу. Була це перша книгарня в Канаді, де можна було купити українську книжку. Згодом почав він продавати й музичні інструменти. Року 1913 закупив він видавництво Канадійського Фармера. Того самого року заанґажував до редакторської праці О. Г. Гикавого. Завдяки бизнесовому хисті нового управителя часопис постійно ріс як обємом так і тиражем.

Ф. Доячек був постійно в русі. Він не спочив ні на одну хвилинку. Праця була для нього щоденним хлібом — без неї він не міг жити. Завдяки цій його прикметі жваво розвивалося видавництво, а також і книгарня. Та ця постійна тяжка умова й відповідальна праця нарешті підкосила його здоровля, і в червні, року 1945, він захорував. Після деякого виздоровлення він часто відвідував видавництво, розмовляв з своїми працівниками, і з сльозами в очах згадував у своїй душі той веселий для нього час, коли він міг працювати. Кінець прийшов досить нагло 20-го квітня, року 1951. Вістка про його смерть була ударем для не тільки українців, але й для великого числа людей інших народностей, з якими він мав близькі й приятельські звязки.

Вдова покійного, пані Ровза Доячек, дальше живе в Вінніпеґу, а два його сини провадять дальше двома бизнесовими фірмами, яких покійний збудував тяжкою працею. Старший з них, Франко, завідує книгарнею, а молодший, Чарлс, видавництвом.

Канадійський Фармер є дальше тим самим найбільше популярним українським часописом, що був, під умілою управою сина покійного.

Імя Доячек стало для українців своїм рідним.

БЛ. ПАМ. ФРАНКО ДОЯЧЕК

(1880—1951)

Никола Круцько

З Моїх Переживань

До 21 року життя я ніде не був і ніде не ходив, хіба тільки до фільварку на жнива. А коли мене взяли або асентерували до війська, то я пішов до судді на чотири тижні до роботи. Було то року 1899. Потім пішов я до війська і служив у ньому через два роки в Сяноку.

Никола Круцько

По двох роках 50 нас жовнірів перевезено було до Ярославя. Потім зробили новий реґімент — 34 Ляндвер, і мене надали до кадр за ординанца. Там я перебув зиму, а на весні я поїхав з майором на асентерунок. Майор мене полюбив, бо я добре йому служив і він взяв мене до себе за пуцера. Був я в нього аж до урльопу.

По трьох роках вернув я з військової служби до дому. Їмосць посилає паламаря до мене з просьбою, щоб я йшов до неї на роботу. Я не пішов, але мій товариш тоді женився і взяв мене за дружбу. Пішли ми до священика спрошувати на благословенство. А їмосць каже до мене:

— То ти, паничу, не хочеш до мене йти на роботу? Я знаю, що ти підеш на роботу до прусів.

І так було. Ходив я три роки до роботи до прусів. Потім я оженився з вдовою. Люди кажуть мені, що хто до вдови пристає, тому розуму не стає. І таке було зі мною. По двох роках я виїхав до Америки. Було то в році 1908, коли було голосування на президента.

Всі шапи були тоді зачинені, отож усі робітники зїхалися були до копалень і роботи дістати було дуже трудно. Було це в Плимавт, у стейті Пенсилванія.

В Америці був я без праці через два й пів місяці. Роботу я таки дістав — у копальні, в Плимавт. Потім виїхав я до Вест Вирджінія до праці при екстра-ґеньґу, на залізничій дорозі. Поробив я там два місяці й повернув назад до копалень. У Вест Вирджінії було для мене загорячо.

По двох днях роботи в копальні стався зі мною припадок. Упав на мене камінь, однак не шкідливо бо риля стримала його. Одному робітникові поломило ноги. Я робив тоді біґою. Нараз щось мене вдарило в плечі, я впав, лямпа згасла. Але недалекі другі робітники прибігли, витягнули мене, завезли сейчас до шпиталю, і там я пролежав чотири тижні заки вилічився. Потім робив я ще трохи в копальні, а року 1910 вернув до дому в Старому Краю.

Року 1914 вибухла світова війна і я пішов на війну. Нас загнали до Шняв і там ми були через шість тижнів. Потім російська армія гнала нас і ми опинилися аж під мадярською границею. Відтак німецька й австрійська армія гнали нас назад у Росію. Наш батальон перевезли під Іванґород, а потім знов до Кракова, де ми були два дні. В Кракові ми всіли на потяг і нас завезли до Нового Тарґу. Там висіли з потягу й машерували до Старого Шіонця. Підійшли ми близько міста і майор вислав патролю розвідати чи нема в ньому російського війська. Патроля вернула і сказала, що російського війська в місті нема. Ми спали в хатах мешканців. Майор зараз заалярмував і ми вийшли на дорогу. Він сказав, щоб ми ввійшли в місто. Було то в ночі. Зайшли ми серед міста, а росіяни тоді почали нас

обстрілювати. Ми мусіли відступити за місто.

Війна тривала довше, і я пережив ріжні пригоди. Аж року 1923 я прибув до Канади, за поміччю сестри і шваґра, які прислали мені шифкарту. Працював я в Летбридж і в Келґарі — при залізній дорозі. На жнива виїздив до Саскачевану. В році 1924 працював я на залізній дорозі для компанії Сіенар. Працював я так через около три роки. Потім перенісся мешкати до сестри в околиці Силвер, Ман.

Коли прийшла кріза, я поїхав шукати праці в Онтеріо. Було це року 1937. Та з роботою мені пішло недобре, бо всюди де я питав за нею, мені казали, що я вже застарий. Тоді я вернув назад до Силвер, до сестри і шваґра, але довго з ними не мешкав. В році 1938 я пішов на свою власну фарму. Недовго потім одружився і ми обоє фармерували. Дочка з Старого Краю писала до мене кілька листів, але не могла виїхати до Канади.

Коли вже я не міг працювати на фармі задля старости, ми перенеслися до містечка Силвер і там жили. То було в році 1948. Року 1950 померла моя дружина і я знову остався самотний, у віці 73 роки.

За свого життя пережив я дуже багато. Був робітником у Старому Краю, був жовніром в австрійській армії, воював у Росії, Галичині, був на Сибірі, працював в Америці, а відтак на старші літа знову в Канаді. Тепер мені 74 роки.

Мої Піонірські Спомини

АДАМ ТАБАКА

Прочитавши спомини кількох українських піонірів в минулорічному календарі Канадійського Фармера, зібрала мене охота написати й свої власні спомини.

Ми виїхали з Глищави, трембовецького повіту, травня 3-го, року 1897, а до Галіфаксу прибули травня 22-го. Звідти заїхали ми до міста Винніпеґу а відтак до містечка Давфин. Там нас скинули з потягу під голе небо, бо ніякого іміґраційного будинку там не було. Жінки дуже плакали бо не було де скритися з дітьми.

Недовго потім привезли нам шатро, і хотяй воно було діраве та видно було через діри звізди на небі, то все таки скривало нас. Вже було нам трошки ліпше.

Якийсь аґент повів наших батьків шукати фармів. Куди він їх не повів, то всюди були як не мочари то каміння. Ходили вони через шість тижнів заки знайшли відповідну землю.

Одного дня, коли вибралися вже на фарми і заїхали чотири милі, пустився такий рясний дощ, що все замокло, і ми мусіли вернутися й обсушити одіж та все решта. Аж за тиждень ми знову пустилися в дорогу. Цим разом ми вже добилися до своїх фармів.

Там не було нам ліпше, бо не було ніякого даху над головою. Сейчас наші батьки взялись до будови. В недовгому часі збудували більшу хату так, що замешкали в ній дві родини. Так ми жили першу цілу зиму. Потім побудували більше будинків і вже було більше місця.

Треба було виходити в роботу, щоб заробити грошей на життя. В тих околицях фармері були бідні. До Ніпави й Брендону треба було йти піхотою. Не було за що їхати потягом. Та і заробити не мож було багато бо фармері тоді платили на день по 75 центів до одного доляра.

Хочу згадати про те, як то батьки йшли в роботу, а мами оставались у домах зі старшими дітьми корчувати й робити сіно для корови. Та і не всі мали корови в той час. У нас була одна корова коли мені було тільки одинадцять років. Я з мамою косив сіно й носив його на плечах на копицю. Не легка була ця праця. Не легко було його косити, бо всюди були корчі, і треба було косити довколо них. Та ми мали старокраєві серпи, і ними ми косили сіно. Придались вони нам у новому краю.

Маючи сіно, було вже чим годувати корову, а вона давала нам за те молока. Тато нас хвалили за те, що ми накосили сіна й годували корову.

Свіжий опух котика?
“Прочистіть його сейчас ABSORBINE”

каже С. В. Пейс з Лонґмонт, Колорадо

● “Так скоро, як я лише побачу познаку опухнення котика, здуття або задраснення на моїх конях, так уживаю Абсорбін. Це лікування дораджують наші ветеринарі і я вживаю її понад 16 років.”

Так фармері знають, що нема нічого понад Абсорбіну! Вона не є “вселікуюча” але часом доказана в помочі на спухлі копита, опухлі перста і подібні недомагання.

В ужиттю понад 50 років, вона не палить і не усуває волосіння. Лише $2.50 у всіх аптиках.

W.F. Young, Inc., Lyman House, Montreal.

Та не дуже довго ми своїм сіном тішилися. Одного дня повстав вогонь і все згоріло. Як прийшли тато з роботи то побачили тільки чорну пляму там де стояла стирта сіна. А корову треба було чимсь годувати. Уряд дав нам поміч, але пізніше треба було її відробити.

Недалеко нас мешкав один фармер анґлійського походження. Він мав трохи збіжжя але не мав чим його змолотити. Мої тато й сусід ходили до нього молотити збіжжя ціпами, щоб дістати за те соломи. Таким способом ми годували корову, а потім і теля. Було то року 1897, переходячи на рік 1898. Люди не мали чим жити, бо коли прибули на фарми, то заки скорчували кавальчик землі та скопали його, щоб посадити яку городину, то вже було коло 20-го липня, а це вже було досить пізно. Городина не мала вже коли рости. Однак у тих часах мука була дешева, яка звалася “Фор-екс” (XXXX), по 90 центів за 98-фунтовий міх, а цукру за 5 центів було тоді так багато як тепер за 50 центів. Чай також був дешевий. За 5 центів було його майже цілий фунт. В роках 1899-1900 було вже нам жити трохи легше бо ми мали вже свою городину. Заяців у лісі було також багато. Зле було, що не було чим їх убивати, бо на 10 родин було в нас дві рушниці. Дехто ловив їх сельцями, але це не завжди вдавалося, бо прилітали сови й зїдали їх скорше як ми. Вовки теж були голодні й зїдали готових, зловлених уже заяців. Аж коли скінчилася в Африці війна з бурами, уряд спродував ґвери по пять долярів. Тоді люди їх купували й вже було чим стріляти заяців. Було це в роках 1901, 1902 і 1903.

До того часу я був при родичах. Було мені вже тоді 15 років, отже треба було йти в роботу. Найнявся я в одного фармера по пять долярів на місяць. Він купив мені пару маґусів, дві пари панчохів і пару “овералс.” Те було все, що я в нього заробив. Добрий це був заробіток. Було це в зимі.

На весні я найнявся в молочаря доїти корови й пасти їх, по 7 долярів на місяць. Тут я поробив через сім місяців і заробив усіх 49 долярів. З того дав я татові на фарму 32 доляри. Тато мене ще й висварили за те, що я так багато грошей пустив за той час. Я тоді на нього трохи загнівався й покинув його на три роки. Був я між анґлійцями. Навчився між ними добре говорити їхньою мовою, і за це не жалував.

Потім повернув до родичів на один рік і помагав їм у дома на фармі, та тільки літом. На жнива й в час молочення я пішов знову до роботи, щоб заробити трохи грошей. Треба було купити дещо з фармерського знаряддя, але тому, що грошей не було то я пішов піхотою з Давфину до Брендону. Там я заробив за два й пів місяці 110 долярів, що на ті часи було досить багато грошей. Десять долярів я виплатив на одіж і курення. А тому, що я хотів принести татові круглу сотку, йшов я знову піхотою з Брендону до Давфину.

Пізніше — рік чи два, забажалось мені зробити те саме, що робили другі — оженитися. Так я й зробив. Початки були для мене тяжкі, так як для кожного. Треба було знову йти в роботу. Коли прийшов р. 1914 то роботи не міг і за гроші купити, а заробити треба було конечно, бо вже була й мала родина. Вдалось мені якось найнятися в одного фармера корчувати по долярові на день, та ще мусів я оплачувати свій власний харч.

Поробив я два тижні й вибухла війна. Нависла над мною біда, бо тоді вже наш "ґалішен" не годен був дістати ніякої роботи. А тут зближається зима. Як не заробиш у літі, то в зимі певно, що ні, бо в тих часах у лісах роботи не було.

Їду я й один мій краян на потязі, якого звали "ворк трейн," бо він ішов повільно тому, що з нього скидали "тайзи." Кричить фармер на одному місці до кондуктора чи не везе він яких робітників. Кондуктор відповів, що має їх кількох. Питає його фармер — які то робітники, бо каже, що він "ґалішенів" не хоче. Подумав я собі, що буде мені біда без роботи, але їду дальше, думаю й вложую пляни як мені поступати дальше. Заки доїхав до містечка Карбері то вже мав плян готовий. Тому, що там наших людей було багато, я знав, що мені плян удасться. Ніч переспав я на полі в снопах, а ранком пішов до великої стайні, де фармері заїздять з кіньми. Там я поспитав одного фармера за роботою, а він мені відповів, що за кілька днів буде багато роботи, бо поліція й жовніри будуть виганяти чужинців, і тоді для білих людей буде більше роботи. Я йому гарно подякував і відійшов. Анґлійську мову я вже тоді знав дуже добре і мене не могли пізнати, що я не анґлієць. Анґлійці думали, що я канадієць, бо я ним справді був, маючи горожанські папери.

Кажу я до свого колеґи, що тут може бути для нас недобре, отже треба нам звідси втікати. Поїхали ми тоді до Портедж ла Прері. Там пішов я до Бюра Праці й дістав роботу — штукувати, на два

Колоски золотої пшениці, виплекані працьовитими й дбайливими руками українського піоніра. Треба було гірко напрацюватись, щоб їх виплекати. Там де сьогодні широкі поля такої пшениці — колись, перед приходом наших піонірів вили вовки, шумів густий ліс.

Я все готовий

На Атаки Нестравности

Коли ваш жолудок переладований з надміру їди, питтся або курення, пробуйте Maclean Brand Stomach Powder. Ця специяльна формула ділає сейчас проти квасів — дає скору полекшу на нестравність, ґази, згагу і другі подібні обяви.

Для наглої полекші на менші жолудкові недомагання пробуйте Maclean Brand Stomach Powder або вигідні пігулки.

Набудьте Скору Пільгу

ПРАВДИВІ З ПІДПИСОМ НА ПАЧЦІ

Alex. C. Maclean

MACLEAN

BRAND

STOMACH POWDER AND TABLETS

тижні. Мій колеґа мене покинув і вернув до Давфину.

Коли я скінчив свою роботу при штукованню, пішов я знову до Бюра Праці й питаю за роботою коло машини до молочення. Урядник сказав мені, що якраз перед тим телєфонував один фармер, який хотів інжиніра. Він позволив мені говорити самий до того фармера через телєфон. Фармер питає мене якої я національности. Я відповів йому, що я данець. Він сказав, що дуже добре, бо ґалішенів і німців не хоче. Так став я до праці при молоченню. Робив я в того самого фармера три осени, при молоченню. Було добре й мені й йому. Він мене сподобав собі, а я любив його.

Коли я робив у нього трету осінь, каже він мені, щоб я знову прийшов до нього на слідуючу осінь. Я спитав його чому він мене на дальше хоче. Він відповів, що хоче мене тому, що я найліпший робітник з усіх, що він мав. Я сказав йому, що колиб він так знав цілу справу, то я мабуть бувби найгіршим. На його дальший запит я відповів йому, що я є тим ґалішеном, якого він три роки тому не хотів. Йому стало дуже стидно й ніяково, але все таки він просив мене вибачення за його вислів, та просив остатися в нього на праці. Але я більше до нього не вертався. Я хотів уже бути своїм власним господарем, не чиїмсь робітником.

Мав я немалі трудноці з моїм господарством. Грошей не було, бо мало тоді за роботу платили. А коли я почав працювати на власному господарстві, то забракло грошей. Коли я знову пішов до роботи, то мав гроші, але в дома не було нічого зробленого. Платня була мала, а за пшеницю коли фармер дістав около 65 — 70 долярів, то вже було дуже добре. За два-річного бика як дістав 12-16 долярів, то також було дуже добре. Сметана тоді продавалась по около $1.50 до $2.25 за пять-ґальонову баньку. За яйця діставалось доляра за дванадцять тузинів. Безроги платились по 5 до 7 центів за фунт. Правда, що тоді все інше було дешеве, і життя багато не коштувало.

Цікаве також те, що люди, хотяй були тоді бідні, то все таки любились і їздили одні до других далекі віддалі, та ще й кіньми. А тепер, коли вже кожний добре мається і має авто, то своїх сусідів не бачить нераз довгий час.

Правда, що українці зробили за минулих 53 роки великий поступ, хотяй треба було переживати нераз дуже тяжкі часи. Що буде за других 47 років від тепер, то вже тяжко сказати. До того часу я вже не дочекаю. Певно, що буде ще більше ріжниці як до тепер. Як хтось прочитає 47 років від тепер оцей мій опис, то певно, що не повірить, бо вже й тепер є такі, що в це не вірять.

707 Вайнона Ст.,
Транскона, Ман.

Щоб не втопитись

1. Треба вважати, щоб не плавати з повним шлунком; зате можна підчас купелі чи побуту на пляжі дещо перекусити.

2. Заки ввійдемо в воду, треба охолонути, а не йти в воду з розгорілою шкірою.

3. Люди хорі на вуха мусять їх затикати ватою, головно (конечно) ті, що мають передіравлену ушну болону.

4. Слабі пливаки і люди зі слабим серцем не повинні датися намовити на глибоку воду чи задовгу на їх сили чи вправу трасу.

ЧЕРЕВОМОВЕЦЬ

Бурачок є черевомовцем. Приятель питає його:

— Чи ти можеш з того жити?

— Знаменито.

— В кабареті?

— Ні, в крамниці зі звірятами.

— В крамниці зі звірятами?..

— Так, я продаю говіркі папуґи.

ТИХІ КОМІРНИКИ

— Пане артисте! Нині вже 15-го, а ви ще від першого не дали мені ні доляра.

— Як я спроваджувався зі своїм товаришем, то виразно вам обіцяв, що не будете нас ні бачити ні чути.

ДОБРА СУКОНКА

— З тої сукні будете, ласкава пані, мати правдиву радість.

— Не про те мені йде. Я хотілаб, щоб мої знайомі луснули зі зависти.

Ґубернатор Манітоби, Р. Ф. МкВилліямс, відкриває бронзову таблицю, присвячену в память і пошану 60-ліття поселення українців у Канаді, на коридорі Парляменту в Винніпеґу, дня 8-го вересня 1951 року.

О. Г.

Як Проциху Затягнули в Колгосп

Коли Тронько, голова сільради в Цибулівцях, вернувся після обіду до сільради, застав там, окрім дижурних виконавців і секретаря, якусь стару жінку. Дарма, що на дворі падав холодний дощ і віяв осінній вітер, була боса, заболочена по самі литки. Спідниця звисала з пояса ширшими і вужчими смугами, позчіплюваними сяк - так грубими нитками. Крізь блюзку землистого кольору на плечах світилось голе тіло, таке саме брудне, як і блюзка. З лівого рукава вилазив через діру лікоть, правий рукав був взагалі віддертий до половини. Хустка була не то полатана, не то зшита з кількох різнородних кусників. Лице її, темне і немов вимочене в якомусь розчині, не мало зовсім зморщок, і це виглядало дивно, аж лячно.

Стояла по середині "канцелярії," звільна переводячи насторожений погляд на різні предмети, і щось собі мимрила під носом.

Тронько її не знав, але, кинувши на неї оком, догадався відразу, що ця жінка мусить бути представницею тієї "третьої колгоспної родини," про яку згадував секретар.

— Добрий день, громадянко! — звернувся до неї так голосно, що баба аж кинулася з переляку. — Що ви доброго нам скажете?

Жінка, отямившись трохи, якось жалібно скривилася і переступила з ноги на ногу.

— Ну, — продовжував весело питати голова, передаючи між тим секретареві загорнений в папір хліб. — Нічого не хочете говорити?

— Та от . . . їсти хочу! — вистогнала баба і ковтнула слину.

Голову ця відповідь не здивувала: він звик уже до подібних заяв від селян, котрих щодня викликав до сільради.

— Їсти хочете? Гм! — відповів уже вивченою фразою. — До колгоспу вступайте, то й не хотітимете їсти. Зрозуміли?

Але видно було, що баба не розуміла.

— Кукурудза вчора не доварилася, — белькотіла вона, — то я ще сьогодні трохи соломи підкинула. Але де там! Не годен кукурудзи старої при соломі зварити! Ні, ні . . .

Тронько аж тепер уважніше придивився до баби і зрозумів, що вона не тільки бідна і стара, але й несповна розуму. А баба говорила далі:

— Мамалиґа, то скоро вариться, ая! Закіпить вона — зараз муку всипати, замішати, і вже можна їсти . . . Або бараболя, то теж . . .

Голова з докором подивився на секретаря, а той поспішив перервати бабину мову:

— Це, товариш голова, громадянка Ганна Проць, біднячка. Я думаю, що вона вступить до колгоспу.

Чоловіки, які були в сільраді, почали "хикати," але секретар не звернув на це уваги.

— Ходіть сюди, Процихо — сказав до баби. — Та йдіть, не бійтеся! Сідайте отут. Та сідайте, кажу вам!

Проциха сіла на краєчок стільця біля стола.

— Ви про колгосп чули, Процихо? — спитав секретар.

— Це той, що до Федорки у прийми пристав? — простодушно й собі спитала баба.

Присутні розсміялися, а голова знову з докором подивився на секретаря.

Колька, зовсім не збитий з пантелику, терпеливо продовжував:

— Ні, бабо! Не той, що в прийми пристав, а колгосп! Ось вам зараз товариш голова пояснить. Товариш голова, розясніть цій жінці про колгосп, бо вона ще не знає, що це таке.

— Ви їй ліпше директиву дайте прочитати, — порадив якийсь хлопець, і всі знову розсміялися.

Тронько заклопотано пригладив волосся і взявся розяснювати.

— Тепер, товаришко Проць, наша влада каже нам, щоб ми всі єдналися разом. Всю землю усуспільнено, усуспільнено худобу і ремaнент, будемо разом працювати, разом збирати врожай, а потім по-

ділимо між собою. От це і називається колгосп. Зрозуміли?

Баба потакуючи хитнула головою.

— Ну, от! — вдоволено вигукнув голова. — То ви підете до колгоспу?

— А це далеко?

Присутні розреготалися.

— Ні, — поспішив відповісти голова, — це недалеко, це в Цибулівці.

— Ага, то це той, що до Федорки в прийми пристав! — тоном найглибшого переконання ствердила Проциха.—Якесь таке смішне імя в нього!..

Тронько важко зітхнув і почав обтирати хусточкою чоло. Йому на допомогу заговорив Колька і почав з речі, більш зрозумілої для баби.

— Слухайте, бабо, є у вас земля?

— Та земля є, є! А якже! — оживилася Проциха. — Ми все наймали, то нам давали і кукурудзу і бараболю...

— Цитьте, бабо! — урвав її Колька. — Слухайте, що я буду казати! Тепер усі, хто має землю, дають землю докупи, і всі будуть коло неї робити разом. А потім бараболю, жито, пшеницю і кукурудзу ділять всім. Будуть всім давати.

— І мені? — радісно спитала Проциха.

— І вам . . . Та чекайте, куди ви йдете?

— А по мішок. Позичу може в Іванихи, бо не маю в що взяти.

— Стійте, стійте! Трохи рано вибралися. Ще не вродило! Ще й не сіяли, а ви вже по мішки йдете. Насамперед скажіть, чи даєте землю?

— Та чому ні! Хіба мені жалко, чи що? Раніше все Філько брав, а тепер не хоче...

— Ну от, Філько не хоче, а колгосп хоче.

— Як хоче, то нехай прийде. Я недорого віддам...

— Не колгосп до вас прийде, **а ви до колгоспу!**

— Та я б пішла, колиб знала, де він живе . . .

— Говори з дурною! — не витерпів нарешті секретар. — Ви знаєте, що таке сільрада?

— Чому не знаю! Оцеж отут і сільрада.

— Слава Богу! Я думав, що ви і того не знаєте! А колгосп, то таке саме, як сільрада.

Баба нарешті починала розуміти.

— А-а-а! То таке, де пишуть і печатки бють?

— От-то-то! Пишуть і печатки бють, це ви, бабо, цілком правильно підмітили!

— То я вже тепер знаю!.. Я навіть сама ходила до такої сільради в Камянець, щоб мені допомогу дали. Ще той зо мною ходив... як його?...

— Та в Камяниці то що іншого! А тепер у нас тут в Цибулівці буде таких дві, як ви кажете, сільради: одна буде називатися сільрада, а друга — колгосп. Розумієте? Хто запишеться в колгосп, то буде діставати хліб, бараболю, кукурудзу і все, що йому буде треба. Второпали, чи ні?

— Та чому не второпала; або я дурна, чи що?

— Ну, а як второпали, то тепер скажіть, чи вписуєтеся до колгоспу?

— Колиж я неграмотна...

— Тим не журіться: ми запишемо все, що треба. Ви тільки скажіть, чи вас записати?

— Авжеж! Запишіть, щоб мені дали кукурудзяної муки і бараболі.

— Про кукурудзу і бараболю будемо

ОСЬ — від неї аж промінює ЗДОРОВЛЯ та ЖИТТЯ

. . . і чимало краси

Не завидуйте їй її краси та доброго здоровля! Присвійте собі це все, як це роблять тисячі блідих, недокровних, анемічних людей — за поміччю Рожевих Піґулок д-ра Вилліямса.

Оживлюючи та збагачуючи ваш кровообіг, Рожеві Піґулки д-ра Вилліямса можуть привернути вам це здоровля, енерґію та життєву радість — вже за яких 30 днів. Тож зачніть вживати їх ще сьогодні! Поверніться до "рожевості" за поміччю

DR. WILLIAMS PINK PILLS

говорити пізніше. Ви скажіть, чи даєте землю?

— Та даю, але ніхто не хоче брати . . .

— Колгосп, бабо, колгосп, бере вашу землю, я-ж вам ясно кажу!

— То хай бере, я не бороню. Тільки хай мені дасть трохи кукурудзяної муки.

— Що ви все: "кукурудзяної муки" та й "кукурудзяної муки!" А хліба ви не хочете?

— Та хай буде й хліб. Для мене ще краще: відразу можна їсти...

— Ну, то як вам дати хліба, впишетеся до колгоспу?

— Сільрада хліба не дає! Хліб дає колгосп, як хто вписує на колгосп свою землю. Кажіть: вписуєте землю на колгосп?

— А ви хліба дасьте?

— Дамо! Товариш голова, дайте цій громадянці авансом на рахунок трудоднів хліба!

Побачивши хліб, бідна Проциха затряслася і жадібно витягнула по житній боханець скорчені руки.

— Е, ні! — сховав секретар хліб — Ви скажіть ясно: вписуєтеся до колгоспу?

— Так, так! — вигукнула поспішно баба.

— І землю даєте?

— Даю, я все вам дам, тільки дайте мені отой хліб! — і гірко заплакала . . .

Секретар, радий таким кінцем справи, витягнув уже заздалегідь приготовану заяву. Оскільки Проциха була неграмотна, за неї підписалися присутні, стверджуючи, що: "Ганна Проць, біднячка, вдова, неграмотна, добровільно вписується до колгоспу, і, як єдине своє майно, передає до колгоспу три гектари орної землі."

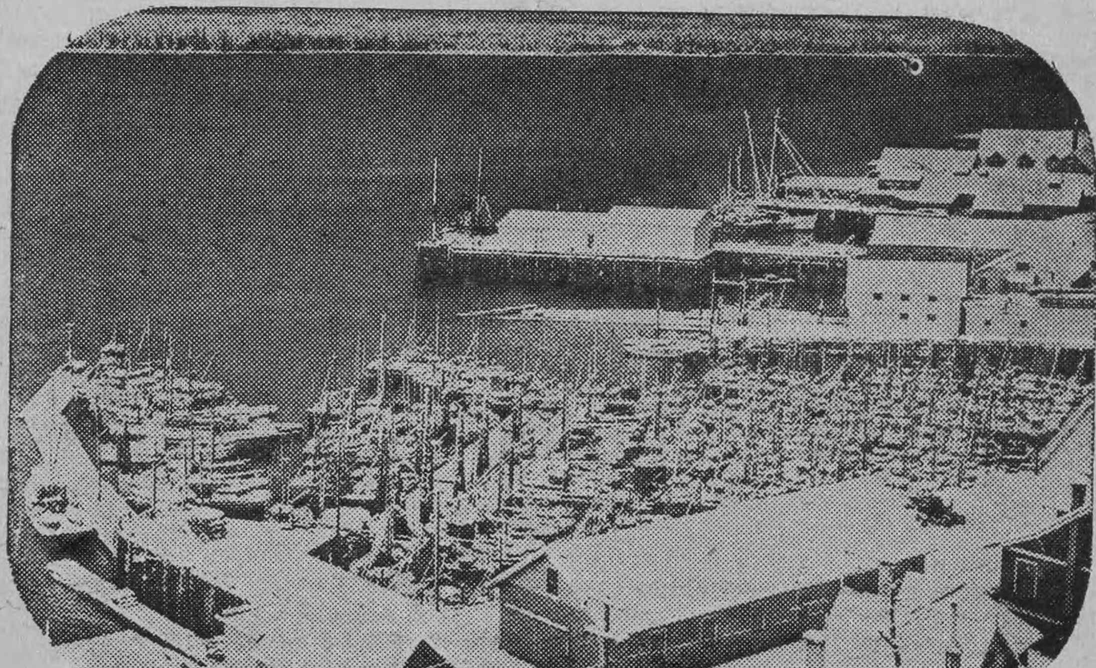

КАЧІКАН, АЛЯСКА

Це містечко положене при березі Аляски. В ньому живе багато риболовців, які ловлять постійно великі скількості риби й продають ї канадійцям і американцям. Знимка знята по зимовій сніговій бурі.

Др. Юрій Мулик-Луцик

Патріотизм у Мові Українських Піонірів у Канаді

Українське мовознавство не пройшло байдуже повз мову українців англосаксонської Америки. Ф. Луців зладив запис мови українців в м. Дібік, Айова в п. А. (З.Д.А.) в р. 1933, що був поміщений в "Рідній Мові" (Т. І, Ст. 275) а звідтіля увійшов до "Нарису Української діялектології" Др. Ярослава Рудницького (Авґсбурґ 1946, ст. 40).

Мовознавство формальне цікавиться тільки ступенем асиміляції української мови англійською; мене не інтересує тут щось інше, а саме — фактор патріотизму.

Якраз минуло 60-ліття поселення українців у Канаді. Коли пройденому нашими піонірами шляхові приглядаюся через їхню мову, то бачу в її формі сильні, здорові вияви природного українського патріотизму і волево-свідомого й відрухово-підсвідомого.

Загалом думають, що наші піоніри перекручували англійські слова на український лад, бо не вміли їх правильно вимовляти. Безумовно, частково так воно й було; але в основному я дозволю собі заперечити такому твердженню як узагальненому.

Коли українці знайшли в Канаді кращі, модерніші за свої "старокраєві" хліборобські та ремісничі знаряддя, вони їх без застережень змінили на канадійські. Але свою рідну мову вони не вважали за механичне, бездушне знаряддя. Ця мова була живою частиною їх самих. Треба памятати, що піоніри привезли свою національну вдачу, а ця вимагала свого вислову, до якого в англійській мові їм часто бракувало відповідних мовних засобів. Нпр., відомий філософ XIX ст., Карл Абель, стердив, що українці між всіма існуючими та вигиблими народами вирізняються великою інтензивністю почувань любови та ніжности. Це викликало потребу витворити особливі мовні форми для їх висказання. Тому, каже Абель, в жодній з живих та мертвих мов немає такої скалі пестлиивх форм (здрібнень), що в мові українській (Linguistic Essays, 23—78).

Коли українці засвоювали собі англійські слова, то брак здрібнінь в англійській мові при вродженому гоні висловлювати пестливість присилував творити здрібнілі форми в мові англійській, що являє собою найпомітніше явище в українізуванні англійських слів, напр.: the house: гавз — гавзок — гавзятко; the room: рум — румок — румочок; the gloves: ґлавс — ґлавзики і т. д.

Український мовно-психологічний чинник призвів також до інших морфологічних модифікатів: the pail — пейло, the car — ґара, the street-car — стрітґара. Тут вирішив не так логіко-формальний чинник, що велить в англійських назвах на річі мертві та неособові (натури), які є роду середнього, шукати роду за системою граматичною (the pail — воно відро, the car — вона ґара), як передусім почуття української ритміки в мові; ця ритміка — елемент притаманної українцям музикальности велить українцям з англійських односкладових слів творити двоскладові: пей-ло, ґа-ра, фор-ки (the fork) — двотактові. Розуміється, співдіє з цим також орєнтація на український граматичний рід (пейл**о** — відр**о**, the box: бакс**а** — скрин**я**) та число: the fork: форки — вила (ґаблі) (множинний іменник).

Унаявнила себе й потреба слухати українську звуковість в англійських словах. Коли українець слово the lot вимовляє як **льот,** то цей ортоепічний прогріх спричинений не трудністю артикулювати приголосну **л,** а тільки необхідність продукувати мяке **ль** з мотивів милозвучности та пестливости. Лінгвістична праґматика цього, як фактор побічний — асоціяція з українським **льот** (лет) — летіти; у кожному разі — це не народня етимологія.

Велика почуттєвість українця являє собою причину експресивних форм у мові: **вигуки: гей, ну, галльо... та інтерєкції:**

ой, ай, ох,аяй... У цій системі легко заадоптувалося й англійське колоквіяльне поздоровлення: hallo! — гало!

Свідоме намагання захищати рідну мову перед винародовленням проявилося в перебитках (кальках), тобто в дослівних перекладах з англійського: the floor (поміст-долівка, поверх) — підлога (= поверх), to take classes (ходити на лекції) — брати кляси, how do you like (як вам подобається) — як вам любиться, як ви любите, to take a sun bath (опалюватися) — брати соняшну купіль...

О. КИСІЛЕВСЬКА

Сенаторка пані Олена Кисілевська знана цілому українському народові, де він не живе. В Західній Україні брала дуже живу участь у загально громадському життю, особливо в жіночому русі, і була сенаторкою до сойму. Надзвичайно впливова бесідниця, письменниця, журналістка, еманципаторка. Ще й тепер, у віці понад 80 років, вона дальше працює для української справи. Живе в Оттаві, з сином, Др. В. Кисілевським.

Українські поворотні дієслова свідчать про те, що виражена ними дія сприймається як повторний рух в просторі і часі: бувати, тягати і т. д. Розтяжність простору та наворотність руху символізується знаком не менше як трискладовим. Англійські дієслова: to move, to transfer і т. д. сприймаються як спосіб наказовий, де немає відчуття повторности часу та площинности простору, тому їм дають український форманс —увати, що про повторність та площинність найкраще символізує: мухуватися, трансферуватися, юзувати і т. д.

У Канаді англійське слово the holiday (дослівно: "святий день") стоїть на порозі переходу зі сфери релігійної (трансцедентальної) у світську (імманентну). Заважив тут момент соціяльно-економічний та послаблення культу. Тому слово holiday дедалі більше закріплює, як основну, свою давнішу функційну семантему і значить "free-day", отже — відпустку з праці, що не конче випадає в церковне свято. Збагнули це українці й тому, вживаючи слово **голідей** для означення світського (відпустки), затримали своє слово **свято** як виключно релігійну категорію, що диктує їм релігійно-національна традиція.

Змагання за втримання в наших піонірів рідної мови було дуже важке. Що трудність, а іноді просто трагізм бачимо в таких випадках, де успіх на полі втримання рідної звуковости мститься затратою рідної логіко-формальної системи, як це видно в перебитках: How do you like? — Як вам любиться? (Замість правильного: Як вам подобається?). Мовно-психологічний патріотизм (рідня музика мови) дав нерізні граматичні висліди, що українці боляче відчували. Але це природна річ, що ці прості люди передусім кермувалися провідником психологічним, в чому спомагав їх український дух, а мовознавцями (граматиками) вони не були; курсів українознавства не мали. Зате мали українську душу, що спонукала їх своїм дітям давати українську школу, літні курси українознавства та сьогодні змагатися за заснування катедр української мови та літератури в канадійських університетах. Психологічний підхід до мови наших піонірів розяснює дуже важливу справу: це відрухове зберігання рідної духовости, рідного змісту, що є основою нашого буття, дало такий тип мови, що його звуть жартома "українською англійщиною," і що в дилентантів викликає незрозуміння, легковаження, а то й іронію. Одначе під цим типом, який іноді схожий на якесь "койне", бачимо більше патріотичного підкладу, як іноді під формою правильної української літературної мови верств освічених.

Commerce Обслуговує Вас Ріжними Способами

ЦЕ бере гроші провадити поступову поплатну фарму. Ви мусите забезпечити свої біжучі рахунки і ощадности. Ви потребуєте позичок для ріжних потреб. Ви маєте чеки до зміни на готівку і фонди до трансферування. І ваш "Commerce" управитель може вам помогти. Це є його бизнес . . . вивчений через услуги в ріжних рільничих громадах.

Він радо переговорить з вами про позички . . . на поживу для скоту, штучні навози, на жнива і загально на всі фармерські потреби . . . на купно додаткового приладдя або скоту . . . на поліпшення дому або господарських будинків.

Кажіть показати собі безпечні депозитові скринки і безпечні сховки для своїх бондів, асекураційних поліс і вартісних паперів. Розвідайте про "складування грошей почтою" услугу, яка цим зближує ваш "Commerce" відділ так близько як ваша почтова скринка.

Ваш "Commerce" управитель репрезентує банк, який робить більше фармерських позичок як який інший банк . . . і цим причиняється до ліпшого фармерування. Він має за собою більше як вісімдесять чотири роки досвіду "Commerce" з Канадійськими фармерськими банковими потребами.

The Canadian Bank of Commerce

Сходяче Сонце Японії

"Чудодійна зміна, що посилила й устабілізувала японську економію" та відповідальні за те люди... Методи вжиті для прискореної післявоєнної відбудови... Роля Японії в обороні вільних націй.

Три роки тому переможена і знищена Японія — якої 80,000,000 населення скупчувалось на 4-ох островах загальною величиною одної третьої Манітоби, та якої імперія зникла — розпучливо змагалась за саме існування. Чотири роки загрожувала населенню Японії примара голоду. Допомога ззовні, у формі збіжжя і бавовни вдержувала населення Японії при житті та індустрію при праці. Інфляція загрожувала знищенням японської валюти та цілковитою фінансовою катастрофою. Платня робітників піднеслась у пятнадцятеро, але ціни прожитку піднеслись у двадцять-семеро на протязі 4-ох років від закінчення війни. Низька індустріяльна продукція приносила малу користь населенню. Несплачені воєнні відшкодування загрожували перенесенням з Японії більшости її індустріяльних влаштувань та машин. Індустріяльні експорти, якими треба було оплачувати імпорт харчів та сирівців, становили лише одну восьму японської самовистарчальности. Такий образ представляла собою Японія три роки тому.

В грудні 1948 р. американський уряд видав строгу, девять-пунктову директиву ґенералові МекАртурові, обчислену на затримання економічного упадку та рятунку японської економії. През. Трумен особисто призначив Йосипа Доджа до помочі ґен. МекАртурові та японському урядові для стримання інфляції. Йосип Додж, президент банку "Да Бенк оф Детройт" та бувший президент Товариства Американських Банкерів, положив підвалини під вдалу реформу німецької валюти і був, правдоподібно, найбільш компетентною для тих цілей людиною в З.Д.А.

Ніколи, мабуть, не підпринято труднішого завдання. Та, вже кілька місяців опісля, цілий плян був не тільки опрацьований, але й переведений в життя. Збалянсовано японський буджет. Зредуковано субсидії, устабілізовано ціни і платні та встановлено більш реальну замінну вартість гроша. Привернено загальне довіря. Злучені Держави признали, що Японії була потрібна радше відбудова, чим допомога і на деякий час

ІНДУСТРІЯЛЬНЕ МІСТО В ЯПОНІЇ

збільшили туди доплив сирівців для скріплення японського виробництва. У висліді піднісся японський експорт.

На протязі не цілих 2-ох років, цілковита індустріяльна продукція країни подвоїлась, а експорт зріс в четверо. В той сам час зріс постепенно життєвий рівень японців до такої міри, що вже можна було заперестати приділювання деяких харчів та знести певні економічні обмеження. Хоч було ще багато прикрих проблєм до полагодження, одначе положено тривкі підвалини під дальшу розбудову економічного життя країни. Такий розвиток подій мав дуже додатний вплив на населення. Почуття безнадійности зникло і сьогодні японці працюють ревно й запопадливо для доповнення матеріяльної та духової відбудови їхньої країни, щоб піднести її із фізичної і моральної руїни, в якій її оставила війна.

Чотирьох людей були в головному відповідальні за цю чудодійну зміну, що так скоро посилила й устабілізувала японську економію. Двох з них були американці, а двох японців. Ґенерал МекАртур особисто видавав стабілізаційні директиви та безкомпромісово піддержував й слідив за їх переведенням в життя. Йосиф Додж вміло кермував буджетово-фінансовою технікою і відважно стримав інфляцію, помимо величезних перешкод. Але програма булаб можливо й не принесла користі, колиб не повна співпраця японського уряду, який прямо силою накинув населенню критиковану зпочину т. з. "Лінію Доджа" — тобто його плян економічної відбудови. Премієр Шіґеру Йошіда, великий політик і провідник народу, з часом набув ще більше престіжу своїм незломним попертям пляну, який у початках ставив населення у чималі труднощі. А дальше велику ролю в цьому відіграв японський міністер фінансів, Гаято Ікеда, якого розумна політика вдержала рівновагу в економічному житті в найбільш критичних обставинах. Премієр Йошіда виказав великий політичний хист, а міністер Ікеда технічно-фінансову компетенцію. Оба вони показались відважними політиками на своїх становищах, які зуміли передбачити доцільність пляну та вивели країну з крутих доріг упадку на простий шлях добробуту й самовистарчальности.

Тепер в Японії можна побачити устабілізовану економію, вижчий життєвий рівень, зростаючий експорт та зменшення потреби американської допомоги, машин і капіталу. Як доказ того, японський уряд видав недавно закон, що до чужосторонної інвестиції фондів, який дозволяє на долярові інвестиції та платню долярами за корисні технічні служби й патентові права чужосторонним фахівцям.

Новий податковий закон зменшив індивідуальний податок на 35%, а оподаткування американців знизив до рівня правосильного в З.Д.А. В січні мин. року експорт та імпорт ґуми звільнені від державної контролі, а закордонну торгівлю привернено приватним одиницям. Контроля чужосторонної грошевої виміни та ліцензійна система ще дальше є строго вдержувана для запевнення стабілізації єни та для забезпечення долярової валюти для чужосторонних інвести-

Знайшла полекшу на СЦІЯТИЧНІ БОЛІ

"Як тільки я постояла увесь день на ногах, я дуже терпіла на сціятичні болі в стегні" — пише пані Джоел Рейст з Вестворд Го, Алта. — "Я також хворіла на невральґію — часом будилась ранком з дошкульним болем у карку. Але, як мій чоловік одержав таку вдоволяючу полекшу на його ревматичні болі вживаючи **Templeton's T-R-C's**, я постановила і собі спробувати T-R-C's проти невральґії та сціятики. І я вдоволена, що я так зробила. Тепер я щиро поручаю T-R-C's усім, що терплять від ревматичних болів, невральґії або сціятики".

Не терпіть від сціятики, ревматичних, артритичних та невротичних болів. Дістаньте Templeton's T-R-C's — канадійське **найбільш-поширене** лікарство, — спеціяльно спрепароване, щоб принести пільгу в таких болях. Всього 65ц. і $1.35.

TEMPLETON'S T-R-C's

FOR RHEUMATIC AND ARTHRITIC PAIN AND STIFFNESS

цій. Долярові приходи Японії перебільшають тепер $300,000,000.

Всього 100 років тому, Японія була ізольованою країною, а її населення жило життям середньовічних людей. За яких 60-70 років, японці, маючи небагато природних багатств та ще менше досвіду, розвинули велитенську виробничу індустрію — правдиву Фабрику Сходу. Японці дуже скоро вивчили скомпліковану техніку текстильного виробництва, скоро почали витоплювати сталь, мідь, алюмінові вироби та здобувати другі підставові хемікалії. Японія прийняла і засвоїла собі методи західного виробництва та зужиткувала національне майно на щораз то більшу розбудову своєї індустрії. Закордоном позичала рідко, а довги сплачувала точно і солідно. Японії всі довіряли у всяких фінансово-торговельних трансакціях.

Тоді, підчас декади, що попереджувала Перл Гарбор, кліка мілітаристів у Японії спонукала уряд до коштовних мілітарних дій в Манджурії та північному Китаю. Правдивою ціллю японського мілітаризму була будова Японської Імперії, яка мала домінувати над природними багатствами та шляхами сполучення на Далекому Сході. Їх обєктом була т.

зв. "Сфера спів-добробуту." Згідно з тою концепцією харчі та сирівці з Яви, Суматри, Формоси та Кореї, риж, нафта, мідь, ґума, цинк, мали бути вимінювані на виробництва випродуковані в Манджурії та Японії. Це все, казали японські мілітаристи, для більшого добробуту цілої Азії.

Ці економічні обєктиви були в загальному розумні, якщоб вони були переведені мирною дорогою. Вони моглиб були збільшити добробут азійських народів та піднести їх життєвий рівень. На жаль, Японія вибрала іншу дорогу. Вона хотіла будувати добробут за поміччю меча і руїни війни та силою панувати над економічним життям Азії.

Після упадку Шанґгаю, лише американська політика в Китаю та вдержання Британією Гонґ-Конґу й Сінґапуру, гамували її амбіції. Тому Японія заризикувала війну — і стратила імперію. Фізичне й моральне воєнне знищення оставило більшість Азії в руїні. Харчі та сирівці з довколишних островів та континентів бувшої японської імперії — які становили основи японської господарки — пропали для неї, а разом з тим заникла і японська продукція. Ані Японія, ані прилежні острови і землі не мали чим торгувати, хочби навіть давніше поневолені нею народи хотіли вести з нею торгівлю.

В 1945 році ґен. МекАртур застав Японію голодуючою, нездатною навіть випродукувати достаточну скількість рижу для прохарчування населення. Торгівля була на мертвій точці, не було що експортувати, щоб платити за привіз харчів. Що більше, не було харчів — рижу — в цілій Азії, навіть щоб Японія мала гроші або кредит купувати, чого вона також не мала.

Тому інші держави мусіли не тільки платити за харчеву допомогу — вони мусіли також їх вирощувати та доставляти їх. Щасливо для Японії, а також для Европи, пшениця та другі збіжжя незвичайно добре зароджували в повоєнних роках.

Навіть в 1948 р., три роки опісля, 90% харчів, доставлених Японії, які то харчі вдержували її при житті — були випродуковані у Злучених Державах. І Америка заплатила за них у 100%. Тоді

Від 1887 Тисячі Вживають Цего Славного Жолудок Направляючого Ліку до Боротьби з Запором і Його Обявами!

Старші люди знають з досвіду про скоре лагідне ділання Triner's Bitter Wine. Вони знають, що ця вчена сполука природних корінців, зел і ботанічних рослин береться сейчас до праці порушення внутренностей а це звільнює біль голови, нервовість, переладовання **жолудка, нестравність,** ґази і відригування, безсонність і апетит, коли ці недомагання є спричинені запором. Нема потреби терпіти безпотрібно, нема потреби заживати гірких средств на прочищення. Лише дістаньте сьогодня фляшку Triner's і дозвольте йому приємним в смаку працювати для вас на полекшу запору. (Увага: Коли ви не можете дістати Triner's у вашім склепі, пришліть $1.50 з назвиськом вашого склепу до: Jos. Triner Corp., 4053 W. Fillmore, Chicago, і ваша велика 18 унц. фляшка Triner's буде сейчас переслана до вас оплаченою почтовою пересилкою).

TRINER'S BITTER WINE

доля змінилась. Підчас минулого року, дві треті збільшеного допливу харчів до Японії походили із не-американських джерел, в більшості з Азії. Подібно дві-треті платні за них покрила сама Японія з своїх експортів — а лише за одну третю платили американці. На біжучий рік є в пляні, що 90% харчів для Японії буде імпортовано з не-американських країн і за них Японія буде сама платити, а тільки 10% прийде, як американська допомога харчами, вирощеними в Америці.

Японія вірно виконала всі зобовязання документу піддачі аліянтам і тепер вона має повне моральне право увійти в громаду вільних націй. Прийшла пора на відновлення політичних й торговельних взаємин та щирої дружби між Японією і рештою світу.

Японія являється країною немалої ваги в оборонному ланцюху вільних держав, головно коли комуністична небезпека дальше загрожує світові. Коли Японія знова стане членом вільних народів — членом Обєднаних Держав — вона напевно прийме на себе цю моральну відповідальність, яка приходить разом з незалежністю та суверенністю, і напевно гідно сповнятиме свою ролю.

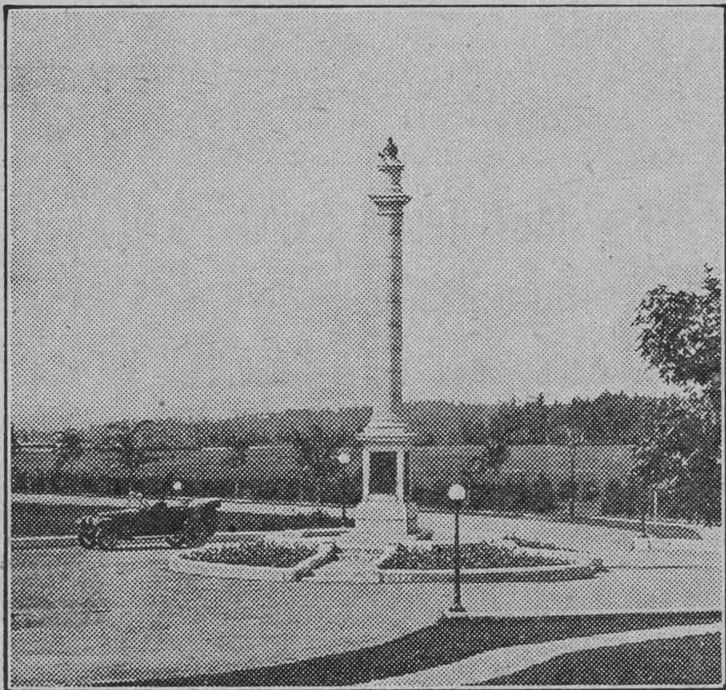

ПАМЯТНИК ҐЕН. ДЖ. ВОЛФА

На цьому місці 13 вересня 1759 року, упав смертельно ранений ґен. Джеймс Волф, командант британійських військ, у бою з французами біля міста Квебеку. Перемога британійців стала зворотом в історії тодішної Канади.

Вдача Людей

Вдача уроджених в січні

Почуття відповідальности, амбітність, Невтомність у прямуванні до наміченої цілі та дбання про майбутність — оце її головні риси характеру тих, що уродились в січні. При цьому надзвичайно вразливі, легко їх образити навіть такими дрібничками, на які другі навіть не звертались уваги.

★

Вдача уроджених в лютому

Всім уродженим в лютому характеристичною є прикмета предбачувати, здогадувати, що дає їм можність предказувати, чи давати певні, докладні осудження фактів у майбутньому. Відзначаються надзвичайно сильною волею, зрівноваженістю внутрі, хоч назовні боязливі. Мають здібності до музики.

★

Вдача уроджених в березні

Дивні прояви вдачі сплітаються у цих, що родилися в березні. Повні емоції, зрозуміння, часто тратять надію. Легко даються зранити (образити) і ніколи цього не забувають. Цінять товариство, але з огляду на досвідченість не знаходять собі правдивих приятелів, яких вони потребують.

★

Вдача уроджених в квітні

Гостре поступовання і рівночасно сердечність і імпульсивність. Небоязливі, готові завжди до найтяжчих завдань, мають здібності кермувати, провадити. Найслабшою їхньою сторінкою це дратування, чи дошкулювання іншим.

★

Вдача уроджених в травні

З почуттям відповідальности, здібні виконувати найскладніші праці. Небезпечні у суперечці, в якій завжди їхній опонент терпить.

Уміють плянувати, мають надзвичайні здібності до математики.

Найвищим даром їхнім — це рішучість, їхня слаба сторона — часті негодування.

★

Вдача уроджених в червні

Уродженим в червні брак децизії, завжди стрічають велике число ріжних

ЦЕ ЛІКАРСТВО

Помагає на 3 Способи

1 **Дра Петра Ґомозо** достарчує сейчасову, лагідну приносячу пільгу на затверджения і на такі обяви як біль голови, нестравність, нервовість, безсонність, брак апетиту, вздуття спричинене повільним виділюванням.

2 **Дра Петра Ґомозо** є побуджуючим ділання жолудка тоником.

3 **Дра Петра Ґомозо** виганяюче ґази ділання помагає на полекшу квасів, ґазів, жолудкових забурень.

Ґомозо є виключною формулою — зпорядженою з (не одного або двох) але з 18 природних зел, корінців і рослин — які показалися успішними на протязі 80 літ. Спробуйте його сьогодні, чи не є воно ліком, якого потребуєте. Купіть **Ґомозо** у вашому сусідстві або вишліть по спеціяльну "познакомлюючу" оферту.

Вишліть цеї "Спеціяльної Оферти" купон тепер

☐ Залучаю $1.00. Вишліть оплаченою Почтою звичайну 11 унц. фляшку ҐОМОЗО.

☐ Вишліть С.О.Д. (кошта додані).

Назвисько ....

Адреса ....

Почта ....

DR. PETER FAHRNEY & SONS CO.
Dept. DN-656
2501 Washington Blvd., Chicago 12, Ill.
256 Stanley Street, Winnipeg, Man., Canada

великих чинників, що й утруднює їм повзяти певне рішення. Назагал жартівливі, проворні.

★

Вдача уроджених в липні

Неможливим є, щоб будькому не подобався уродженець липня. Приязні, гостинні, ввічливі. Велике бажання домашніх вигод, можуть поділитися з іншими своїм щастям. Сила уяви в них надзвичайно велика, через що люблять відтворювати минуле, збирають старинні памятки, залюбки відвідують кіно.

★

Вдача уроджених в серпні

Часто усвідомлюють собі, що завжди правда по їхній стороні. У випадку, коли наглядно противник їхній виграє, вони все ще не дають себе вповні переконати. Гордість і амбіція їм притаманні. Добродушні, однак сподіються завжди гарного зреванжування. Відвага й оптимізм їхні особливі прикмети.

★

Вдача уроджених у вересні

Щиросердечні, лояльні, слушні. Люблять критикувати других. Не завжди готові до протесту, чи обурень. Працюють наполегливо з певною ціллю.

★

Вдача уроджених в жовтні

Надзвичайно люблять тишу й спокій. Щирі і вирозумілі. Успіх в житті осягають за допомогою приятелів. Люблять забави й розвагу. Талант до мистецтва.

★

Вдача уроджених в листопаді

Їх важко пізнати з огляду на ограниченість в їхньому інтимному житті. Повні емоцій і гарних почувань.

★

Вдача уроджених в грудні

Любимці спорту й забави. Надто імпульсивні, часто нагальні, цінять свободу, без якої для них немає життя. Надзвичайно живі, підприємчиві.

ГОЛОВНА РОЛЯ

— Урра! — кричить молодий актор. — Я дістав вкінці провідну ролю.

— Чудесно — тішиться його наречена — будеш грати героя?

— Ні, буду вести коня, на якому він має їхати.

КЛОПІТ МУЖА

Капець мусить віддавати жінці всі гроші, з яких вона визначує йому якусь невеличку сумку на його дрібні видатки.

Капець дістав підвишку, сидить і думає:

Коли скажу жінці, що я знову не дістав підвишки, то подумає, що я такий туман.

— А як ти їй скажеш?

— Тоді справді ним буду.

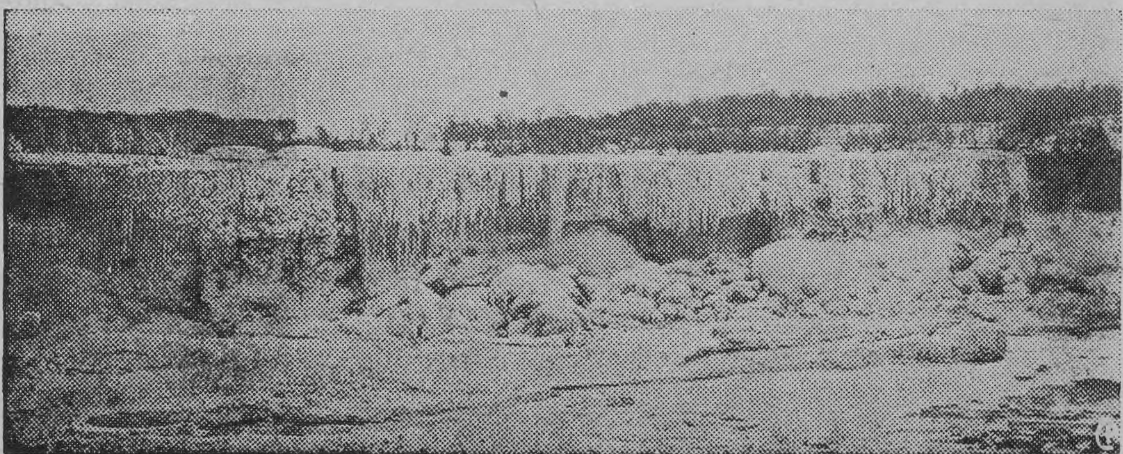

НІЯҐАРСЬКИЙ ВОДОСПАД

Кожного літа десятки тисяч туристів з ріжних частей американського континенту приїздять до цього місця, щоб налюбуватись красою славного Ніяґарського Водоспаду.

Анґлійський Славіст Про Шевченка

("Taras Ševčenko: the Man and the Symbol" by W. K. Matthews, London, Published by the Association of Ukrainians in Great Britain. Стор. 1—16).

Після проф. В. Й. Ровза (Rose) керівництво Школою Східньо-Европейських і Слов'янських Студій Лондонського Університету перейняв відомий славіст проф. В. К. Метьюс, що в орбіту своїх широких славістичних зацікавлень втягнув теж і українознавство. Крім рецензій на різні українські мовознавчі видання в редаґованому ним "Ревю", крім перекладів із української літератури (останньо Федьковича) проф. Метьюс дав цікаву й цінну статтю про "Українську систему деклінації" в американському журналі "Ленґведж" (Language), і останньо наведену вгорі працю про Шевченка.

Це незвичайно цінна, потрібна й свіжа своїми думками праця. Автора цікавить Шевченко як "людина" й як "символ" українства. В першому аспекті він розглядає Шевченкову особовість на порівняльному тлі (Бернс, Шекспір, Мілтон), дає струнку аналізу Шевченкової поетичної й прозової творчости, характеризує Шевченка як маляря, зручно вплітаючи в моменти творчости головні моменти з поетового життєпису. В другого боку автор розглядає Шевченка як символ української нації: Shevchenko's story is that of his native land in microcosm (стор. 15). Шевченкові слова — на думку Метьюса — "так само актуальні сьогодні, як понад сто літ тому, коли були написані, хоч умови в Україні є під деяким оглядом різні від тогочасних умов. Але здійснювання ідеалу висловленого Шевченком стримується обставинами, за які не відповідають українці колективно. Тепер, як і за часів Шевченка, нетолерантна чужинецька сила вирішує долю їхньої країни й їй удалося навіть об'єднатися під своєю контролею всі україно-мовні терени... Існування такої великої еміґрації є певний знак ненормального стану речей удома" (стор. 14).

Читаючи брошуру проф. Метьюса, не можна досить надивуватися його начитаності в Шевченкових творах і в творах про Шевченка, його бистроумним заввагам та свіжості думки. Зокрема цінні його рефлексії про сучасний стан України і ролю Шевченка в українській духовості. З цього погляду треба привітати й поручити студію проф. Метьюса не тільки англо-мовній інтеліґенції, але теж і українській громаді. Добре було б, щоб її видати теж і в українському перекладі. Бо вона справді заслуговує на якнайбільше поширення.

На марґінесі цієї книжки насувається й одна формальна заввага. Автор подає на стор. 16 пояснення до транслітерації української абетки, обстоюючи т. зв. інтернаціональну (славістичну) транслітерацію, яку вводить не тільки в титул своєї праці, але теж і в тексті. На становищі цієї транслітерації стали вже деякі англомовні українські видання, як напр. "Аннали УВАН" у Нью Йорку. Думаємо, що це єдина розв'язка справи, коли йде про наукові видання.

Ярослав Рудницький

Як високо стояло лікарське знання в Єгипті фараонів, свідчить т. зв. папірус Еберса. На ньому є багато лікарських рецепт; вони зовсім пригадують нинішні рецепти, бо на них подано докладно розмір ліку, кілько, як часто треба заживати.

★

Впорскування морфіни, щоб утишити біль та перебороти безсонність, впровадив перший анґлійський лікар Вут у 1857 р. Таким чином морфіна святкує цього року 95-ліття своєї появи в лічництві.

Вікторія--Остров Ванкувер

Місто Вікторія є столицею Бритіш Колюмбії. Воно лежить в полудневій частині острова Ванкувер. Цей остров на Тихому океані тягнеться від міста Вікторії в північно-західну сторону й є около 282 милі довгий. Його ширина в декотрих місцях доходить до 60 миль і має около 12,000 квадратових миль простору.

На західній стороні острова є головні містечка, як: Сук, Джордан Ривер, Порт Ренфру; на східній частині берега: Сидней, Донкан, Нанаймо, Комокс і Кемпбел Ривер. Порт Алберні, де працює поважне число українців, є в осередку цього острова, около 120 миль від міста Вікторії.

Майже всі міста знаходяться в долинах, між високими горами, серед великих лісів, та між природними багатствами, як: дерево, вугілля, мідь, срібло, золото, риба та інші. Остров має найбільше комерційного дерева в світі.

Найбільша ловля риби лосося (семон) в Канаді знаходиться при берегах цього острова. Є тут також багато родів риби, як в морю так в озерах і ріках.

Полуднева частина острова надається під управу ріллі, де около 3,000 родин занимається рільництвом, годівлею дробу, молочарством, випасом рогатої худоби, управою рослин, квітів та овочів.

Внутрішня частина острова надається для випасу худоби, коней, овець і свиней; зате північна частина, це великі ліси, високі гори, де є копальні, дерево та риба. На цьому острові знаходиться один з найбільших водоспадів у Канаді, а це "Делта Фалс".

Перша назва оселі, де тепер стоїть місто Вікторія, була — Форт Вікторія, котру то назву було дано в 1837 році в честь Королеви Вікторії, а шість років опісля около 40 людей збудували форт. В 1862 році Форт Вікторія був заінкорпорований як місто Вікторія, а в 1871 році це місто стало столицею Бритіш Колюмбії.

Після найновіших обчислень населення міста Вікторії має около 115,000 осіб, разом з передмістями, як: Овк Бей, Ескваймалт і Санич. Ці містечка мають свої муніципальні уряди. Санич є з них найбільше, бо має поверх 52 квадратові милі, і має урожайні землі, котрі надаються під управу всякої ярини й овочів та плекання дробу. Це вдійсності є канадійська Каліфорнія. Дрібні овочі, такі як суниці, лоґанберрі, малини й інші того рода, є зачислені до найліпшого сорту в Західній Америці.

Місто Вікторія має велику будучність для розвою своїх індустрій, а знаходячись у стратеґічному місці, на морю, з доступами до Японії, Китаю, Филипінів, Індій, Полудневої Африки, Нової Зеляндії та Полудневої Америки, воно буде могло стати найбільшим портовим містом у Канаді. Вікторія має глибоку морську пристань, де можна помістити найбільші кораблі, як також будівельні варстати для будівлі та направи кораблів.

Це місто вдійсності є містом туристів, до якого кожного року прибуває поверх 500,000 людей, з чого є великі доходи.

В році 1949 було 1,400 малих торговельних склепів, котрих загальна сума випродажі сягала поверх 90,000,000 долярів. З між державних будинків найбільшою окрасою є парляментарні будинки. На площі знаходиться статуя Королеви Вікторії. Недалеко є сіпіарська залізнича стація і сіпіарський готель — Емпрес. Цей готель є найбільшим готелем у Бритіш Колюмбії. Він є порівнаний з найбільшими та найкращими готелями в Британській Імперії.

Перші парляментарні будинки були викінчені в 1859 році. В тих будинках є саля засідань, урядові канцелярії, бібліотека, котра має 250,000 томів книжок, музей, мінеральні вистави, архів. Міські будинки, "Ситі Гал", котрий є в осередку міста, міська бібліотека, котра має 84,500 томів книжок і котру місто розширює та в короткому часі буде викінчена, як також великий будинок Арена, котра була побудована минувшого року. Ця Арена коштувала міліон долярів. Там

відбуваються концерти та всякі спортові змагання.

Цього року доміняльний уряд зачав будувати новий поштовий будинок, котрий має коштувати два міліони долярів. Вікторія має два щоденники — "Дейлі Колонист", котрий був заснований у 1858 році, і "Вікторія Дейлі Таймс", заснований у 1884 році. Оба ці щоденники викінчили свої будинки разом, цього року, і перенеслись з осередку міста до нового місця, милю в північну сторону. В тих будинках містяться їхні друкарні та всі канцелярійні кімнати обох часописів. Один часопис виходить ранком, а другий пополудні.

До великих торговельних будинків належать: Годсон Бей, Ітон, Мак і Мак, Вудсворт, Кресґі, Митрополитан, Сейфвей та поважне число других.

Мешкальні доми дійсно дають красу для міста. Вони є порозкидані по горах, горбках, долинах та рівнинах. Майже коло кожної хати є город з овочами, деревами, яриною та всякими квітами, котрі зачинають цвисти в місяці лютому і цвитуть до кінця року.

Недалеко міста Вікторія є найбільший астрофізичний телескоп у Канаді, котрого сочка має 73 цалі в промірі, та є одним з найбільших у світі. Ця обсерваторія була збудована в 1915 році, на горі, котра має 720 стіп височини і належить до доміняльного уряду.

Місто має 17 парків та місць для відпочинку. Головний парк міста це Бікон Гил Парк. Кілька миль від міста знаходиться "Бутчарт Санкен Ґарденс." Ці запавші огороди уважаються найкращими цього рода огородами. Вони були сформовані в 1905 році на тому місці де була копальня камінного вапна. Коли все запалося, заложено було панством Бутчартами огороди ріжнородних квітів, привезених з ріжних частей світа. Сюди приїзджають сотки людей денно, щоб оглянути чудові западені місця з красними квітами.

Недалеко парляментарних будинків є хата першого лікаря, Гелмкана, котрий прибув з Анґлії і привіз зі собою меблі, образи, годинник, пяно, багато знарядів лікарських і медицини. Він був першим спікером у парляменті Остврова Ванкувер. В його хаті на столі перед полуднем відбувалися операції хорих, пополудні парляментарні наради, а вечерами забави. Поверх одне століття минуло від коли він прибув до Вікторії. Він помер у 1920 році. На його похорон прибуло багато індіянів і то з дуже далеких околиць. Популярність цього першого лікаря осталася в памяти індіянів на завжди.

Ця хата належить тепер до уряду Бритіш Колюмбії і є відчинена для людей як історична вистава, де можна зайти кожного дня та оглянути все, що цей лікар привіз.

Метеорольоґічна обсерваторія є також у Вікторії. Знатоки погоди стараються сказати нам яка буде погода завтра, однак не можна сто-процентово на ці предсказування полягати.

У місті є 34 публичні школи, девять приватних, одна нормальна; 3 бизнесові; Вікторія Каледж, де береться два роки університету. Є школи для армії, маринарки та воздушної фльоти. Є тут дві радіостації. Місто має 15 шпиталів та закладів для хорих; 77 церков ріжних віроісповідань; 30 готелів і 11 кінотеатрів.

Місто Вікторія є найкращим містом у Канаді. Так говорять через радіо кожного дня. Це місто, або полуднева частина цього острова, є найздоровшим для

РЕВМАТИЧНІ БОЛІ
утруднювали працю

"Від кількох літ я терпів на дошкульні напади ревматичного болю в грудях і плечах, — пише п. Вилліям Одайскі з Росбурн, Ман. — Ці напади тривали звичайно кілька днів. Біль був такий гострий, що я нічого не міг робити. Тому щасливий був для мене той день, коли я довідався про Templeton's T-R-C's. Перша пачка принесла мені велику пільгу в болях. І тепер я почуваюся здоровим ... завдяки T-R-C's".

І ви можете мати таку саму полекшу. Ані одного дня більше не терпіть від ревматичних, артретичних, невротичних або сціятичних болів. Дістаньте Templeton's T-R-C's — найбільш поширений у Канаді лік що дає скору пільгу на такі болі. Всього 65ц., $1.35.

білої раси. Про це говорять медичні знатоки. Правдоподібно тому багато людей приїзджає сюди зі всіх сторін Канади та Америки. Це найкраще місто Канади має найтеплішу зиму. Місяць січень та початки лютого — це зимові місяці. Їхня пересічна температура є 33 степені в ночі а 43 степені в день повище зера. Цього року було чотири дні "дуже" зимних, так що термометер мусів сунутися вдолину, а то: 29 січня було в ночі 22 степені а в день 28 степені; 30 січня в день було 32 степені а в ночі 20 степені; 31 січня було в ночі 24 степені а в день 34 степені; 1-го лютого було в ночі 25 степені а в день 33 степені. Випало також около два цалі снігу, котрий згинув у короткому часі. Найгорячіші місяці це місяць липень і серпень, в котрих пересічна температура переходить 63 степені, однак цьогорічного літа то справді ці місяці були дуже горячі, бо було поверх 80 степенів тепла. В зимі було кілька вітрів а мрячних днів було дуже мало. Кілька ночей було дуже мрячних.

Минулого року не було дощу через ціле літо і фармері мусіли понести великі втрати. В дійсності дощ починає падати при кінці осінних днів і паде через цілу зиму. Цей дощ є дуже дрібний і з перервами падає майже кожного дня. Його зовуть "драй", однак часом падає і мокрий дощ. Загально кажучи — Вікторія дістає 25 цалів дощу за цілий рік, а Ванкувер 58 цалів. Однак чи дощ падає в літі чи в зимі, то без громів та блискавиць.

Щодо сонішного світла, то на кожний день через цілий рік Вікторія дістає 5.9 годин; Ванкувер 5.0 годин.

Кілько тут є українців — не можна сказати, однак припускають, що їх буде поверх 600 осіб. З українських орґанізацій це одна греко-католицька церков.

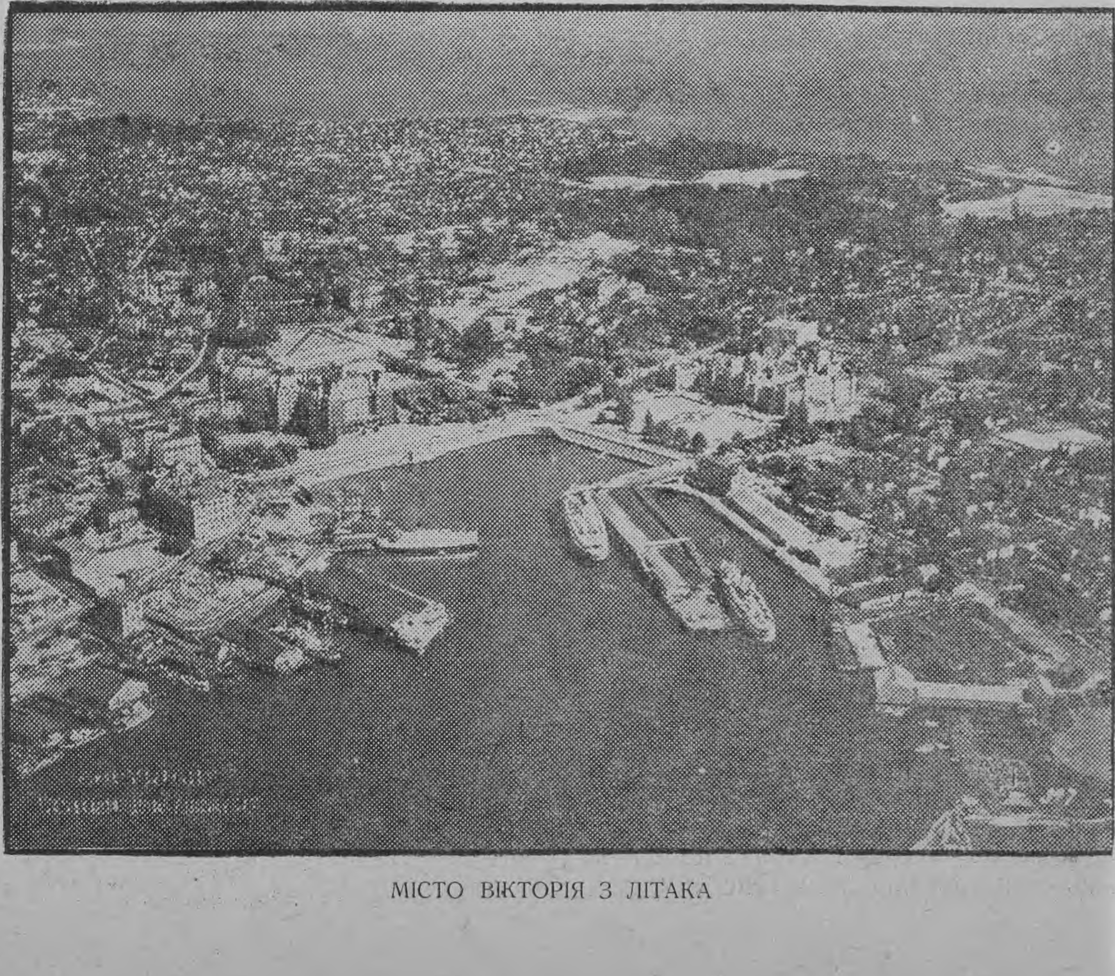

МІСТО ВІКТОРІЯ З ЛІТАКА

ВАСИЛЬ ГАВРИЛЯК

В історії українців у Канаді В. Гавриляк буде записаний як перший мейор великого міста — Едмонтону, українського походження. Вибраний був 7 листопада 1951.

Українці купили недавно церкву від анґлійців, а священиком є о. Прийма, котрий відправляє богослуження в будинку збудованім для китайської місії. О. Прийма є молодий священик і недавно прибув до Канади. Він старається зорґанізувати парохію і є надія, що все піде гаразд. Українці бажають мати свою церкву.

Населення українське економічно стоїть досить добре. Хоча життя є досить коштовне, то робітник побирає добру платню. В Вікторії є кілька заможних родин, котрі приїхали сюди чи то задля здоровля чи на стале замешкання або й для бизнесу.

В році 1941 було тут 108 українців, 176 поляків, 217 німців, 110 жидів. Правдоподібно жидів мусіло бути далеко більше. Вони мають свою синаґоґу, а цвинтар існує тут около 100 років.

Свого часу місто Вікторія було анґлійським містом, однак з часом усе змінилося. Багато людей прибуло сюди з Манітоби, Саскачевану та Алберти і тому місто мусіло прибрати характеристику нового життя.

Іван Гавірко

ВАШІ ПОЇЗДКИ ДО ЕВРОПИ

або Ваші платні згори білєти для Ваших приятелів з Европи можна легко полагодити через нашу аґенцію.

Ми видаємо білєти Вашої подорожі якимнебудь кораблем, або літаком до або із якоїнебудь країни. Всіх вичерпуючих інформацій уділяємо безплатно.

Інформації в справі канадійського горожанства, іміґрації, поміч в одержанні паспортів та віз. Грошеві посилки, переклади. Пишіть по українськи або по англійськи до:

TRANSMUNDIAL
TRAVEL AGENCY
173 Queen St. East, Toronto
Tel. EM 4-6084

КІЛЬКО КОШТУВАЛО ВІДКРИТТЯ АМЕРИКИ

На підставі нововідкритих документів можна приблизно обрахувати витрати на виправу до Америки, почату Колюмбом. Еспанський король Фердинанд V виплачував Колюмбові місячно 230 мареведів, за час його дороги до Індії. Мареведі це були гроші, що за часів Колюмба відповідали нинішній вартости 5 центів. Правда, що гроші мали тоді велику вартість і що так звана "забава" не коштувала ні корабельних капітанів ні моряків нічого. Оба Колюмбові капітани діставали по 150 мареведів і 120 людей залоги кожний від 15 до 20 мареведів. Фльота Колюмба складалася з трьох кораблів, які коштували 50,000 мареведів.

Виходить, що ціла виправа, яка принесла Еспанії величезні багатства від нововідкритої Америки, коштувала Еспанію страшенно мало.

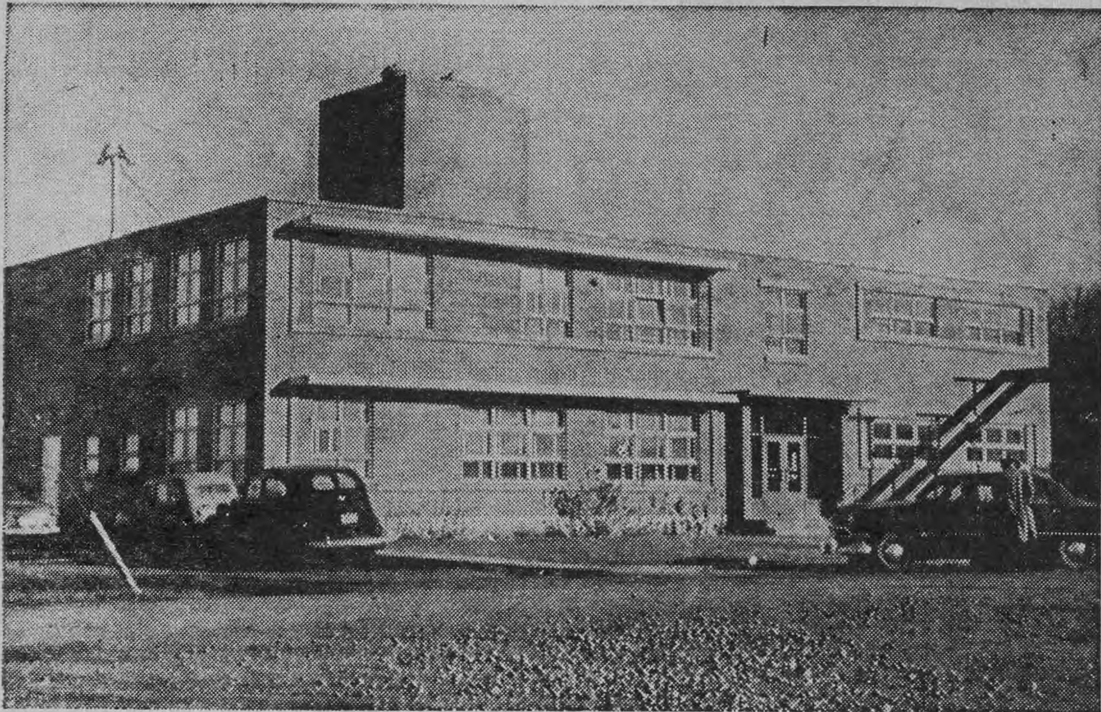

Так виглядає будинок рафінерії соняшникового олію та приміщення адміністрації кооперативної спілки "Co-op Vegetable Oil Ltd." в Алтоні, Ман. Будинок коштував чверть міліона дол. В ньому приміщуються також модерні ляборатрії, де дбається про чистоту й якість олію. Олійня затруднює 60 осіб, їхня місячна платня $10,500.

Олій, що росте на полі

Хто з наших людей, що прибули з України, не памятає смачної приправи до страв, товщу до печив і щоденного товщу у піст—рослинного олію? По наших селах в Краю "товкли" олій з сімя, а в першу міру з соняшників. Ані одна господиня без олію не обходилась.

В Канаді донедавна було такого олію обмаль, особливо недоставало його на заході. Аж не так давно декількох фармерів з Алтона, Ман., під проводом аґронома Др. Еріка Путта взялась за добре діло продукції рослинного олію в Західній Канаді. Ініціятори цього діла це німці, менноніти, що вони самі або їхні батьки приїхали з України, які ще тямили соняшниковий олій, продукт із соняшників, що ними красувалися українські городи.

Після довшої застанови та численних нарад, вони заснували ко-оперативу продуцентів соняшників, а згодом й соняшникового олію. З початку вони висилали соняшникові насіння до олійнів на сході, але це була коштовна річ і не приносила багато зиску, з огляду на великі кошти транспорту.

Тоді члени цеї кооперативи, яку вони назвали Co-op Vegetable Oil Ltd, постановили збудувати олійню-рафінерію у себе. Після нових нарад, дискусій, обчислень та калькуляцій приступлено до будови рафінерії, яка коштувала їх $250,-000.

Тепер Кооператива продукує 170,000 фунтів олію денно. Від 1946 р. випродуковано олію із 99,331,939 фунтів соняшникового насіння, за який платять вирощувачам соняшника по 5½ц. за фунт, так що в загальному їм виплачено $5,500,000. За шість літ існування Кооперативи "збито" 28,791,000 фунтів олію, та випродуковано 44,975,000 фунтів макухів. В загальному продано виробництва на суму $7,000,000.

Обезпечення На Життя Це Добре Майно Для Власності

Обезпечення на життя має завсіди ґарантовану вартість. Не так як худоба, поле, будинки та друге майно, яке деколи може впасти на вартості у невигідних часах, життєве обезпечення остає незмінне.

Great-West Life має гідний зависті рекорд 400,000 власників поліс, і тепер входить у 60-ий рік служби життєвих обезпечень канадійців.

Немає ризика або спекуляції, коли ви вложите гроші "дорогою життєвого убезпечення". Great-West Life пляни є готові для забезпеки рідні, для доходу на старість та на багато других потреб. Скоро довідайтесь про цей рід майна.

The GREAT-WEST LIFE ASSURANCE COMPANY
HEAD OFFICE—WINNIPEG

C. OBERTH

185 Lombard Avenue

511 Lansdowne Avenue

Тел. Бюра: 926 144 **Тел. резиденції: 594 601**

Пан Оберт був з компанією Great-West Life через 12 років. За той час він вложив багато праці й зусиль, щоб розяснити значіння обезпечення людям його та вашого походження.

Напишіть або потелефонуйте до нього та договоріться з ним, щоб він вам вияснив як обезпечення на життя може Вам допомогти.

Фармерський Відділ

Тайни Природи

Інж. Ст. Симко

Душа людини має у собі гін збагнути усі тайни природи, які Творець закрив перед первісним чоловіком. Проганяючи нашого прародича з раю, за його проступок-непослух, дав йому ту іскру цікавості, щоб через постепенне відкривання цих тайн, міг улегшувати свою мозольну працю, та пізнавати велич розуму його Творця. Усі здобутки донинішної техніки, це плід невпинної праці людського інтелекту. Хоч як багато відкрито вже цих тайн, хоч як багато людських голов засліплених у смішній гордості, що вже все вони пізнали та здобули, однак це лиш хіба порошина у порівнанні до усієї величі природи.

Хоч як дуже ускладнені ріжні мотори збудовані людьми, то не дорівнюють вони майстерності будови рослини з її повними законами, та тайнами. Навіть при помочі найбільш ускладнених технічних апаратів, годі побачити та пізнати усе природне приладдя рослини, та виявити усі існуючі там тайни.

Вже в минулому столітті учені Гільдебрандт і Дарвін припускали, що в рослині находиться якась невидима субстанція, котра має у собі якусь чудотворну та життєву силу. Довгі роки ботаніки (знавці рослин) досліджували усі явища рослинних соків, та шукали за цими матеріялами. Понад двадцять років минуло у дослідах невпинної праці, у лябораторіях і досвідних огородах. Тоді вже деякі з них помітили, що деякі соки рослин мають у собі незнані матерії, котрими можна приспішувати, або припиняти ріст рослинних клітин. Ці незнані матерії вони назвали назвою: "auxines" або "hormones". Щоб відділити їх від понять гормонів орґанізмів людини і тварини, названо їх: фіто-гормонами (phyto-hormones). Та ця тайна, чим більш вона є вартісною, чи суттєвою, тим глубше вона закрита. Вкінці в 1933 р. учені данці Бойсен-Єнсен і Пааль, та в 1934 р. голяндці Ф. Й. Вент, проф. Коеґель і А. Й. Фергаеґен збагнули ту тайну докладно. Тисячі ріжних досвідів, дали ясний образ тайни рослинних гормонів. Відкриття гормонів прийшли на допомогу хліборобові якраз у пору.

Якщо скропити соком рослинних гормонів відтяті ґалузки-прути, тоді у тому місці виростають коріння.

Рослина черпає енерґію для будови свойого тіла подвійною дорогою: **корінням,** побирає мінеральні соки зі землі, та **листям,** в котрім є безліч хльорофільних апаратів (зелених тілець)' — збирає розсіяну соняшну енерґію, інакше кажучи, при помочі фотосінтези, виробляє для себе мучку, під назвою вуглеводнів. Чим більша система корінева у рослини, тимбільше вона має змоги черпати для себе поживи.

Вже в 1934 р. німецький ботанік Ф. Лейбах дійшов до практичного примінення гормонів, при помочі котрих витворив систему кориневу, на свіжо відтятих галузках-прутях, т. зв. "бутюрах". До того часу не всі рослини можна було розмножувати при помочі бутюрів. Це фіто-гормони дали нове багатство, та усунули на все перешкоди. Гормони стали якби новим чародійним знаряддям у праці, чи новою зброєю хлібороба в боротьбі за добробут.

Пізнавши добре будову ядра цеї субстанції, царина хемії зуміла в доволі скорому часі випродукувати дорогою синтетичною такі самі субстанції, чисто хемічні, які мають ті самі прикмети, що гормони природні.

В практиці їх уживається в плинному, спорошкованому і ґазовому стані.

Фіто-гормони приспішають або спиняють ріст рослин, якщо їх уживається у відповідній скількості. В малих дозах вони ріст приспішають, а у великих припи-

Вироби Fairview є безумовно ґарантовані — і їх попирає 33 роки служби в постачанні хемічних запотребувань Заіхдної Канади

Скроплювання D.D.T.

D.D.T. це прямо чудодійний винищувач всяких галапасів, випробуваний і признаний фармерами, огородниками, садівниками та домовласниками. Fairview Chemical Co. виробляє цілий ряд ґарантованих D.D.T. продуктів. Запитайте про Fairview продукти D.D.T. по назві — ҐАРАНТОВАНА ЯКІСТЬ. На продаж в місцевих крамарів, або впрост з Fairview Chemical Co.

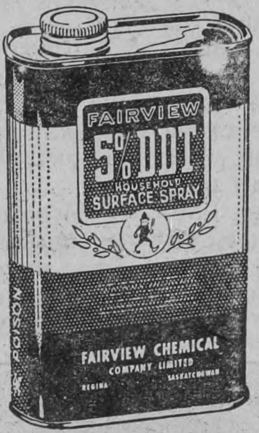

Fairview 5% D.D.T. Household Surface Spray

D.D.T. скроплювач для вікон, сіток, дверей, тоалет, також для вовняних убрань, меблів, матраців, килимів. Fairview 5% D.D.T. хатний скроплювач можна легко застосувати, він не має запаху та довго вдержується, не плямить нічого, не оставляє і сліду по собі — але ВБИВАЄ мухи, комарі, молі, блощиці, блохи та другі насікомі. Продається у начиннях по 16 унц., 40 унц. та 160 унцій.

Fairview D.D.T. Garden Spray

Не проклинайте більше барабольних хробів, комах, гусільниць і т. п. Скропіть городовину Fairview D.D.T. огородовим скроплювачем і будете мати літо вільне від шкідників. До набуття в начиннях по 8 унц., 16 унц., 40 унц. та 160 унц.

DUSTY DEATH LOUSE KILLER

Переконано економічний порошок для загального вжитку на фармі для дробу, худоби, коней, овець, свиней, собак а також футрових звірят.

Fairview D.D.T. Barn Spray

Скроплюйте стайні і фармерські забудовання 5% D.D.T. Fairview. Таке скроплювання здержить розношуючі пошесті та докучливі худобі мухи. Кожне розпилення довго треває (2 або 3 скроплення на кожну пору року). В бляшанках по 40 і 160 унцій.

Fairview FLY-COP With D.D.T.

"Вбиваючий" скроплювач для домів. Вбиває мухи, молі, комашню ВІДРАЗУ! У фляшках по 8 унц., 16 унц., та в бляшанках по 40 унц., і 160 унцій.

Fairview 50% D.D.T. Concentrated LIVESTOCK SPRAY

Охоронюйте свою худобу перед насікомими. Скроплюйте її Fairview 50% D.D.T. скроплювачем худоби. Кожне скроплювання треває кілька тижнів. Легко його застосувати, худоба не супротивляється. Ґальонові скількості. На продаж у виді сконцентрованого порошку — лише додати води.

Нова!

Готова - до - вжитку
Отруя на щурі

Вона відразу готова до вжитку. Машиново вимішана із спеціяльною припадою, яка не псується. Питайте за новою готовою до вжитку отруєю щурів Fairview-Warfarin, і позбудьтеся щурів легким способом. Якщо Ви волієте мішати Вашу власну принаду, запитайте за Fairview Warfarin концентратом.

Kayo Waterless Soap

Скоре — Чисте — Вигідне! Чистить руки від смарів, фарби, тиру, саджі, друкарської фарби і т. п. Охороняє руки перед порепанням, бо має в собі лянолін. Також ідеальний середник для чищення мальованих стін, порцеляни, мармору, лінолїюм і т. п.

WARBLE-COP

Т. зв. "варбл флай" приносить канадійцям 10 міліонів долярів шкоди річно ушкоджуючи худобячу шкіру. Коштує всього кілька центів, щоб знищити цього шкідника при помочі Fairview Warble-Cop. Одна ¼ фунтова бляшанка вистарчає на 15 до 30 штук худоби.

Пишіть за безплатною літературою до:

FAIRVIEW CHEMICAL CO. LTD.

1355 St. John Street, Regina.
Tel. 91 709.

няють. Для приміру, 1) щоби скропити 3,000 прутів (бутюрів), вистарчить одна сто-тисячна ґрама квасу оцтового-альфа-нафтіль; 2) щоби скропити пять середніх яблунь проти "пізного опадання" овочів, вистарчить один ґрам чистих гормонів (квас оцтовий—альфа-нафтіль), та щоби відповідно опорскати, треба цю так малу скількість розпустити в 100 літрах води.

Які практичні користи дають гормони?

Кільчення насіння находить по кількох днях. Та користь проявляється у тому, що засіяне насіння виходить на верх скоріше від бурянів, котрі в противному випадкові заглушують бажані рослини. Ріст рослин є сильніший і скоріший, бо сильно розвинена система корінева добуває більше поживи. Час дозрівання наступає скоріше, а до цего збір плодів є кращий і видатніший. Гормони ті є в сполуці з дезінфекційним середником дуже сильним, котрий хоронить рослини перед усякими грибковими недугами.

Помідори, щоб одержати гарні, грубі, здорові і без зернят, треба опорскати цвіт і опісля завязані овочі, розчином гормонів. Навіть незапилені цвіти можуть дати овочі.

Проти пізних весняних приморозків деякі гормони дають повну запоруку. Деякі ботаніки твердять, що деякі овочі як: яблука, грушки і ін. можна одержати навіть тоді, коли здорові орґани цвіту частинно і змерзнуть. Тоді треба опорскати цвіти розчином гормонів, і в той спосіб спричинити штучно завязання овочів. Овочі тоді будуть без зернят. Цей рід гормонів находиться у зернятах овочів.

Другий спсіб охорони перед морозом, це вчасне опорскання овочевих дерев, ще перед розцвітом, щоби припинити на кілька тижнів розвій цвітових пучок (очок), заки хвиля приморозків промине.

Пересаджувані рослини і деревця, принимаються скоріше та краще ростуть, якщо їхні коріння опорскати розчином певних гормонів.

Винищування бурянів. Буряни, це одні

БРАМА ФОРТ ҐЕРРІ

Стара, зруйнована, але тепер уже дещо відновлена брама Форт Ґеррі, вхід до колишньої фортеці й торговиська при збігу рік Асинибойн і Ред, є одним з найбільше історичних місць у Канаді. Тут відбувались ріжні історичні події, які мали вплив на дальший розвиток західної степової території.

з найбільших ворогів на полі і в огороді. Боротьба з ними не легка. Рільнича хемія працює дуже завзято, щоб найти такі матерії, котрих можнаб економічно ужити до нищення бурянів. Саме відкриття гормонів тут чи не найбільш стануло до помочі. Треба знати, що кожна рослина має своєрідні гормони. При нищенні бурянів треба так ті субстанції комбінувати, щоб, опорскуючи забурянену культуру збіжжя, вбивати лиш буряни. Нині вже удалося на підставі многих досвідів ствердити ріжні ділання даних синтетичніх гормонів. В торгівлі є їх уже безліч, котрі мають приписане своє примінення. Нищівна сила гормонів проявляєтьсся в той спосіб, що найменша частина розчину, котра паде на рослину, спричиняє біольоґічну реакцію і саме у тому місці повстають морфольоґічні забурення. Рослина зачинає нагло скоро рости, деформується і вкінці гине. Вбиваюча сила цеї субстанції є найбільша тоді, коли є активна фотосинтеза, та коли клітини є ще молоді. Найкраще опорскувати, коли буряни є ще молоді, та перед цвітом.

Відкриваючи тайну гормонів, насувається питання: чи це вже все? — Напевно ні. Відкрити тайну життя клітини і пізнати його причини, це питання без відповідей. У тому напрямі йдуть найбільші розшукування по усіх лябораторіях світа, та мучать мозки найбільш учених голов.

Я. П.

Доісторичне Збіжжя на Україні

Подрібні археольоґічні досліди причинюються нераз до відкриття таких річей, які, здавалосяб, залишаються на віки закутані густою заслоною забуття. До них належить і питання, які саме роди збіжжя управляли на Україні в доісторичних часах. Відповісти на нього дуже важко, бо збіжжя само від себе дуже скоро псується і нищиться, та тут стають нам у допомогу лише ті рідкі випадки, коли зерно збіжжя спалилося на вуголь і в тому стані збереглося до наших часів. При дуже пильному пошукуванні можна таке спалене зерно найти у збіжжевих ямах, у попелі доісторичних огнищ, але ще найпевніше подибується воно у випаленій на цеглу глиняній мазанці доісторичних ліпянок, яку для більшої тривкости часто з половою та соломою, як воно водиться ще й досі. Розлупуючи тепер грудки такої перепаленої глини, подибуємо в них цілі зерна у звуглілому стані і, прослідждуючи їх палеоботанічними методами, довідуємося, яке саме збіжжя управляли колись на Україні.

Розмірно найчастіше подибується зеренця доісторичного збіжжя в маґазині ліпянок із часу так зв. трипільської культури (або культури мальованої кераміки) в нас, тобто, з часу коло 2500 — 2000 до Хр., і висліди докладного розгляду 40 зразків мазанки з того часу публікує О. Л. Липа в останньому (10) тому "Журналу Інституту Ботаніки Академії Наук У.С.С.Р." за 1936 рік. Виявилося, що найбільше було зерен мягкої пшениці і далеко менше зерен твердої пшениці.

Рідше траплявся ячмінь та просо, і лише дуже зрідка жито, тим то можливо, що жито не культивували окремо, а росло воно разом із пшеницею, засмічуючи її. Майже повна відсутність соломи в досліджених зразках мазанки наводить на думку, що існував якийсь особливий спосіб збирати врожай, коли зрізували або зривали, мабуть лише колосся, а повна відсутність остюків може свідчити про сорти культивованого тоді збіжжя, або про способи молотьби, при якому остюки зовсім перетирались та відвівались.

Подані нові висліди всі годяться з давнішими щодо хронольоґії. А саме найстаршим збіжжям на Україні є ячмінь, пшениця і просо, при чому ячмінь є мабуть найстарший. Жито виступає самостійно щойно під кінець бронзової доби (100—800 до Хр.), жито у трипільській культурі ще лише засмічує пшеницю, а овес є, мабуть, одночасний із ним.

На Покутті подибалося в останнє зерно пшениці й ячменю при розкопуванні великого селища трипільської культури в Корничі біля Коломиї, а дуже багато спаленого непрослідженого ще збіжжя найшлося перед кількома роками підчас розкопів княжого городища в Городні.

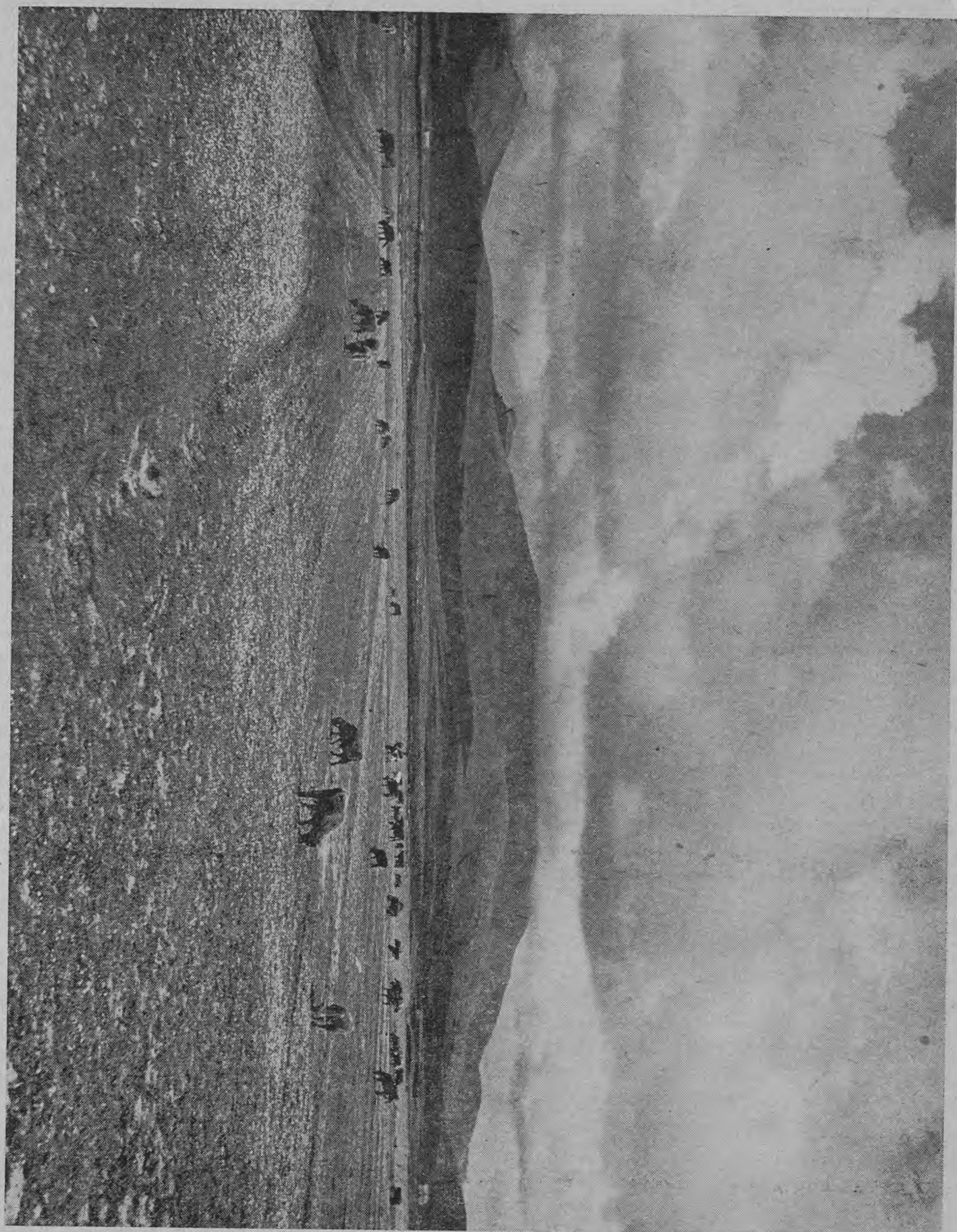

ПЕРЕД КАНАДІЙСЬКИМИ ГОРАМИ В АЛБЕРТІ

Для міліонів родин
РЕҐУЛЯРНІСТЬ
має лише 3 букви!

Так! З найкращих і найпростіших причин, міліони родин полягають на ENO, щоб помогти природі вдержати їх здоровими і щасливими.

ENO'S "овочева сіль" витворює **легке, наскрізь безпечне розвільнення,** побажане для дорослих і дітей... лагідне, розвільнююче, а також наскрізь ніжне проти квасів средство.

Ваша родина може також полягати на ENO . . . добра річ мати завсіди дома, для щоденного вжитку в разі потреби. Купіть ще сьогодні велику родинну фляшку—у свойому склепі.

ENO'S
"FRUIT SALT"

родинне слово
реґулярности
понад 80 років.

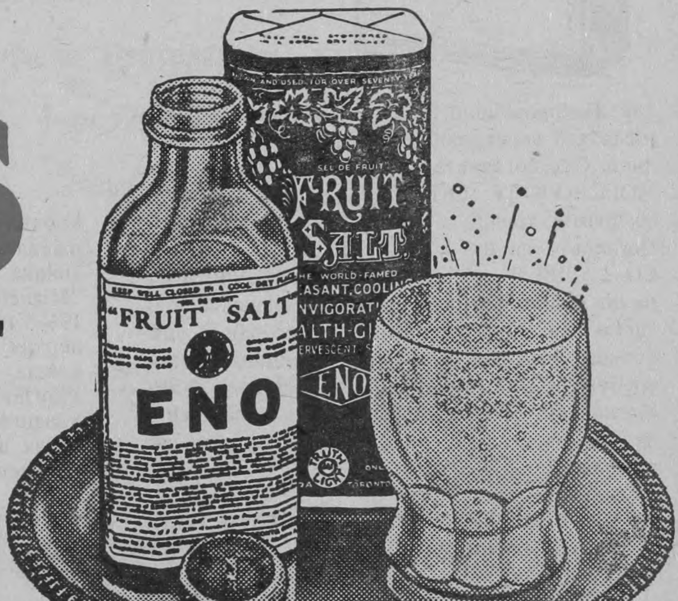

ЛАГІДНИЙ РОЗВІЛЬНЮВАЧ — НІЖНИЙ ПРОТИ КВАСІВ

WINNIPEG MUSICAL SUPPLY

має честь представити

Westinghouse

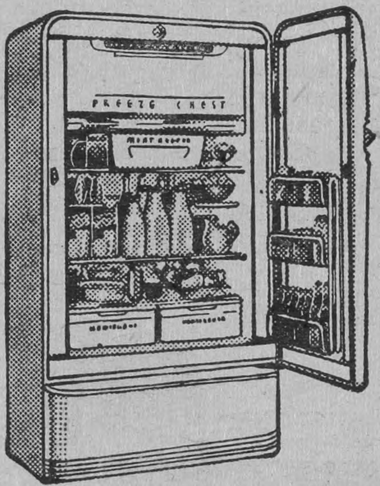

Електричні Споруди

Так! Це правдивий ВЕЛИТЕНЬ ... має досить місця для переховання харчів для великої родини. Ось погляньте на цю екстра-велику ЗАМОРОЖУЮЧУ СКРИНКУ ... вдержує біля 60 фунтів харчів у температурі замороження. Погляньте на цю велику СКРИНКУ НА МЯСО ... ДВІ зі скляною покривкою ШУФЛЯДИ на пів бушля овочів та ярини ... завважте нові "легкі для зміни" влаштовання, що дають вам більше місця для специфічних родинних запотребувань. А за тою новою холодільнею є 20-літний осяг "Westinghouse", щодо холоділень, на які можна полягати, які не псуються та які є дешеві.

Гордість бути його власником! Приємність вживати! Повна сталева конструкція. Вічнотривка біла, порцелянова емалія. Велитень "Miracle Oven" — 16⅝" шир., 15⅞" висоти, 19½" глубини. Чотирьох швидкостей COROX верхня одиниця, дві 8" одиниці, по 2100 ватів кожна, дві 6" одиниці по 1250 ватів кожна. Удогіднена контроля, здалека від пари. Вбудований електричний годинник. Проста контроля печі. Світло на поверхні. Три шуфляди для переховування харчів.

Огляньте ці споруди, як і багато інших гарних виробів Westinghouse на виставі у вашому власному склепі, або пишіть за інформаціями до:

WINNIPEG MUSICAL SUPPLY

656 MAIN ST. **Phone 28 008** **WINNIPEG, MAN.**

Безплатний дарунок

Після власного вибору з електричних виробів Westinghouse до суми $20 одержить кожний, хто купить холодільню або піч на цій сторінці оголошену та викажеться цим оголошенням.

FATHER KOENIGS

ТОНИК на НЕРВИ

Вказаний як средство на
слідуючі

НЕРВОВІ НЕДОМАГАННЯ:

Звичайна Нервовість

Нервовий Біль Голови

Нервова Нестравність

Безсонність

Нервове

Поіритовання

Вироблено відповідно до ориґінальної формули.

The Wingate Chemical Co., Ltd.

Montreal, P. Que., Canada

Ціна $1.50

Рільництво в Економії Канади

Хотяй рільництвом у Канаді занимається лише около половина всього населення, то рільництво є важною справою для кожного канадійця. Ця індустрія є фундаментальною і на ній полягає також багато всяких інших індустрій.

В Канаді рільництво є найважнішою індустрією. В ній працює одна-четверта часть населення. Рільничі продукти є дуже великою частиною нашої експортової торговлі.

Багато людей, мешкаючих у містах, завидують фармерові. Вони мають те поняття, що фармер тепер мало працює, є вільним чоловіком, своїм власним паном, ніхто йому не розказує, ніхто його не контролює. Так воно й справді є, але це не значить, що фармер є аж так вільним чоловіком. Хотяй він не має над собою наглядача, то все таки він мусить свойого господарства пильнувати й доглядати, а до того ще й робити добрі обчислення своїх приходів і розходів. Він мусить доглянути родючість своєї землі, годування худоби, якість насінного збіжжя, машинерію й ведення цілого господарства взагалі. В додатку до того йому конечно треба знати коли що купити й коли та кому продати.

В давніших часах фармерування було ведене на малу скалю й не тяжко було його провадити. Треба було тільки сильних рук і декотрих головних знарядів. Сьогодні воно таке скомпліковане, що сама сила рук не вистарчає. Фармер мусить бути й добрим бизнесовцем.

Фармерства не можливо навчитися лише з підручних книжок. Треба його провадити й вчитися з практики, живого досвіду.

Сьогодні фармер мусить клопотатися або бодай памятати також і про ринки його продуктів, не тільки про саму продукцію. Для того він мусить бути зорґанізований і пильно слідити світові події й їхній вплив на ринок рільничих продуктів.

Канадійські фармері залежні в дуже великій мірі від експорту свойого збіжжя до інших країв. Без експортового ринку фармер у Канаді бувби змушений звузити господарство до малої скалі. А маючи такий широкий світовий ринок, фармерство в Канаді глядить у свою будуччину сміло й відважно.

Торгування збіжжям з іншими країнами не є завжди дуже простою й легкою справою. Не одна держава купилаб нашу пшеницю, але не має на те досить грошей. Ми, з своєї сторони, любилиб купувати певні продукти від інших країн, та ми хотіли́б дати їм у виміну своє збіжжя, не гроші, коли цим країнам мабуть збіжжя не потрібне.

Рільництво в Канаді розвинулося в розмірно недавному часі. Сьогодні воно є у високо розвиненому стані. Пересічний фармер сьогодні є незалежний фінансово, звичайно досить добре забезпечений своїми ощадностями в банку або асекурацією, і має до того всього багато ріжних вигод, яких давніше він не міг мати. Майже кожний фармер має добре авто, один або й два трактори, та всяку іншу потрібну машинерію для управи поля.

Статистика про фармерські доходи в Канаді виказує цікаві речі. З неї бачимо, що в недавних роках ці доходи стали багато більші як були давніше. Ось цифри, показуючі доходи з продажі фармерських продуктів за роки 1930, 1940 і 1949, у міліонах долярів:

Рік	Збіжжя	Скот	Мол. прод.: яйця, дріб	Інші	Разом
1930	274	158	165	35	632
1940	291	245	183	47	766
1949	1,056	762	500	139	2,457

Цікавими також є цифри про засіб фармерської машинерії на канадійських фармах. Статистика виказує, що в році 1901 вартість всеї фармерської машинерії в цілій Канаді була $108,665,502, або около $213 на кожну фарму, або $1.71 на один акер землі. За двадцять років від тоді вартість машинерії зросла до суми $665,180,416, або $935 на кожну фарму, або $4.72 на один акер землі. В році 1948 фармері в Канаді видали на фармерську машинерію величезну суму грошей — около $237 від кожної фарми.

Ці цифри означають, що спосіб фармерування в Канаді значно змінився за минулих двадцять років. Коли давніше вживано було мало машинерії, а головною рушійною силою були коні, то сьогодні пересічний фармер послуговується тільки машинерією, тягненою тракторами. Цей ужиток машинерії прискорює працю на фармі, і коли вона вживана економічно, заощаджує фармерові немало грошей, а це збільшує його зиски.

На цьому місці не зашкодить пригадати, що фармер заощаджує гроші коли схоронює свою машинерію від дощу, снігу й сонця.

Вертаючися до цифр і статистики, цікавими й поучаючими є цифри про власність і винайм фарм у ріжних провінціях у Канаді:

	Чис. фарм	Власні	Винай.	Час. вл. і винай.
Канада	732,715	75%	13%	11%
П. Е. Остров	12,234	92	2	5
Нова Скошія	32,963	92	3	4
Ню Бронсвик	31,881	92	3	4
Квебек	154,629	93	4	3
Онтеріо	178,169	12	12	9
Манітоба	58,022	66	19	14
Саскачеван	138,703	53	24	22
Алберта	99,716	62	20	17
Бр. Колюмбія	26,372	80	11	8

В теперішному часі успіх фармера залежить не лише від його фізичної або механічної праці, але також до великої міри й від його бизнесової здібности. Теперішний фармер мусить слідити за цінами, читати про найновіші методи вживані іншими фармерами, знати пожиточність ріжних знарядів, знати про ріжні поліпшення в якости насіння і т. д. Добрий фармер передплачує рільничі часописи й журнали, та має в своїй бібліотеці книжки на рільничі теми.

Дуже корисними для кожного фармера є рільничі школи й т. зв. експериментальні фарми. Люди в цих інституціях постійно працюють над ріжними дослідами й випробовують всякі нові роди насіння, експериментують з ріжними родами скоту, курей і т. д. Хто з фармерів пильно за такими розслідами слідить у журналах і часописах, той є практичнішим фармером. В Канаді таких інституцій є около 75.

Добрий фармер тримає точний рахунок усіх своїх розходів, приходів, продукції, насіння, а також і всякі інші важні записки. При кінці року він може на ц записки поглянути й на їхній підставі вложувати пляни на слідуючий рік. Вони покажуть йому де треба поправок, а де був добрий успіх. Книжок до таких записків можна дістати безплатно в банках, які дуже радо їх роздають.

ЛАМБЕҐО

Майже не до стерпіння!

"Від довшого часу я терпіла на ломбеґо й дошкульний біль у плечах і грудях, — пише пані Софія Антошко, Фишінґ Ривер, Ман. — Але я можу сказати з вдячністю, що я знайшла лік собі на поміч, що є справою немалої ваги для мене, тому, що я маю родину, якою опікуюся. Я заживала Templeton's T-R-C's з добрими наслідками. І я щиро поручаю T-R-C's кожному, хто терпить, як я терпіла".

Не терпіть без потреби, коли ви можете дістати лік, що поможе вам на ломбеґо, ревматичні, невротичні та артретичні болі. Дістаньте Templeton's T-R-C's — найбільш поширений у Канаді лік на ці хвороби. Всього 65ц., $1.35.

Життя на фармі може бути для декотрих старших або молодших людей монотонним або надто спокійним, однак вони повинні памятати, що земля завжди дасть матеріяльне забезпечення, а в місті людина є завжди залежна від свого працедавця. На фармі можна сьогодні мати майже всі ті самі вигоди, які є в містах, а до того ще й те, чого в місті нема — спокійне, незалежне життя. Нема найменшої причини фармерові думати, що його праця є менше вартна як праця міщанина. Нема більше пожиточної й шляхотної праці як праця на землі, до якої чоловік може привязати себе цілою душею.

Загально знаний і популярний "Червоний Хрест" у деяких краях не має за свою відзнаку хреста. В Туреччині замість червоного хреста відзнакою цієї інституції є червоний півмісяць на білому полі, у персів — червоний лев, а в китайців — червоний дракон.

Міри й Ваги

Міри довжини

1 стопа (фунт) — 12 цалів
1 ярд — 3 стопи
1 род — 5½ ярдів — 16½ стіп
1 миля — 320 родів — 1760 ярдів —5280 стіп.
1 форлонґ — ⅛ милі — 660 стіп — — 220 ярдів
1 фетом — 2 ярди — 6 стіп
1 чейн — 100 лінксів — 22 ярди
1 лінк — 7.92 цалів

Міри квадрату

1 квадратова стопа (фут)—144 квадратових цалів
1 кв. ярд — 9 кв. стіп
1 акер—160 кр. родів—43,560 кв. стіп
1 кв. миля—640 кв. акрів—102400 квадратових родів
1 кв. чейн — 16 кв. родів
1 акер — 10 кв. чейнів

Міри кубічні

1 кубічна стопа — 1728 кубічних цалів
1 куб. ярд —27 куб. стіп
1 корд — 128 куб. фітів

Метричні міри

1 цаль—2.54 центиметри
39.37 цалів — 1 метер
1 миля — 1609 метрів
2.47 акрів — 1 гектар

Міри обєму

1 кварта — 2 пайнти
1 ґальон — 4 кварти — 8 пайнтів
1 пек — 2 ґальони
1 бушель — 4 пеки — 8 ґальонів
1 чалдбрен — 36 бушлів
1 бочка — 36 ґальонів

Міри тягару

1 унція — 16 дремсів
1 фунт — 16 унцій
1 гандредвейт — 100 фунтів (112 анґлійських фунтів)
1 тон — 20 гандредвейт — 200 фунтів (2240 анґл. фунтів).

Аптикарські міри

1 скрупель — 20 ґрейнів
1 дрем — 3 скрупли
1 унція — 8 драхмів
1 фунт — 12 унцій

Порівнуюча таблиця

1 метер — 39.37 цалів
1 метер — 3.28 стіп (футів)
1 метер — 1.09 ярда
1 кільометер — 0.62 милі
1 гектар — 2.47 акрів
1 літра — 33.81 плинних унцій
1 літра — 1.06 кварт
1 літра — 0.264 ґальона
1 гектолітер — 2.84 бушлів
1 гектолітер — 26.42 ґальонів
1 гектолітер — 61.02 куб. цалів
1 гектолітер — 3.53 куб. стіп
1 кільоґрам — 35.3 унцій
1 кільоґрам — 2.2 фунти
1 ярд — 0.91 метра
1 миля — 1609 метрів
1 кварта — 0.95 літри
1 ґальон — 3.79 літрів
1 суха унція — 0.28 кільоґрама
1 фунт — 0.45 кільоґрама
1 десятина — 2.7 акрів
1 горнець — 0.88 ґальона
1 морґ — 1.42 акра
1 корець — 3.1 бушля
1 пуд — 36.11 фунтів
1 сяжень — 7 стіп.

Міри температури

Зміну температури міримо термометром. Є три роди термометрів: Фаренгайта, Цельзія і Реоміра.

В термометрі Фаренгайта віддалення від точки мерзнення води до точки кипіння 212 ст.

В термометрі Цельзія точка мерзнення води назначена 0 ст., а точка кипіння 100 ст.

Термометер Реоміра подає на точку мерзнення води 0 ст., а на кипіння 80 ст.

“Відпочиваєте, Іване?”
“А вжеж... завдяки доходові, збудованому на “еннюиті” канадійського уряду!”

Пенсія може бути дійсно чимось, на що нетерпеливо чекається, якщо Ви купували “еннюиті” канадійського уряду для вашого пенсійного доходу. Відкладові або плачені відразу, це найкращі — і найлегші — купна для забезпеки. Не треба медичної провірки... низькі платні... Ваш контракт не стратить на важності, якщо опустите одну вплату і... ВИ НЕ ПЕРЕЖИВЕТЕ СВОГО ДОХОДУ.

CANADA

ПОЧНІТЬ **ВАШЕ** “ЕННЮИТІ” КАНАДІЙСЬКОГО УРЯДУ ЩЕ **СЬОГОДНІ!**

РОЗВІДАЙТЕ, ЯК МАЛО ЦЕ ВАС КОШТУЄ

ANNUITIES BRANCH, Department of Labour

ВИШЛІТЬ ЦЕЙ КУПОН СЬОГОДНІ

The Director, Canadian Government Annuities,
Department of Labour, Ottawa. (Пошта безплатна)

Прошу вислати мені інформації про те, як “еннюиті” канадійського уряду може мені принести за низьку ціну забезпеку на старість.

Моє прізвище
(Mr./Mrs./Miss) ....

Я живу в ....

.... Дата уродин ....

Дата початку “еннюиті” .... Телефон ....

Всі подані мною інформації будуть довірочно вдержувані.

UA

Історія Масла

Ніхто не знає в який спосіб, коли й ким масло було вперше винайдене, однак добре знано, що люди вживали його як поживу ще около 2,000 років перед народженням Христа. Про те згадується і в Старому Завіті.

В тих старинних часах масло вживалося для ріжних ужитків. Вживали його для косметики, як зовнішний медикамент, для гіндуських релігійних церемоній, помада для шкіри, для купелів, смаровило для овець, олій для лямп, шмір для возів, і — розуміється, як пожива.

Щодо його торговельної вартости — ніхто багато про це не знає з старинних часів. Один історик каже, що масло було висилане з Індії до портів здовж Червоного Моря. Відомо також, що в 12 століттю німецьке вино замінювали за скандинавське масло, а пізніше, в 13 і 14 століттю, масло експортували з Норвеґії й Швеції. Оскілько з найдавніших історичних записок, масло почали в Европі вперше виробляти в скандинавських країнах. Звідти поширено виріб і вжиток його в інших европейських країнах, а остаточно й привезено його до американського континенту.

В багатьох краях люди привикли були до квасности в маслі. В Ірляндії й Скотляндії, перед 16 століттям, масло вложували в мох, щоб дозріло. Кажуть, що римляни тримали своє масло так довго, що воно сквасніло. Від 12 століття, коли почалась торговля маслом, чимраз більше людей вживали його для поживи, і смак його постепенно змінювався, для вдоволення ріжних людей.

На початку 19 століття ніде ніхто не виробляв масла на більшу скалю, в молочарнях. Його виробляли тільки в домах, домашними знарядами, хотяй молочарство було вже досить важною індустрією. Та з бігом часу, зі збільшенням домагання масла всюди, в Европі й Америці, виринула потреба способів виробляти його масово. Знайшлися винахідчі люди, які попридумували відповідні знаряди й машини для великої продукції масла. В скорому часі маслянна індустрія стала одною з найбільших індустрій, як в Европі так і тут, на цьому американському континенті.

В другій половині минулого століття Канада експортувала великі скількости масла до Британії. Кілька разів від тоді цей ринок на масло майже був цілковито втрачений для канадійців через те, що канадійське масло не було відповідно для британських вимог опаковане й не мало відповідного для британців смаку. Британці навіть нарікали одного разу, що канадійська сіль не подобається їм у маслі. Комісія розслідила всі ці недомагання й потім ринок був відновлений та збільшений.

В роках 1920-21-22 в західних провінціях Канади ввійшли в силу закони щодо ґрейдування сметани. Інші провінції пішли тим самим слідом. Це причинилося до значного поліпшення якости канадійського масла, і сьогодні воно легко продається в ріжних частях світа.

ПОДРУЖНЄ НЕПОРОЗУМІННЯ

Молоде подружжя відвідує звіринець. Вже по кількох кроках настає між ними суперечка. Вона хоче йти оглядати медведів, він хоче починати від малп.

Він: Мені приємніше оглядати малпи.

Вона: Ах, ти все тільки про себе думаєш!

НЕДОТЕПНИЙ

Господар: Гей, що ви там робите на моїй яблуні?!..

Злодій: Невже ви справді не догадуєтеся?

ПРО ШКОТІВ

МекКормік говорить до МекДжефрі: Слухай, я знаю новий знаменитий дотеп про нас, шкотів.

— Що ти кажеш? Оповідж!

— Дай одного пенні, то оповім тобі.

МекДжерфі кладеться зі сміху на кріслі і валить пястуком до столу:

— Знаменитий!.. Знаменитий дотеп!

ЖІНОЧИЙ ВІДДІЛ

Практичні Поради

Ягоди, овочі! — як чекаємо ми на них цілу зиму і з яким апетитом до них беремось. Та нераз роблять нам велику прикрість — десь притиснеш міцніше в устах, а воно дивись і виприснуло тобі на ясну суконку, чи ще гірше, на обрус пані, в якої гостюємо. З того переполох, метушня, ріжні поради, як вивести нещасливу пляму та попсований гумор. А вже з дітьми, то просто нещастя! Нераз і дві-три суконки чи гарно вишиті фартушки денно стають жертвою ягодових чи овочевих соків, або зрадливої травички, на яку так люблять дітиська "гепати".

Щоб бодай трохи допомогти лихові, подаємо тут кілька порад, як рятувати суконки та інші речі від нещстя.

ПЛЯМИ З ОВОЧІВ. — Ще перед тим, як приступимо до виведення плями, треба взяти під увагу, з чого ті плями походять — чи з овочів свіжих, чи з компоту або конфітур. Коли це плями компотові чи з конфітур, то перед тим, як приступимо до вибавлювання плями, сполочимо тканину теплою водою, щоб розпустити цукор, який був в компоті чи конфітурах, а вже тоді вживаємо відповідних до тканини середників.

ПЛЯМИ НА ШОВКОВИХ МАТЕРІЯЛАХ. — Намочити вату або шматочку в чистому спірті, або цитриновому соці та витирати сплямлене місце. Можна також вживати окиснену воду.

ПЛЯМИ НА ВОВНЯНИХ РІЧАХ. — До розвареного мила додати трохи оцту й етеру та сильно терти.

ПЛЯМИ НА ШКІРЯНИХ РУКАВИЧКАХ пустять від спірту.

ПЛЯМИ З МАЛИН змочити в хльорку, а потім добре відіпрати в гарячім розваренім милі.

ПЛЯМИ З ЧЕРНИЦЬ змочити соком цитриновим та окисненою водою або тримати над сірчаними випарами.

ПЛЯМИ З ЧЕРЕШЕНЬ І ВИШЕНЬ добре відперуться такою мішаниною: 1 частина сальміяку, 2 частини етеру, трохи води — все добре вимішане.

ПЛЯМИ З ТРАВИ

ПЛЯМИ НА БАВОВНЯНИХ МАТЕРІЯХ. — Випрати в добре соленій воді, якщо пляма на матерії білій. Якщо пляма на коліровім бавовнянім матеріялі, то скропити розрідненим сальміяком і перепрати в літній воді. Можна також намочити в чистім спірті.

ПЛЯМИ НА ПОЛОТНІ. — Поплямлені місця напнути над баняком і переливати кипячою водою.

ПЛЯМИ НА ШОВКОВИХ МАТЕРІЯХ. Терти шматкою намоченою в спірті, етері або винному спірті.

ПЛЯМИ НА ВОВНЯНИХ РІЧАХ. — Натирати розрідженим сальміяком. Також можна вичистити амоняком. Амоняк добре чистить жовті плями від квасів.

ЗБІГАННЯ ВОВНЯНИХ МАТЕРІЯЛІВ

Вовняні матеріяли, які даються прати без труду, треба замочити вечером у літній воді (не горячій), до якої на 1 кварту додати пів ґрама бораксу. На другий день прати в літній воді з бораксом (не милом) і полокати у теплій воді. В цей спосіб випрані вовняні матеріяли ніколи не збігаються.

ВІДСВІЖУВАННЯ ЗІМЯТОГО ОКСАМИТУ

Вовняною шматинкою, змоченою в 90-процентовому спірті, натирати зімяте місце по лівій стороні, потім праву сторону оксамиту тримати 3—5 хвилин над посудою, де вариться чиста вода. Спірт скоро втягає воду й причинюється до випростування зімятих ниточок оксамиту. Потому розкладається його на флянелі й легонько витирається мягенькою щіточкою, пізніше лишається, доки зовсім не висохне. Накінець чиститься правдивим миґдаловим олійком.

ЯК МИТИ ГОЛОВУ

Не досить піти до фризієра, щоб ваша голова виглядала гарно. Щоб гарно уклалось волосся в зачіску, щоб воно мало гарний природний полиск і було мягке та шовкове — треба про нього постійно дбати, а передовсім треба вміти вимити голову.

Найліпше мити голову в розроблених миляних платках. Не вільно до води додавати соди, бо волосся стає від того крихке, ломиться та осипається. Добре є тим, що мають сухе волосся, вимивши спочатку голову в розпущеному милі на кінець помити ще жовтком; бльондинки можуть брати і ціле яйце. Треба добре волосся виполокати й до останньої води можна додати трохи оцту (ложку, дві). Якщо волосся ще сухе, добре є дати на гребінь трохи горіхового олію і так прочесати кілька разів волосся. Волосся від того дістане гарний полиск. Якщо волосся хвилясте від природи, то треба зачіску укладати ще поки воно вогке, при простому волоссю ліпше розчісувати, аж підсохне.

ШКІРА НА ЛІКТЯХ

Дуже часто шкіра на ліктях грубне і червоніє. Це особливо часто трапляється у тих, що люблять спиратись ліктями на стіл або читати підперши голову. В часі карнавалу ця груба шкіра особливо прикра, бо носимо або зовсім короткі, або три-чвертеві рукави і лікоть часто видно.

Усунемо грубу шкіру так: на ніч натремо лікті мішаниною з 100 ґрамів чистої ґліцерини, столової ложки бораксу і 25 ґрамів окисненої на 12 відс. води. Рано умиємо лікті теплою водою з додатком кілька крапель кольонської води. Повторюємо так кілька разів, а скоро нам шкіра збіліє і змякне.

Коли вже говоримо про руки то виявимо нашим паням, що червоні або яскраво рожеві ляковані нігті вже не модні. Навіть ті "наймодніші" пані лякують нігті лише слабо рожевим ляком.

ДОБРИЙ КРЕМ НА РУКИ

При теперішному способі господарювання, коли більшість домашніх праць господиня виконує сама, кожна жінка, що звертає увагу на свій зверхній вигляд мусить памятати і про свої руки, та не кожна має змогу купувати собі спеціяльні креми.

Подаємо тут припис дешевого, дома приготовленого крему, який теж помагав добре нашим бабцям то й нам послужить: вишкваримо шматок доброго баранячого лою і втремо його в мищині на піну. На кожну ложку лою дамо ложку ґліцерини та на кінець круглого ножа меду. Добре все разом втремо, а щоб масть була рідшою додамо кілька крапель кольонської води. Переховувати найліпше в порцеляновому слоїчку, а вживати треба відразу по умиттю рук, поки ще вони вогкі.

БУДЬМО ОБЕРЕЖНІ В КУХНІ

1—Коли плита стоїть біля вікна, привяжіть фіранки, щоб вітер їх не задув у полумя.

2—Вилучіть з контакту всі електричні прилади, коли виходите з кухні або з пральні.

3—Одразу витріть все розлите на підлозі.

4—Оберніть ручки начиння, що стоять на печі, так, щоб діти їх не могли досягти.

5—Тримайте сірники в зачиненій бляшанці, далеко від дітей.

6—Розбите скло загорніть добре в папір, перш ніж викидати його до смітника.

7—Користайтесь драбинкою, а не стільцем, коли маєте щось дістати з горішніх полиць.

ПОРАДИ ДО ШИТТЯ

Щоб не вколотися, приліпіть на палець шматочок пластиря.

Коли шиєте довгі шви, закріпіть кінці матерії паперовою скріпкою, щоб не треба було метати.

Маґнет у кошику з шиттям визбірає всі розсипані голки та шпильки.

Маленька подушечка на колінах дасть рукам змогу відпочивати підчас довгого шиття.

Коли потребуємо нитки спеціяльної відтіні, висмикуємо її з даної матерії і шиємо нею.

ЯК ПОВОДИТИСЯ З ВОҐНЕТРИВАЛИМ ПОСУДОМ

Ніколи не вживаємо такого посуду для варення на безпосередньому полумї, а тільки в духовці (рурі).

Так легко і гладко уживати — і видає таку гарну роботу

CLARK'S "Anchor"
STRANDED COTTON

Волічки до Вишивання

ВСІ ТРИВАЛІ КОЛЬОРИ

Дивіть на зручну до витягання пачку.

Склепи всюди мають ці гарні нитки в зручних до витягання мотках.

Багато чудових кольорів.

Гарний блискучий полиск.

Кольор не линяє від мила ані від сонця.

Сильні гладкі нитки.

Не будуть зсуватись — рватись ані вязатись.

Купуйте "Anchor Brand", вони є найліпші.

Вироблені в Канаді фірмою

THE CANADIAN SPOOL COTTON COMPANY - MONTREAL, QUEBEC

Беріть гарячий посуд сухою шматкою, бо з вогкої повстане пара.

Не лийте холодної води у гарячий посуд, бо нагла зміна температури може йому пошкодити.

Не зішкрябуйте решток їжі з вогнетривалого посуду; наповніть його теплою водою і залишіть поки рештки не повідстають.

Вогнетривалий посуд надається дуже добре до запікання страв у духовці (рурі). Готуємо у ньому мясо, рибу, дріб, солодкі бабки та суфле. Духовку ніколи не нагріваємо сильніше, як на середню теплоту, 350 степенів.

ДЛЯ ПОСПІШНОГО ПРАСУВАННЯ

Коли треба швидко випрасувати суху матерію — скроплюємо її добре та закручуємо в сухий ручник. На той час, поки залізко гріється, кладемо закручену матерію в тепле (не гаряче) місце.

ДРІБНІ ПОРАДИ В ГОСПОДАРСТВІ

1—Коли фарбуємо сходи, що ними мусимо постійно ходити, то фарбуємо спершу що-другий ступінь. Ходимо по нефарбованих, поки решта висохне.

2—Вогкі дитячі черевики сушимо помалу (не над вогнем), виповнивши їх передтим ґазетним папером.

3—Щоб склянки не тріснули, коли наповнюємо їх окропом, кладемо в кожну, перед наливанням окропу, — срібну ложечку.

4—На страви, що перекипають і збігають на плиту, сиплемо трошки соли, щоб не диміло.

Заразливі Недуги

Дифтерія: Період розвитку триває від двох до сімох днів. В тому часі недуга тільки розвивається і запримітити її неможливо хіба по горлі. Воно вкривається маленькими білими прищиками. Показується також горячка. Висипки на шкірі нема. Ця недуга звичайно триває від трох до пятьох тижнів. Можна її уникнути попереднім щепленням. Щеплення на самому початку може злагіднити захорування. Комплікації дифтерії можуть спричинити параліж горла, ніг і рамен, а також недугу серця.

Шкарлятина: Ця недуга розвивається через пять до сім днів. Хорий проявляє горячку, має боляче горло, і часом вонітує. Висипка на шкірі показується по кількох днях зараження. Прищі висипаються на череві й грудях. Недуга триває звичайно від чотирох до шістьох днів. Комплікації можуть спричинити недугу нирок, серця, легенів та ух.

Коклюш: Заки ця недуга вповні розвинеться забирає від одного до двох тижнів часу. Симптом її є кашель, зразу легкий а потім тяжкий і затяжний та задушливий. Висипки на тілі нема жадної. Кашель триває від вісім до десять тижнів, а часом коротше — залежно від того як далеко недуга розвинулась і від стану здоровля хорого. Комплікації з коклюшу можуть спричинити запалення легенів або недуги кишок.

Кір: Ця недуга розвивається через девять до дванадцять днів. Висипка прищів на лиці й грудях появляється по двох до чотирох днях зараження. Недуга триває від два до три тижні. Комплікації можуть довести до запалення легенів.

Віспа (Чикен Пакс): Недуга розвивається від двох до трох тижнів. Горячка звичайно є лагідною. Висипка прищиків появляється сейчас, в ріжних місцях тіла. Недуга триває три або чотири тижні. Комплікації можуть спричинити шкірні недуги, яких тяжко позбутися.

Свинка (Мампс): Період розвитку цеї недуги триває від десять до двадцять днів. Проявляється лагідна горячка і горло трошки запухле. Висипки нема жадної. Замітне спухнення шиї біля горла, по обох боках. Недуга триває від десять до чотирнадцять днів. Комплікації ослаблюють полові орґани.

У 1885—86 роках було в індійській армії 3,978 абстинентів від алькоголю та 8,829 неабстинентів; у полевому шпиталі стало було мен-більш 1.81% хорих вояків-абстинентів, за те аж 8.8% неабстинентів.

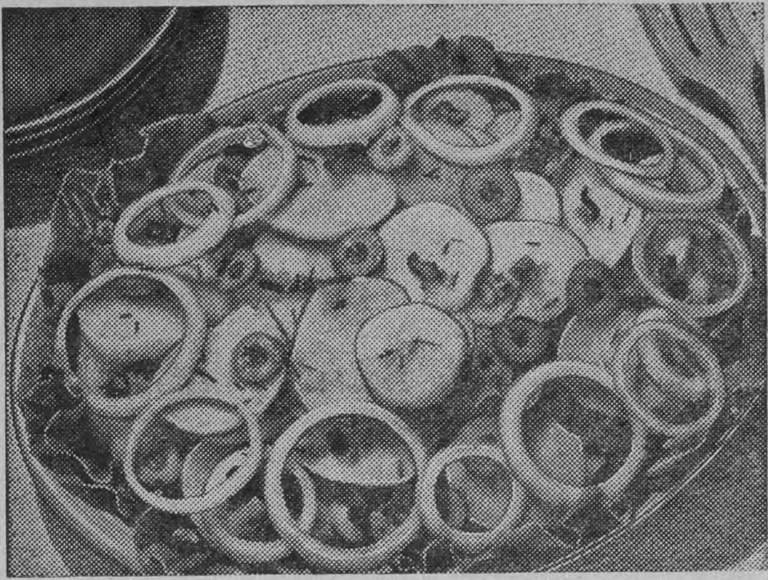

Страви Із Сира

Господиня, що хоче дійсно похвалитися добрими стравами перед гістьми, повинна взяти під увагу страви з сира, бо з нього можна виробляти багато дуже смачних і ріжнородних страв. Тут ми подаємо кілька приписів, як скоро і легко такі страви приладжувати.

ПОМІДОРОВИЙ СИРНИЙ "РЕБЕТ" ІЗ РИЖОМ

½ фунта процесового пастеризов. сира
1/3 горнятка помідорового сосу
½ чайної ложки сухої муштарди
½ чайної ложки "востерширського" сосу
"каєн"
¾ горнятка сирого рижу
3 столові ложки масла
6 пасків бекону

Розтопіть сир, додавайте до нього постепенно помідоровий сос, мішаючи безперервно. Додайте приправу та добре мішайте. Зваріть риж у гарячій посоленій воді, аж змякне. Відцідіть. Додайте масла та покладіть риж у три добре намащені посуди як до кастарду. Для кожного подання страви, випорожність цей риж до плиткої, гарячої ринки (кассеролі); полийте його гарячим сиром ("ребет") та приложіть двома пасками вареного або смаженого бекону.

СПЕЦІЯЛЬНИЙ "КОЛЕСЛАВ"

½ горнятка приправи до салати (дрессінґ)
2 столові ложки "тарраґон" оцту
1 чайна ложочка муштарди для салат
¼ горнятка сметани
½ чайної ложочки соли
Пушки соли з перцем
2 горнятка посіченої капусти
дещо салати

Змішайте приправу до салати (дрессінґ), оцет, муштарду, сметану й приправу. Це все додайте до посіченої капусти та добре перемішайте. Прохолодіть і подійте на крихкій салаті, в індивідуальних мисочках.

СМАЧНИЙ "КОЛЕСЛАВ" З КАПУСТИ

Добра та повна головка капусти суґерує нам смачний полумисок солодковинного "колеслава", що є одним із способів зужиткування свіжости рослини та дає нам великий відсоток повного творчих і корисних для нашого здоровля вітамінів "С".

Та коли вже робимо "колеслав", зробімо його додаючи найкраще приладжених і смачних приправ та подайте його в індивідуальних начиннях (тарілках), щоб надати йому приманчивої краси.

Головні Ради Про Виховання Дітей

Любіть своїх дітей, але розумно: до доброго наклонюйте, а на зле ніколи не позваляйте. Це для їх і вашого добра.

Давайте дітям добрий приклад. Самі не робіть того, що дітям заказуєте, а робіть тільки так, як ви хотіліб, щоб і діти так поступали. Приклад має більшу силу від науки, просьби і ґрозьби.

Не думайте, що школа навчить дитину всього. Треба її ще й дома вчити, виховувати, передовсім добрим приміром.

Читайте добрі книжки й ґазети і нехай діти вам читають.

Не говоріть ні не робіть при дітях нічого поганого.

Стережіть дітей перед злим товаристом.

За добрий вчинок похваліть, це заохотить дитину.

Позволяйте дітям бавитися, але й заставляйте зчаста до праці, тільки до легкої і в міру.

Не призвичаюйте дітей, що вони не сміють нічого робити без вашого приказу. Добре можуть робити й самі і за це похваліть. Головно старші діти повинні мати волю в доброму. Так виробляється самостійність у дітей, а це важне на ціле життя.

Нехай ваш гнів на дитину не триває задовго, бо це відчужує вас від дитини.

Не майте дітей за дурних і не понижайте їх лайкою та призвищами, бо це вбиває їх почуття гідности і через те тратять до вас пошану.

На всяке питання старайтеся спокійно й приязно відповісти. Ніякої просьби не відкидайте одним словом: ні!, а щиро поясніть, чому просьби не можете сповнити, щоб дитина знала, що не можете, а не думала, що не хочете.

Не лінуйтеся і не соромітся побавитися з дитиною в хаті й надворі. Беріть дитину часто в поле, і між людей, до церкви, до міста, на всякі обходи й ідіть з нею на дитячі забави. Не відганяйте дитини, коли хоче попеститися.

Виховуйте дитину на віруючого і свідомого українця.

Оповідайте дітям ріжні гарні байки, казки й пригоди, але такі, щоб їх чогось навчили і до чогось доброго заохотили.

Нехай дитина крім звичайної молитви, скаже завжди: "Зішли, Боже добро моїй мамі, татові, братам і сестрам, рідному народові й рідній землі".

Не вихвалюйте занадто дитини перед знайомими при тій дитині, яку хвалите. При дитині може тільки сказати: "То чемний син (або донька)". Але й не сваріть, ані не карайте ніколи дитини при чужих людях, бо втратять сором. При чужих людях уже ліпше похвалити навіть нечемну дитину, ніж ганити.

Вчіть дитину ощадности. Придбайте їй яку "касу", і дайте часом який гріш, щоб собі туди сховала. Часом — але дуже рідко, дайте дитині кілька центів, щоб собі щось купила. За те зчаста посилайте, щоб щось купила в склепі до хати.

Не лякайте дитини вовком, циганом, чортом, громом, і таким іншим. Тільки розумно остерігайте перед правдивою небезпекою, напр. щоб не йшла на глибоку ріку, на тонкий лід і т. ін.

Не сперечайтеся за дитину при дитині. Нехай ніколи так не буде, що мати покарала, а батько жаліє, або навпаки.

Будьте справедливі. Не позваляйте одній дитині те, що іншій забороняєте, хіба на те є розумна причина, напр. старші можуть поїхати в зимі до міста, а малі ні.

Не дуріть і не обманюйте дитини, навіть жартом.

Не грозіть ніколи напусто. Коли маєте за що покарати, то карайте (але не бійкою, тільки інакше). Таксамо не прирікайте напусто. Що обіцяли, дотримуйте.

Як приходите звідки, то хочби яку журбу мали, всміхніться до дітей і заговоріть приязно.

РІВНЕ ПРАВО ДЛЯ ВСІХ

— Вчора бачив я в парку твого сина. Уяви собі, той драбуга курив із хлопчиськами. Ти мусиш справити йому добру лазню!

— Чому? Хіба ти в тому віці не ходив до парку й не курив?

— Так, це правда, але я теж брав за те порядно в шкіру.

Скарби в Яйці

До найліпших складників людської поживи належить яйце. Воно містить майже в ідеальній формі відживні складники, подібно як їх має молоко. Останніми часами в усіх краях ведуть завзяту пропаґанду, щоб їсти більше яєць, головно серед молоді. Найважнішими складниками свіжого яйця є білок і товщ, що виступають в яйці в легкостравній формі. Крім того в яйці багато потрібних орґанізмові мінеральних солей та вітамін, головно А, Д, Е, Г, які мають значіння головно для росту молодого орґанізму і віднови тканок. Своїми складними (нпр. лєцитина) впливають яйця добре на працю мязів, мізку й нервів. З тих причин яйця є доброю і високовартною поживою для тих, що важко працюють умово та фізично, для спортовців і т. п. Врешті поручають їх для виздоровленців та осіб із вражливим кормовим проводом.

Важне в яйці є те, що воно дуже чисте, якби стерилізоване природно. Шкаралупка хоронить яйце від зверхнього занечищення і бактерій, тимто свіже яйце є абсолютно чисте. З часом і крізь поровату шкаралупку яйця приникає всяка нечисть і тому воно псується.

Найвищу відживну вартість мають яйця з чистою шкаралупкою, небрудні й непокриті навозом. Ясно, що чим вони свіжіші, тим ліпші. Зате брудні, старі й ушкоджені частинно в середині яйця — безумовно шкідливі й тому треба їх оминати.

З огляду на свої вартости яйце повинно входити якнайбільше в склад нашої поживи, а головно в склад поживи дітей, що ростуть і розвиваються. Відживна вартість одного яйця відповідає одній літрі жіночого молока.

ВАШЕ ПЕЧИВО БУДЕ КРАЩЕ З

FIVE ROSES

НА ВСЕ ПРИДАТНОЇ

МУКИ

ВИПРОБУВАНА В ПЕЧІ ДЛЯ КОЖНОГО ПЕЧИВА

FIVE ROSES
ALL PURPOSE FLOUR

Замовте у Вашого продавця відповідну скількість сьогодні!

Вартість Вітамін Для Здоровля

Вітамінами називають деякі кормові речовини, яких хемічного складу не повелося ще досі прослідити і вилучити їх чистими. Назву цих речовин "вітамін" увів вчений Функ, а зложена вона з двох латинських слів (vita = життя й amin = речовина, що має в собі азот). Ця назва має означувати, що ця речовина є для життя конче потрібна.

У всіх харчах, які ми споживаємо, знаходяться певні вітаміни. Вчені поділили їх після вартостей та роль, яку вони відграють у людському орґанізмі та позначили їх буквами. Нижче ми подаємо короткий перегляд найважніших вітамін із зазначенням їхніх вартостей та властивостей.

ВІТАМІН "А"

Мають такі харчі: молоко, масло, сир, жовток яйця, рибний олій (тран), зелені листя рослини як спінак, салата, бурачиння, дині, морква, суниці, априкоти, печінка й нирки.

Властивості: збільшують відпорність орґанізму перед заразливими недугами, вдержують зуби в доброму стані, збільшують ріст людини, пособляють зорові, вможливлюють краще бачення.

Їх недостача спричинює: т. зв. курячу сліпоту, зменшення росту, занепад енерґії, слабу відпорність орґанізму на захворіння.

ВІТАМІН "B1", АБО "ТІЯМІН"

Мають такі харчі: разовий пшеничний хліб та каші, мучні страви, фасоля і горох, горіхи, свинина (худа), листкова городовина, дріжджі.

Властивості: Пособляють ростові, збільшують апетит, помагають травленню, є конечними для нормального діяння нервової системи.

Їх недостача спричинює: Хворобу "бері-бері", брак апетиту, нервовість, почуття страху, часті змучення, нервові недомагання.

ВІТАМІНИ "B2" і "G" АБО "РІБОФЛЯВІН"

Мають такі харчі: Молоко, воловина, яйця, листкова городовина, горох і фасоля, каші (сіріялс), страви з вівса (овт міл), дріжджі, сушені сливки.

Властивості: Пособляють ростові, надають енерґію, роблять людину більш життєздатною.

Їх брак спричинює: Шкірні запалення в куточках уст, носа та ух, забурення в травленні.

"НАЯСИН"

Мають такі харчі: Молоко, воловина, зелена городовина, фасоля і горох, пшеничні страви, дріжджі, маслянка.

Властивості: Пособляють ростові, вдержують орґанізм здоровим, сприяють нормальності праці кормових проводів, вдержують шкіру здоровою.

Їх недостача спричинює: хворобу "пелаґру, деякі шкірні недуги, болі уст, недомагання нервової системи, нестравність, затвердження.

ВІТАМІНИ "C", "E" І "K"

Мають такі харчі: помаранчі, цитрини та ґрейпфрути, помідори, бараболі, редьква, буряки, капуста, листкова городовина, молоко, каші, рослинний олій, яйця.

Властивості: Вдержують здоровими клітини тіла, зуби й кости, пособляють гоєнню ран, посилюють відпорність орґанізму, зміцнюють мязи, розбудовують кров.

Їх недостача спричинює: анемію, брак відпорности на захворіння, слабосильність, блідість, часті поіритовання, ослаблення мязів, малокровність.

ВІТАМІН "D"

Мають такі харчі: Рибні товщі, річні і морські риби, жовток яєць, свіжі овочі зі шкіркою, спорошковане молоко, каші.

Властивості: Конечні для будови костей і зубів, пособляють правильності вжитку фосфору та вапня (кальція) в людському орґанізмі.

Їх недостача спричинює: рахітичні недуги, здеформування костей, спухнення суставів, змякшення костей, неспокій, брак енерґії, слабосилля.

Жінка Досконаліша Від Мужчини

Одна з ріжниць, які заходять між орґанізмом мужчини й жінки, лежить і в будові уха, саме тої його частини, що вистає назверх, т. зв. ушної мушлі. Анатомічні порівнюючі досліди виказали, що ушна мушля має ріжну форму в усяких живих творів. Коли віддалятися від людини до щораз то нижче зорґанізованих тварин, то побачимо, що чим нижче у своїм розвою стоїть тварина, тим у неї ушна мушля простіша, непофалдована, а більш рухома. З того видно, що значіння ушної мушлі є інше ніж у звіряти; в людини вона є радше непотрібна, бо її брак не упосліджує слуху. Коли звіря хоче переконатися, звідкіля походить голос, воно наставляє в тому напрямку свої уха. Людина того не потребує, бо орієнтується в просторі більше при помочі зору й ассоціяційних здібностей.

Ушна мушля має ріжну форму, часто в деяких людей відстає під кутом ("клапаті вуха"). Це явище може бути вроджене, однак частіше повстає в перших роках життя наслідком неосторожности матерей у часі, коли дитина лежить сповита в пеленках.

Ухо малпи, мужчини й жінки

Ушна мушля має в людини форму лійки, а в тварин, щораз то більше від людини віддалених, вона прибирає форму більш рурковату. Отже поладування й поморщення ушної мушлі є доказом вищої орґанізації тварини, бо коли найнижчі, просто збудовані тварини мають ушну мушлю гладку, то чим ближче людини стоїть у своїм розвою звіря, тим більше пофалдована його ушна мушля. Пофалдування і втрата рухомости ушної мушлі повстає тому, що людина може послуговуватися й іншими змислами до орієнтації, тому в неї мушля не має того значіння, що в звірят.

Характеристичне, що в жінок є звичайно більше пофалдування ушної мушлі, ніж у мужчин, що свідчилоб про те, що жінка є пізнішим твором, ніж мужчина (у тому випадку це згоджується з Біблією), і стоїть з цього погляду на вищому ступні в онтоґенетичному (цебто поступневому розвою живих творів від найпростіших до людини) розвою вище ніж мужчина, отже вона є справжньою "короною сотворіння".

Б. Г—й

"Скажіть Вашій Дочці Вживати Paradol"

Кажуть, що "перші роки є найгірші". Ось длячого багато розсудних матерей кажуть **зарання** своїм дочкам, що Paradol помагає терплячим забезпечитися від непотрібних періодичних болів. Нема прикрого пригноблення або прикрих наслідків. Науково вироблений з 4 складників, Paradol є знаменитий також на болі голови. Дістаньте Paradol сьогодні — імя "Dr. Chase" є вашою асекурацією. 26

Скора полекша від болю

DR. CHASE'S PARADOL

ЖІНКИ БІЛЬШЕ ХВИЛЮЮТЬСЯ ЯК МУЖЧИНИ

Незвичайно цікаву розвідку опублікував один американець на прізвище Карлсон. У цій розвідці піддає він основній аналізі ріжні причини людської злости. На підставі власних дослідів і обсервацій у ріжних краях над причинами злости, приходить до висновку, що однаково серед усіх рас, усіх народів найбільший нахил до злости мають завжди жінки. Вони все найскорше попадають у лихий гумор. Жіночий пол, особливо від 40—60 літ легко хвилюється і скоро злоститься.

Щодо білої раси запримітив Карлсон, що особи з темним волоссям виказують багато більше боязливости, як люди з блонд або каштановим волоссям. Також синьо і сіроокі скорше хвилюються, як люди з темними очима.

Кімнатні Рослини

Хто має достаточно місця в хаті, її можна прикрасити хатніми рослинами, які надають її чимало свіжості та своєрідного чару, особливо зимою, коли наші очі так спрагнені зелені та рослинної живучості.

Дуже вдячною кімнатною рослиною є аспараґус. Розлогий, завсіди дає багато зелені й не дуже трудний у плекані. Аспараґус найкраще розвивається у півтіні, або при східному вікні. Ніколи не повинен стояти літом на гострому полудневому сонці: зате зимою, коли сонце світить дуже слабо, добре вмістити аспараґус на соняшному місці. Літом треба його обильно підливати та часто скроплювати літною водою. Зимувати треба рослинку в огріваній кімнаті, поміркованo підливати та рідко скроплювати. Молоді рослинки пересаджуємо що року, старші рідше, а все весною. Пересаджування конечне, коли бульви виповнюють вазончик і дотикають стін та дна. Коріння, що вистає понад землю, слід при пересаджуванні пиркрити землею, при чому кілька бульв можна усунути без шкоди для ростини. Вазоники треба брати не дуже то обширні. Найкращий склад землі для аспараґуса такий: 3 частини інспектової, одна частина листової, одна частина глини та одна частина піску з додатком роговини. На дно вазоника треба дати добрий дренаж. Старші ростини можна при пересаджуванні поділити.

Кімнатні папороти теж гарно прикрашують помешкання. Папороти це ростини, які вимагають багато водної пари в повітрі, тож засухе повітря все дуже некорисно впливає на їх здоровля. Засухе кімнатне повітря теж некорисне і для людей. Тому в надто сухих помешканнях ставлять на печі або на кальориферах посудину з водою, щоб вона стало парувала. Крім того дуже вказаним скроплювати часто папороти.

Папороти треба перш за все охороняти перед гострим сонцем, якого вони не люблять, бо в природі все живуть у великій тіні. Безпосередньо на сонці можуть бути літом тільки вранці або вечором. Зате зимою дуже добре почуваються, коли їх поставити на соняшному місці.

Крім того добрий вигляд папоротей залежить від відповідного роду землі та від обильного підливання. Для папоротей уживати землі в такому складі: 1 частина листової, 1 частина вересової, 1 частина торфової, 1 частина піску, а для старших ростин теж 1 частина глини.

Микола Ворожний

КРАЮ МІЙ РІДНИЙ...

Краю мій рідний, занедбаний краю,
Деж те сподіване щастя твоє?
Крається серце од болю, одчаю,
Як тільки долю твою нагадаю —
    Горе моє!...
Люду мій бідний, окрадений люду!
Що у твоїх я бачив очах,
То вже й до віку свого не забуду;
Деб я не був, всюди бачить буду —
    Голод і жах.

Леся Українка

НАДІЯ

Ні долі, ні волі у мене нема,
Зосталася тільки надія одна:
Надія вернутись ще раз на Вкраїну,
Поглянути ще раз на рідну країну,
Поглянути ще раз на синій Дніпро, —
Там жити, чи вмерти, мені все одно,
Поглянути ще раз на степ, могилки,
В останнє згадати палкії гадки...
Ні долі, ні волі у мене нема,
Зосталася тільки надія одна.

ЗАТРИМАЙТЕ ВАШІ ГРОШІ

при Родині

Машиною до Прання

Connor Thermo

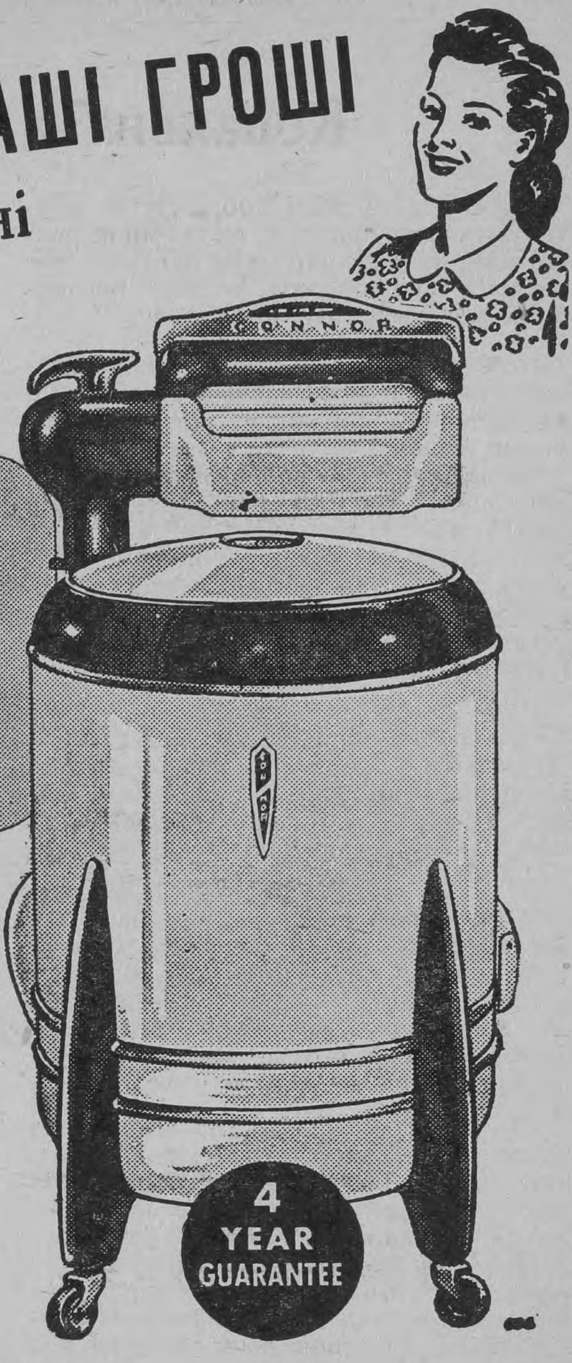

Малий завдаток доставить Connor машинку до вашого дому і в кількох місяцях ваша Connor машинка буде цілковито виплаченою заощадженням на рахунку з пральні. Від тої пори на протязі 10, 15 так, навіть 20 років ваша Connor машинка буде щадити для вас кожного тижня суму грошей, яка рівняється видаткам звичайного прання. Ви однаково платите за Connor машинку, так чому не мати власної?

Продається на місячні сплати.

CITY HYDRO

Portage & Kennedy **Phone 968 201** **Winnipeg**

Копальня в Флин Флон

Дуже часто наші добрі сусіди критикують нас у Канаді за те, що ми не розвиваємо наших природних багатств. Коли вони таке говорять, то вони очевидно не знають досить про Канаду.

Це є опис одної з більших канадійських копалень — у маленькому північному містечку Манітоби. В історії цеї копальні й цього містечка є зразок власне того феноменального розвитку наших природних багатств, про який замало людей знає. Є це також добрим доказом відваги й підприємчивости пересічного канадійця. Цим відважним і підприємчивим канадійцям ми завдячуємо багато. Їхні зусилля спричинилися до розвитку Канади, головно її природних багатств.

Відкриття природних багатств у Флин Флон було першим кроком до розвитку північної Манітоби, і хотяй це сталося в році 1915, отже не дуже давно, то взяло около десять років заки зроблено там початок.

Нічого дивного в тому, що мінеральні багатства, відкриті в році 1915, лежали там нерушені аж до року 1925, бо ніхто в тому часі не був певний чи видобуття тих мінералів буде поплачуватися. До того була проблєма ще й з транспортацією. Залізниці ще тоді не було там.

Все таки вислано туди інжинірів і проспекторів, щоб глибше розглянути цілу справу. В році 1927 у Флин Флон створено Годсон Бей Майнінґ енд Смелтінґ Компанію. Слідуючого року — 1928, докінчено будову залізниці до містечка і почато довіз ріжних потрібних знарядів і машин. Збудування електровні в Айленд Фалс показалося конечно потрібним.

Праця в видобуванню мінералів у копальні в Флин Флон почалась аж березня 1-го, 1929, коли то при відповідній церемонії зроблено перший коп шуфлею.

Будова електровні в Айленд Фалс коштувала около 27 міліонів долярів. Більшість цеї суми видана була як платня робітникам і канадійським індустріям.

Тепер продукція мінералів у Флин Флон іде повним ходом і добрим успіхом. Компанія почала на початку продавати мідь і цинк, золото й срібло, а пізніше інші мінерали — кадмій, селеній і телюрій. В році 1930 резерви руди обчислені були на 18 міліонів тонів. До кінця року 1949 компанія перепустила через процес майже 34 міліони тон руди, і одержала около $360 міліонів з продажі металів. Виплачено робітникам понад 78 міліонів долярів.

Через минулих двадцять років Годсон Бей Майнінґ енд Смелтінґ Ко. затруднювала постійне число робітників, і тим самим помогла в задержанню сталого затруднення в інших індустріях у північній Канаді — рільництві, дереворубстві й транспортації.

Ось така є історія розвитку копальні в Флин Флон за минулих тридцять років. В цій історії ми маємо прекрасний зразок нашого поступу в канадійському копальнянному розвитку, а це є один з найбільших розвитків.

Вкінці треба не забувати також і того, що такі розвитки є можливі лише тому, що в цій вільній країні ми маємо вільну систему підприняття, яка дає спромогу й нагоду приватним людям ризикувати своїми грішми й працею.

Не можна поминути також і того факту, що до розвитку й розбудови копальні в Флин Флон багато причинилися українці. Так скоро як поширилась вістка, що в цьому місці розвивається копальня і отже буде праця для більшого числа людей, почали прибувати туди наші робітники. З часом вони там замешкали на стало, завели доми й родини, і сьогодні велика частина населення Флин Флон є українського походження. Там є вже наші бизнесовці, Рідна Школа, церковна парохія, свої учителі й т. п. Між копальняними робітниками є люди на відповідальних становищах українського походження.

Де Буйволи Ще Ходять

Колись по американському континенті буйволи ходили міліонами. Так кажуть ті піоніри, які поселились на Заході. Сьогодні турист мусить подорожувати далеко, щоб побачити буйвола, хіба в парку. Але люди, які люблять пригоди, можуть бачити ще й тепер як виглядають тисячі буйволів — на степах північної Канади. Вони можуть також і чути дуднення їхніх тисячних ніг, бо Канада давно ще рішила спасти цих звірів від цілковитого винищення. Їх задержано на великих резервах, де заборонено стріляти їх. До декотрих таких резерв є добрі дороги для авт.

Було це в році 1907, коли один плекатель худоби в стейті Монтана хотів продати останню череду буйволів. Міліони

їх винищено підчас заселення Заходу. В тому часі полювання на буйволи і буйвольні стемпіди належали вже до минувшини. Канадійський уряд закупив череду з около 700 буйволів, і через протяг

пятьох років вислав їх на резерву з 200 квадратових миль у південній Алберті. Там вони зажили в спокою, розплодилися до тисяч, а навіть до завеликого числа. Підчас минулої війни ця територія була потрібна для практикування артилєрійного стрілу, і всіх буйволів вислано було на північ.

Сторожі звірят на службі канадійського уряду віднайшли другу ґрупу буйволів у північній частині Алберти, біля Північно-Західних Територій. Є це територія покрита густими корчами, недалеко на південь від Арктичного Циркля, около 300 миль на північ від Едмонтону.

Тут Канада рішила відложити на бік резерву такого великого простору, що буде досить місця для будучих поколінь буйволів. Ця резерва, з імям Вуд Боффало Парк, має 17,300 квадратових миль простору з озерами й корчами, два рази більша як стейт Массачусетс. Сюди висилано було тисячі буйволів з південної Алберти кожного року. Тепер у цій резерві є понад 10,000 буйволів.

В Елк Айленд Державному Парку, недалеко Едмонтону, до котрого можна легко заїхати автом доброю дорогою, є резерва на 75 квадратових миль, де ходить около тисячу буйволів, разом з сернами, елками й лосями. Року 1913 на тому місці була їх тільки мала череда, і заложено було там огороду довколо малої резерви. Від тоді вона стала багато більшою, і в скорому часі.

Коли буйволів розплодиться забагато, їх виганяється і знову чути дуднення, так як у давних часах. Найстарших з них вибивається.

НА ПРОХОДІ

Вона: Не говори, Микольцю, ввесь час на вітрі, бо буде тебе відтак горло боліти.

Він: В такім разі то мені й дома не вільно говорити, бо ти все “робиш вітер” з кожної дрібниці.

ШВИДКА ЗМІНА

Учитель: Ти вже другий раз цього тижня хочеш звільнитися на заручини сестри. Чи це друга сестра?

Учень: Ні, це він уже другий...

ЛІК

Лікар: Випийте цей лік і уявіть собі, що це вино.

Пацієнт: А чи не міг би я, пане докторе, випити вино й уявити собі, що це лік?

У СУДІ

— Підсудний, чи ви вже були давніше карані?

— Так, перед десяти роками, пане судде!

— За що?

— За купіль у недозволеному місці.

— А від тоді?

— Від цієї пори я вже більше не купався.

Коли при кімнатні теплоті 15 степенів Цельзія людина з нагим тілом тратить якусь кількість тепла, означену 100, то убрана у вовняну сорочку лише 73 одиниці тепла; коли має одну сорочку вовняну та одну льняну 60; людина вбрана у дві сорочки, штани, камізельку та плащ лише 33.

С. Ковбель

Історія Шахів

Володарі старинної Персії звалися "Шахами."

Один з тих володарів був дуже жорстоким, щось у роді теперішнього володаря з Кремлю. Досить було звичайному смертельникові чи навіть і найвищому урядовцеві перед його постаттю не впасти чолом до землі та назвати його ясним сонечком, щоб зазнати смертельних тортур. Нарід проклинав його в душі та мусів коритися, бо наємні опричники тілько за тим слідили.

Аж одного разу зайшов до нього убогий мудрець (мабуть з Греції), що видумав відому гру на шахівниці. Шаха заінтересували ті фіґурки, що представляють ріжних осіб аж до самого Шаха та його подруги включно. От і той мудрець запитав чи не хотівби він побачити саму гру? Як вона буде тобі подобатись то можеш назвати її іменем своєї найяснійшої величості. Вона буде поширена по всьому світу і тим прославить твоє імя на віки вічні.

"Добре," каже Шах. "Я все цікавлюсь новими здобутками людського розуму, які увійдуть у світ, що безпримінно мусить перейти під мою могучу владу. Отже починаймо. Але перше всего знай, мудрий чоловіче, що я можу нагородити тебе гойно коли ця гра мені заімпонує. Коли ні, то я зможу скрушити тебе як червака, що попаде під мій чобіт."

Тоді почалася гра і в ній побачив себе сам володар окруженим силою армії пішої і кінної, могучими твердинями-вежами, та непереможною опікою своєї улюбленої подруги, цариці. Сам він під так сильною охороною міг спокійно спочивати, коли всім охоронним постаттям призначені законом місця і рухи були в його обороні. Він міг лише в разі великої загрози посунутись одним кроком, щоб оминути небезпеку. За те його подруга мала право уганятись на всі сторони та наражуватись на найбільшу небезпеку в його обороні.

Шахові так та гра заімпонувала, що він рішив нагородити мудрця такою нагородою, якої він сам зажадає. Та мудрець (він був дійсний мудрець) не зажадав багато. Він сказав: "Оця таблиця має лише 64 позиції. Твоя могутня держава має подостатком хліба, а моя убога батьківщина терпить голод. Дай їй свого хліба. Тай не багато. Вистарчить коли ти скажеш заставити оцю шахівницю зернами пшениці. На перше поле одне зерно, на друге два, на третє чотири, і так заставити всі поля все подвійно від попередного. Тоді я буду вдоволений і тобі вдячний."

Шах, здивований, що мудрець не жадає половину царства, або почестей, покликав свого довіреного, який заряджував державним майном, і каже: "Іди до маґазину і дай тому мудрому дуракові жменю пшениці, не жалуй, не рахуй, а дай йому стілько, щоб було досить заставити всі оці квадратики так як він жадає. Дай хочби і повний міх. Хай знає мою щедрість."

Скарбник пішов по пшеницю. Та по якомусь часі вернувся і каже:

"Чи ти, милостивий Володарю, знаєш що він зажадав?... Ми не можемо сповнити його жадання бо він зажадав стільки, що не лише наша могутня держава а навіть цілий знаний світ не випродукує такої скількости пшениці за тисячу років."

★

Цей переказ (може і правдивий) увійшов враз з тою містерною грою в широкий світ та зберігся і до наших часів, не змінюючи усталених законів гри. На цьому скористав поневолений диктатурою перський нарід, бо той мудрець своєю грою переконав Володаря (Шаха) який то він у своїй величі безсильний, коли той нарід врешті зрозуміє причину свого поневолення і прокинеться. Тоді не поможуть узброєні полки, могутні твердині, хмари куплених ласкою шпіонів, не заступить його навіть своїми хитрощами цариця. Це так поділало на володарську зарозумілість і жорстокість, що володар скорився і дав свому народові повну свободу.

Читачі певно і не повірять, що здогад царського скарбника може бути правдивий. Одне зернятко пшениці, подвоюване 64 рази, може дійти до такої скількости.

Я й сам не вірив і постановив переконатися простими рахунками. Отже рахуймо.

Зважмо на вазі одну унцію вибраних зерен пшениці і нарахуємо 800 зерен. Помножена сума 800x16 буде один фунт або 12,800 зерен. Цю суму помножимо 12,800x60, буде один бушель або 768,000 зерен. Цей рахунок на канадійську міру будемо вживати дальше коли будемо ділити слідуючу суму усіх зерен на 64 полях шахівниці на бушлі. Щоб довідатись скілько років потрібно на випродукування такої скількості пшениці в Канаді, візьмемо в рахунок рекордовий рік (круглу суму) пів біліону бушлів 500,-000,000 бушлів.

Тепер заставлюймо 64 поля шахівниці подвійним числом попереднего. На перше поле 1 зернятко.

Лише саме останне поле взяло: 8,381,-309,655,828,337,088 зерен.

Сума вложена на усі 64 поля разом: 17,762,614,268,747,406,985.

Словами: 17 квінтіліонів, 762 квадріліони, 614 тріліони, 268 біліонів, 747 міліонів, 406 тисяч, 985.

Я не пробував ділити цю "астрономічну суму" зерен пшениці. Здавалось, що то лише здогад і певно, що ніхто ще не пробував цього рахунка. Математики я не вчився а та сума вийшла лише звичайним додаванням. Здавалося, що вистане один бушель а хочби і кілька, щоб заставити всі поля на шахівниці. З одної унції вже легко знайти скілько треба на один бушель. І от вже на двадцятому полі вмістилося дві-третині бушля. Колиб хто хотів знати скілько Канаді треба часу випродукувати ту скількість зерен пшениці, нехай поділить ту суму через 768,000, то вийде число бушлів. Те число нехай поділить через 500,000,000 то буде знати скілько років треба, щоб випродукувати те число, беручи круглу суму пів біліона бушлів на рік.

Думаю лише на здогад, що Канада ще не видала стілько пшениці за весь час своєї історії.

ДР. Г. Ґ. СКЕГАР

Один з найвидатніших українських журналістів. Живе й працює в Лос Анґелес, при фільмовій індустрії. Має правдиву здібність до журналістики і пише бо любить писати. Його наукові розвідки й біографічні описи є дуже популярні. З "Наукових Записок" у К.Ф. користає також і велике число студентів університетів.

Наше ухо чує найнижчі тони, що мають 16, а найвищі 16,384 тремтінь у повітрі на секунду.

★

Перші заведення для божевільних в Німеччині повстали в 1811 р. в Зонненштайні, а в 1815 р. в Зіґбурґу.

★

У людські крові маємо червоні тільця крови й білі. Відношення червоних до білих є як 1 : 500-600.

★

Тіло людини є збудоване з яких 400 біліонів клітин. Кожна клітина це мала брилка білковини.

★

Медицина стала соціяльною наукою; найважнішою її галуззю стала гіґієна, що має дбати про здоровля народу, а вслід за тим і про його розвиток.

★

В жінок є звичайно вищий тиск крови, ніж у мужчин, головно в віці переквітання й пізніше.

Короткий Опис Українських Земель

Українською землею називаємо ті простори, які від яких півтори тисяч або й більше літ густо заселює наш український нарід. Цю землю наш нарід нікому не вирвав з рук, тільки осів на цих прекрасних просторах, де тепер живе, як вони були вільні і незалюднені, побудував тут свої села і свої міста, мав тут колись і не давно свою вільну державу, і пролив багато крови в обороні своєї землі і своєї волі. Тут він раз панував, а раз упадав, як і тепер є, але все любив свою землю і тримався її і тужив за нею і прагнув на ній умерти. От тому повним правом кажемо, що це земля наша, українська. Всюди почуєте на ній українську мову, побачите білі українські села.

Українці заселюють простір від ріки Сян на Заході по Кубань на сході, від Чорного моря на полудні до ріки Припеті і міста Стародуба на півночі. Всі ті землі, заселені українським народом, займають простір понад 500,000 кв. миль. Це є величезний простір, багато більший як була передвоєнна Австрія або й Німеччина, більший, як Франція, Польща і інші держави; тільки одна Росія більша в Европі, як українська земля.

Щоби краще уявити собі величину того українського простору, скажемо з грубша, що від його східного до західного рубця є коло 2,250 миль.

Щоби пішки перейти чоловікові з Перемишля на Кубань, треба би — ідучи по 25 миль денно — йти понад три місяці.

Колись були ті всі простори землі під одною рідною владою і судилися одним судом, потім поділилися ними ріжні сусіди і кожна частина української землі переживала ріжну долю, так як і тепер, що одна, більша частина є під владою російських більшовиків, другі частини під владою інших держав. Але все це землі нам близькі й рідні. І тому скажемо бодай кілька слів про те, як вони діляться та як виглядають, бо чим ліпше ту нашу рідну землю пізнаємо, тим щиріше її полюбимо.

Ціла українська земля нахилена з півночі до полудня, а пізнати це по тім, що майже всі ріки сплывають з півночі на полудне, або з північного заходу на полудневий-схід. Цілий простір є низинно-височинний, а з тих височин і низин найважнійші такі:

Височина Поділля від Дністра до ріки Бог,

Покутсько-бесарабська височина між Дністром і Прутом (західна її частина: Снятинщина, Коломийщина і околиці: Покуття),

Розточе, то височина між Сяном і Бугом.

Волинь, найвисша між ріками Стир і Горинь (Кремянець-Косткряне).

Правобічна наддніпрянська височина між ріками Тетеревом, Дніпром і Богом.

Лівобічна височина від Дніпра до Донця і

Донецький Кряж, здовж південного берега ріки Донця.

З низин найважніші такі:

Підляше від вододіла Буга до Розточа,

Поліся над Припетю (колись було тут велике озеро),

Лівобічна низина по лівому березі Дніпра,

Чорноморська низина (степи з ґранітним підложем) від Чорного Моря до Поділя і Донецької височини і

Западина над Каспійським Морем нижча від зеркала моря.

Гори на українській землі такі:

Карпати, що тягнуться з заходу луком на полудневий-схід. Українські Карпати починаються над Попрадом і кінчаться на Буковині, довгі на 400 кільом., широкі місцями на 100 км. Вони діляться на **Низький** (лемківський) **Бескид, Високий** (бойківський) **Бескид** від Ослави по Стрий і Опір, **Ґорґани** від Опору по Прут і **Чорногора** від Прута і Чорної Тиси до Вишови. Найвищий верх **Говерля** в Чорногорі, висока 2068 м. понад рівень моря. Побічні пасма Карпат творять Підгіря, що тягнеться від Перемишля до Коломиї.

Треба знати, що гори Карпати від Попраду аж по Вишову є українські з обох боків, північного і полудневого. Полудневий бік Карпат і полудневе Підгіря (Закарпаття) заселюють споконвіку також українці і цю частину нашої землі називаємо: Закарпатська Україна, яка має 6,000 кв. миль, (то є четвертина Галичини). До українських гір зачисляємо також Кримські Гори, 110 миль довгі, і північні стоки велитенських Кавказьких гір, які відграничують Европу від Малої Азії.

Українські ріки впадають головно до Чорного Моря, тільки кілька впадає до Азовського, а кілька до західних рік і з ними до Балтійського Моря. Отже Чорне Море і Азівське Море — це є українські моря.

Найбільші і найважнійші українські ріки:

До Чорного Моря впадають:

Дніпро, найбільша ріка на Україні і одна з найбільших в Европі, бо лише Волга і Дунай більші від неї. Дніпро довгий на 1600 миль. Дніпро звязаний з історією нашого народу і оспіваний в піснях зі своїми порогами. Тепер ті пороги штучно заливають водою, при помочи гати, аби мож без перешкоди плисти кораблями аж у Чорне Море. Важні притоки Дніпра, правобічні: Березина, Припеть зі Стиром і Случем, Тетерев, Стугна, Рось, Тясмин, Інгулець з Жовтими Водами, а лівобічні: Десна, Сула, Псло, Ворскла, Орел, Самара.

Дністер друга по Дніпрі українська ріка, а перша на західноукраїнських землях. Випливає у Високім Бескиді і впадає до Чорного Моря. Його допливи правобіч: Самбірська Бистриця, Стрий з Опором, Свіча, Лімниця, дві Бистриці (Солотвинська і Надвірнянська), а лівобічні: Стривігор, Верешиця, Гнила і Золота Липа, Стрипа, Серет, Збруч, Смотрич, Мурахва і Ягорлик.

Трета ріка, що впадає до Чорного Моря, це Бог.

Деякі наші ріки, як от Прут з Черемошем, Біла і Чорна Тиса і ще кілька менші, впадають до Дунаю, а з ним також до Чорного Моря. Для того і Дунай є частинно українська ріка, тимбільше, що колись за князів, наша держава сягала аж до долішного Дунаю і нинішне румунське місто Галяц, це було за Осьмомисла українське місто Новий Галич.

До Азовського Моря впадає Дон з Донцем і Бахмутом, ріки Східної Слобідської України.

Ріка Кубань впадає до Азовського і до Чорного Моря.

До Балтійського моря дістаються води наших рік через ріку Вислу. Це води Попраду, Вислока, Сяну з Вислоком, Вишні, Скла, Любачівки, Танви, Вепра і Вугу з Полтвою, Солокією, Мухавцем, Ліскою і Нарвою.

Підсоння української землі дуже приємне і здорове, найлагідніше над Чорним Морем, а найостріше на Бескидах. Тільки в останніх часах через вируб лісів і інші причини клімат трохи погіршився.

Земля українська дуже врожайна, бо це головно чорнозем. Найкращий ґрунт на Великій Україні, де удається гарна пшениця і інші збіжжя так, що Україна вже перед війною була шпихліром Европи.

Ці величезні простори української землі діляться на такі дві головні частини: 1) Східно-українські землі, або Велика Україна над Дніпром і 2) Північно-західні українські землі.

Східно-українські то є Велика Україна, ділиться на дві головні частини: Правобічну і Лівобічну. Лівобічну ще ділять на Гетьманщину, Слобожанщину і Донеччину. Нарешті Кубань також українська земля найдалі на схід, уже граничить з Азією.

Північно-західні українські землі ділимо на: Східну Галичину, на північ від неї Волинь, Холмщина, Поліся і Підляше, а на полудне Буковина і Карпатська Україна.

Також Бесарабія, заселена в більшости українським населенням, є українська земля.

Найважніші міста на цих частинах української землі є такі:

Споконвічною столицею України є Київ, мати українських міст, свідок давної нашої слави. Київ має коло міліона населення (4 рази більше як Львів). Лежить в прекрасній околиці над Дніпром, через який перекинені величаві мости. Місто прикрашують сотні церков і пишних палат.

Друге по Києві є місто Харків (в Слобожанщині), має коло 300,000 населення.

З інших міст Лівобічної України важніші такі:

На Гетьманщині (Чернигівська і Полтавська області): Чернигів над Двиною, давна столиця князів Чернігівських і гетьманів, Гомель, що вже на границі Московщини і старовинні міста: Стародуб, Новгород Сіверський, Глухів, Конотоп, Батурин (столиця гетьмана Мазепи), Борзна, Городня, Ніжин, Переяслав, Золотоноша, Прилука, Пирятин, Лубні, Миргород, Гадяч, Сорочинці. Над Пелом торговельне місто Кремінчук, над Хореклою Полтава і інші.

В Слобожанщині є (крім Харкова) такі важніші міста: Старинний Путивль, Білопіль, Миропіль, Суми, Богодухів, Білгород, Чугуїв, Вовчанськ, Острогоськ, Старобільськ, Богучар, велике село Бутурлинівка і інші.

В Донеччині міста: Ізюм, Славянськ (сіль), Лугань (гути заліза), Бахмут (сіль і ртуть), Юзівка і Грушівка (копальні вугля, заліза і антрациту).

На підкавказькій землі, Кубані, найбільші міста: Катеринодар, Новоросійськ, Ставропіль, Пятигорськ (цілющі купелі), Прасковея (виноград), Грозне (копальні нафти) і інші.

На правобічній Україні міста: Васильків, Вишгород, Білгород, Хвастів, Трипілля славні своєю старістю, бо сягають ще княжих часів, але тепер підупали і є убогі містечка. Старі є також Біла Церква, Тараща, Корсунь (де 1648 побив Хмельницький поляків), села Кирилівка і Моринці, рідні села Тараса Шевченка, Канів, де є могила Тараса Шевченка, Трехтемирів, Черкаси (де гуртувалися козаки), Чигирин, давна столиця гетьмана Хмельницького і його рідне село Суботів, козацьке місто Умань, де гуляли гайдамаки, Липовець, Гайсин, Єлисавет, торговельне жидівське місто Бердичів, Сквира і другі.

Недалеко Київа є Житомир. Колишня столиця волинської ґубернії.

Деякі з тих міст большевицька влада переіменувала і надала їм імена ріжних комуністичних діячів, бо там тепер такий звичай.

З українських правобічних міст варт ще згадати найближчі до Галичини гарні міста: Камянець над Смотричем, Винницю над Богом та Проскурів, Бар, Брацлав, Балту.

На захід від цих земель ідуть північ-

На передових позиціях убезпечень на життя на північно-американському континенті, Sun Life Assurance Company of Canada вдержує цілковиту службу відділів та аґенцій від одного побережжя до другого, втішаючись неперевищеною ніким славою з огляду на його ввічливість, скорість та діловитість.

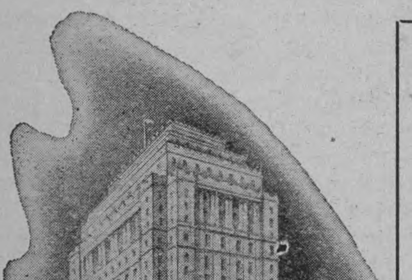

Відділи
в таких містах Канади:

CALGARY
EDMONTON
GUELPH
HALIFAX
HAMILTON
LONDON
MONTREAL
4 відділи
NORTH BAY
OTTAWA
PETERBOROUGH
QUEBEC CITY
2 відділи
REGINA
SAINT JOHN
SHERBROOKE
ST. JOHN'S, NFLD.
TORONTO
4 відділи
TROIS RIVIERES
VANCOUVER
VICTORIA
WINNIPEG

SUN LIFE ASSURANCE COMPANY OF CANADA

HEAD OFFICE — MONTREAL

но-західні українські землі. Вичислимо ті землі по порядку:

Н північний захід від Київщини, а на північ від Східної Галичини простягається широка Волинь, перетята річками Стир, Іква, Горинь, Случ. Найважніші волинські міста: Володимир Волинський, колишня столиця волинських і галицько-волинських князів, тепер невелике місто з перевагою жидів. З давних княжих міст ще є: Турійськ, Луцьк, Дубно, Рівне, Кремянець, Заслав, Корець, Остріг і кілька інших.

На Волині багато лісів і річок повних риби, але браття-волиняки взялися вже до ріллі. Свідомість волинських українців за царської влади була мала, але тепер пробудилися волиняки до нового життя й працюють в щораз тіснішій злуці з галицькими українцями.

На північний захід від Волині є українське Полісся, а ще далі на Північ Підляше. Полісся це низина з підмоклим дном, вкрите болотами, лісами, з безліччю рік, потоків і озерець. Весною Припеть заливає все, лише видно села на піскових горбах, а люди подорожують тоді лише човнами. Возами мало коли можна добре проїхати, дороги страшні, повні калюж. Поліщуки бідні, бо ріллі мало, то мусять жити з випасу худоби, з риболовства і з ловів та сплавів дерева. Свідомість слабша як на Волині, але й тут люди прозрівають, хто вони. З міст важніші: Пинськ і Давигород. Давні княжі міста: Турів і Мозир.

Зовсім подібне є Підляше над Бугом Нарвою. В північнім куті Підляша є останки Біловежського праліса, ще повного звірів. Міста: Берестє, старе княже місто. Тут був заключений 1918 р. мир між Україною і центральними державами. Крім того Кобринь, Володава, Дорогичин, Біла, Більськ, Камянець Литовський.

Холмщина на полудне від Підляшша, на захід від Волині і на північ від Сх. Галичини, горбковата, пісковата з широкими долинами, на півночі низинна. Земля смугами то родюча то пісок. Холмщаки тримаються кріпко та не зраджують своєї народности і є свідомими українцями, мимо того, що це найдалі на захід висунена земля. Міста: Холм, колишня столиця князя Данила (тому 700 літ) з руїнами замку. Щебрешин, Красностав, Тарногород, Білгорай, Томашів, Грубешів, Замостє. Недалеко Холму є село Чермно, це є давна княжа столиця Червень, від якої пішла назва "Червенські Городи" і "Червона Русь."

Галичина лежить на полудне від Холмщини й Волині, а сягає від Сяну до бруча на сході, за полудневу границю має Карпати. Важніші міста на Розточчу й Поділлю: столиця Львів, заснований тому 700 літ князем Данилом, столиця князя Льва, має тепер чверть міліона населення, в тім коло 40,000 українців. Недалеко Львова село Звенигород, давне місто, столиця князів. Місточка Розточча: Буськ, Белз, Яворів, Жовква, Камінка струмилова, Рава руська, Сокаль. Подільські: Городок, Бережани, Рогатин, Бучач, Підгайці, Чортків, Збараж, Зборів (де Хмельницький побив поляків 1649 р.), Тернопіль, Теребовля (давна княжа столиця), Золочів, Броди, а на полудне Заліщики, на Покуттю: Городенка, Снятин. Підкарпатські міста: Перемишль (давна столиця князів над Сяном), Самбір, Борислав, Дрогобич (нафта і віск), Стрий, Калуш (сіль) Долина (сіль), Галич (одно з найстарших українських міст, княжа столиця Галицької держави,

Його бронхіт такий поганий, що йому важко віддихати

"Я дістаю напад бронхіту, коли я вдихаю хатний порох, пилок з цвітів або деякі запахи — чи у мокру, холодну погоду", — пише п. Майк Зурак з Голден, Алберта. — "І підчас тих нападів я кашляю, пчихаю, захлистуюсь, прямо борюся за віддних, так важко мені віддихати. Тому то це було для мене правдивим благословенством, коли я довідався про Templeton's RAZMAH. Уже за пів години від часу як я його зажив, я почув велику пільгу. Тепер я не хотівби бути без ліку RAZMAH у хаті, і я поручаю RAZ-MAH усім, що хворіють на астму, катар та бронхітові недомагання."

Скоро позбудетесь астми, катару й бронхіту при помочі Templeton's RAZ-MAH. 65ц., $1.35 у всіх аптеках.

над Дністром), Станиславів, Коломия (недалеко нафта, сіль, вуголь).

Гірські верховинські міста: Сянік на Лемківщині, Турка і Сколє на Бойківщині, Делятин (сіль) і Надвірна, Косів, Кути, Жабє (велике село) на Гуцульщині.

З полудньово-західних українських земель Закарпатська Україна належить до Чехословаччини а Буковина і Бессарабія до Румунії. На Закарпатській Україні українське населення зовсім подібне до населення на північ від Карпат, отже і там є лемки, бойки, й гуцули — верховинці, пів міліона душ. Міста: Ужгород і Мукачево, давні княжі міста з руїнами замку. Сюди ще тому 600 літ сягала влада українських галицьких князів. В Закарпатській Гуцульщині міста: Сигіт, в Бойківщині Густе і кілька менших.

На Буковині: Чернівці, Вижниця, Садагора і інші. 3,000,000 українців.

В Бессарабії: Хотин, Кишинев, Бендери, Акерман і інші. Бессарабія дорівнує величиною Східній Галичині, має всего населення і пів міліона, з того півтора міліона українців, а міліон припадає на молдаван, німців, болгар, греків і ін.

Отак ми згадали коротко про всі українські землі, що їх споконвіку зрошує потом і кровю український селянин. Великі і просторі ті землі, такі, що з них можнаби утворити 15 таких держав, як Литва, 20 таких, як теперішна Мадярщина, дві такі, як Польща, а 6 таких, як Чехословаччина. Та мимо того доля не судила, щоби бодай одна частина української землі була зовсім вільна і незалежна. Не тут місце вичисляти причини, чому український нарід не має своєї держави. Тут лише скажемо: Усвідомім собі, який наш нарід чисельний (40 міліонів!), яка наша земля красна, багата і велика і працюймо з охотою і з вірою та в згоді і в єдности для добра того народу і землі. Тоді певно дійде нарід до своєї найвищої цiли.

Важні Світові Події Року 1951

Січень

2 — СССР годиться на конференцію Великої Чвірки в Лондоні.

4 — Аліянтські війська вицофнулися з Сеулу до прибережжя.

Канада рішила вишколити 2,000 летунів для Атлянтійського Союзу.

9 — О.Д. рішили зробити ще одну пропозицію замирення китайським комуністам.

12 — През. Трумен жадає 140 міліонів долярів на державну оборону.

13 — През. Трумен жадає 140 міліонів долярів на державну оборону.

13 — 458 людей в Британії померло від інфлюензи.

17 — Китай відкинув пропозиції О. Д. про замирення в Кореї.

23 — Авалянш в Альпах спричинив смерть 234 людям.

26 — Канада прилучується до признання Китаю аґресором у Кореї.

31 — Всі більші західні держави признають, що комуністичний Китай є аґресором у Кореї.

Лютий

6 — Канада рішила подвоїти свою летничу силу в протязі трох років. На державну оборону призначено на цих три роки 5 біліонів долярів.

7 — В зударі двох потягів у Вудридж, Н. Дж., згинуло 82 особи.

22 — Канадійське військо в Кореї здобуло своє перше містечко.

23 — Канадійці в Кореї поступили 7 миль уперед.

28 — Канадійські вояки в Кореї здобули два горби близько ворожих ліній достач.

Березень

3 — Перші канадійські жертви в Кореї. Три манітобці ранені.

7 — Алі Размара, премієр Ірану, замордований в Тегерані.

14 — Аліянти знову ввійшли в знищений Сеул.

15 — Домініяльний уряд Канади загострює кредитову контролю.

17 — Голова канадійської делеґації

до Обєднаних Держав, Р. Ґ. Риддел, помер у Злучених Державах.

19 — Члени Атлянтійського Союзу говорять про приняття Греції й Туреччини.

20 — Заворушення в Ірані. Уряд наложує строгі контролі.

22 — С. Д. Гав назначений міністром оборонної продукції.

23 — Американські парашутисти зробили несподіваний наскок поза ворожими лініями в Кореї.

24 — Ґен. Доґлас МекАртур пропонує комуністам у Кореї замирення.

27 — Ґен. МекАртур остро скритикований в Вашінґтоні за свою пропозицію замирення.

29 — В З.Д.А. засуджено трьох осіб за шпіонажу в атомічних тайнах.

31 — Аліянтські війська перейшли 38 паралелю в Кореї, на північ від Віджонґбу.

Квітень

2 — Відомості про неспокої в сателітних країнах СССР.

4 — Американський сенат ухвалив посилання не більше як чотирох дивізій до Европи для спільних військ Атлянтійського Союзу.

5 — Два шпіони в атомічних тайнах у З.Д.А., Джулюс Розенберґ і його жінка, Етел, засуджені в Ню Йорку на кару смерти.

6 — Ґен. Д. МекАртур ставиться до Вашінґтону визовно через його політику супроти Китаю, і домагається услуг націоналістичних китайських військ проти комуністів у Кореї.

7 — Вашінґтон осуджує ґен. МекАртура, і підкреслює конечність невтральности Формоси.

9 — Канадійські війська перейшли 38 паралелю в Кореї.

11 — Ґен. Доґлас МекАртур звільнений з головної команди аліянтських військ у Далекому Сході. На його місце назначено ґен. Метю Риджвея.

13 — В заворушеннях в Ірані вбито кількох британців. Британія думає вислати туди кораблі.

23 — Аліянтські війська в Кореї відперті новою комуністичною офензивою.

25 — Комуністи дальше відперають Аліянтів у Кореї.

28 — Роберт Ґ. Мензійс повернений як премієр Австралії.

30 — Британський реґімент Ґлустершайр цілковито знищений в боях у Кореї.

Травень

1 — Брук Клекстон, канадійський міністер державної оборони, оповістив, що канадійська 25-та бриґада з 7,000 вояків буде вислана до Кореї.

2 — Премієр Сен Лоран оповістив, що між Канадою й Злученими Державами заключено угоду про спільні бази. Рівночасно обі держави будуть кооперувати щодо шпіонажі.

8 — През. Трумен критикує безпощадно пропозицію ґен. МекАртура поширити війну до Китаю.

15 — Ґен. Омар Бредлей каже, що Злучені Держави не є готові починати війну з Совітською Росією.

21 — Комуністи в Кореї роблять масовий відворот у напрямі півночі, втративши около 60,000 людей.

28 — Іран не признає рішення Міжнародного Суду про його спір з Британією над нафтовою індустрією.

Червень

1 — Король Юрій має запалення легеня. През. Трумен інтервенює в анґльо-іранському спорі.

7 — Два британські дипльомати, Доналд МкЛін і Ґай Ф. де М. Борджес, зникли на континенті Европи.

10 — Аліянти розгромили комуністичний Залізний Трикутник у північній Кореї.

20 — Іран перебрав британську нафтову компанію і приказав британським делеґатам вибратися.

30 — Ґен. Риджвей запрошує комуністів на перемирні переговори.

Липень

10—Стан війни між Канадою і Німеччиною закінчився.

12 — Перемирні переговори в Кореї перервані на неозначений час.

16 — В Ірані проголошено мілітарний стан.

20 — Замордовано короля Йордану, Абдулу Ібн Гусейна.

24 — Британія годиться купити в Канаді 95 міліонів бушлів збіжжя.

31 — Рафінерія нафти в Ірані зачинена.

Серпень

1 — Дін Ачесон, американський секретар державних справ, не годиться на те, щоб 38 паралеля була межівною лінією між північною й південною Кореєю.

3 — Іран годиться починати переговори про нафтову індустрію.

7 — Злучені Держави відкинули совітську пропозицію пять-державного мирового пакту, на підставі, що це є тільки пропаґанда.

9 — Комуністи в Кореї зажадали відновлення мирових переговорів у Каесонґу.

14— Перемирні переговори застрягли через аліянтську повітряну й морську перевагу.

23 — Комуністи зірвали переговори в Каесонґу.

27 — Британці покинули іранські нафтові поля.

Вересень

4 — За кілька днів святкування в Канаді Дня Праці згинуло в ріжних випадках 50 людей.

5 — Іран видав британцям ультимат на 15 днів відновити переговори або вибратися зовсім з краю.

8 — Підписано мирову угоду з Японією. СССР ставив спротив.

12 — Джордж Марщал зрезиґнував з секретарства державних справ.

15 — В Оттаві почалась сема сесія Ради Орґанізації Північно-Атлянтійського Союзу.

18 — В Ірані арештовано провідних урядових людей; щоб усунути опозицію.

19 — З Ірану вибралися головні урядовці Анґльо-Іранської Нафтової Ко.

20 — Комуністи в Кореї хотять відновлення перемирних нарад.

21 — Король Юрій має піддатися серіозній операції на легеню. Рішено на конференції Атлянтійського Союзу в Оттаві приняти Грецію й Туреччину.

24 — Король Юрій відбув операцію й знаходиться в безпечному стані.

25 — Комуністи в Кореї вийшли з салі нарад у Каесонґу.

Зубкування

БЕЗ БОЛЮ

Після перших познак горячкового неспокою дайте дитині "Бейбис Овн Таблетс". Це прямо подивугідне, як скоро вони злагіднюють гарячку тапомагають дитині спокійно заснути. Це не "щось на спання", не має притуплюючих наслідків. Добрі також на жолудкові забурення, затвердження та другі прості недомагання. Легко їх стерти на порох, коли потрібно. В ужиттю понад 50 років. Ціна всього 29 центів.

BABY'S OWN TABLETS

28 — Відбулась невдачна револьта проти Перона, диктатора Арґентини.

Жовтень

1 — Король Юрій постепенно виздоровлюється.

Британці вибралися з нафтової рафінерії в Абадані, Іран.

3 — Шість пекарень у західних провінціях призначені винними й засуджені на заплачення грошевих кар за творення комбінатів.

4 — В СССР спричинено другий атомічний вибух.

8 — Княжа Пара прибула на Дорвал летовище, в місті Квебеку.

9 — В Каїро відбулись сильні антибританські демонстрації.

16 — Ліякват Алі Хан, премієр Пакістану, замордований.

Британське військо здусило єгипетське повстання в Ісмайлії.

19— В Кореї нарешті прийшло до згоди над межівною лінією.

20 — Король Юрій почав ходити, почуваючися здоровшим по операції.

23 — В СССР був третий вибух атомічної бомби.

24 — Княжа Пара спочиває в Бритіш Колюмбії, відвідавши головні міста по цілій Канаді.

26 — В Британії відбулися загальні вибори. Переможно вийшла партія консервативна, на чолі з Винстон Чорчилом.

30 — Аліянтські війська пішли знову вперед, після заломання перемирних переговорів.

Листопад

10 — Уряд Сирії зрезиґнував.

12 — Княжа Пара відплила з Канади до Британії.

14 — Переговори в Ірані заломилися.

19 — В єгипетських боях згинуло чотири британські офіцери.

22 — В Онтеріо відбулись провінціяльні вибори. Консервати повернені до уряду. Перший раз в історії провінції й Канади в Онтеріо вибрано посла українського походження, Івана Яремка, з округа Торонто-Белвудс. Другим кандидатом був М. Старчевський (Старр), в Ошаві.

26—В Кореї прийшло до згоди щодо спинення стрілянини.

Грудень

4 — З.Д.А. домагаються звільнення чотирох їхніх летунів, арештовані в Мадярщині. Їх змушено було совітськими летунами осісти. Закинено їм шпіонажу.

6 — В Тегерані велике заворушення.

15 — Канадійський уряд усунув міжнародні грошеві контролі.

Комуністи в Кореї видали лісту полонених з 11,559 іменами.

27 — Мадярські власти зажадали заплатити $120,000 за арештованих летунів.

29 — Домініяльний уряд ухвалив законопроєкт про заборону фабрикантам диктувати ціни склепарям.

Українці Та Анґлійці в Давнину

Є правдоподібності, що українці нераз перепливали Атлянтик з норманами, ще перед Колюмбом. Брали вони участь у змаганнях Едварда Сповідника за престіл, брали участь в наїзді Вільгельма Завойовника на Анґлію. В знаному бою під Гейстінґсом згинув тесть українського великого князя Володимира Мономаха, король Гарольд Другий.

Тижнів три перед Гейстінґсом, у бою під Стикльстедом згинув зять Ярослава Мудрого, норвезький король Гарольд Сміливий.

Українці прибули до Америки з відомим капітаном Джаном Смитом. Напевно відомо, що лікар українець Лаврин, чи Лоренц Богун прибув в 1610 році разом з лордом Делаваром. В другій половині 17-го віку прибув до Америки якийсь Заборівський. Що вони українці, свідчить те, що їх якась рідня певно в ті приблизні часи змагалася за Україну з сусідами, наприклад співробітник Хмельницького, полковник Іван Богун, чи київський митрополит Рафаїл Заборовський.

З певністю можна сказати, що немало українців воювало під командою Вашінґтона, поминувши те, що самий Костюшко, це син козацького сотника з Серник, пинського повіту, внук козацького полковника Танського і правнук українського народного героя, козацького полковника Семена Гурко-Палія. Правда, всі вони звалися поляками по державній приналежности.

Що-ж можна сказати про анґлійців в Україні в давні часи?

Зустрічається такі прізвища українців як Ґудвили, Форґетбриджі, Денів. Анґлійського походження український ґенерал Володимир Синклер. Ірляндського — український шляхетський рід О'Конорів. Одна з О'Конорів визначна українська письмениця. В козацьких військах українських гетьманів люди анґлійського походження займали становища полковників та диплмоматичних представників. Скотляндець Кривоніс був найближчим співробітником Хмельницького. Ближче не знані Ференц, Бут, ґраф

Болдирт — могли бути також анґлійцями.

Що в давнину анґлійці забилися аж на Україну, можна пояснити тим, що то були часи всяких переслідувань в Анґлії.

Кривоніс прибув в Україну за рік перед повстанням Кромвела. Ґенерал Кейт прибув з причини непорозумінь (чогось не полагодив) з урядом короля Юрія Другого.

Багато прізвищ та назв зустрічається і українських між анґлійцями. Візьмім анґлійські назви Ґрінич, Мередич, ірляндське О'Соліван. На Україні є прізвище Селиван, а прізвищ з закінченням на "ич" десятки тисяч. І не знати, чи то прізвища зукраїнізовані, чи в Анґлії всі "ічи" занґлійщені.

Відомо, що в середньовіччю бодай 3 українці вчилися в Оксфордському Університеті, а це два брати Немиричі і пізніший київський митрополит, Петро Могила. Третий Немирич, Степан, вчився в Кембріджі й Сорбоні. В Оксфордському Університеті має десь бути перший український буквар, друкований ще в 1550 рр. Зветься він: "Начало, яко дітям учитися."

В середньовіччя, як і в давнину українці держали з Анґлією і з Америкою тісні дружні взаємини. **Б—ний.**

Юра Шкрумеляк

УКРАЇНА

А на Україні, на її простори,
Сяє ясне сонце у погідну днину,
В ніч по синім небі ходять ясні зорі,
Що живуть від віку, ще з первопочину.

А на тій Вкраїні є лани безмежні,
Повні золотого жита тай пшениці,
Є високі гори, з хмарами сумежні,
В горах повно звіря, повно звіря й птиці.

А з тих гір високих сині води грають,
Крають височини, зрошують долини,
В тих бистреньких ріках—там рибки гуляють,
Понад верховину сизий сокіл лине.

А на тих долинах плуг землицю оре,
А за плугом рідний хлібороб наш ходить,
— Ой, дай, Доле, каже, хай пропаде горе,
Хай оця пшениця стократь зерна вродить!

А на ту пшеничку дощик накрапає,
І филює колос, ніби морські филі,
А в зеленім гаю там дівча співає:
— Україно рідна, ниви мої милі!..

Ґеніяльні діти родяться найчастіше з матерей у віці між 23—24 роками.

★

Наполеон мав нормально в стані здоровля лише 48 ударів живчика на мінуту замість пересічних 72.

Грицько Чупринка

РІДНИЙ КРАЙ

Розкішний степ . . . Убогі села . . .
Це ти, мій краю чарівний?
Мій рідний край такий веселий,
Мій рідний край такий сумний!

Як часто я в своїх надіях
З тобою, краю мій, живу,
Бо вірю я — не тільки в мріях —
Ти будеш вільним наяву ! . .

Твої сини на всі дороги
Старцями вбогими пішли:
Давно чумацькі круторогі
Вони попродали воли.

Давно степи мої широкі
Вони задармо оддали,
Гаїж розкішні і високі
Другії власники звели.

Нащадки прадідів дебелих
В ярмі ідуть твої сини ! . .
Мій рідний край такий веселий,
Мій рідний край такий сумний!

А всеж надійним вільним жаром
Твої сини вже розпеклись;
О, краю! Може незабаром
Ти будеш вільним, як колись.

Розкішний степ . . . Убогі села . . .
Це ти, мій краю чарівний?
Мій рідний край такий веселий,
Мій рідний край такий сумний!

Українська Книгарня з приємністю запрошує своїх покупців і приятелів купувати найкращі канадійські годинники — **BULOVA** — докладного і ґарантованого швайцарського ходу.

Ці годинники це ідеальні дарунки з якихбудь нагод

ДАЙТЕ

BULOVA

канадійський найпопулярніший годинник

Замовлення з провінції виконуємо негайно.

UKRAINSKA
KNYHARNIA
656 Main Street
WINNIPEG MAN.

Прошу вислати мені ....

....

Прізвище ....

Адреса ....

Місто .... Пров. ....

Готівка ☐ C.O.D. ☐

Купуйте Ваші годинники та дарунки у:

Ukrainska Knyharnia

660 MAIN STREET WINNIPEG, MAN.

Канадійський найбільший та найбільш довірений український бизнесовий дім.

HUDSON BAY EXPLORATION AND
DEVELOPMENT COMPANY LIMITED
500 Royal Bank Building, Winnipeg, Manitoba

ПРОСПЕКТИ І РОЗВИТОК

Компанія соліцитує прийняття Власностей
для Розшуків і Розвитку.

Field Office: FLIN FLON, MANITOBA

Hudson Bay Mining and Smelting Co., Limited

Продуценти
Міді — Цинку — Золота
Срібла — Кадміюм
Селеніюм й Телюріюм

•

Копальня й металюрґічні
заведення

FLIN FLON
MANITOBA

•

Гидро-електричні заведення
ISLAND FALLS
SASKATCHEWAN

**HUDSON BAY MINING AND
SMELTING CO., LIMITED**

Incorporated Under The Dominion Companies Act,
December 27, 1927.

Більш, чим історія сталі і каміння

Історія нового будинку банку Bank of Nova Scotia в Торонто, це більш чим **історія сталі й каміння.**

Це ще один розділ історії росту нації. Нації, яка розрослась через Конфедерацію, будову трансконтинентальної залізниці і, вкінці, через дві війни — в Канаду, яку ми знаємо тепер . . . сильну, багату й провідну у світових справах.

Від часу його заснования 119 літ тому, B.N.S. відзеркалював цей ріст поширенням банкових операцій. Сьогодні банк дає повну банкову обслугу через більш чим 380 відділів у Канаді та закордоном. Центральним нервом цього підприємства є новий будинок банку Bank of Nova Scotia в Торонто. Під 25 його поверхами є 2 підлоги нижче вулиці та скарбниці, що є дійсно показовою частиною цілого будинку. Вартісні папери, дорогі камені, гроші та цінності всякого роду з усіх частин світу спочивають там у повній безпеці поза грубими бетоновими стінами та 55-тоновими сталевими дверми.

Будинок Bank of Nova Scotia представляє собою більше чим історію сталі й каміння. Це великий символ канадійського поступу.

Новий Будинок Bank of Nova Scotia в Торонто, Канада, відкритий 25 вересня 1951.

ГОЛОВНЕ БЮРО БАНКУ — Функційна справність, архітектурна вибагливість уможливлюють швидку і вдовільну банкову обслугу.

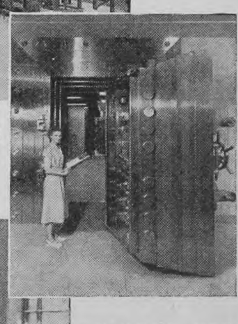

СКАРБНИЦІ— 55-тонові двері, як оці, причинюються до безпеки скарбниць банку збузбудованих дві підлоги нижче поверх. вул.

ВІДДІЛ ГОЛОВНОГО БЮРА БАНКУ— Тут, як і у всіх відділах головн. бюра, модерні машини та приладдя прискорюють численні служби Банку.

The *Bank* of
NOVA SCOTIA

ДОБРЕ Є ЗНАТИ ВАШОГО BNS УПРАВИТЕЛЯ

BNS YOUR SIGN OF GOOD FRIENDSHIP IN BANKING

Один Катальоґ EATON на КОЖНУ пору року

На кожну пору року — весну, літо, осінь чи зиму— EATON'S має катальоґ, заповнений від обкладинки до обкладинки широким вибором суґґестій, якраз в пору, щоб задовольнити сезонові потреби цілої рідні.

ЩОБ БУТИ ВДОВОЛЕНИМ ІЗ ЗАКУПІВ НА ПРОТЯЗІ ЦІЛОГО РОКУ, ЗАМОВЛЯЙТЕ ІЗ КОЖНОЧАСНОГО **EATON** КАТАЛЬОҐУ.

THE T. EATON Co LIMITED
WINNIPEG CANADA

ПОВЕРХ ПЯТИ

B36344

ВЗІРЦЕВІСТЬ ЯКОСТИ

ПРОДУКТИ НА ЯКІ МОЖЕТЕ БУТИ ПЕВНІ

Воно коштує менше як 1 цент за **MAGIC BAKING POWDER**, щоб спечи Кейк . . . цей один цент є варта сорок разів більше від своєї власної вартости, коли заощадите кошт кейка — Меджик Бейкінґ Повдер **НІКОЛИ** не заводить.

Уживайте **GILLETT'S LYE** до чищення і роблення мила. Буде коштувати менше як один цент за кусник мила, коли будете його робити з Джіллет'с Лайом.

FLEISHMANN'S FAST RISING DRY YEAST — Це нове скоро ділаюче сухе дріжджя позістає свіжим і з повною силою тижнями без охолоджування. Одна пачка рівняється одному кускові свіжого дріжджя в кожнім приписі.

Можна дістати у вашого найближчого ґросерника або в загальному шторі. Глядіть на сторону 61.

STANDARD BRANDS LIMITED

MONTREAL - TORONTO - WINNIPEG - VANCOUVER